

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันศุกร์ที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๒
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๕๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิก ที่มาประชุมทั้งหมด ๒๐๘ คน

ประธานวุฒิสภา : ขณะนี้มีสมาชิกมาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิด
ประชุมครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

ด้วยประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งว่า ในคราวประชุมสภาผู้แทน
ราษฎร ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติซึ่งวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมและลงมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม
รวม ๕ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสภาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๔. ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ

๕. ร่างพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ.

จึงถือว่าร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๕ ฉบับดังกล่าวได้รับความเห็นชอบของ
รัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ (๓) จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานวุฒิสภา : ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

ต่อไปนี้เป็นเรื่องด่วน ขออนุญาตวุฒิสภาเพื่อพิจารณาคดีอาญาสมาชิก
วุฒิสภาระหว่างสมัยประชุม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๖

เลขที่เอกสารวุฒิสภา	
0211	
วันที่	14 มี.ค. 42
เวลา	18.20 น.

ที่ ชย 0503/

00386

กระทรวงยุติธรรม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กทม. 10900

9 มกราคม 2542

เรื่อง สมาชิกวุฒิสภาถูกฟ้องคดีอาญา

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

ด้วยศาลอาญาได้วางงานมาสั่งกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับคดีอาญา หมายเลขดำที่ 2160/2540 ระหว่าง พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษ ฝ่ายคดีอาญา 2) โจทก์ พลอากาศตรี สมิท มหะสาร โจทก์ร่วม นายสนธิศักดิ์ หรือใหม่ ชัมดี กับพวกรวม 5 คน จำเลย เนื่องจากนายสุขุม เกิดชื่น จำเลยที่ 5 เป็นสมาชิกวุฒิสภาและศาลอาญาได้มีคำสั่งนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2542 เวลา 09.00 - 16.30 นาฬิกา และคดีอาญานี้หมายเลขดำที่ 8399/2541 ระหว่าง พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 2 สำนักงานคดีอาญา) โจทก์ นายสุขุม หรืออ้าง เกิดชื่น จำเลย เนื่องจากจำเลยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและศาลอาญาได้มีคำสั่งนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2542 เวลา 09.00 - 16.30 นาฬิกา ซึ่งกำหนดนัดสืบพยานดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระหว่างการประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญทั่วไป พ.ศ. 2541 ศาลอาญาจึงขอให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการขออนุญาตต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อสืบพยานโจทก์ที่ 5 และจำเลยในคดีทั้งสองตามลำดับต่อไป

โดยที่พระราชบัญญัติว่า เรียกประชุมรัฐสภามีบทบัญญัติว่า พ.ศ. 2541 กำหนดให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน 2541 เป็นต้นไป และรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 160 บัญญัติให้กำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันถึงกำหนดสมัยประชุมดังกล่าวจะสิ้นสุดลงในวันที่ 22 มีนาคม 2542 ดังนั้น กำหนดนัดสืบพยานในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2542 และในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2542 จึงยังตกอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญทั่วไป จำเป็นต้องขออนุญาตต่อวุฒิสภาเพื่อให้ศาลอาญาได้พิจารณาคดีดังกล่าวตามรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 160

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป และการโปรดแจ้งผลการ
พิจารณาให้กระทรวงยุติธรรมทราบในโอกาสอันควรนี้ จักขอขอบคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุประดิษฐ์ หุตะสิงห์)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
กองวิชาการ
โทร. 5412297, 5135913
โทรสาร 5412296

ประธานวุฒิสภา : ด้วยได้รับหนังสือจากกระทรวงยุติธรรมแจ้งว่า นายสุยม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภาเป็นจำเลยในคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๒๑๖๖/๒๕๔๐ จึงขออนุญาตต่อวุฒิสภาเพื่ออนุญาตให้ศาลอาญาพิจารณาคดีดังกล่าวในระหว่างสมัยประชุมสามัญทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๖ มีท่านสมาชิกฯ ท่านใดจะอภิปรายไหมครับ เชิญคุณเพชรครับ

นายเพชร ยุติธรรมดำรง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายเพชร ยุติธรรมดำรง สมาชิกวุฒิสภา ต่อประเด็นซึ่งมีการขอให้ดำเนินคดี ท่านสุยม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภา ที่ต้องคดีอาญาอยู่ในศาลขณะนี้ กระผมคิดว่า ในประเด็นนี้ ได้มีการดำเนินคดีกับท่านสุยม เชิดชื่น กระผมคิดว่า เป็นเวลาที่กว่ามาแล้ว แล้วก็การดำเนินกระบวนการพิจารณา ก็ไปด้วยดี แล้วที่ข้าพเจ้าเห็นว่า ที่ประชุมนี้จะจำได้แน่ชัดว่า ได้มีการอนุมัติให้ดำเนินการทางศาลด้วยท่านสมาชิกวุฒิสภา แล้วก็คือท่านเองท่านก็ไม่ได้ขัดข้องในการที่จะดำเนินการตามนั้น กระผมคิดว่า คงจะต้องให้เป็นไปตามเดิมครับ คือว่าเห็นสมควรที่จะให้มีการดำเนินคดีอาญาด้วยท่านสุยม เห็นไปตามกระบวนการยุติธรรมครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : หมายความว่า อนุญาตให้ท่านดำเนินการในระหว่างสมัยประชุมไหมครับ

นายเพชร ยุติธรรมดำรง : ใช่ครับ ท่านประธานฯ ครับ

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดจะอภิปรายผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า จะอนุญาตให้ศาลพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุมได้หรือไม่ครับ ถ้าท่านผู้ใดเห็นควรอนุญาตก็โปรดกรุณาที่ เห็นชอบ นะครับ ถ้าไม่ควรอนุญาตก็กรุณาที่ ไม่เห็นชอบ นะครับ เชิญลงคะแนนได้ครับ

(มีสมาชิกฯ เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่)

ประธานวุฒิสภา : เสียงข้างมากเห็นชอบด้วย คือให้ดำเนินคดีอาญาได้
ผมจะได้แจ้งให้ศาลทราบต่อไปนะครับ

ต่อไประเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ท่านสมาชิกวุฒิสภาครับ ระเบียบวาระ ๔.๑ ๔.๒ ๔.๓ ๔.๔ ๔.๕
จะมีปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติว่าการอ้างมาตราต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังไม่เป็น
ที่ยุติ จะมีการประชุมกันในบ่ายวันนี้ ๔.๑ - ๔.๔ จะมีปัญหาอยู่ ผมขออนุญาตเลื่อนไป
พิจารณาภายหลังจากที่มีข้อยุติเรียบร้อยแล้ว ซึ่งยังมีระยะเวลาเหลืออีก ๒ ครั้ง คงจะ
พอเลื่อนได้ เชิญอาจารย์ครับ

นายวิจิตร ศรีสอ้าน : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม วิจิตร
ศรีสอ้าน สมาชิกวุฒิสภา กระผมเข้าใจว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
กฎหมายนั้น ไม่มีเรื่องจำกัด

ประธานวุฒิสภา : ~~คืน~~นั้น ๔.๕ ครับ ที่ขอเลื่อนไปคือ ๔.๑ - ๔.๔

นายวิจิตร ศรีสอ้าน : ขอบขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอประทานโทษ เมื่อสักครู่นี้ครั้งแรกผมพูดผิดไป
ถ้าไม่มีท่านผู้ใดขัดข้อง ก็ถือว่าที่ประชุมอนุมัติให้เลื่อนไปก่อนนะครับ

ต่อไประเบียบวาระ ๔.๕ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
กฎหมาย พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ใบกรรณการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

ตามที่คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. วุฒิสภา ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ต่อสภาชิกวุฒิสภาทุกท่านไปแล้ว โดยประธานวุฒิสภาได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ในวันศุกร์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๒ นั้น ในการนี้คณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงแก้ไขรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ

หน้า (๒)

"มาตรา ๕"

ไม่มีการแก้ไข"

แก้ไขเป็นดังนี้

"มาตรา ๕"

มีการแก้ไข"

๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

หน้า ๒ - ความในวรรคสองของมาตรา ๕

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ขอแก้ไขโดยให้ใช้ความ ดังนี้

"กฎหมายที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณาต้องจัดทำในรูปแบบร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหมวด ๕ แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องมีบันทึกเหตุผล หลักการและเหตุผลประกอบในการเสนอกฎหมาย รวมทั้งต้องมีบทบัญญัติแบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร"

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ

พิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าซื้อสินนอกกฎหมาย พ.ศ.

วุฒิสภา

กองการนิติการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

Legislative Institutional Repository of Thailand

(สำเนา)

ที่ สว ๐๐๐๙ / (ร ๓)

วุฒิสภา

ถนนอุไทยใน กท ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของ คณะกรรมาธิการ
วิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นผู้เสนอ) ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อ
พิจารณา ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกิริณทร์ ชัยवालวงศ์	๒. นายเกษม สรศักดิ์เกษม
๓. พลเรือเอก เกษะหลัก เจริญฤทธิ์	๔. นายโกวิท สุรัสวดี
๕. นายชัยเขต สุนทรพิพิธ	๖. นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
๗. นายธรรมา ปันสุภาญจนะ	๘. นายธนินิติ เศรษฐบุตร
๙. นายนิพนธ์ วิเศษบุญทดศาสตร์	๑๐. นายปภิต พัฒนกุล
๑๑. นายปรีชา สุวรรณพัฒน์	๑๒. นายพชร ยุติธรรมดำรง
๑๓. นายไพศาล พืชมงคล	๑๔. นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล
๑๕. นายสิริวัตร เทกตสภีร์ดี	๑๖. นายวัฒนา รัตนวิจิตร
๑๗. นายวิจิตร ศรีสอ้าน	๑๘. นายวิศาล ภักธธรรมมาศ
๑๙. นางวิษณุ เครืองาม	๒๐. นายวีระชัย สุตรสุวรรณ
๒๑. พลเอก ศรินทร อุบลก่า	๒๒. นายสมหมาย สุรกุล
๒๓. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	๒๔. นายขอบ ทองไข่มุกด์
๒๕. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๒๖. นายอัษฎา จารุจินดา

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ วุฒิสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน
(กำหนดวันดังกล่าวให้นับมายังวันในสมัยประชุม) โดยวุฒิสภาได้รับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม
๒๕๔๑

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกรอกเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอสภาที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

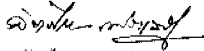
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิจิตร ศรีสอาน

(นายวิจิตร ศรีสอาน)

ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ตำแหน่งผู้ลง

(นายวิจิตรไชย รอดประเสริฐ)

หัวหน้าฝ่ายการประชุม ๓

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร. ๒๕๔-๑๕๗๓ , ๒๕๔-๑๖๗๑

โทรสาร ๒๕๔-๑๕๗๓

สุภาวดี พิมพ์

บรรณารักษ์ / เกษี หวน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ) ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบแล้ว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๗ วันนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ วุฒิสภาได้คงพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน (กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม) โดยวุฒิสภาได้รับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญ ได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ได้มีมติเลือกตั้ง

๑.๑ นายวิจิตร ศรีสอ้าน	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๒ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ พลเอก ศิริรินทร์ อูปกล้า	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ นายอัมพร จารุจินดา	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ได้แต่งตั้งนายฉัตรไชย รอดประเสริฐ หัวหน้าฝ่ายประชุม ๓ กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๗๘ บรรดสาม

๓. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญ ได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

นายสมศักดิ์ สุริยมงคล	ช่วยงานด้านกิจการพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้ง

๔. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๕. ผลการพิจารณา

<u>ข้อบังคับพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๑ บททั่วไป</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>หมวด ๒ การเข้าชื่อโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๓ การเข้าชื่อโดยการจัดการของ</u> <u>คณะกรรมการการเลือกตั้ง</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u>	มีการแก้ไข

(๓)

มาตรา ๑๐

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖

มีการแก้ไข

๖. คณะกรรมการวิสามัญฯ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไข
เพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายชัยพร จารุจินดา)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญฯ

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเข้าซื้อ เสนอกกฎหมาย
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการเข้าซื้อ เสนอกกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าซื้อ เสนอก
กฎหมาย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า การกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า รวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

“สำนักงานเทศบาล” หมายความว่า ศาลาว่าการ เมืองพัทยา

มาตรา ๔ ให้ประธานรัฐสภารักษการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อยู่ในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

กฎหมายที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณาค้องจัดทำในรูปแบร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องมิบันทึกประกอบหลักการและเหตุผลในการเสนอกฎหมาย รวมทั้งต้องมีบทบัญญัติแบ่งเป็นมาตรา ที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณากฎหมายของรัฐสภา การเสนอกฎหมายอาจจัดทำบันทึกสรุปสาระสำคัญและคำชี้แจงความมุ่งหมายของการกำหนดหลักการในแต่ละบทบัญญัติของกฎหมายที่เสนอให้เพียงพอที่จะเข้าใจเหตุผลที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตราก็ได้

มาตรา ๖ วิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้อาจกระทำโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเอง หรืออาจร้องขอให้คณะกรรมการเลือกตั้ง เป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย โดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้

LIRT

(๒) แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอ
กฎหมายและผู้แทนการเสนอกฎหมาย ตามที่ประธานรัฐสภากำหนด พร้อมทั้งสำเนาบัตร
ประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของ
ทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และสำเนาทะเบียนบ้านของทุกคน

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคสองแล้ว ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ไม่มีการคัดค้านเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง และถ้ามีจำนวนครบห้าหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป แต่ถ้ามีจำนวนไม่ครบห้าหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายตามมาตรา ๘ (๒) ทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบห้าหมื่นคนภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมิได้เสนอการเข้าชื่อเพิ่มเติมจนครบห้าหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง

ในการใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปแสดงตนต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง พร้อมทั้ง แสดงบัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นใดตามที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้งได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้แสดงตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยถูกต้อง ให้จัดให้ผู้ นั้น กรอกข้อความและลงชื่อในแบบพิมพ์การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

วิธีใช้สิทธิสมัครในกรณีจำเป็นเพื่อให้การจัดการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้เรียบร้อย
ตราบเท่าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะกรรมการ
การเลือกตั้งอาจกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอตามมาตรา ๘ ร้องขอ คณะกรรมการ การเลือกตั้งอาจกำหนดสถานที่ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถ ใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ในถิ่นที่บุคคลนั้นมีที่อยู่นอกเหนือจากการกำหนดสถานที่ในแต่ละ จังหวัดได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การขอใช้ สิทธิเข้าชื่อนอกเขตจังหวัดที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์การตรวจสอบการเป็นผู้มีสิทธิ เลือกตั้งของผู้นั้นได้ตามสมควร

มาตรา ๑๓ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง รวบรวมแบบพิมพ์ที่มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งหมด

วิธีใช้สิทธิสมัครและสมัครจัดให้รัฐหรือให้เอกชนในสหพันธรัฐที่
คณะรัฐมนตรีหรือผู้เลือกตั้งจังหวัด

มาตรา ๑๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปยังประธานรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าถูกต้องและมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายครบห้าหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

ในกรณีที่มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายมีจำนวนไม่ครบห้าหมื่นคน ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบ เพื่อให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๕ ผู้ใดปลอมแปลงหรือฉ้อโกงผู้อื่นหรือฉ้อโกงทรัพย์สินหรือสิทธิ
เพื่อประสงค์ว่ามีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ดังระวางรายชื่อผู้เข้าชื่อตั้งแต่สิบปี ถึงห้าปี
ตั้งแต่สี่หมื่นห้าพันถึงสองแสนห้าหมื่น

มาตรา ๑๖ ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจตามโดยชอบด้วยกฎหมาย
เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือขัดขวางการดำเนินการ
เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ดังระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท
ถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : กรรมการกรรณการตรวจเครื่องลงคะแนนประจำที่
ของท่านด้วย เพราะหลายครั้งเวลาลงคะแนนกรรณการไม่สามารถจะลงคะแนนได้
เชิญประธานคณะกรรมการครับ

นายวิจิตร ศรีสอ้าน (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธาน
วุฒิสภาที่เคารพ กระผม วิจิตร ศรีสอ้าน ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ขอกราบเรียนต่อท่าน
ประธานวุฒิสภาว่า คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
เสร็จสิ้นแล้ว โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน ๘ มาตรา คณะกรรมการตัดมาตรา ๑๕
ออก ไม่มีสมาชิกฯ เสนอคำแปรญัตติ ไม่มีการสงวนความเห็นของกรรณการ
จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณาครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านเลขานุการครับ

นายพนิต อารยะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๔ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑ บททั่วไป ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕ มีการแก้ไข มาตรา ๖ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๒ การเข้าชื่อโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗ มีการแก้ไข มาตรา ๘ มีการแก้ไข หมวด ๓ การเข้าชื่อโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๙ มีการแก้ไข

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวัลลภครับ

นายวัลลภ ตังคณานุกาญจน์ : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม วัลลภ ตังคณานุกาญจน์ สมาชิกวุฒิสภา ความจริงในมาตรา ๙ ที่คณะกรรมการการได้ตัวพรรคสองกับพรรคสามออกไปนั้นกระผมเห็นชอบเป็นอย่างยิ่ง แต่ขณะเดียวกันในวรรคต้นของมาตรา ๙ ที่ได้ตัด สิทธิของผู้หนึ่งผู้ใด ออกไปแล้วเพิ่มเป็นจำนวน ๑๐๐ คนขึ้นไปที่มีสิทธิที่จะขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น กระผมขอความกระจ่างสักเล็กน้อยว่า ใช้พื้นฐานอะไรที่กำหนดบุคคล ๑๐๐ คนเป็นฐานนี้ขอคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญกรรมการครับ

นายวิจิตร ศรีสุวาน (ประธานคณะกรรมการการ) : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ที่พรรคคณะกรรมการได้แก้ไขมาตรา ๙ นั้น ในเบื้องต้นที่ผู้การเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นทำได้ ๒ ทาง ทางหนึ่งเข้าชื่อกันเองให้ครบ ๕๐,๐๐๐ คนนั้น แต่ละคนจะเริ่มต้นอย่างไรก็ได้ ทางที่ ๒ ก็คือกรณีที่ขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อนั้น คณะกรรมการการเห็นว่า ถ้าให้แต่ละคนเสนอได้ ร้องขอให้จัดการได้จะเป็นภาระเป็นอย่างมาก และในกระบวนการของการเสนอกฎหมายแม้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่ในการเสนอกฎหมาย ข้อบังคับก็ยังกำหนดว่า จะต้องเป็นผู้เซ็นรับรองการเสนอไม่น้อยกว่า ๒๐ คน ก็ได้มีการสอบถามกันขึ้นว่า ร่างนี้เมื่อผ่านสภาผู้แทนฯ ทำไมถึงไม่กำหนดจำนวนอย่างที่เรากำหนด ก็ได้รับคำอธิบายว่า เพราะวรรคสอง วรรคสามนี้มีการกำหนดให้มีการเสียค่าใช้จ่ายมีการเก็บเงิน ดังนั้นจะเป็น

มาตรการที่จะป้องกันไม่ให้คนเสนอเล่น ๆ ง่าย ๆ เกินไปจนกระทั่งเป็นภาระ เพราะฉะนั้น
 เมื่อเป็นเช่นนี้ก็มาคำนึงถึงว่า การที่จะกำหนดจำนวนเงินเบื้องต้นไว้เพื่อให้ผู้ที่จะเสนอก็ยังม
 สิทธิที่จะเสนอ แต่อย่างน้อยที่สุดต้องมีผู้ที่ร่วมอื่นไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คนขึ้นไป ปัญหาว่ามี
 ตัวเลข ๑๐๐ คนขึ้นไปนี้มาจากไหน จริง ๆ แล้วมีคนคิดเหมือนกันว่า ถ้าใช้ ๑ เปอร์เซนต์
 ของ ๕๐,๐๐๐ คน ก็ควรจะเป็น ๕๐๐ คน แต่ในที่สุดเราก็มีความรู้สึกว่าจะมากเกินไป
 จึงคิดว่า เมื่อ ส.ส. เสนอกฎหมายนั้นต้องมีผู้เซ็นชื่อรับรอง ๒๐ คน กรณีนี้ก็จะครบ
 ๕๐,๐๐๐ คน การที่กำหนดไว้ ๑๐๐ คน ก็น่าจะเป็นจำนวนที่เหมาะสมครับ

- ๔/๑

ประธานวุฒิสภา : ไม่คิดใจนะครับ เชิญต่อไปครับ

นายพินิต อาระยะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) : มาตรา ๑๐ มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑ มีการแก้ไข มาตรา ๑๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๓ มีการแก้ไข มาตรา ๑๔
ไม่มีการแก้ไข หมวด ๔ บทกำหนดโทษ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๕ คณะกรรมาธิการ
ตัดออก มาตรา ๑๖ มีการแก้ไข

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่ ๒ มีท่านผู้ใด
ประสงค์จะแก้ไขข้อใดที่ไม่สอดคล้องกันบ้างไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ ขอแก้ไข)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ต่อไปผมจะขอมติว่า จะเห็นชอบด้วยกับ
การแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการหรือไม่ ขอเชิญลงคะแนนได้ รวมคะแนนได้ครับ
(มีสมาชิกฯ เห็นด้วยเป็นเอกฉันท์)

ประธานวุฒิสภา : เห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์ ขอบุณคณะกรรมการ
ครับ

ต่อไป ๔.๖ รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและ
การส่งออกสินค้าเกษตร กรณีศึกษาที่ ๑ เรื่องยางพารา กรณีศึกษาที่ ๒ เรื่องข้าว กรณี
ศึกษาที่ ๓ เรื่องทุเรียนดำ กรณีศึกษาที่ ๔ เรื่องผักและผลไม้ และกรณีศึกษาที่ ๕ เรื่อง
ปศุสัตว์ รวม ๕ ฉบับ ซึ่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเสร็จแล้ว

**รายงานของคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา**

**พิจารณาศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการผลิต
และส่งออกสินค้าเกษตร**

**กรณีศึกษาที่ 1
เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อน
เพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง**

กองการมาธิการ

Legislative Institutional Repository of Thailand

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิต
และการส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา
ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กองกรรมาธิการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร 63 ณย1)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท 10300

1 กันยายน 2541

เรื่อง รายงานพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูป
เป็นยางแท่ง จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาอนุมัติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร โดยมีขอบเขตการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษาจำนวน 5 เรื่อง คือ

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมาน โอภาสวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายนิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. นายอดิเรก ศรีประทักษ์	กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ
5. นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ
6. นายทรง องค์ชัยวัฒนะ	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
7. นายจริย์ ตูตยานนท์	กรรมการ
8. นายเลียง ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
9. นายทองดี นิกะรัมย์	กรรมการ
10. นายบรม ต้นเถียร	กรรมการ
11. นายประวิทย์ โรจนพิแยรสติ	กรรมการ
12. นายผจญ อุลปาทร	กรรมการ
13. นายยงยุทธ เลออล	กรรมการ
14. นายศิริชัย บุลกุล	กรรมการ
15. นายสุจินต์ จินายน	กรรมการ
16. นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช	กรรมการ
17. นายอบ ทองไข่มุกด์	กรรมการ

(3)

อนึ่ง คณะกรรมาธิการได้แต่งตั้ง นายจิรัช สวัสดิวัตน์ หัวหน้าฝ่ายประชุม 1 กองกรรมาธิการเป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 บรรทัดสาม

จากการพิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมาธิการได้แบ่งประเด็นการพิจารณาศึกษาออกเป็น 5 กรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการตลาดข้าวหอม

มะลิไทย

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออก

กุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก

บัดนี้ คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาญัตติกรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(4)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการเกษตรและ
สหกรณ์ วุฒิสภา ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมพล เกียรติไพบูลย์

(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

สำเนาถูกต้อง

(นายจิรยศ สวิตชาต)

หัวหน้าฝ่ายประชุม I

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร. 2441571, 2441735

โทรสาร 2441571-4

สารบัญ

	หน้า
รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ การเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา	1
การดำเนินงานของคณะกรรมการธิการ	2
วิธีการพิจารณาศึกษา	3
ผลการพิจารณาศึกษา	5
1. สถานการณ์การผลิตและการใช้ยางของโลก	7
2. โครงสร้างการผลิตและการใช้ยางธรรมชาติของประเทศไทย	8
3. ความเคลื่อนไหวของราคายางธรรมชาติ	9
4. การผลิตและการตลาดยางแท่ง	10
5. ข้อเท็จจริงและสภาพปัญหา	11
6. ข้อพิจารณา	13

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลผลิตยางก้อนและส่งออกยางแท่ง	14

8. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายางพารา	15

ภาคผนวก

ตารางที่ 1	ผลผลิตยางธรรมชาติของโลก	17
ตารางที่ 2	ปริมาณผลผลิตและปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ และ ยางสังเคราะห์ของโลก ระหว่างปี 2536 - 2540	18
ตารางที่ 3	ปริมาณผลผลิต นำเข้า ส่งออก และใช้ภายในประเทศ	19
ตารางที่ 4	ปริมาณการใช้ยางในอุตสาหกรรมภายในประเทศ ปี 2539	20
ตารางที่ 5	การผลิตยางแท่งจากน้ำยาง	21
ตารางที่ 5/1	การผลิตยางแท่งจากยางแห้ง	22
ตารางที่ 6	รายชื่อโรงงานผลิตยางแท่งปี 2539	23
ตารางที่ 7	ชั้นและขีดจำกัดมาตรฐานยางแท่งไทย	27
ตารางที่ 8	ปริมาณยางส่งออกและใช้ภายในประเทศจำนวนตาม ประเภทและชั้นยาง ปี 2540	28
ตารางที่ 9	ปริมาณยางแท่งส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ปี 2539	29
ตารางที่ 10	ปริมาณการนำเข้ายางธรรมชาติของญี่ปุ่น ใน ปี 2539 ปี 2540	30
ตารางที่ 11	เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกยางพาราของไทย ปี 2539 กับปี 2540	31

LIRT

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา
ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

Legislative Institutional Repository of Thailand

**รายงานผลการพิจารณา
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา
กรณีศึกษาที่ 1
เรื่อง ยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง**

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2540 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอเสนอญัตติให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่องการพัฒนาการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร จำนวน 5 เรื่อง คือ เรื่องยางพารา เรื่องข้าว เรื่องกุ้งกุลาดำ เรื่องผักและผลไม้ และเรื่องปศุสัตว์ โดยมีกำหนดระยะเวลาพิจารณาภายในกำหนดเวลา 360 วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย

บัดนี้ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง ได้เสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการ ได้แต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการประกอบด้วย

1. นายธำมรงค์ ประกอบบุญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
2. นายสุรพงษ์ ปราณศิลป์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
3. นายสมพงษ์ ตีรสุชัย	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
4. นายอรุณ วันประเสริฐพร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
5. นายนิพนธ์ วงษ์ตระหง่าน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
6. นายแสดง สิงหะวาระ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
7. นายไพโรจน์ สุวรรณกร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
8. นายกำจาย เอี่ยมสุรีย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
9. นายอนันต์ ดาโสดม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
10. นายสุขสันต์ สุทธิผลไพบุลย์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
11. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ปัญญา หิรัญรัตน์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
13. นายพิรุฬห์ โคศุภวรรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
14. นายพิบูลย์ เจียมอนุกุลกิจ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
15. นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
16. นายธนิต บุญรอด	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
17. นายนิยม จิวจัน	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
18. นายวิทยา ดันทุสุทธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
19. นางสาวพรศรี เหล่าจิวสวัสดิ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานเรื่องยางพารา ในด้านการผลิต
ยางก่อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง ประกอบด้วย

1.1 นายสมาน โอภาสวงศ์	ประธานคณะทำงาน
1.2 นายนิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะทำงาน
1.3 นายจรรย์ ตูลยานนท์	คณะทำงาน
1.4 นายบรม ดันเถียร	คณะทำงาน
1.5 นายอบ ทองไข่มุกต์	คณะทำงาน
1.6 นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช	คณะทำงาน
1.7 นายผจญ อุลปาทร	คณะทำงาน
1.8 นายสุธรรม วิชชุไตรภพ	คณะทำงาน
1.9 นายอิทธิพล ช้างหล้า	คณะทำงาน
1.10 นางวรภากรณ์ ขจรไชยกูล	คณะทำงาน
1.11 นายไวยวุฒิ สินเจริญกุล	คณะทำงาน
1.12 นายเออร์วิน มุลเลอร์	คณะทำงาน
1.13 นายสุสันต์ สุทธิผลไพบูลย์	เลขานุการคณะทำงาน

2. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 การทำยางแท่งจากยางก้อน
- 2.2 ศักยภาพการพัฒนาการผลิตยางแท่งของไทย
- 2.3 รายชื่อโรงงานผลิตยางแท่งปี 2539
- 2.4 การส่งออกยางของไทย ปี 2531 และ ปี 2539
- 2.5 ปริมาณการผลิตยางแท่ง การส่งออก และใช้ภายในประเทศ
ปี 2535 - 2539
- 2.6 ส่วนแบ่งยางแผ่นรมควันและยางแท่งของโลก ปี 2531
และ ปี 2539
- 2.7 ปริมาณยางแท่งส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ปี 2539

- 2.8 ปริมาณยางแท่งส่งออกผ่านด่านศุลกากรต่าง ๆ รวมทั้ง
ปริมาณยางที่มาเลเซียซื้อจากไทยและส่งไปยังประเทศที่ 3
ปี 2535 - 2539
- 2.9 ปริมาณการส่งออกยางแท่งของอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย
ปี 2535 - 2539
- 2.10 ปริมาณการนำเข้ายางธรรมชาติของญี่ปุ่นระหว่างเดือน
มกราคม - กันยายน 2539 และ 2540

**3. พิจารณาศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมา
แถลงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย**

3.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสมพล อิศระนาชัย	ผู้อำนวยการองค์การสวนยาง
นายสุชาติ กันทวิชานนท์	รองผู้อำนวยการองค์การสวนยาง
นายประวิทย์ วงศ์สุนธุ์	ผู้อำนวยการส่วนการผลิตยาง
	สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร
นางสุภาพร บัวแก้ว	เศรษฐกิจ 7 ส่วนเศรษฐกิจยาง
	สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร
นายเสรี วิริยะวัฒน์	หัวหน้ากลุ่มยาง กองส่งเสริมพืชสวน
	กรมส่งเสริมการเกษตร

3.2 ภาคเอกชน

นายชูสิทธิ์ โอภาสวงศ์	กรรมการบริหารสมาคม
	ยางพาราไทย

3.3 ภาคเกษตรกร

นายสุนทร นิคมรัตน์	ประธานชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนยาง
	แห่งประเทศไทย
นายอุทัย สวนหลักทรัพย์	นายกสมาคมสหพันธ์ชาวสวนยาง
	แห่งประเทศไทย

LIRT

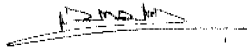
ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา กรณีศึกษาที่ 1 เรื่อง ยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง เพราะเป็นความจำเป็นเร่งด่วนเฉพาะหน้า เพื่อสนองความต้องการยางแท่งของตลาดโลก และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ เนื้อหาประกอบด้วย

1. สถานการณ์การผลิตและการใช้ยางของโลก
2. โครงสร้างการผลิตและการใช้ยางธรรมชาติของประเทศไทย
3. ความเคลื่อนไหวของราหายางธรรมชาติ
4. การผลิตและการตลาดยางแท่ง
5. ข้อเท็จจริงและสภาพปัญหา
6. ข้อพิจารณา
7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนและส่งออกยางแท่ง
8. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายางพารา

การพิจารณาศึกษา กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เป็นการพิจารณาศึกษาเพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตยางก้อน เพราะเป็นวัตถุดิบที่เหมาะสมในการผลิตยางแท่งที่ต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถแข่งขันตลาดโลกได้ และได้นำเสนอข้อเสนอนี้เพื่อเป็นมาตรการสนับสนุนของภาครัฐ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการ
พิจารณาศึกษา กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อน
เพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากเห็นชอบกับผลการ
พิจารณาศึกษาของคณะกรรมการแล้ว โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
ดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชนสืบไป

(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

แนวทางการพัฒนาการผลิต และการส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา

ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

1. สถานการณ์การผลิตและการใช้ยางของโลก

1.1 ปริมาณผลผลิตและความต้องการใช้ยางธรรมชาติของโลกประมาณปีละ 5.3-6.3 ล้านตัน ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งมีผลผลิตรวมกันประมาณร้อยละ 70 ของผลผลิตรวมของโลก (ตารางที่ 1) ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางแผ่นรมควันรายใหญ่ ส่วนมาเลเซียเป็นผู้ผลิตและส่งออกทั้งยางแท่งและน้ำยางข้นสำหรับอินโดนีเซียเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางแท่ง ประเทศผู้ผลิตอื่น ได้แก่ อินเดีย จีน และเวียดนาม โดยประเทศผู้ใช้อย่างธรรมชาติรายใหญ่ คือ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย และเกาหลีใต้

1.2 การใช้อย่างธรรมชาติของโลกดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 40 ของการใช้ยางทั้งหมดอีกร้อยละ 60 หรือประมาณ 9 ล้านตัน (ตารางที่ 2)เป็นการใช้อย่างสังเคราะห์ ในลักษณะของสินค้าที่ใช้ประกอบกันและใช้ทดแทนกัน ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น รัสเซีย เยอรมัน และฝรั่งเศส เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ มีผลผลิตรวมกันคิดเป็นร้อยละ 70 ของปริมาณยางสังเคราะห์ที่ผลิตได้ ส่วนประเทศอุตสาหกรรมที่ใช้อย่างสังเคราะห์เป็นปริมาณมาก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เยอรมัน รัสเซีย ฝรั่งเศส และอิตาลี ปริมาณการให้คิดเป็นร้อยละ 60 ของการใช้ยางทั่วโลก

LIRT

2. โครงสร้างการผลิตและการใช้ยางธรรมชาติของประเทศไทย

2.1 ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลกตั้งแต่ปี 2534 ปัจจุบัน มีพื้นที่เพาะปลูกยาง ประมาณ 12 ล้านไร่ และมีผลผลิตประมาณ 2.00 - 2.20 ล้านตัน ผลผลิตร้อยละ 90 ได้จากแหล่งผลัดใบภาคใต้ ส่วนผลผลิตอีกร้อยละ 10 ได้จากแหล่งผลัดใบภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกร ประมาณ กิโลกรัมละ 22.75 บาท

2.2 ต้นยางที่ปลูกจะกรีดน้ำยางได้ในช่วงอายุ 7-26 ปี ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 225 กิโลกรัม เกษตรกรจะทำการกรีดยางในช่วงเช้ามืด (02.00-06.00 น.) ซึ่งมีอากาศเย็น โดยใช้แรงงานในครัวเรือนร้อยละ 40 และในร้อยละ 60 เป็นแรงงานที่รับจ้างกรีด ซึ่งผู้รับจ้างกรีดจะได้รับส่วนแบ่งจากการขายยางแผ่นดิบในอัตราส่วน 40:60 ทั้งนี้จำนวนวันกรีดยางเฉลี่ยประมาณปีละ 154 วัน โดยหยุดกรีดยางในช่วงที่ยางผลัดใบ และมีฝนตกชุก ซึ่งระยะเวลาที่ยางผลัดใบ และมีฝนตกชุกจะไม่ตรงกันของยางภาคใต้และภาคตะวันออก

2.3 เกษตรกรชาวสวนยางจำหน่ายผลผลิตในรูปของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบและเศษยาง โดยจำหน่ายเป็นยางแผ่นดิบมากที่สุด (84%) รองลงไปได้น้ำยางสด (14%) และเศษยาง (2%) ทั้งนี้เกษตรกรได้จำหน่ายผลผลิตยางแผ่นดิบและเศษยางในทันที และเก็บไว้เพื่อรอจำหน่ายในระยะเวลาสั้นๆ ประมาณ 7-15 วัน สำหรับน้ำยางสดจะต้องส่งจำหน่ายโรงงานผู้ผลิตน้ำยางชั้นภายใน 24 ชั่วโมง

2.4 ยางพาราที่ประเทศไทยผลิตได้ประมาณร้อยละ 90 ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศในรูปของยางแผ่นรมควัน (66%) ยางแท่ง (17%) และน้ำยางข้น (10%) ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (30%) จีน (22%) สหรัฐอเมริกา (10%) และเกาหลี (6%) (ตารางที่ 3) นำเงินตราเข้าประเทศประมาณปีละ 60,000-80,000 ล้านบาท ส่วนผลผลิต ประมาณ 0.20 ล้านตัน หรือร้อยละ 10 นำไปใช้ภายในประเทศในอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์และยางล้อเครื่องบิน (40%) อุตสาหกรรมถุงมือยาง (13%) ยางกีด(9%) ยางรัดของ (12%) อะไหล่รถยนต์ (3%) (ตารางที่ 4)

3. ความเคลื่อนไหวของราคารายธรรมชาติ

3.1 แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก แต่ก็ไม่สามารถจะเป็นผู้กำหนดราคารายในตลาดโลกได้เนื่องจากระบบตลาดยางยังมิได้มีการพัฒนาเป็นตลาดสากลในรูปของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ประกอบกับการซื้อขายระหว่างผู้ส่งออกกับผู้นำเข้าส่วนใหญ่ (60-70%) เป็นการซื้อขายโดยตรง ส่วนที่เหลือ (30-40%) เป็นการซื้อขายโดยผ่านตลาดล่วงหน้า

3.2 การซื้อขายยางของประเทศไทยในปัจจุบันต้องอาศัยอิงราคา ตลาดสิงคโปร์ และตลาดโตเกียว โดยราคารายแผ่นดิบที่เกษตรกรจำหน่ายได้และราคาส่งออกยางแผ่นรมควันจะเคลื่อนไหวทิศทางเดียวกับราคตลาดสิงคโปร์ และตลาดโตเกียว ทั้งนี้ราคารายธรรมชาติจะถูกกำหนดโดยกลไกการตลาด ซึ่งมีปัจจัยสำคัญในการกำหนดราคารายธรรมชาติ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจของโลกและของประเทศผู้ใช้อย่าง การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงิน รวมทั้งการค้ายางของนักเก็งกำไร วิกฤตการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจสังคม และราคารายสังเคราะห์

3.3 ในช่วงที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาราคายางตกต่ำอย่างต่อเนื่อง และเกษตรกรร้องเรียนขอให้ทางราชการแทรกแซงตลาดช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อจำหน่ายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (องค์การสวนยาง และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง) ดำเนินการรับซื้อแทรกแซงตลาด โดยใช้วงเงินในการดำเนินการสูงมาก (เฉพาะในปี 2540 ใช้เงินประมาณ 4,700 ล้านบาท) และเกิดปัญหาทางด้านการตลาดตามมา

LIRT

4. การผลิตและการตลาดยางแท่ง

4.1 โรงงานผลิตยางแท่งสามารถใช้ยางและยางแท่ง (ยางแผ่นดิบ ชียาง) เป็นวัตถุดิบในการผลิตแต่โรงงานผลิตยางแท่งของไทยใช้ยางแท่งในการผลิต โดยนำวัตถุดิบดังกล่าวมาผ่านกรรมวิธีและขบวนการต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ การตัดตัวย่อยก่อนยางให้เป็นเม็ดหรือชิ้นเล็กๆ ล้างสิ่งสกปรกออก นำยางไปบอบแห้งและอัดเป็นแท่งสี่เหลี่ยมให้มีน้ำหนัก 33 1/3 กิโลกรัม (ตารางที่ 5) ซึ่งมีขนาดมาตรฐานกว้าง 12 นิ้ว ยาว 24 นิ้ว และหนา 6 นิ้ว ทั้งนี้ ยางแท่งที่ผลิตจากน้ำยางสดจะได้ยางแท่งที่มีคุณภาพดีกว่าการใช้ยางแห้งผลิต

4.2 ในปี 2539 มีโรงงานผลิตยางแท่งอยู่ในแหล่งผลิตภาคใต้ และภาคตะวันออก 16 จังหวัด จำนวน 55 โรงงาน มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้นปีละ 827,000 ตัน (ตารางที่ 6) แต่ผลิตได้จริงประมาณ 385,000 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 46 ของกำลังการผลิต

4.3 ชั้นและมาตรฐานยางแท่งของไทย ซึ่งมีการประกาศใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2539 ได้กำหนดคุณสมบัติและชั้นของยางแท่งไทยแต่ละชนิดตามปริมาณสิ่งสกปรก ในโตรเจน สิ่งระเหย ดัชนีความอ่อนตัว และความหนืดของเนื้อยาง (ตารางที่ 7) ยางแท่งที่ประเทศไทยผลิตได้ได้แก่ STR 5L STR 5 STR 10 STR 20 และ STR CV

4.4 ในปี 2540 ผลผลิตยางแท่งรวมทั้งสิ้น 424,000 ตัน ซึ่งร้อยละ 90 เป็นการผลิตยางแท่งชนิด STR20 และร้อยละ 6 เป็นการผลิตยางแท่งชนิด STR 5L สำหรับปริมาณการใช้ภายในประเทศของยางแท่งมีประมาณ 63,000 ตัน (ร้อยละ 15) และส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ 361,000 ตัน (ร้อยละ 85) (ตารางที่ 8) ประเทศผู้นำเข้ายางแท่งที่สำคัญจากประเทศไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา จีน และเกาหลีใต้ (ตารางที่ 9)

LIRT

5. ข้อเท็จจริงและสภาพปัญหา

5.1 ประเทศผู้ใช้อย่างธรรมชาติรายใหญ่ของโลก คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน สหภาพยุโรป และเกาหลีใต้ ซึ่งเคยใช้อย่างแผ่รรมคว้นในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางได้ปรับเปลี่ยนไปใช้อย่างแท่งในการผลิตเพิ่มขึ้น เพราะสามารถตรวจสอบคุณภาพโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งให้ผลแน่นอนและใช้งานได้สะดวกกว่าการใช้ยางแผ่รรมคว้น และจากข้อมูลปริมาณการนำเข้ายางธรรมชาติของประเทศญี่ปุ่น ในปี 2540 ปรากฏว่านำเข้ายางแผ่รรมคว้นลดลงร้อยละ 7 แต่นำเข้ายางแท่งและน้ำยางข้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 49 และ 8 ตามลำดับ (ตารางที่ 10) ขณะเดียวกันการส่งออกยางแผ่รรมคว้นของไทยลดลงร้อยละ 7 แต่ส่งออกยางแท่งและน้ำยางข้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 26 และ 11 ตามลำดับ (ตารางที่ 11) ประกอบกับการค้าระหว่างประเทศส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) เป็นการค้ายางแท่ง ซึ่งตลาดที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป

5.2 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้กำหนดเป้าหมายลดการผลิตยางแผ่รรมคว้นลง และผลิตยางแท่งเพิ่มมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการของตลาดโลก ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำสมุดปกขาวยุทธศาสตร์ยางไทยและยุทธศาสตร์การพัฒนยางพาราครบวงจร(2541-2545) ก็ได้กำหนดเป้าหมายที่จะลดการผลิตยางแผ่รรมคว้น และผลิตยางแท่งเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยมีแผนงานศึกษาวิจัยและพัฒนาการผลิตยางก้อน เพื่อเป็นทางเลือกของเกษตรกรที่เคยจำหน่ายน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ

5.3 การผลิตยางก้อน มีกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ยุ่งยากนัก (เทียบกับการผลิตยางแผ่นดิบ) เกษตรกรสามารถผลิตได้โดยนำน้ำยางสดที่กรีตได้มาใส่สารเคมี เพื่อป้องกันน้ำยางจับตัว และสารป้องกันปฏิกิริยาของเอนไซม์ในน้ำยาง เติมน้ำสะอาด (เพื่อให้ น้ำยางเจือจาง) เติมน้ำกรดแล้วเทใส่ตะกุงและคนให้เข้ากัน ทิ้งไว้จนยางแข็งตัว ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับการผลิตยางก้อนในอินโดนีเซีย หรืออาจผลิตโดยให้น้ำยางสดแข็งตัวในถ้วยรองรับน้ำยาง (รองกรีต) โดยจะใส่สารเคมีหรือไม่ก็ได้ ซึ่งเป็นวิธีการที่สะดวกสำหรับเกษตรกร เพราะใช้แรงงานน้อย

และสถาบันวิจัยยางมีแผนงานให้การสนับสนุนเกษตรกรผลิตยางก้อนด้วยวิธีนี้ ปัจจุบันเกษตรกรทางภาคใต้และภาคตะวันออก มีการผลิตยางก้อนบ้างแล้วแต่ยังไม่แพร่หลาย ซึ่งเกษตรกรได้น้ำยางก้อนไปรวมขายกับเศษยางและยางแผ่นดิบจึงได้รับราคาต่ำ

5.4 ช่วงที่ผ่านมาโรงงานผลิตยางแท่งที่ใช้ยางแท่ง คือ เศษยาง ขี้ยาง และยางกันถ้วย ซึ่งเป็นผลพลอยได้ (By Product) จากการผลิตยางแผ่นดิบเป็นวัตถุดิบในการผลิต เป็นเพียงส่วนน้อยที่ใช้ยางแผ่นดิบต่ำกว่า ชั้น 4 หรือ ชั้น 5 เพื่อผลิตยางแท่งคุณภาพดี สำหรับการผลิตยางแท่งจากน้ำยางจะได้ยางแท่งคุณภาพดีมีสีใส แต่มีปริมาณน้อยเนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบเพราะเกษตรกรสามารถจำหน่ายน้ำยางให้แก่โรงงานผลิตน้ำยางชั้นได้ราคาดี

5.5 โรงงานผลิตยางแท่งที่มีอยู่เกือบทั้งหมดได้ใช้ยางแผ่นดิบคุณภาพต่ำผสมกับขี้ยางผลิตเป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่ง STR 20 ต้นทุนการผลิตจึงสูง ไม่สามารถแข่งขันกับโรงงานยางแท่งในอินโดนีเซีย และมาเลเซียที่ใช้ยางก้อนเป็นวัตถุดิบ ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า ประกอบกับการสร้างโรงงานผลิตยางแท่งที่ใช้ยางแผ่นดิบคุณภาพต่ำผสมรวมกับขี้ยางต้องใช้เงินลงทุนสูงกว่าโรงงานที่ใช้ยางก้อนเป็นวัตถุดิบประมาณร้อยละ 40 ด้วย ดังนั้นหากโรงงานยางแท่งมีวัตถุดิบ ซึ่งเป็นยางก้อนป้อนโรงงาน ก็จะสามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้ ก็จะเป็นการลดต้นทุนการผลิต และสามารถขยายตลาดส่งออกยางแท่งของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่ง

6. ข้อพิจารณา

6.1 การใช้ยางแผ่นดิบคุณภาพต่ำผสมกับขี้ยางเป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่ง ทำให้เสียค่าใช้จ่ายการผลิตสูงกว่าการใช้ยางก้อนด้วยเหตุผลข้างต้น ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการผลิตยางก้อนโดยทางราชการและภาคเอกชนควรให้ความมั่นใจกับชาวสวนยางในการผลิตและจำหน่ายยางก้อนว่าจะไม่มีผลกระทบต่อรายได้ของชาวสวนยาง ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่และจะก่อให้เกิดผลดีกับทุกฝ่าย

6.2 การสร้างโรงงานผลิตยางแท่งที่ใช้ยางแผ่นดิบคุณภาพต่ำผสมกับขี้ยางขนาดกำลังการผลิต 5,000 ตัน ต้องใช้เงินลงทุน ประมาณ 200 ล้านบาท แต่ถ้าใช้ยางก้อนเป็นวัตถุดิบในการผลิตเงินลงทุนจะลดลงเหลือราว 120 ล้านบาท เพราะสามารถลดจำนวนเครื่องจักรในส่วนของการตัดบดยางแผ่นดิบได้ ดังนั้นหากมียางก้อนป้อนโรงงานยางแท่งเพิ่มขึ้นคาดว่าจะมีการขยายการผลิตและลงทุนสร้างโรงงานผลิตยางแท่งเพิ่มขึ้น

6.3 ในปี 2539 ปริมาณยางแท่งที่ส่งไปยังประเทศต่างๆ รวม 322,000 ตัน ส่วนยางแท่งที่ใช้ภายในประเทศมีปริมาณ 63,000 ตัน รวมเป็นผลผลิตทั้งสิ้น 385,000 ตัน ขณะที่โรงงานยางแท่งมีกำลังการผลิต รวมทั้งสิ้น 827,000 ตัน ดังนั้นถ้าชาวสวนยางผลิตยางก้อนส่งโรงงาน ประเทศไทยจะสามารถผลิตยางแท่ง ได้อีกประมาณ 442,000 ตัน

6.4 ปัจจุบันต้นทุนการผลิตยางแท่ง STR 20 ของไทยสูงกว่าของมาเลเซียและอินโดนีเซีย แต่ถ้ามีการใช้ยางก้อนเป็นวัตถุดิบจะสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ ทั้งยังสามารถควบคุมคุณภาพยางแท่งได้ดีกว่าการใช้ยางแผ่นดิบคุณภาพต่ำผสมกับขี้ยางเป็นวัตถุดิบอีกด้วย

LIRT

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนและส่งออกยางแท่ง

7.1 ส่วนราชการควรจูงใจให้การศึกษาวิจัยวิธีการทำยางก้อนที่เหมาะสม เพื่อนำมาส่งเสริมกับชาวสวนยางให้แพร่หลาย รวมทั้งหามาตรการและกำหนดตัวชี้การวัดความชื้นของยางก้อน และการกำหนดราคายางก้อนให้เกิดความยุติธรรมกับทุกฝ่าย ซึ่งในเบื้องต้นนี้ราคายางก้อนที่เกษตรกรจำหน่ายได้ไม่ควรจะต่ำกว่าราคายางแผ่นดิบชั้น 3

7.2 ส่วนราชการควรขอความร่วมมือจากสถาบันเกษตรกร เช่น สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรในการผลิตยางก้อนเป็นโครงการนำร่อง โดยให้โรงงานผู้ผลิตยางแท่งทำสัญญาข้อตกลงรับซื้อยางก้อนจากสหกรณ์การเกษตรและหรือกลุ่มเกษตรกร

7.3 การขนส่งยางไปยังผู้ซื้อในต่างประเทศโดยเปรียบเทียบระหว่างยางจากประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ปรากฏว่าต้นทุนการขนส่งของไทยอยู่ในระดับสูงสุดเนื่องจากยางของไทยส่วนใหญ่ส่งออกทางท่าเรือกรุงเทพฯ ซึ่งมีความแออัดและแหล่งผลิตยางอยู่ทางภาคใต้มีระยะทางไกล ดังนั้น จึงควรแก้ปัญหาด้วยการส่งออกทางท่าเรือสงขลาและภูเก็ตพร้อมทั้งดำเนินการสร้างท่าเรือน้ำลึกในภาคใต้ด้วย

7.4 ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางรายใหญ่ แต่ยังไม่มียลตลาดซื้อขายล่วงหน้าของตนเอง ต้องอาศัยตลาดยางล่วงหน้าของต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการซื้อขายยาง ทำให้ไทยเสียเปรียบในด้านการตลาดยางมาตลอด ดังนั้นจึงควรเร่งรัดการจัดตั้งตลาดยางล่วงหน้าเพื่อพัฒนาการตลาดยางของประเทศ ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาการผลิตยางแท่งอีกทางหนึ่ง

7.5 การส่งเสริมการผลิตยางก้อนควรจะเป็นโครงการนำร่อง กำหนดปริมาณการผลิตในระยะเวลาที่แน่นอน เช่น 3 ปี หรือ 5 ปี โดยจะต้องมีการติดตามและประเมินผลของโครงการอย่างต่อเนื่องเพราะหากส่งเสริมการผลิตยางก้อนจนผลผลิตเกินกว่ากำลังการผลิตของโรงงานยางแท่งที่จะรองรับได้ ก็จะเกิดปัญหาราคาตกต่ำสร้างความเดือดร้อนต่อชาวสวนยางในการจำหน่ายผลผลิต

8. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทางพารา

8.1 การแทรกแซงตลาดเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ตามวิธีการที่กระทรวงเกษตร ฯ ดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาด้วยวิธีการรับซื้อในราคาสูงกว่าราคาสลัด แล้วจำหน่ายให้ผู้ค้าหรือส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ต้องใช้เงินดำเนินการสูงมาก แต่ผลการช่วยเหลือมิได้ตกถึงเกษตรกรก่อกำแพงแท้จริงเป็นภาระด้านเงินงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการรับซื้อ การเก็บรักษาและการส่งออก อีกทั้งเป็นการบิดเบือนกลไกการตลาด ผู้ส่งออกประสบภาวะการขาดทุนที่ต้องแข่งขันรับซื้ออย่างกับองค์กรของรัฐ ให้ผู้ซื้อในต่างประเทศเพื่อส่งมอบได้ทันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำไว้

8.2 รัฐควรปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการแทรกแซงตลาดดังกล่าว โดยใช้กลไกภาคเอกชน คือ ผู้ค้าท้องถิ่นและผู้ส่งออกเป็นผู้ดำเนินการแทนองค์กรของรัฐ ในการรับซื้อยางพาราไม่ต่ำกว่าราคาเป้าหมายที่กำหนด และรัฐช่วยเหลือค่าใช้จ่ายดำเนินการรับซื้อ และกำกับตรวจสอบให้มีการรับซื้อตามปริมาณและราคาที่กำหนด ซึ่งคาดว่าจะส่งผลถึงการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรได้ดีกว่า และราคาสะท้อนถึงภาวะตลาดที่แท้จริง

8.3 รัฐควรกำหนดเขตเศรษฐกิจ (Zoning) สำหรับการเพาะปลูกยางพาราเฉพาะในพื้นที่จังหวัดที่มีความเหมาะสมทั้งทางภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอื่นๆที่อยู่นอกเขตที่กำหนดก็ไม่ควรแนะนำให้เกษตรกรปลูก ทั้งนี้อาจกำหนดมาตรการให้เกษตรกรจดทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ และการช่วยเหลือแทรกแซงตลาดของหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐในภาวะที่เกิดปัญหาราคายางตกต่ำ

8.4 พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการผลิต การค้ายางไว้ทุกขั้นตอนตั้งแต่การปลูกยางของเกษตรกร การค้ายาง การมียางไว้ในครอบครอง การตั้งโรงรีดยาง โรงรมยาง การขนยาง การนำยางเข้ามา หรือการส่งออกยางไปนอกราชอาณาจักร รวมทั้งการปลูกเสริม การปลูกแทนและการปลูกยางใหม่ ต้องอยู่ภายใต้การควบคุม ตามหลักเกณฑ์ และระเบียบ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็น

ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ (และมีอำนาจออกกฎกระทรวง) เป็นผลให้ส่วนราชการอื่น มีบทบาทในการกำหนดมาตรการ และดำเนินการเกี่ยวกับการแทรกแซงตลาดในขอบเขตที่จำกัด จึงเห็นสมควรพิจารณาแก้ไข พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และหน่วยงานอื่นมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการตลาดมากยิ่งขึ้น

8.5 ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางรายใหญ่ถึงร้อยละ 32 ของผลผลิตโลก แต่ก็ไม่สามารถเป็นผู้กำหนดราคายางในตลาดโลกได้ เช่นเดียวกับสินค้าเกษตรชนิดอื่นที่ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตรายเล็ก เกษตรกรชาวสวนยางต้องเผชิญกับความผันผวนของราคตลาดโลก ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจ และวิกฤตการณ์ทางการเงิน แม้องค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ (INRO) จะมีบทบาทและหน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพราคาแต่ก็มิได้มีการดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ ประเทศไทยต้องดำเนินการแทรกแซงตลาดยางภายในประเทศโดยมิได้รับความช่วยเหลือจาก INRO แต่อย่างใด ดังนั้นจึงควรจะทบทวนการเป็นสมาชิก INRO

8.6 โดยที่ประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตยางใหญ่อันดับสองและลำดับสามของโลก (รองจากประเทศไทย) ก็ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคตลาดโลกด้วย ดังนั้น หากทั้ง 3 ประเทศนี้จะรวมกลุ่มกันร่วมมือกำหนดปริมาณการผลิตเพื่อควบคุมอุปทานยางธรรมชาติของโลก โดยร่วมมือกันลดจำนวนวันกรีดยางรวมทั้งปิดโรงงานและโรงงานผลิตยางแท่ง โดยเฉพาะในช่วงที่ยางผลัดใบและช่วงที่มีฝนตกชุก ซึ่งจะทำให้มีระยะเวลาของการกรีดยางเพียงประมาณปีละ 6 เดือนเท่านั้น (ยางผลัดใบในช่วง มค. - เมย. และฝนตกชุก กย. - ตค.) ดังนั้นจึงควรเจรจาในระดับประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน เพื่อกำหนดท่าทีในเรื่องดังกล่าวร่วมกัน

8.7 ในช่วงที่เกษตรกรหยุดกรีดยาง จะเกิดปัญหาเกษตรกรขาดรายได้ ซึ่งทางราชการอาจให้คำแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชในสวนยางพาราในลักษณะของพืชร่วมยาง เช่น ระกำหวาน หวาย และสะเดาเทียม หรือปลูกพืชแซมยาง เช่น กสัวย ลิ้นปี่ประดับ และข้าวโพดฝักอ่อน เพื่อเป็นรายได้ของเกษตรกรในช่วงที่หยุดกรีดยาง

ภาคผนวก

- ตารางที่ 1 ผลผลิตยางธรรมชาติของโลก
- ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตและปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์ของโลก ระหว่างปี 2536 - 2540
- ตารางที่ 3 ปริมาณผลผลิต นำเข้า ส่งออก และใช้ภายในประเทศ
- ตารางที่ 4 ปริมาณการใช้ยางในอุตสาหกรรมภายในประเทศ ปี 2539
- ตารางที่ 5 การผลิตยางแท่งจากน้ำยาง
5/1 การผลิตยางแท่งจากยางแห้ง
- ตารางที่ 6 รายชื่อโรงงานผลิตยางแท่งปี 2539
- ตารางที่ 7 ชั้นและซีคจำกัดมาตรฐานยางแท่งไทย
- ตารางที่ 8 ปริมาณยางส่งออกและใช้ภายในประเทศจำแนกตามประเภทและชั้นยาง ปี 2540
- ตารางที่ 9 ปริมาณยางแท่งส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ปี 2539
- ตารางที่ 10 ปริมาณการนำเข้ายางธรรมชาติของประเทศญี่ปุ่น
ใน ปี 2539 ปี 2540
- ตารางที่ 11 เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกยางพาราของไทย
ปี 2539 กับปี 2540

ตารางที่ 1
ผลผลิตยางธรรมชาติของโลก

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540
ไทย	1,531,000	1,553,400	1,720,800	1,804,800	1,978,000	2,009,200
อินโดนีเซีย	1,387,000	1,301,300	1,360,800	1,466,800	1,543,000	1,546,800
มาเลเซีย	1,173,200	1,074,300	1,100,600	1,089,300	1,082,500	967,500
อินเดีย	383,000	428,100	464,000	499,600	540,200	553,300
สาธารณรัฐประชาชนจีน	309,000	326,000	341,000	424,000	430,000	444,000
ฟิลิปปินส์	56,900	56,000	58,000	59,800	64,000	60,500
ไนจีเรีย	110,000	105,000	95,000	121,200	91,000	92,000
ศรีลังกา	106,100	104,200	105,300	105,700	112,500	96,700
ไอวอรีโคสต์	72,300	62,100	71,800	77,000	85,000	91,500
เวียดนาม	114,000	90,000	88,000	123,000	132,000	124,000
อื่นๆ	222,500	207,600	264,500	268,800	276,000	304,500
รวม	5,465,000	5,308,000	5,619,800	6,040,000	6,334,200	6,290,000

ที่มา : IRSG ประจำเดือนมีนาคม 2541

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตและปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ
และยางสังเคราะห์ของไถ่ระหว่างปี 2536 - 2540

หน่วย : ล้านตัน

ปี พ.ศ.	ผลผลิต		การใช้	
	ยางธรรมชาติ	ยางสังเคราะห์	ยางธรรมชาติ	ยางสังเคราะห์
2536	5.30	8.60	5.44	8.63
2537	5.70	8.88	5.68	8.85
2538	6.04	9.51	6.00	9.31
2539	6.34	9.84	6.13	9.63
2540	6.32	10.06	6.53	10.05
(มค. - พย.)				
เฉลี่ย	5.94	9.38	5.96	9.29

ที่มา : IRSG RUBBER STATISTICAL BULLETIN, Vol.52 No.6 March 1998

ตารางที่ 3
ปริมาณผลผลิต นํ้าเข้า ส่งออก และใช้ภายในประเทศ
(ของไทย)

ขงพ.ร.ว.ส.ว.41(9ม.ย.41)

หน่วย : ตัน

รายการ	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540 (ม.ก.-ก.ย.)
1. ผลผลิต	1,551,400	1,717,900	1,804,800	1,978,000	2,009,200
2. นํ้าเข้า					
3. ส่งออก	1,396,800	1,605,000	1,672,200	1,763,060	1,829,200
3.1 ญี่ปุ่น	476,800	521,700	561,800	529,900	418,700
3.2 จีน	240,700	235,800	150,300	382,600	221,600
3.3 สหรัฐฯ	182,800	214,800	213,900	174,060	170,200
3.4 สาธารณรัฐเกาหลี	78,200	100,300	95,800	101,700	87,000
3.5 มาเลเซีย	63,000	105,000	108,400	111,000	92,100
3.6 อื่นๆ	355,300	427,400	542,000	463,800	839,600
4. ใช้ภายในประเทศ	130,200	140,000	153,200	173,000	135,000
5. สต็อก	104,200	96,000	112,200	120,000	153,500

ที่มา : IRSG ประจำเดือนมีนาคม 2541

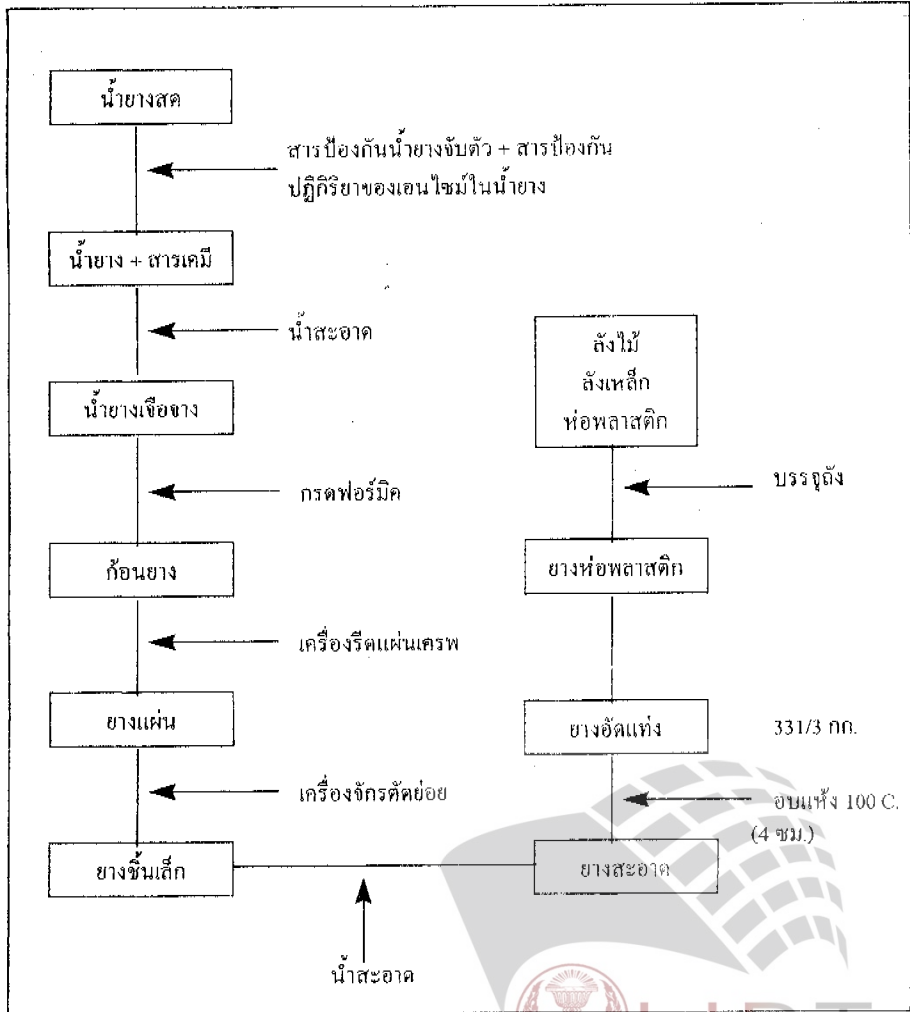
LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 4 ปริมาณการใช้ยางในอุตสาหกรรมภายในประเทศ ปี 2539

ที่	ผลิตภัณฑ์	จำนวนราย	ปริมาณยางที่ใช้ (ก.ก.)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	ยางรถยนต์ ยางใน ยางล้อเครื่องบิน ยางรถแทรกเตอร์	11	70,174,651.00	40.41	เลขที่ 24 อื่นๆ ได้แก่ เครื่องมือแพทย์ แปรทรงวิฆม ผ้าปิดแผล ล้อรถเข็น
2	ยางจักรเย็บจักร ยางรถยนต์ ยางใน	17	12,636,975.00	7.24	กระบอกไฟฟ้า ยาง
3	ล้อคอก	14	1,027,155.00	0.59	หีจัดคัน มีวาล์ฟ ยางรถ
4	สายพาน	7	2,511,397.00	1.45	ยางกันตะเอน ท่อแอร์
5	พื้นรองเท้า	34	5,990,673.00	3.45	ถ้ำดิน
6	ท่อยาง	4	1,501,866.00	0.86	
7	อะไหล่รถยนต์	40	4,480,215.00	2.58	
8	ยางขัดสีข้าว	4	386,700.00	0.22	
9	เปลือกหม้อเบตเตอร์รี	4	304,940.00	0.18	
10	รองเท้าผ้าใบ รองเท้าฟองน้ำ	66	8,964,507.00	5.16	
11	ยางรีดของ	19	21,832,093.00	12.57	
12	ยางยืด	5	15,232,917.00	8.77	
13	ลูกโป่ง	5	132,000.00	0.08	
14	ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	6	233,440.00	0.13	
15	ลูกบอล	7	1,761,626.00	1.01	
16	พื้นรองเท้า	2	285,460.00	0.16	
17	ตุ๊กตาของ	1	521,766.00	0.3	
18	ยางแผ่นบุถึง - ท่อ	2	25,000.00	0.01	
19	หัวนมยาง	3	377,549.00	0.22	
20	ยางคอมเพาว์น	8	1,199,726.00	0.69	
21	กาว เทปการพันสายไฟ	8	427,244.00	0.25	
22	ถุงมือยาง	14	22,217,565.00	12.79	
23	ถุงยางอนามัย	2	550,029.00	0.32	
24	อื่นๆ	21	895,061.00	0.52	
รวม		304	173,670,761.00	100.00	

ตารางที่ 5 การผลิตยางแท่งจากน้ำยาง

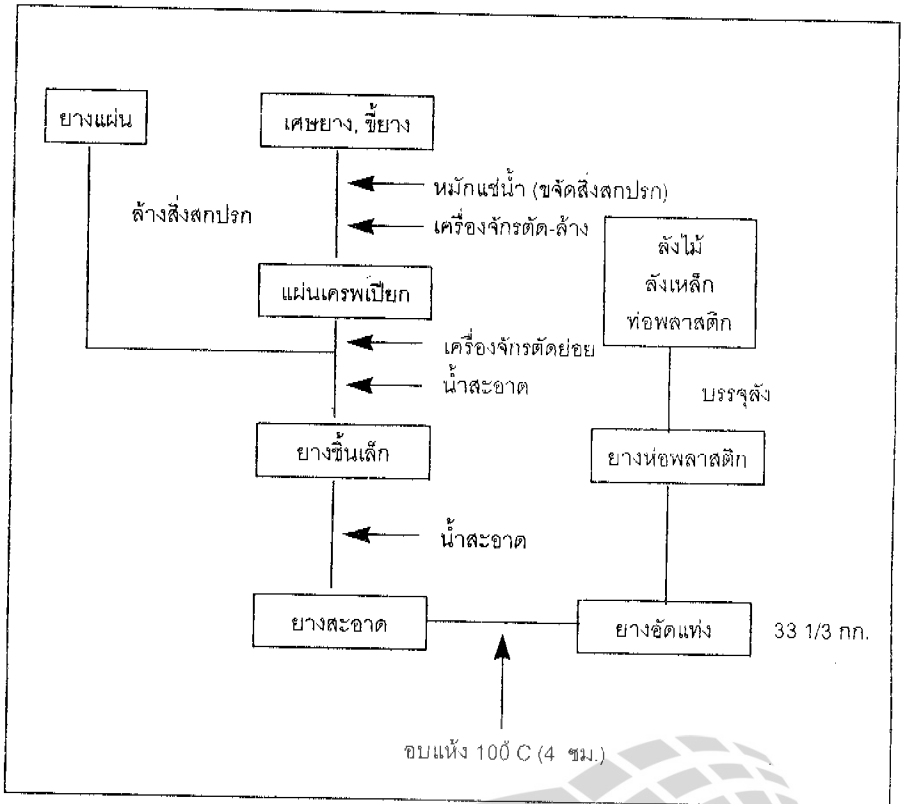

ที่มา : วารสารยางพารา ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2538

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 5/1 การผลิตยางแท่งจากยางแห้ง

ที่มา : วารสารยางพารา ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2538
สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

LIRT

การผลิตยางแท่งจากน้ำยาง(9.ม.ย.41).ppt
Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 6 รายชื่อโรงงานผลิตยางแท่ง ปี 2539

จังหวัด/ชื่อกิจการ	กำลังการผลิต (ตัน/ปี)
1. จังหวัดสงขลา	
1.1 บริษัทถาวรอุตสาหกรรมยางแท่ง จำกัด	1,200
1.2 บริษัทถลองอุตสาหกรรมน้ำยางข้น จำกัด	3,600
1.3 บริษัทจะนะน้ำยาง จำกัด	5,760
1.4 บริษัทเด็กเล็กทีทีอาร์ จำกัด	10,800
1.5 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	19,200
1.6 บริษัทไทยเทครับเบอร์คอร์ปอเรชัน จำกัด	42,000
1.7 บริษัทเอ็กเซลสลับเบอร์ จำกัด	8,640
1.8 บริษัททรัพย์มี (ประเทศไทย) จำกัด	20,400
1.9 บริษัทเซาท์แลนด์รับเบอร์ จำกัด	17,160
1.10 บริษัทแทนรับเบอร์อินดัสทรีส์ จำกัด	4,800
1.11 บริษัทไชยาพลาเท็กซ์ จำกัด	9,000
1.12 บริษัทหว่าไฉร์แอนด์ จำกัด	10,600
1.13 บริษัทไทยฮั่วยางพารา จำกัด	11,100
รวม	164,260
2. จังหวัดปัตตานี	
2.1 บริษัทช่วยชวน จำกัด	18,000
2.2 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	18,000
รวม	36,000

LIRT

จังหวัด/ชื่อกิจการ	กำลังการผลิต (ตัน/ปี)
3. จังหวัดยะลา	
3.1 บริษัทโรงงานน้ำยางเบตง จำกัด	3,600
3.2 บริษัทซีบีรับเบอร์ จำกัด.	6,000
3.3 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	22,800
3.4 บริษัทนุชนันดารา จำกัด	4,200
3.5 บริษัทนามะระการยาง จำกัด	15,000
3.6 บริษัทไทย-มาเลเซียรับเบอร์ จำกัด	24,000
3.7 บริษัทธารารับเบอร์ จำกัด	9,360
3.8 บริษัทอุตสาหกรรมน้ำยางยะลา จำกัด	12,000
รวม	96,960
4. จังหวัดนราธิวาส	
4.1 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	24,000
รวม	24,000
5. จังหวัดสตูล	
5.1 บริษัททุ่งคำเสารับเบอร์ จำกัด	17,520
รวม	17,520
6. จังหวัดตรัง	
6.1 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด (A)	16,800
6.2 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด (B)	15,600
6.3 บริษัทไทยเทครับเบอร์คอร์ปอเรชัน จำกัด	62,400
6.4 บริษัททรัพยากรรับเบอร์เทคส์ จำกัด	15,600
6.5 บริษัทตรังลาเทคส์ ทีทีอาร์ จำกัด	11,680
รวม	122,080

จังหวัด/ชื่อกิจการ	กำลังการผลิต (ตัน/ปี)
7. จังหวัดพัทลุง	
7.1 บริษัทพัทเท็กซ์ ทีทีอาร์ จำกัด	14,600
รวม	14,600
8. จังหวัดพังงา	
8.1 บริษัทสุพารา จำกัด	12,000
รวม	12,000
9. จังหวัดภูเก็ต	
9.1 บริษัทยางไทยทวี จำกัด	10,800
9.2 บริษัทเมืองใหม่กัศatri จำกัด	6,000
9.3 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	31,200
9.4 บริษัทงานทวีฟีน้อง จำกัด	7,200
รวม	55,200
10. จังหวัดนครศรีธรรมราช	
10.1 องค์การสวนยาง	30,000
10.2 บริษัทศรีเจริญรับเบอร์ จำกัด	7,200
10.3 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	22,460
รวม	59,660
11. จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
11.1 บริษัทยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด	14,400
11.2 บริษัททองคันฉัด จำกัด	26,400
11.3 บริษัทยางไทยทวี จำกัด	18,000
11.4 บริษัทยูโร-ไทยสวรพ์ จำกัด	12,000
11.5 บริษัทเขาทีแลนด์รับเบอร์ จำกัด	20,000
11.6 บริษัทสุราษฎร์ธานีลาเท็กซ์ จำกัด	7,200
รวม	98,000

จังหวัด/ชื่อกิจการ	กำลังการผลิต (ตัน/ปี)
12. จังหวัดพุมพร	
12.1 บริษัทพรทิวพรหมเมศรี จำกัด	36,000
รวม	36,000
13. จังหวัดชลบุรี	
13.1 บริษัทไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์คอร์ปอเรชัน (ประเทศไทย) จำกัด	24,000
13.2 บริษัทไทยอีส์เทิร์นรับเบอร์ จำกัด	6,240
รวม	30,240
14. จังหวัดระยอง	
14.1 บริษัทยางไทยปิแก๊สได้ จำกัด	14,400
14.2 หจก. ระยอง ที.ที.รับเบอร์	240
14.3 หจก.อีสต์พารา	19,200
14.4 บริษัทระยองยางกกรับเบอร์ จำกัด	11,230
รวม	45,070
15. จังหวัดจันทบุรี	
15.1 บริษัทอุตสาหกรรมยางตะวันออก จำกัด	1,800
รวม	1,800
16. จังหวัดตราด	
16.1 บริษัทสว่างลาเท็กซ์แอนดรู๊ป ไมนิ่ง จำกัด	5,040
16.2 บริษัทยูเนี่ยนรับเบอร์โปรดักส์คอร์ปอเรชัน จำกัด	3,000
รวม	8,040
รวมทั้งสิ้น	821,430

ที่มา : ฝ่ายควบคุมยางตามพระราชบัญญัติ
ส่วนการผลิต สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 7 ชั้นและขีดจำกัดมาตรฐานยางแท่งไทย

สมบัติ/ชั้นยางแท่ง	STR XL 51.		STR 5 STR 5 CV		STR 10	STR 10 CV	STR 20	STR 20 CV
วัตถุดิบที่ใช้	น้ำยาง		น้ำยาง/ยางแผ่น*		ยางก้อน/ยางแผ่น *			
ปริมาณสิ่งสกปรก%ไม่เกิน	0.02	0.04	0.04	0.04	0.08	0.08	0.16	0.16
ปริมาณเถ้า % ไม่เกิน	0.40	0.40	0.60	0.60	0.60	0.60	0.80	0.80
ปริมาณไนโตรเจน%ไม่เกิน	0.50	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
ปริมาณสิ่งระเหย%ไม่เกิน	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80
ความอ่อนตัวเริ่มแรก	35	35	30	-	30	-	30	-
ไม่ต่ำกว่า								
ดัชนีความอ่อนตัว ไม่ต่ำกว่า	60	60	60	60	50	50	40	40
สีวัดด้วยไลวบอนด์ ไม่เกิน	4.0	6.0	-	-	-	-	-	-
ความหนืด ML (1+4X100 C	-	-	-	**	-	**	-	**
แถบสี (บนพลาสติกที่ห่อหุ้ม)	ฟ้า	เขียวอ่อน	เขียวอ่อน	ตัวอักษร ขาวบน พื้นเขียว อ่อน	น้ำตาล	ตัว อักษร ขาว บนพื้น น้ำตาล	แดง	ตัวอักษร ขาวบน พื้นแดง

ที่มา : ดร.ลิขิต นวลศรี ยางพาราพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

* ขีดจำกัดของผู้ผลิตไม่เกิน 0.50%

** ขีดจำกัดของผู้ผลิต คือ

STR 5CV มีค่าความหนืด 70 (+7,-5), 60 (+7,-5) และ 50 (+7,-5)

STR 10 CV มีค่าความหนืด 60 (+7,-5)

STR 20 CV มีค่าความหนืด 65 (+7,-5)

ตารางที่ 8

ปริมาณยางส่งออกและใช้ภายในประเทศจำแนกตามประเภทและชั้นยาง ปี 2540

ประเภทและชั้น TYPES/GRADES	ส่งออก EXPORT	ใช้ภายในประเทศ CONSUMPTION	รวม TOTAL	ร้อยละ PERCENT
ยางแผ่นรมควัน ชั้น 1	RSS1 12,239,360.00	7,254,382.00	19,493,742.00	
ยางแผ่นรมควัน ชั้น 2	RSS2 1,750,000.00	1,319,237.00	3,069,237.00	
ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3	RSS3 902,357,864.74	29,403,963.00	931,761,827.74	
ยางแผ่นรมควัน ชั้น 4	RSS4 158,323,120.00	6,451,397.00	164,774,517.00	
ยางแผ่นรมควัน ชั้น 5	RSS5 15,591,868.00	1,184,400.00	16,776,268.00	
รวมยางแผ่นรมควัน	TOTAL RSS 1,095,211,811.74	48,569,279.00	1,143,781,090.74	
ยางแท่งเอสทีอาร์ 5 แอล	STR5L 9,345,160.00	15,251,427.00	24,596,587.00	
ยางแท่งเอสทีอาร์ 5	STR5 370,500.00	1,098,019.00	1,468,519.00	
ยางแท่งเอสทีอาร์ 10	STR10 13,165,340.00	896,410.00	14,061,750.00	
ยางแท่งเอสทีอาร์ 20	STR20 333,616,863.00	44,667,045.00	378,283,908.00	
ยางแท่งเอสทีอาร์ ซีวี	STICV 4,315,200.00		4,315,200.00	
รวมยางแท่งเอสทีอาร์	TOTAL STR 361,013,063.00	52,716,901.00	423,729,964.00	
ยางแผ่นผึ่งแห้ง	Air Dried Sheet 14,303,440.00	7,156,832.00	21,460,272.00	
ยางเครพขาว	Pale Crepe 895,440.00	895,440.00	1,790,880.00	
ยางเครพน้ำตาลชั้น 2 Thin Brown Crepe2	1,061,420.00	7,923,971.00	8,985,391.00	
รวมยางเครพ	TOTAL CREPE 1,061,420.00	8,819,411.00	9,880,831.00	
ยางสกินแท่ง	Skim Block 23,126,226.28		23,126,226.28	
ยางสกินเครพ	Skim Crepe 1,367,800.00	3,110,732.00	4,478,532.00	
รวมยางสกิน	TOTAL SKIM 24,494,026.28	3,110,732.00	27,604,758.28	
น้ำยางข้น	Conc. Latex 225,171,957.80	39,109,947.00	264,281,904.80	
ยางแท่งไม่ระบุชั้น	Unspecified Block 69,756,713.01		69,756,713.01	
เศษยางแผ่นรมควัน	Cuttings 6,232,961.00	3,562,204.00	9,795,165.00	
เศษยาง	Scraps, Slabs, Block 2,252,400.00		2,252,400.00	
ยางผสมสำเร็จ	Compound Rubber 371,885.00		371,885.00	
ยางแผ่นดิบ	Unsmoked Sheet 5,580,000.00		5,580,000.00	
ยางบด	Masticated Rubber 1,700,370.00		1,700,370.00	
อื่น ๆ	Other Rubber 695,377.00		695,377.00	
รวมยางทั้งหมด	GRAND TOTAL 1,837,149,647.83	173,670,763.00	2,010,820,410.83	100.00

export.xls disk 19

สำนักงานวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร 27/3/98

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 9 ปริมาณยางแท่งส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ปี 2539

หน่วย : เมตริกตัน

ประเทศ	5L	5	10	20	CV	ไม่ระบุชั้น	รวม
1. ญี่ปุ่น	459	-	833	88,101	-	12,330	101,723
2. สหรัฐอเมริกา	288	-	2,742	62,643	-	3,021	68,694
3. จีน	-	288	230	33,303	-	18,827	52,648
4. เกาหลีใต้	1,743	426	2,845	27,142	-	10,262	42,418
5. มาเลเซีย	405	-	-	2,906	-	5,862	9,172
6. สหองกง	332	-	484	3,331	-	4,893	9,040
7. สเปน	-	-	-	7,751	-	766	8,517
8. ตุรกี	-	-	-	7,219	-	272	7,491
9. ไต้หวัน	1,131	-	480	3,061	-	2,243	6,914
10. อิตาลี	-	-	-	5,051	-	1,267	6,318
11. คานาดา	-	-	-	1,418	-	269	1,687
12. ไอร์แลนด์	-	-	101	529	-	634	1,264
13. เนเธอร์แลนด์	-	-	-	1,057	-	192	1,249
14. เยอรมัน	19	-	121	604	19	250	1,013
15. อังกฤษ	58	-	-	361	-	442	861
16. อินโดนีเซีย	-	-	-	197	-	408	605
17. ออสเตรเลีย	-	-	-	524	-	-	524
18. เวียดนาม	-	-	-	500	-	20	520
19. เติร์กเมนิสถาน	-	-	-	173	346	-	519
20. เนปาล	-	-	-	-	-	269	269
21. ปากีสถาน	-	-	-	16	-	156	172
22. ฟิลิปปินส์	-	-	-	19	-	115	134
23. บราซิล	-	-	-	101	-	19	120
24. เปอร์ดูเกส	-	-	-	-	-	101	101
25. อื่น ๆ	-	-	-	247	-	159	406
รวม	4,435	714	7,836	246,254	365	62,777	322,381

ตารางที่ 10 ปริมาณการนำเข้ายางธรรมชาติของประเทศไทยในปี 2539 ปี 2540

ประเทศ	ปี 2539	ปี 2540	เพิ่ม/ลด (%)
ยางแผ่นรมควัน	437,022	404,040	-7.55
ยางแท่ง	90,๙47	135,934	49.96
น้ำยางข้น	7,415	18,817	8.05
รวม	545,084	558,751	2.52

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยปี 2539 กับปี 2540

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)		เพิ่ม/ลด (ตัน)	เพิ่ม/ลด (%)
	2539	2540		
ยางแผ่นรมควัน	1,180,181	1,095,212	-84,969	-7.19
ยางแท่ง	259,601	328,283	68,682	26.45
น้ำยางข้น	202,869	225,172	22,303	10.99
อื่นๆ	120,329	188,483	68,144	56.62
รวม	1,762,990	1,837,150	74,660	4.23

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

รายงานของคณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิต
และส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว
ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการตลาด
ข้าวหอมมะลิไทย

กองกรรมาธิการ

Legislative Institutional Repository of Thailand

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

**รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา**

**พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิต
และการส่งออกสินค้าเกษตร**

**กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว
ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออก
ข้าวหอมมะลิไทย**

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร 63 ณ2)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท 10300

1 กันยายน 2541

เรื่อง รายงานพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิต และการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิต และการส่งออก
ข้าวหอมมะลิไทย จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาอนุมัติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร โดยมีขอบเขตการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษาจำนวน 5 เรื่อง คือ

- กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา
- กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว
- กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ
- กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้
- กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมาน โอภาสวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายนิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. นายอดิเรก ศรีประทีพ	กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ
5. นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ
6. นายทรง องค์ชัยวัฒน์	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
7. นายจริย คุตยานนท์	กรรมการ
8. นายเดียง ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
9. นายทองดี นิกงรัมย์	กรรมการ
10. นายบรม ตันเถียร	กรรมการ
11. นายประวิทย์ โรจนพิเชตรสธิต	กรรมการ
12. นายผจญ อุลาโพทร	กรรมการ
13. นายชงยุทธ เลอธก	กรรมการ
14. นายศิริชัย บุณกุล	กรรมการ
15. นายสุจินต์ จินายน	กรรมการ
16. นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช	กรรมการ
17. นายอบ ทองใจมุกด์	กรรมการ

(3)

อนึ่ง คณะกรรมาธิการได้แต่งตั้ง นายจิรายุส สวัสดิวัตน์ หัวหน้าฝ่ายประชุม กองกรรมาธิการเป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 วรรคสาม

จากการพิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมาธิการได้แบ่งประเด็น การพิจารณาออกเป็น 5 กรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิไทย

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออก กุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปลู๊ตั่ว ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไม้แปรรูปกับการพัฒนา การส่งออก

บัดนี้ คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาญัตติ กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิไทย ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(4)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการเกษตรและ
สหกรณ์ วุฒิสภา ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมพล เกียรติไพบูลย์
(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

สำเนาถูกต้อง

(นายจิรายศ สวัสดิขาด)
หัวหน้าฝ่ายประชุม
กองกรรมการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมการ

โทร. 2441571, 2441735

โทรสาร 2441571-4

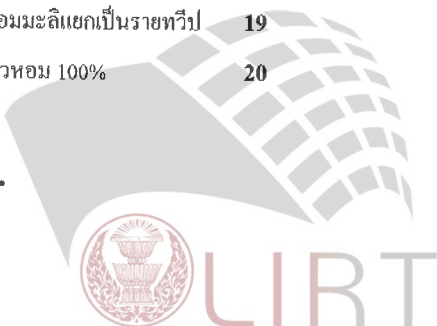

มีฉันทนา พิมพ์
อนงค์นพเก้า ทาน

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

	หน้า
รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ	1
การเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา	
การดำเนินงานของคณะกรรมการธิการ	2
วิธีการพิจารณาศึกษา	3
ผลการพิจารณาศึกษา	5
1. ภาพรวม	6
2. สภาพปัญหา	8
3. ข้อเท็จจริง	10
4. ข้อพิจารณา	13
5. ข้อเสนอแนะ	15
ภาคผนวก	
▶ ตารางที่ 1 ชนิดของข้าว : เนื้อที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อเนื้อที่ปลูก	17
▶ ตารางที่ 2 ชนิดของข้าว : เนื้อที่ และผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ข้าวนาปี รายภาค ปีเพาะปลูก 2537/2538 - 2539/2540	18
▶ ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิแยกเป็นรายทวีป	19
▶ ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวหอม 100%	20

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา
กรณีศึกษาที่ 2
เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิต และการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2540 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ กระทำกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร จำนวน 5 เรื่อง คือ เรื่องยางพารา เรื่องข้าว เรื่องกุ้งกุลาดำ เรื่องผักผลไม้ และเรื่องปศุสัตว์ โดยมีกำหนดระยะเวลาพิจารณาภายในกำหนดเวลา 360 วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามอบหมาย

บัดนี้ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิต และการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ได้เสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการ ได้แต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการประกอบด้วย

1. นายธำรงค์ ประกอบบุญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
2. นายสุรพงษ์ ปราณศิลป์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
3. นายสมพงษ์ ตรีสุชี	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
4. นายอรุณ วันประเสริฐพร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
5. นายนิพนธ์ วงษ์ตระหง่าน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
6. นายแสง สึงหาวาระ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
7. นายไพโรจน์ สุวรรณกร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
8. นายกำชัย เอี่ยมสุรีย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
9. นายอนันต์ คาโลคม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
10. นายสุขสันต์ สุทธิผลไพบูลย์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
11. นายศิริพล ขอดเมืองเจริญ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ปัญญา หิรัญศรี	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
13. นายพิรุฬห์ โคสุกถาวรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
14. นายพิบูลย์ เขียมอนกุลกิจ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
15. นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
16. นายชนิด บุญรอด	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
17. นายนิยม จิวจัน	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
18. นายวิทยา ตันหาสุทธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
19. นางสาวพรศรี เหล่ารุจิสวัสดิ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

LIRT

วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงาน กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิต และการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ประกอบด้วย

1.1 นายศิริชัย บุลกุล	ประธานคณะทำงาน
1.2 นายสมาน โอภาสวงศ์	คณะทำงาน
1.3 นายอบ ทองไข่มุกด์	คณะทำงาน
1.4 นายจริย์ ตูลยานนท์	คณะทำงาน
1.5 นายประวิทย์ โรจนเพียรสถิต	คณะทำงาน
1.6 นายทองดี นิลรัมย์	คณะทำงาน
1.7 นายทรง องค์ชัยวัฒน์	คณะทำงาน
1.8 นายอนันต์ ดาโสดม	คณะทำงาน
1.9 นายมนัส มงคลชัยศิษฐ์	คณะทำงาน
1.10 นายวรพงศ์ พิชญ์พงศ์คำ	คณะทำงาน
1.11 นายนิพนธ์ วงษ์ตระหง่าน	คณะทำงาน
1.12 นายประชา จารุตระกูลชัย	คณะทำงาน
1.13 นางกาญจนา ประสงค์	คณะทำงาน
1.14 นายปัญญา หิรัญรัมย์	เลขานุการคณะทำงาน
1.15 นายพินุล ลิ้มปวีร์วัฒนกุล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

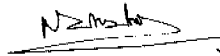
Legislative Institutional Repository of Thailand

ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณา กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว การพัฒนาการผลิต และการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย เนื้อหาประกอบด้วย

1. ภาพรวม
2. สภาพปัญหา
3. ข้อเท็จจริง
4. ข้อเสนอพิจารณา
5. ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการพิจารณา ศึกษา กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณาหากเห็นชอบกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการแล้วโปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว
ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออก
ข้าวหอมมะลิไทย

แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว

ในด้านการพัฒนาการผลิตและการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย

1. ภาพรวม

1.1 ข้าวในเศรษฐกิจโลก

ข้าวเป็นพืชอาหารที่สำคัญของโลกมีผลผลิตและความต้องการใช้ข้าวของโลกในแต่ละปีประมาณ 370 - 380 ล้านตันข้าวสาร จะอยู่ในภูมิภาคเอเชียซึ่งประชากรส่วนใหญ่ บริโภคข้าวเป็นอาหารหลักประมาณร้อยละ 85 - 90 ขณะที่ปริมาณการค้าข้าวของโลกในแต่ละปีมีเพียง 20-21 ล้านตันข้าวสาร เป็นอัตราที่ต่ำมากหรือคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 5.5ของผลผลิต ดังนั้น ปัญหาการผลิตและความต้องการใช้ข้าวที่เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปกติจะสร้างผลกระทบต่อปริมาณการค้าและระดับราคาข้าวในตลาดโลกได้ค่อนข้างมากเช่นผลกระทบจากภาวะอากาศ El Nino ที่ก่อตัวเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2540 ได้สร้างความเสียหายต่อการผลิตข้าวของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ และคาดกันว่า 2 ประเทศนี้ต้องนำเข้าข้าวรวมกันกว่า 5 ล้านตันหรือมากถึงร้อยละ 25 ของปริมาณการค้าข้าวของโลกในปีนี้ การนำเข้าข้าวกว่า 1 ล้านตัน เป็นการฉุกเฉินของญี่ปุ่น เมื่อปี 2536-37 และการนำเข้าข้าวนับล้านตันของจีน อินเดีย ซึ่งต่างมีผลให้ปริมาณการค้าและราคาข้าวของโลกเพิ่มขึ้นจากสภาพปกติ เป็นต้น

1.2 ข้าวในเศรษฐกิจไทย

แม้ว่าผลผลิตข้าวของไทยในแต่ละปีจะมีน้อยหรือมีประมาณ 14 ล้านตันข้าวสารเมื่อเทียบกับผลผลิตโดยรวมของโลก แต่การเป็นประเทศที่มีประชากรเพียง 60 ล้านคน ปริมาณความต้องการใช้ข้าวภายในประเทศจึงมีจำกัดหรือปีละประมาณ 8.5 - 9.0 ล้านตันข้าวสาร ส่งผลให้มีผลผลิตข้าวเหลือ ต้องผลักดันส่งออกปีละกว่า 5 ล้านตัน และครองฐานะเป็นประเทศผู้ส่งข้าวออกได้มากเป็นอันดับที่ 1 มากกว่า

สองทศวรรษ แต่ขนาดการค้าข้าวของโลกที่มีค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับผลผลิต รวมทั้งการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวข้าว สามารถทำได้หมุนเวียนตลอดปี โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเป็นแหล่งผลิตและบริโภคที่สำคัญ ทำให้ประเทศผู้ส่งออกไม่อยู่ในฐานะที่จะกำหนดราคาข้าวในตลาดโลกได้ ยกเว้นในภาวะที่ตลาดเป็นของผู้ขาย ซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงสั้น ๆ เท่านั้น

1.3 ข้าวหอมมะลิ

ผลผลิตข้าวไทยที่ผลิตได้ 14 ล้านตันข้าวสารในแต่ละปี จำแนกได้เป็นข้าวเหนียว ประมาณ 3.3 - 3.5 ล้านตัน ข้าวเจ้า 10.5 - 10.7 ล้านตันข้าวสาร ในจำนวนนี้จะเป็นข้าวหอมมะลิ ประมาณ 2.5 - 2.7 ล้านตันข้าวสาร ซึ่งเป็นปริมาณที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับความต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศที่มีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมากตลอดช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา เนื่องจากการที่ข้าวหอมมะลิไทยมีคุณลักษณะจำเพาะแตกต่างจากข้าวพันธุ์อื่น ๆ อย่างเด่นชัด เช่น มีกลิ่นหอม และมีเมล็ดข้าวสารสุกนุ่มรสชาติดีเป็นที่ต้องการของตลาด นับว่าโอกาสทางการตลาดของข้าวหอมมะลียังมีค่อนข้างสูง ดังนั้น การพัฒนาการผลิตและการส่งออกข้าวหอมมะลิไทยให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม จึงมีความสำคัญที่จะต้องศึกษาแนวทางที่ส่งเสริมให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. สภาพปัญหา

2.1 ปัญหาด้านการผลิต

2.1.1 ผลผลิตมีไม่แน่นอน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตน้ำฝน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในแต่ละปีเป็นสำคัญ

2.1.2 ผลผลิตต่อไร่ต่ำ การที่ข้าวหอมมะลิเป็นข้าวพันธุ์พื้นเมือง การออกดอกไวต่อช่วงแสง และตอบสนองต่อปุ๋ยเคมีน้อย ผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับการปลูกข้าวเจ้าพันธุ์อื่นหรือเมื่อเทียบกับการปลูกข้าวเหนียว จากข้อมูลผลผลิตต่อไร่โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ การเพาะปลูกข้าวในช่วง 3 ปีการผลิต ระหว่างปี 2537/38 - 2539/40 พบว่าข้าวเจ้าที่มีผลผลิตเฉลี่ย 324 กก.ต่อไร่ ข้าวเหนียวที่มีผลผลิตเฉลี่ย 292 กก.ต่อไร่แล้ว ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ของข้าวหอมมะลิมิค่าสุดหรือมีเพียง 265 กก.ต่อไร่ ซึ่งมีผลให้ต้นทุนการผลิตข้าวหอมมะลิสูงกว่าข้าวพันธุ์อื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ

2.1.3 เมล็ดพันธุ์มีไม่เพียงพอกับความต้องการ เกษตรกรในหลายพื้นที่ต้องใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่เก็บจากผลผลิตของตนเอง ซึ่งไม่ได้มาตรฐานของเมล็ดพันธุ์ มีผลกระทบต่อผลผลิตต่อไร่และคุณภาพข้าวที่ลดลง

2.1.4 การผลิตยังไม่เป็นระบบ เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ปลูกข้าวหอมมะลิเป็นเกษตรกรรายย่อย กระตังนามีขนาดเล็ก ใช้แรงงานคนเป็นส่วนใหญ่ ขาดแคลนเงินทุนในการพัฒนาพื้นที่และปรับปรุงให้กระตังนามีขนาดใหญ่ ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลเข้าไปช่วยในการผลิตและเก็บเกี่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพทันกับเวลาที่เหมาะสม เกิดความสูญเสียทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ

LIRT

2.2 ปัญหาด้านการตลาด

2.2.1 ผลผลิตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ การส่งออกข้าวหอมมะลิขยายตัวเพิ่มขึ้นตลอดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา จากปริมาณ 1.06 ล้านตันข้าวสารในปี 2536 เป็น 1.25 ล้านตันข้าวสารในปี 2540 หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 17.69 เช่นเดียวกับความต้องการบริโภคภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่การเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลียังทำได้จำกัดจากปัญหาที่กล่าวข้างต้น ส่งผลให้ผลผลิตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ

2.2.2 ปัญหาการปลอมปน การปลอมปนข้าวหอมมะลิ โดยใช้ข้าวพันธุ์อื่น ๆ ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น กข 15 กข 23 ฯลฯ อันเนื่องจากปริมาณผลผลิตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ แต่ก่อนมีการกระทำในวงจำกัด ปัจจุบันเมื่อราคาข้าวสารหอมมะลิมีราคาเพิ่มสูงกว่าข้าวเจ้าทั่วไปค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาปัญหาการปลอมปนข้าวหอมมะลิเพื่อการบริโภคภายในและการส่งออกได้เกิดขึ้นค่อนข้างมากและรุนแรงทำให้เกิดความไม่เชื่อถือจากผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของข้าวหอมมะลิและประเทศไทย

2.2.3 ขาดระบบข้อมูลข่าวสารและการตลาดที่เกื้อหนุนให้เกษตรกรปรับปรุงคุณภาพข้าว เนื่องจากไม่มีการซื้อขายข้าวเปลือกหอมมะลิตามชั้นคุณภาพ ทำให้ข้าวสารราคาข้าวเปลือกหอมมะลิจากแหล่งต่าง ๆ เหลื่อมล้ำกัน และระบบตลาดกลางยังไม่มีทั่วถึง ยุ้งฉาง และเครื่องมือในการลดความชื้นข้าวเปลือกมีไม่เพียงพอ

2.2.4 มาตรฐานยังไม่แพร่หลาย มาตรฐานข้าวสารหอมมะลิเพื่อการส่งออกและการบริโภคอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้าวหอมมะลิไทย ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้นผู้ที่รู้ความแตกต่างของข้าวหอมมะลิและข้าวสารเจ้าทั่วไปยังอยู่ในวงจำกัด

2.2.5 ขาดแคลนแรงงานในโกดัง และแรงงานในการขนส่งข้าว ทำให้การส่งออกล่าช้า และมีต้นทุนสูงขึ้น

2.2.6 ขาดแคลนเรือลำเลียงในการส่งข้าวจากโกดังไปยังเรือใหญ่ และมีปัญหาการขโมยข้าวในขณะขนส่ง กระทบกระเทือนชื่อเสียงของไทยโดยส่วนรวม

3. ข้อเท็จจริง

3.1 โครงสร้างการผลิตข้าวหอมมะลิ

การผลิตข้าวหอมมะลิมิแนวโน้มสูงขึ้นมากในปัจจุบัน โดยเมื่อพิจารณาจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิ จะเห็นว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมามีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณ ร้อยละ 35.9 กล่าวคือในปี 2535/36 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิเพียง 11,320 ล้านไร่ และเพิ่มขึ้นเป็น 15,387 ล้านไร่ ในปี 2540/41 ส่วนผลผลิตมีอัตราการขยายตัวมากกว่าพื้นที่เพาะปลูก โดยมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 45.87 คือจากในปี 2535/36 ที่มีปริมาณ ผลผลิต จำนวน 2.782 ล้านตันได้เพิ่มขึ้นเป็น 4.058 ล้านตัน ในปี 2540/41 ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ได้เพิ่มขึ้นจาก 246 กก./ไร่ในปี 2536/37 เป็น 263 กก./ไร่ในปีปัจจุบัน

หากเปรียบเทียบผลผลิตข้าวหอมมะลิที่ผลิตได้ในแต่ละปี กับผลผลิตข้าวรวมของประเทศก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน กล่าวคือในปี 2535/36 ผลผลิตข้าวหอมมะลิคิดเป็น ร้อยละ 16.08 ของผลผลิตรวม และในปี 2540/41 ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.88 ของผลผลิตรวม ข้าวเปลือกหอมมะลิก็นับเหมือนพืชเกษตรชนิดอื่นที่ต้องพึ่งพาน้ำฝนและธรรมชาติโดยแท้ ที่คุณภาพแต่ละปีแปรเปลี่ยนไปทั้งลักษณะขนาดเมล็ด ผลผลิตต่อไร่ และความแปรปรวนของเมล็ดข้าว จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ได้ถูกจำกัดไว้เป็นพื้นฐานในการกำหนดชั้นคุณภาพ

3.2 ความต้องการใช้ภายในประเทศ

ในอดีตที่ผ่านมา ข้าวหอมมะลิเป็นข้าวที่นิยมใช้บริโภคภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากราคาข้าวหอมมะลิที่จำหน่ายในประเทศ ไม่ได้มีราคาสูงแตกต่างจาก ข้าวขาวธรรมดามากนัก แต่จากการศึกษาพบว่า ในปี 2536/37 จากผลผลิต 3.12 ล้านตันข้าวเปลือกหรือคิดเป็นข้าวสาร 2.06 ล้านตัน ได้มีการส่งออกไปจำนวน 1.01 ล้านตัน จึงเหลือข้าวหอมมะลิเพื่อการบริโภคภายในประเทศประมาณ 1.05 ล้านตัน หรือร้อยละ 50.1 ของผลผลิตทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าข้าวหอมมะลิที่ส่งออก

ต่างประเทศจะต้องมีข้าว ชนิดอื่นๆ ปนอยู่ด้วยประมาณ 20-30% สำหรับในปี 2539/40 จากผลผลิตข้าวเปลือกหอมมะลิที่ได้รับประมาณ 4.058 ล้านตัน คิดเป็นข้าวสารประมาณ 2.678 ล้านตัน มีการส่งออก ในปี 2540 ประมาณ 1.2 ล้านตัน จึงเหลือเพื่อการบริโภคภายในประมาณ 1.434 ล้านตัน หรือร้อยละ 53.55 ของผลผลิต สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง ที่ปรากฏว่าการบริโภคข้าวหอมมะลิในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นมาโดยตลอด แม้ว่าปัจจุบันราคาข้าวหอมมะลิจะสูงกว่าข้าวขาวธรรมดาค่อนข้างมากก็ตาม คาดว่าจากปริมาณผลผลิตทั้งหมดเมื่อหักการส่งออก (ซึ่งมีข้าวชนิดอื่น ๆ ปนอยู่ด้วยประมาณ 20 -30%) จะเป็นปริมาณข้าวหอมมะลิที่บริโภค ภายในประเทศถึงร้อยละ 65 - 70 ของผลผลิตทั้งหมด

3.3 การส่งออกข้าวหอมมะลิ

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิของไทยมีอัตราการเติบโตสูงมาก กล่าวคือ ในปี 2531 มีปริมาณการส่งออกเพียง 148,544 ตัน และในปี 2540 ส่งออก ได้ 1.244 ล้านตัน โดยในปี 2539 สามารถส่งออกได้สูงสุดถึง 1.449 ล้านตัน โดยประเทศ ผู้นำเข้าข้าวหอมมะลิที่สำคัญของไทย ได้แก่ จีนฮ่องกง สิงคโปร์ มาเลเซีย สหรัฐฯ ตะวันออกกลาง และสหภาพยุโรป โดยฮ่องกง และสิงคโปร์ เป็นตลาดประจำ มีปริมาณ การนำเข้าปีละประมาณ 200,000 ตัน นอกจากนี้ ได้แก่ มาเลเซียซึ่งมีปริมาณนำเข้าปีละ ประมาณ 100,000 ตัน สำหรับจีนในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาประเทศจีนมีการนำเข้าข้าวหอมมะลิ เป็นจำนวนมาก กล่าวคือในปี 2538 ได้นำเข้าประมาณ 261.552 ตัน และได้เพิ่มสูงขึ้น เป็น 447,306 ตัน ในปี 2539

สาเหตุหนึ่งที่ตลาดข้าวหอมมะลิขยายตัวได้เพิ่มขึ้นมาอย่างรวดเร็ว เป็นเพราะประเทศไทยสามารถขายข้าวหอมมะลิได้หลายราคาและสนองต่อตลาดทุกระดับ แต่จะเป็นอุปสรรคในความเชื่อถือด้านคุณภาพพร้อมกันด้วย

LIRT

จากปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิที่มีแนวโน้มสูงขึ้นและขยายตัวอย่างต่อเนื่องชี้ให้เห็นถึงอัตราการเจริญเติบโตของตลาดข้าวคุณภาพดี จึงมีประเทศผู้ผลิตข้าวรายอื่น ๆ เช่นพม่า ลาว และเวียดนาม ได้หันมาเพาะปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อส่งออกแข่งกับไทยด้วย

3.4 ตลาดข้าวหอมโลก

จากการศึกษาเมื่อปี 2535/36 พบว่าโครงสร้างการส่งออกข้าวหอมในตลาดโลกเฉลี่ยปีละประมาณ 1.5 ล้านตันข้าวสาร โดยตลาดข้าวหอมจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ ข้าวหอมมะลิของไทย และข้าวบาสมาดิจอินเดียและปากีสถาน ตลาดข้าวชนิดนี้อยู่ในทวีปเอเชีย และตะวันออกกลางเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีอยู่ในตลาดอเมริกาและยุโรปด้วย โดยประเทศไทยเป็นผู้นำตลาด มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 73 ประเทศปากีสถานเป็นผู้นำอันดับสอง และประเทศอินเดียเป็นอันดับ 3 ปัจจุบันเชื่อว่าตลาดข้าวหอมของโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ 2.0 - 2.2 ล้านตัน (โดยพิจารณาจากปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิของไทยในปี 2540 จำนวน 1.244 ล้านตัน เมื่อรวมกับการส่งออกข้าวบาสมาดิจของปากีสถานและ อินเดียที่คาดว่าจะมี 700,000 - 800,000 ตัน) หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 35-45 โดยปัจจุบันราคาส่งออกข้าวหอมมะลิของไทย (1 - 24 เมย. 2541) แม้ว่าจะอยู่ในเกณฑ์สูง ประมาณ FOB ดันละ 570 เหรียญสหรัฐ แต่ข้าวบาสมาดิจยังมีราคาสูงกว่า โดยราคาข้าวของประเทศอินเดีย ณ วันที่ 19 มีค. 2541 ส่งมอบ มีค.-เมย. ข้าวกล้องบาสมาดิจ ราคา C&F ประมาณตันละ 865-870 เหรียญสหรัฐ ข้าวขาวบาสมาดิจ 5% ราคา C&F ประมาณตันละ 1,000 เหรียญสหรัฐ และประเทศปากีสถานข้าวกล้องบาสมาดิจ ราคา C&F ประมาณตันละ 730 - 735 เหรียญสหรัฐ ข้าวขาวบาสมาดิจ 5% ราคา C&F ประมาณ ตันละ 770 - 775 เหรียญสหรัฐ

LIRT

4. ข้อพิจารณา

4.1 การพัฒนาด้านการผลิตข้าวหอมมะลิ

4.1.1 **เพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิ** จากการทำที่นาของประเทศมีอยู่จำกัด และในเขตลพบุรีเกษตรกรนิยมปลูกข้าวเจ้าพันธุ์ส่งเสริม ซึ่งให้ผลตอบแทนในเชิงเปรียบเทียบมากกว่าการปลูกข้าวหอมมะลิ การจะเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิ จำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่

1) เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ให้ผลผลิตต่อไร่สูง และได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพที่ดี โดยทางราชการอาจเป็นผู้จัดหาหรือส่งเสริมภาคเอกชน ให้ทำการผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย (เช่น ข้าวโพด) ให้ได้ปริมาณ 200,000 ตันต่อปี ตามความต้องการใช้ของเกษตรกร แทนที่ทางราชการจะจัดหาได้ประมาณ 20,000 ตันต่อปีเช่นในปัจจุบัน

2) บัณฑิตสนับสนุนการจัดหาปุ๋ยราคาถูกลงมาจำหน่ายให้ จำหน่ายให้กับเกษตรกร

4.1.2 **ลดความสูญเสียในการผลิต** ราชการควรให้การส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปรับปรุงกระบวนการผลิตข้าวหอมมะลิให้อยู่ในขนาดที่เหมาะสม สามารถนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลเข้าช่วยในการผลิตได้ โดยเฉพาะส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องเกี่ยวหวด (COMBINE HARVESTER) เข้าช่วยในการเก็บเกี่ยวให้ทันในเวลาที่เหมาะสม จะเป็นการเพิ่มปริมาณ และคุณภาพของข้าวหอมมะลิได้อีกทางหนึ่ง

4.1.3 **ลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว** ส่งเสริมให้มีการลดความชื้นข้าวเปลือกหลังเก็บเกี่ยว และเก็บรักษาในถังฉางที่มีสภาพเหมาะสมเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพดี ทขอชนอาจจำหน่ายอย่างสม่ำเสมอตลอดปี

LIRT

4.1.4 พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกษตรกรรับและสามารถแปลงข้อมูล

ข่าวสารด้านการผลิตและการตลาดนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องปราศจากความเหลื่อมล้ำทางภูมิศาสตร์และกายภาพ โดยการส่งเสริมให้มีตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางและกระจายข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา

4.2 การพัฒนาด้านการตลาด

4.2.1 ส่งเสริมการซื้อขายตามมาตรฐาน ทางราชการควรจูงใจและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานข้าวหอมมะลิเพื่อการส่งออกของไทยให้แพร่หลาย และให้ผู้ส่งออกข้าวตกลงซื้อขายกับผู้ค้าในต่างประเทศอย่างชัดเจนว่าเป็นการซื้อขายตามมาตรฐานหรือตามตัวอย่าง เรียกความเชื่อมั่นจากผู้นำเข้าและผู้บริโภคในต่างประเทศกลับคืนมา

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการควรเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะการเคร่งครัดในเรื่องมาตรฐานจะต้องคำนึงถึงศักยภาพในการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิเป็นสำคัญ หากไม่สามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตให้ทันกับความต้องการของตลาด ก็จะเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งออก หรือหากเร่งส่งเสริมมากเกินไป แต่สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมก็จะเกิดปัญหาด้านคุณภาพ

4.2.2 ส่งเสริมจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ลดความเหลื่อมล้ำ

ทางด้านการแปลงความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารการผลิต การค้า และราคา เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าข้าวให้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจทางการผลิตและการค้าของตน

4.2.3 ส่งเสริมการใช้เครื่องมือในการขนถ่ายแทนแรงงานที่ขาดแคลน รวมทั้งพัฒนาแนวทางลดขนาดกระสอบบรรจุข้าวลงจากกระสอบละ 100 กก. เป็น 50 กก. เพื่อเร่งรัดการซื้อขายข้าวเข้าสู่ระบบการซื้อขายตามมาตรฐาน Brand name และลดต้นทุนการตลาดในการซื้อขายแบบเทกอง

4.2.4 เพิ่มปริมาณเรือลำเลียงข้าวและลดการโยกย้ายของข้าว

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ด้านการผลิต

5.1.1 รัฐบาลควรเร่งรัดในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้เพิ่มขึ้น และมากเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร เร่งพัฒนาและวิจัยให้ได้พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ให้อัตรา ผลผลิตต่อไร่สูง ภายในกรอบเวลาที่กำหนด

5.1.2 เร่งให้ภาคเอกชนภายในประเทศ เข้ามาดำเนินการทำการผลิตข้าวหอมมะลิครบวงจรให้มากขึ้น เพราะในพื้นที่การเพาะปลูกมากกว่า 2 ล้านไร่ มีบริษัทเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการผลิตข้าวครบวงจรเพียงไม่กี่บริษัท ทำให้เกษตรกรยังไม่สามารถมั่นใจในราคาของข้าวเปลือกที่ผลิตได้ว่าจะขายได้ในราคาที่ยุติธรรม ซึ่งการชักจูงให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้น รัฐควรให้การสนับสนุนในด้านเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ฯลฯ เพื่อให้ภาคเอกชนลดค่าใช้จ่ายและมุ่งลงทุนด้านโรงสีที่ได้มาตรฐาน และพัฒนาตลาดได้อย่างเต็มที่

5.1.3 เพิ่มเดิมงบประมาณให้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องเกี่ยวหวด เครื่องอบลดความชื้น และเครื่องจักรอุปกรณ์อื่นๆ ที่ทันสมัย โดยการจัดสรรวงเงินงบประมาณเพื่อให้เงินกู้หมุนเวียนแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงสีในการปรับเปลี่ยนเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เป็นรายปี โดยมีช่วงระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี

5.1.4 เร่งรัดให้มีการซื้อขายข้าวเปลือกหอมมะลิตามคุณภาพการขัดสี โดยการส่งเสริมให้มีศูนย์กลางรับซื้อหรือขายข้าวเปลือกตามคุณภาพขัดสีขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ (Elevator) และให้ศูนย์กลางดังกล่าวรับซื้อ-ขายข้าวเปลือกตามราคาที่ประกาศใน แต่ละวัน (บวก/ลบ ตามคุณภาพการขัดสีของข้าวเปลือกที่บียงเบบจากค่ากลางที่ประกาศ) รวมทั้งเป็นผู้ขัดสีส่งมอบข้าวสารตามมาตรฐานให้แก่ผู้ซื้อทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งรัฐอาจให้การส่งเสริมโดยผ่านกระบวนการภาษี หรือสนับสนุนเงินทุนเริ่มต้น

LIRT

5.2 ด้านการตลาด

5.2.1 ส่งเสริมจริยธรรมให้ผู้ประกอบการ ให้ตระหนักถึงความซื่อตรงต่อการรักษาคุณภาพและชื่อเสียงของสินค้า เพื่อรักษาตลาดข้าวโดยรวม โดยทางราชการอาจเป็นสื่อกลางจัดให้ผู้นำเข้าและผู้บริโภคต่างประเทศ พบปะผู้ส่งออกของไทย และทดลองชิมข้าว หอมมะลิที่แท้จริงภายในและต่างประเทศ

5.2.2 สร้างและส่งเสริมบทบาทผู้ตรวจสอบข้าวเอกชน เพื่อให้กลไกการซื้อขายข้าวตามมาตรฐานสามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการส่งออก เพื่อเลี่ยงปัญหาข้อขัดแย้งในหมู่ผู้ประกอบการ โดยอาจจัดทำแผนงานสร้างบุคลากรเพื่อ ตรวจสอบข้าวให้มีเพียงพอ

5.2.3 ส่งเสริมกิจการเรือลำเลียงและขนส่งข้าว เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งมอบข้าวให้ต่างประเทศ โดยอาจผ่อนผันให้กิจการสามารถใช้แรงงานต่างประเทศได้ จำนวนหนึ่ง และอนุญาตการจดทะเบียนเรือลำเลียงเพิ่มขึ้น

5.2.4 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งและพัฒนาตลาดกลางข้าวหอมมะลิโดยเฉพาะ เพื่อมิให้มีการผสมปนกับข้าวเปลือกพันธุ์อื่น ๆ โดยจัดให้มีขึ้นในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ และทุ่งสัมฤทธิ์ และจัดหามาตรการควบคุมให้เป็นเขตปลอดข้าวเปลือกพันธุ์อื่น ๆ

5.2.5 เร่งจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รัฐบาลควรกำหนดแผนการดำเนินการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในระดับหนึ่ง และกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่แน่นอน

ภาคผนวก

- ▶ ตารางที่ 1 ชนิดของข้าว : เนื้อที่ปลูก ผลผลิต
ผลผลิตเฉลี่ยต่อเนื้อที่ปลูก
- ▶ ตารางที่ 2 ชนิดของข้าว : เนื้อที่ และผลผลิตเฉลี่ย
ต่อไร่จำนวนปี รายงาน ปีเพาะปลูก
2537/2538 - 2539/2540
- ▶ ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิแยกเป็นรายทวีป
- ▶ ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวหอม 100%

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 1 ขนินาองข้าว : เนือที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ปลูก

รายการข้อมูล	2535/36	2536/37	2537/38	2538/39	2539/40	เฉลี่ย 5 ปี (35/36-39/40)	2540/41
เนือที่เพาะปลูก (ไร่)							
ข้าวเจ้า	56,294,561	56,153,070	56,373,172	57,406,991	57,291,083	56,703,775	56,205,090
ข้าวเหนียว	37,022,021	37,218,941	37,947,049	38,907,172	38,587,441	37,936,525	38,126,152
รวม	19,272,540	18,934,129	18,426,123	18,499,819	18,703,642	18,767,251	18,078,938
ผลผลิต (ตัน)	11,320,888	12,908,382	13,615,280	14,621,492	13,483,587	13,189,926	15,387,995
ข้าวเจ้า	17,302,465	16,482,663	18,160,715	17,728,617	17,781,883	17,491,269	17,739,045
ข้าวเหนียว	12,671,470	11,564,540	12,815,550	12,309,731	12,323,472	12,216,953	12,657,882
รวม	5,229,995	4,918,123	5,345,155	5,418,886	5,458,411	5,274,316	5,091,163
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ปลูก (กิโลกรัม)	2,781,967	3,120,381	3,748,475	4,048,004	3,371,168	3,413,999	4,057,749
ข้าวเจ้า	307	294	322	309	310	308	316
ข้าวเหนียว	326	311	338	316	319	322	332
รวม	271	260	290	293	292	281	281
ข้าวคอกมะลิ 105	246	242	275	277	250	258	263

กองการให้เงินกู้เกษตร I

กรมการกักภายใน

กระทรวงพาณิชย์

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2 ชนิดของข้าว : ชนิดที่ ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่รวมปี ราชอาณาจักรไทยปี 2537/38-2539/40

ภาค	เนื้อที่ปลูก(ไร่)		ผลผลิต(ตัน)		ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่(กก.)	
	2537/38	2538/39	2539/40	2537/38	2538/39	2539/40
รวมทั้งประเทศ	56,373,172	57,406,991	57,195,243	19,160,715	17,728,617	17,758,778
ข้าวเจ้า	37,947,049	38,669,414	38,021,244	12,868,995	12,146,629	12,182,083
ข้าวเหนียว	18,426,123	18,737,577	19,113,999	5,291,720	5,581,988	5,576,695
ข้าวผสมมะลิ 105	13,615,340	14,747,981	13,483,587	3,664,025	4,804,000	3,405,688
ตะวันออกเฉียงเหนือ	31,040,327	32,024,711	31,487,820	8,009,659	8,435,539	8,009,642
ข้าวเจ้า	15,796,133	16,473,995	15,588,566	4,140,608	4,362,009	3,938,995
ข้าวเหนียว	15,244,194	15,550,716	15,898,714	3,869,051	4,073,530	4,064,647
ข้าวผสมมะลิ 105	11,290,583	11,896,990	11,158,156	2,861,310	3,143,616	2,706,266
ภาคเหนือ	12,520,980	12,772,740	12,898,773	4,975,721	4,588,988	4,748,290
ข้าวเจ้า	9,449,605	9,705,553	9,717,106	3,582,323	3,113,968	3,287,858
ข้าวเหนียว	3,086,381	3,064,157	3,109,665	1,393,398	1,473,020	1,458,432
ข้าวผสมมะลิ 105	1,250,633	1,566,457	1,155,022	430,759	491,653	366,743
ภาคกลาง	9,858,193	9,752,808	9,881,858	4,289,886	3,790,844	4,087,082
ข้าวเจ้า	9,502,676	9,675,346	9,764,649	4,264,288	3,764,844	4,038,426
ข้าวเหนียว	83,517	84,240	87,189	25,618	25,800	48,656
ข้าวผสมมะลิ 105	965,412	1,201,939	1,067,097	314,084	375,005	280,661
ภาคใต้	2,819,666	2,846,934	2,969,412	885,449	915,416	919,794
ข้าวเจ้า	2,907,635	2,808,490	2,950,981	881,796	905,808	914,804
ข้าวเหนียว	12,031	38,444	18,431	3,653	9,638	4,960
ข้าวผสมมะลิ 105	132,860	113,035	101,562	35,872	32,441	27,598
รวม	105,178,338	107,265,183	106,786,245	36,930,619	34,763,011	34,935,158
เฉลี่ย	1,868	1,868	1,868	640	600	620

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิแยกเป็นรายทวีป

ปริมาณ : ตัน

ทวีป	2536	2537	2538	2539	2540	เฉลี่ย 3 ปี (ปี 38-ปี 40)		ปริมาณ	ร้อยละ	2541 (มก. เมก.)
เอเชีย	548,986	727,365	797,696	996,729	818,143	870,856	66	209,061		
ตะวันออกกลาง	203,986	88,091	126,325	83,353	66,136	91,938	7	13,460		
ยุโรป	57,980	72,577	51,063	56,114	60,640	55,939	4	16,484		
แอฟริกาใต้	27,514	24,923	34,130	53,619	33,674	40,474	3	5,445		
อเมริกา	200,920	209,723	215,254	231,962	240,331	229,182	17	66,114		
โอเชียเนีย	22,482	20,203	22,508	27,136	25,279	24,974	2	6,900		
รวม	1,061,868	1,142,882	1,246,976	1,448,913	1,244,203	1,313,364	100	317,464		

ที่มา: คณะกรรมการตรวจข้าว สถาบันสารสนเทศแห่งประเทศไทย

LIART
Digital Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวหอม 100%

ปริมาณ

ประเทศ	2536	2537	2538	2539	2540	2541(มก.-ปีค.)
รวมทุกประเทศ	1,061,868	1,142,882	1,246,976	1,448,913	1,248,203	317,464
เอเชีย	548,986	727,365	797,696	996,729	818,143	209,061
จีน	91,314	239,120	261,552	447,306	257,848	78,916
มาเลเซีย	16,100	17,900	18,410	24,470	23,567	3,500
บราซิล	51,772	98,012	114,807	108,437	150,458	43,925
ฮ่องกง	174,426	170,395	179,226	195,588	172,442	36,249
อินโดนีเซีย	202,942	200,856	220,851	219,621	207,424	46,053
ประเทศอื่น ๆ	12,432	1,082	2,850	1,307	6,404	418
ตะวันออกกลาง	203,986	88,091	128,325	83,353	66,136	13,460
ออสเตรเลีย	32,065	45,634	26,336	33,659	30,729	7,660
ยุโรป	116,474	22,831	75,165	20,151	7,519	1,725
แอฟริกา	17,452	17,399	19,057	26,699	24,731	3,589
ประเทศอื่น ๆ	37,995	2,227	5767	2,844	3,157	486
อเมริกา	57,980	72,577	51,063	56,114	60,640	16,484
อาร์เจนตินา	6,930	3,137	2,096	5,372	8,769	3,326
โคลอมเบีย	17,674	17,920	19,498	14,650	10,375	965
ประเทศอื่น ๆ	33,376	51,520	29,469	36,092	41,496	12,193
แอฟริกาใต้	27,514	24,923	34,130	53,619	33,674	5,445
เกาหลี	5,594	3,626	3,250	12,518	8,378	369
แอฟริกาใต้	3,482	4,559	5,306	6,059	3,745	1,253
ประเทศอื่น ๆ	18,438	16,738	8,556	18,577	21,551	3,823
อเมริกา	200,920	209,723	215,254	231,962	240,331	66,114
เกาหลี	31,756	36,399	39,407	40,865	42,404	11,125
สหรัฐอเมริกา	168,990	171,883	175,036	189,477	197,275	51,014
ประเทศอื่น ๆ	174	1,441	811	1,620	652	3,975
โคตดิวัวร์	22,482	20,203	22,508	27,136	29,279	6,900
นิวซีแลนด์	1,361	1,121	1,271	1,487	1,469	222
ออสเตรเลีย	20,252	18,219	20,062	23,485	22,170	6,285
ประเทศอื่น ๆ	869	863	1,175	2,164	5,640	393

Legislative Institutional and

กรมการค้าภายใน

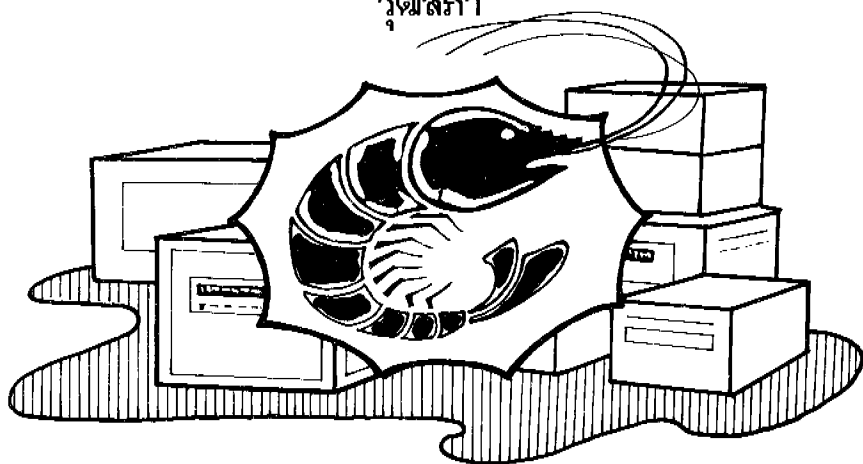
กระทรวงพาณิชย์

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิต

และการส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ

ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกุ้งกุลาดำ

LIBR

กองบรรณธิการ
Legislative Institutional Repository of Thailand

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

ที่ สว. 0009/ร (92)

วุฒิสภา

ถนนคู่ทองใน กท 10300

18 พฤษภาคม 2541

เรื่อง รายงานพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกุ้งกุลาดำ

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิต
และส่งออกกุ้งกุลาดำ จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาอนุมัติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร โดยมีขอบเขตการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษาจำนวน 5 เรื่อง คือ

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมาน โอภาสวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายนิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. นายอัครก ศรีประทีพ	กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ
5. นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ
6. นายทรง องค์ชัยวัฒนะ	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
7. นายจริย ศุภยานนท์	กรรมการ
8. นายเจลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
9. นายทองดี นิ่งรัมย์	กรรมการ
10. นายบรม ดันเถียร	กรรมการ
11. นายประวิทย์ โรจนพิริยสถิต	กรรมการ
12. นายผจญ อุบล�팜	กรรมการ
13. นายพงษ์เทพ เลอถก	กรรมการ
14. นายศิริชัย บุญกุล	กรรมการ
15. นายสุจินต์ จินายน	กรรมการ
16. นายสุธัยมลัย วงศ์พานิช	กรรมการ
17. นายอภ ทองไข่มุกส์	กรรมการ

(3)

หนึ่ง คณะกรรมการได้แต่งตั้ง นายจิรัช สวัสดิวัตน์ หัวหน้าฝ่ายประชุม กองกรรมการเป็นผู้ช่วยเหลือขานุกเรตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541
ข้อ 78 วรรคสาม

จากการพิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการได้แบ่งประเด็นการพิจารณาศึกษาออกเป็น 5 กรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการส่งออก
ข้าวหอมมะลิไทย

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออก
กุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าได้แปรรูปกับการพัฒนา
การส่งออก

บัดนี้ คณะกรรมการการกษัตริย์และสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาญัตติ
กรณีศึกษาที่ 3 กุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกกุ้งกุลาดำ
ดังกล่าว เสร็จเรียบร้อยแล้ว

(4)

จึงกราบทูลเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการกิจการเกษตรและ
สหกรณ์ วุฒิสภา ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมพล เกียรติไพบุญย์

(นายสมพล เกียรติไพบุญย์)

สำเนาถูกต้อง

(นายจิรัช สวัสดิวัต)

หัวหน้าฝ่ายประชุม 1

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร. 2441571, 2441735

โทรสาร 2441571-4

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

	หน้า
รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา	1
การดำเนินงานของคณะกรรมการ	2
วิธีการพิจารณาศึกษา	3
ผลการพิจารณาศึกษา	8
1. ข้อเท็จจริง	11
2. ปัญหาและอุปสรรค	15
3. โอกาสตลาดส่งออกกุ้งกุลาดำไทย	17
4. ข้อพิจารณาและข้อสังเกต	23
5. ข้อเสนอแนะ	43
ภาคผนวก	
อาหารกุ้งทะเลกับกรมประมง	51
อาร์ทีเมีย	63
โรคกุ้งทะเล	76
เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา เรื่อง พันธุ์กุ้งและฟีด-แมมพันธุ์	85
สมาพันธ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย	93

**รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา
กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกึ่งกุลาดำ
ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกึ่งกุลาดำ**

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2540 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอเสนอญัตติให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร จำนวน 5 เรื่อง คือ เรื่องยางพารา เรื่องข้าว เรื่องกึ่งกุลาดำ เรื่องผักและผลไม้ และเรื่องปศุสัตว์ โดยมีกำหนดระยะเวลาพิจารณาภายใน 360 วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย

บัดนี้ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกึ่งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกึ่งกุลาดำ ได้เสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

การดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาการ

คณะกรรมการวิชาการ ได้แต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการวิชาการประกอบด้วย

1. นายธำมรงค์ ประกอบบุญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
2. นายสุรพงษ์ ปราณสิทธิ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
3. นายสมพงษ์ ศรีสุชี	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
4. นายอรุณ อันประเสริฐพร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
5. นายนิพนธ์ วงษ์ตระหง่าน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
6. นายแสง สึงหะวาระ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
7. นายไพโรจน์ สุวรรณกร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
8. นายกำจาย เอี่ยมสุรีย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
9. นายอนันต์ ดาโลดม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการวิชาการ
10. นายสุสันต์ สุทธิผลไพบุลย์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการวิชาการ
11. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการวิชาการ
12. รองศาสตราจารย์ปัญญา หิรัญรัมย์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการวิชาการ
13. นายพิรุฬห์ โคสุกถาวรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการวิชาการ
14. นายพิบูลย์ เขียมอนุฎถกิจ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการวิชาการ
15. นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการวิชาการ
16. นายธนิศ บุญรอด	นักวิชาการประจำคณะกรรมการวิชาการ
17. นายนิยม จั่วจัน	เลขานุการประจำคณะกรรมการวิชาการ
18. นายวิทยา ดันตสุทธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการวิชาการ
19. นางสาวพรศรี เหล่าจุติสวัสดิ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการวิชาการ

LIRT

วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานเรื่องกึ่งทะเลดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกกึ่งทะเลดำ ประกอบด้วย

1.1 นายเถลิง ชำรงนาวาสวัสดิ์	ประธานคณะทำงาน
1.2 นายอดิเรก ศรีประทักษ์	รองประธานคณะทำงาน
1.3 นายจริย ตุลยานนท์	คณะทำงาน
1.4 นายธำรงรงค์ ประกอบบุญ	คณะทำงาน
1.5 นายธงชัย จารุพัฒน์	คณะทำงาน
1.6 นางสาวอรจิต สิงคาลวนิช	คณะทำงาน
1.7 นายสิทธิชัย ไกรสิทธิ์ศรีรินทร์	คณะทำงาน
1.8 นายปรัชญา ศรีสวัสดิ์	คณะทำงาน
1.9 นายอุบลัมภ์ ภาณุตานนท์	เลขานุการคณะทำงาน
1.10 นายพิบูลย์ เขียวอนุกุลกิจ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

2. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการ งานศึกษาและวิจัยการจัดสัมมนาของ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวกับกึ่งทะเล ดำนี้

- 2.1 แผนแม่บท โครงการจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกึ่งทะเล
- 2.2 โรคกึ่งทะเล (กลุ่มวิจัยโรคและพยาธิสัตว์น้ำ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกึ่งทะเลฝั่งอ่าวไทย
- 2.3 อาหารกึ่งทะเลกับกรมประมง
- อาร์ทีเมีย
- 2.4 เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา “แนวทางพัฒนาการเพาะเลี้ยงกึ่งทะเลเพื่อการส่งออกเรื่อง พันธุ์กึ่งและพ่อ-แม่พันธุ์

LIRT

3. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการเดินทางไปศึกษาดูงาน

ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกี่ยวกับโครงการจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2541

4. พิจารณาศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาแถลง

ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย

ภาครัฐ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง)

(1) นายสิทธิ บุญยรัตผดลิน	รองอธิบดีกรมประมง
(2) นายสิริ ทุกขวินาส	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลไทย
(3) นางมะลิ บุญยรัตผดลิน	ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารสัตว์น้ำ
(4) นายประเสริฐ สีตะสิทธิ์	ผู้อำนวยการกองควบคุมอาหารสัตว์น้ำ
(5) นางสาวสุพิศ ทองรอด	กองควบคุมและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำ
(6) นายสมพงษ์ สุวรรณเทศ	แทนผู้อำนวยการกองเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
(7) นางจิราพร เกษมจันทร์	นักวิชาการประมง 7
(8) นายธนา อึ้งเจริญ	นักวิชาการประมง 7
(9) นางขวัญฤทัย ถนอมเกียรติ	นักวิชาการประมง 7

LIRT

ทบวงมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผศ. ชนัต มุสิก กณบดีคณะประมง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ
ผศ. เพลิมศักดิ์ จารยะพันธุ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและสถานีวิจัย

ภาคเอกชน
สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย
(1) นายประสิทธิ์ ดำรงจิตานนท์ นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย
(2) นายสมมาส สุนทรกิจ กรรมการสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย
(3) นายปรีชา กันทรากกรกิตติ ผู้จัดการสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

บริษัทผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์เข็นทวล จำกัด
นายอภิรัฐ วรชาติ

บริษัทโอบสท์ คอร์पोเรชั่น จำกัด
นายพิศิฐ สุริยาประเสริฐ ผู้จัดการ

บริษัทพีเอ็มเอฟีดส์ จำกัด
นายวิญญูพงศ์ ภาคสุข ผู้จัดการทั่วไป

5. พิจารณาศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมมนาข้างจัดขึ้น

โดยคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการผลิต และส่งออกกุ้งกุลาดำ” วันจันทร์ที่ 20 เมษายน 2541 ณ ห้องรับรอง 1 - 2 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 2

ผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร ผู้แทนจากสื่อมวลชน และผู้สนใจอื่น ๆ จำนวน 120 คน

กล่าวเปิดการสัมมนา

นายสมพล เกียรติไพบูลย์ ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

อภิปราย เรื่อง “โอกาสตลาดส่งออก และแนวทางการผลิตกุ้งเพื่อการส่งออก”
ผู้บำการอภิปรายและผู้ร่วมอภิปราย ประกอบด้วย

ผู้นำการอภิปราย

นายเลอิจ ขำรงนาวาสวัสดิ์ กรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา และประธานคณะทำงาน

ผู้ร่วมอภิปราย

นายอำมรงค์ ประกอบบุญ อธิบดีกรมประมง
นายสนิท วรปัญญา อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าส่งออก
นางสาวอรจิต ดิงคาสวนิช ที่ปรึกษาอาวุโส
นายสุภกร ชโยวรรณ ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร
นางธนินฐา แจ่มไพโร ผู้จัดการสมาคมผู้ผลิตอาหารแช่เยือกแข็ง

อภิปราย เรื่อง “โครงการชลประทานน้ำตื้น และการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืด”

ผู้นำการอภิปราย

นายสิทธิ บุญยรัตกลิน

รองอธิบดีกรมประมง

ผู้ร่วมการอภิปราย

นายจริย คุลยานนท์

กรรมการบริหารเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

ผศ.ยนต์ มุลิก

คณบดีคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นายประจักษ์ เอี่ยมศิริ

เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ

นาย พรเลิศ จันทร์รัชชกุล

สถานีวิจัยสุขภาพสัตว์น้ำ กรมประมง

อภิปราย เรื่อง “แนวทางการผลิตพ่อ-แม่พันธุ์กุ้ง”

ผู้นำการอภิปราย

นายสิริ ทุกขวินาศ

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล

ผู้ร่วมการอภิปราย

รศ. สมเกียรติ ปิยะธีรศิริวิฑูร

รองผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรทางน้ำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ. สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์

รองผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรม

และเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (สวทช.)

นายปรัชญา ศรีสวัสดิ์

นายกสมาคมผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลไทย

นายนิเวศน์ เรืองพานิช

ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารสัตว์น้ำ กรมประมง

อภิปราย เรื่อง “อาหารกึ่ง และอาร์ทีเมีย

ผู้นำการอภิปราย

นางมะติ บุญยรัตพันธุ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารสัตว์น้ำ กรมประมง

ผู้ร่วมการอภิปราย

นายประเสริฐ สีตะสิทธิ์

ผู้อำนวยการกองควบคุมและพัฒนา
อาหารสัตว์น้ำ

นายอนันต์ ต้นสุตะพานิช

หัวหน้าสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
จังหวัดเพชรบุรี กรมประมง

นายสมมาส สุนทรกิจ

รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส
เครือเจริญโภคภัณฑ์

ผลการพิจารณาศึกษา

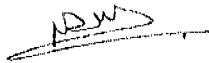
คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาเรื่อง กุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกุ้งกุลาดำ เพราะเป็นสินค้าภาคเกษตรที่สำคัญยิ่ง และมีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพในการผลิตและส่งออก เพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลก ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย

1. ข้อเท็จจริง
2. ปัญหาและอุปสรรค
3. โอกาสตลาดส่งออกกุ้งกุลาดำของไทย
4. ข้อพิจารณาและข้อสังเกต
5. ข้อเสนอแนะ

การพิจารณาศึกษา กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกึ่งกลางค่า ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกึ่งกลางค่า ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการผลิตและการส่งออกให้มีประสิทธิภาพ โอกาสทางการตลาดในการส่งออกกึ่งกลางค่า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันทำให้สามารถเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศอีกทางหนึ่ง

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกึ่งกลางค่า ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกกึ่งกลางค่า เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากเห็นชอบกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการแล้ว โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นางสมพล เกียรติไพฑูรย์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

1. ข้อเท็จจริง

กึ่งกลางค่าเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของไทย ในปัจจุบันสามารถทำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่ละหลายหมื่นล้านบาท โดยในปี 2540 ประเทศไทยส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ คิดเป็นมูลค่ารวมสูงถึงประมาณ 60,000 ล้านบาท หรือปริมาณกุ้งส่งออก 1.8 แสนตัน คิดเป็นการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกจากปี 2539 สูงถึงอัตราร้อยละ 40 โดยที่ในปี 2539 มูลค่าการส่งออกกุ้งอยู่ในระดับ 43,400 ล้านบาท สาเหตุที่การส่งออกกุ้งของไทยในปี 2540 ที่มีการขยายตัวค่อนข้างสูงมาจากการอ่อนตัวของค่าเงินบาท ทำให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้ส่งออกไทย เนื่องจากรายได้จากการส่งออกในรูปเงินบาทมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลผลิตกุ้งของประเทศไทยผู้ผลิตกุ้งที่สำคัญของโลกมีแนวโน้มลดลง อันเนื่องมาจากผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้ปริมาณผลผลิตกุ้งของโลกลดลง รวมทั้งตลาดผู้บริโภคในกลุ่มประเทศพัฒนาที่มีค่าเงินแข็งตัว ได้ตอบสนองต่อความต้องการนำเข้ากุ้งเพิ่มขึ้น จึงทำให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกกุ้งได้สูงมากขึ้น และราคากุ้งกลางที่เกษตรกรขายได้ขนาด 30-40 ตัว/กิโลกรัม ได้เพิ่มสูงถึงกิโลกรัมละ 470 บาท ในช่วงปลายปี 2540 และต้นปี 2541 จึงเป็นเหตุจูงใจให้เกษตรกรหันมาเพาะเลี้ยงกุ้งกลางเพิ่มมากขึ้น และปริมาณการส่งออกกุ้งในจำนวนดังกล่าวถือว่าประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ จีน ไต้หวัน และฮ่องกง โดยมีประเทศที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ เอกวาดอร์ อินโดนีเซีย อินเดีย เม็กซิโก และเวียดนาม เป็นต้น

ประเทศไทยจะเป็นผู้ส่งออกกุ้งรายใหญ่ของโลก และการส่งออกกุ้งในปี 2540 จะพบว่าการส่งออกแม้จะมีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น แต่ปริมาณการส่งออกจะมีการเพิ่มสูงขึ้นไม่มากนัก ซึ่งมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นมากนี้เกิดจากปัจจัยทางด้านราคาที่เพิ่มสูงขึ้นมาก อย่างไรก็ตาม การส่งออกกุ้งของไทยนับได้ว่า ยังมีโอกาสที่จะขยายตลาดส่งออกได้เพิ่มขึ้นอีกภายใต้สถานการณ์เศรษฐกิจที่เป็นอยู่ และตลาดส่งออกกุ้งของไทยยังมีความต้องการนำเข้ากุ้งจากประเทศไทย เนื่องจากคุณภาพกุ้งของไทยยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าประเทศคู่แข่งเช่น อาฟิกันเนีย อินเดีย อินโดนีเซีย

เวียดนามดังนั้นประเทศไทยจึงต้องพิจารณาเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตกุ้งที่มีคุณภาพ เพื่อตอบสนอง
กับโอกาสตลาดส่งออกในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกุ้งกุลาดำ แต่เนื่องจากการผลิตกุ้งของไทย
ในปัจจุบันจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อกำหนดของทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่
ผูกพันกับตลาดส่งออกด้วย ซึ่งการผลิตและการตลาดกุ้งของไทยได้ประสบปัญหาและ
อุปสรรคที่สำคัญหลายประการที่จะต้องได้รับการพัฒนาแก้ไขต่อไป

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลกุ้งกุลาดำของไทย ปริมาณ : ตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	บริโภคในประเทศ
2537	259,434	11,789	228,132	43,091
2538	256,120	15,926	238,124	33,922
2539	210,210	14,950	206,700	18,460
2540	170,200	36,000	204,800	1,400
2541	200,200	22,000	217,600	4,600

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ผลผลิตกุ้งกุลาดำของไทย

ปี	ผลผลิตจาก ธรรมชาติ	ผลผลิตจาก การเพาะเลี้ยง	พื้นที่เพาะเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่(กก.)
2536	300	219,900	499,292	502
2537	250	259,084	457,793	576
2538	230	255,890	468,386	554
2539	210	210,210	473,000	465
2540	200	170,200	473,000	423

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ประเภทฟาร์มกุ้งในประเทศไทย

ประเภทฟาร์ม	ธรรมชาติ Extensive	กึ่งพัฒนา Semi-Intensive	พัฒนา Intensive	รวม
จำนวนฟาร์ม	3,031	1,522	15,474	20,027
สัดส่วน(%)	15.1	7.6	77.3	100
พื้นที่ (ไร่)	152,563	68,175	228,556	449,294
สัดส่วน (%)	34.0	15.2	50.8	100
ผลผลิต (ตัน)	5,250	3,750	216,514	225,514
ผลผลิตต่อไร่(กก.)	34.4	55.0	947.3	502

ที่มา : กรมประมง 2536

2. ปัญหาและอุปสรรค

จากการพิจารณาศักยภาพของโอกาสตลาดส่งออกกุ้งของไทยแล้ว จะพบว่ายังมีโอกาสขยายตลาดส่งออกไปได้อีกมาก แต่ความเป็นได้ในการส่งออกของโอกาสตลาดดังกล่าวจะพบกับอุปสรรคในด้านการผลิต และการเพิ่มคุณภาพของผลผลิต ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่

2.1 ต้นทุนการผลิตสูง เกิดจากการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารกุ้ง และราคาอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น แม้ว่าปลาป่นที่เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตอาหารกุ้ง และรัฐบาลโดย มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ ธันวาคม 2540 ได้ยกเลิกค่าธรรมเนียมพิเศษนำเข้า (Surcharge) ทำให้อุปสรรคในด้านทุนการผลิตและแข่งขันได้ลดลงไปเพียงส่วนหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามอาหารที่ใช้เลี้ยงกุ้งส่วนใหญ่มีส่วนผสมของวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศสูง (High Import Content) ซึ่งต้นทุนการผลิตในส่วนของอาหารกุ้งจะยังเพิ่มสูงขึ้น อันเนื่องมาจากปัญหาค่าเงินบาทอ่อนตัว ทำให้ต้นทุนในส่วนของคุณค่าอาหารกุ้งเพิ่มสูงขึ้นมาก อันจะเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันกับผู้ส่งออกอื่นได้ เช่น อินโดนีเซีย และอินเดีย

2.2 ขาดแคลน พ่อ แม่ พันธุ์กุ้ง ปัจจุบันลูกกุ้งพันธุ์ที่ได้จากการจับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งค่อนข้างหาได้ยาก และมีราคาสูง กล่าวคือลูกกุ้งพันธุ์ตัวละเกินกว่า 3,000 บาท แต่ในปัจจุบันราคาจะสูงถึงตัวละ 5,000 - 7,000 บาท นอกจากนั้นแล้วพันธุ์กุ้งยังมีปัญหาจากการติดเชื้อในระหว่างการขนส่ง และเปอร์เซ็นต์ตายของลูกกุ้งมีสูง ทำให้คุณภาพของกุ้งที่ผลิตได้ลดต่ำลง ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามพันธุ์กุ้งถือเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพและความได้เปรียบในด้านการแข่งขัน

2.3 ระบบชลประทานน้ำดื่มยังดำเนินการได้ค่อนข้างจำกัด ทำให้น้ำที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงกุ้งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ชายทะเลที่มีจำกัด และยังคงต้องสวมเก็บรักษาไว้ในพื้นที่ป่าชายเลน จึงเห็นผลทำให้มีการขยายการเพาะเลี้ยงกุ้งลงไปในพื้นที่น้ำจืด และได้สร้างปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรระหว่างเกษตรกรแต่ละสาขาอาชีพ

LIRT

2.5 ปัญหาโรคระบาดกึ่ง โดยเฉพาะโรคหัดเหลือง และตัวแดงจุดขาว ที่เกิดจากคุณภาพของน้ำ อันเนื่องมาจากระบบสาธารณสุขไม่ดี น้ำ และไฟฟ้า ในบางกึ่งยังไม่ดีพอ

2.6 แหล่งเพาะเลี้ยงกุ้งเสื่อมโทรม สร้างความเสียหายให้กับระบบนิเวศวิทยา

2.7 เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาดการสนับสนุนการเงินที่เพียงพอใน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่ป่าชายเลนในเขตอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการผิดกฎหมาย และคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติ ที่ไม่ให้การสนับสนุนในด้านสินเชื่อกับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งในเขตดังกล่าว

2.8 ประเทศไทยถูกคัดสิทธิประโยชน์ (GSP) จากสหภาพยุโรป ทำให้การส่งออกกุ้งไปยังตลาดสหภาพยุโรปมีความยากลำบากมากขึ้น

2.9 ตลาดส่งออกกุ้งของไทยต้องเผชิญกับผลกระทบในข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าและสิ่งแวดล้อม ทำให้ตลาดส่งออกกุ้งของไทยมีเงื่อนไขข้อจำกัดมากขึ้น รวมทั้งตลาดส่งออกของไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาในเรื่องคุณภาพ มาตรฐาน และมาตรฐานสุขอนามัย ทำให้กระบวนการผลิตมีความยุ่งยากมากยิ่งขึ้น และเป็นผลทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากข้อตกลงระหว่างประเทศภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

2.10 ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดส่งออกกุ้งที่สำคัญของไทย ได้ใช้มาตรการห้ามนำเข้ากุ้งทะเลจากประเทศที่ไม่ติดตั้งเครื่องแยกแร่ทะเล (TED) ซึ่งได้สร้างปัญหาการส่งออกกุ้งของไทย แม้ว่าประเทศไทยจะได้ดำเนินการเจรจากับประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อแก้ไขปัญหาในด้าน TED จนสามารถส่งออกกุ้งไปยังสหรัฐอเมริกาได้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำเพื่อการส่งออกของไทยอาจจะมีปัญหาที่ตลาดต่างประเทศมักจะกล่าวอ้างว่ามีผลต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องเตรียมการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคดังกล่าว กรณีที่ประเทศผู้นำเข้าอาจจะเป็นข้ออ้างในการกีดกันการนำเข้า

3. โอกาสตลาดส่งออกกุ้งกุลาดำของไทย

ตลาดส่งออกกุ้งของไทยในอนาคต แม้ว่าจะต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในการเพิ่มผลผลิต และการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดส่งออก แต่หากพิจารณาถึงศักยภาพของโอกาสตลาดในอนาคตอันใกล้จะพบว่า กุ้งไทยยังมีโอกาสและสู่ทางการส่งออกที่จะเป็นแหล่งนำเข้ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศอย่างมหาศาล ทั้งนี้ เนื่องจากคุณภาพของกุ้งไทยจัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าคู่แข่งกัน และกุ้งส่งออกของไทยจะได้รับราคาที่สูงกว่า โดยเฉพาะตลาดในสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ซึ่งนิยมบริโภคกุ้งของไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นหลักประกันของความเป็นไปได้ของโอกาสส่งออกกุ้งของไทย สำหรับความเชื่อมั่นในโอกาสของตลาดส่งออกกุ้งกุลาดำ น่าจะมีความเชื่อมั่นในระดับสูง และเป็นโอกาสตลาดส่งออกในระยะยาว ทั้งนี้ ได้มีสัญญาณ (Signal) บ่งชี้จากสถานการณ์ราคา กุ้งกุลาดำที่ปัจจุบันอยู่ในระดับสูง (ตารางที่ 4) ประกอบกับผลผลิตกุ้งของโลกมีแนวโน้มลดลง เพราะมีหลายประเทศที่เลี้ยงกุ้งได้อดเล็ก เนื่องจากประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และโรคระบาด ของกุ้ง รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงกุ้งของประเทศคู่แข่งกันยังล่าช้า คุณภาพของกุ้งยังไม่เป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ

ตารางที่ 4 ราคากุ้งกุลาดำ

บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้	ราคาขายส่ง
2537	201	247
2538	198	229
2539	186	209
2540	252	280
2541*	450	500

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ : เป็นราคาเฉลี่ยของกุ้งขนาด 31-40 ตัว/กก.

* เป็นราคาเฉลี่ยในเดือน ม.ค.-ก.พ. 2541

ตลาดผู้บริโภครู้จักได้ว่าเป็นตลาดสำหรับผู้บริโภคที่มีรายได้สูง จึงเป็นไปได้ที่ผู้บริโภคยินดีผู้การราคา แม้ว่าต้นทุนจะเพิ่มสูงขึ้นมากไปก็ตาม รวมทั้งสถานการณ์การขาดแคลนอาหารของโลกกำลังเข้าสู่จุดวิกฤตในอนาคตอันใกล้ ตามที่องค์การอาหารและเกษตร (FAO) แห่งสหประชาชาติได้ประกาศจุดยืนในเรื่อง อาหาร เมื่อปี 2538 และดัชนีราคาอาหารของโลกได้ขยับตัวเพิ่มสูงขึ้น นับจากปี 2538 เป็นต้นมา จึงเป็นไปได้ที่ตลาดผู้บริโภครายได้สูงจะเพิ่มการบริโภคซึ่งจัดได้ว่าเป็นอาหารที่มีคุณภาพทางโภชนาการสูง

ตลาดส่งออกกุ้งของไทยจะมีทั้งตลาดที่มีความเคร่งครัดในด้านคุณภาพมาตรฐาน สุขอนามัย และมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อาทิ สหภาพยุโรป (EU) สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เป็นต้น และตลาดที่มีระดับคุณภาพมาตรฐานที่ไม่เคร่งครัดมากนัก อาทิ สหองจีน เกาหลีใต้ ฮ่องกง เป็นต้น ซึ่งผู้ส่งออกและภาครัฐควรจะต้องร่วมมือกันพิจารณาดำเนินการผลิตกุ้ง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดส่งออกในแต่ละตลาดที่มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงประเทศคู่แข่งสำคัญ อาทิ จีน เวียดนาม อินเดีย เวียดนาม และเอกวาดอร์ ที่เป็นประเทศผู้ผลิตกุ้งส่งออกที่สำคัญ และมีแนวโน้มความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มผลผลิตเพื่อการส่งออกในอนาคต ควรจะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์การผลิต และขีดความสามารถของประเทศคู่แข่งดังกล่าว สำหรับประเทศที่เป็นตลาดส่งออกกุ้งของไทยดังกล่าวข้างต้นนี้ มีแนวโน้มของความเป็นไปได้ในการขยายความต้องการบริโภคกุ้งสูงขึ้นเล็กน้อยเพียงใด

ดังนั้น โอกาสส่งออกกุ้งของไทยจึงน่าจะมีความเป็นได้ของการขยายโอกาสการส่งออกกุ้งได้อีกมาก หากได้มีการพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ได้กล่าวมาข้างต้น พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในการผลิตเพื่อรองรับกับโอกาสทางการตลาด จึงเห็นได้ว่ากุ้งกุลาดำจะเป็นสินค้าเกษตรส่งออกสำคัญ ที่จะเพิ่มการนำเข้ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ สามารถช่วยในการเยียวยาปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน ที่เกิดจากปัญหาค่าเงินบาทลอยตัวตกต่ำ

LIRT

สำหรับผลิตภัณฑ์กุ้งส่งออกส่วนใหญ่จะอยู่ในรูป กุ้งแช่เย็น หรือแช่แข็งที่นิยมแปรรูปกันมากในปัจจุบัน เพื่อการส่งออก ได้แก่

- กุ้งชนิด ไม่เด็ดหัว ไม่ปอกเปลือก : Whole or Head on Shell-on
- กุ้งเด็ดหัว แต่ไม่ปอกเปลือก : Headless Shell-on
- กุ้งเด็ดหัว ปอกเปลือก ไม่ไว้หาง และผ่าหลังเอาไส้ออก : Peeled and Deveined
- กุ้งเด็ดหัว ปอกเปลือก ไม่ไว้หาง และไม่ผ่าหลัง : Peeled Undeined
- กุ้งเด็ดหัว ปอกเปลือก ไว้หาง และผ่าหลังเอาไส้ออก : Peeled and Deveined Tail on
- กุ้งเด็ดหัว ปอกเปลือก ไว้หาง และไม่ผ่าหลัง : Peeled Undeined Tail on
- เนื้อกุ้งเป็นชิ้น : Pieces or Broken
- กุ้งชุบแป้ง : Breaded Shrimp
- กุ้งต้ม : Cooked Shrimp
- กุ้งแห้ง : Dried Shrimp

นอกจากนั้นแล้วยังมีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่ทำจากกุ้งอีกหลายชนิด ที่เป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่พร้อมบริโภค (Ready to eat) ซึ่งผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่จะพัฒนาแปรรูปไปสู่การเป็นอาหารพร้อมที่จะบริโภคจะมีความหลากหลายนี้ ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตที่จะตอบสนองต่อตลาดที่มีความต้องการเพิ่มขึ้น และถือได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มที่ค่อนข้างสูงจะสามารถพัฒนาการผลิต และการสร้างงาน พร้อมกับกการนำเข้ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และเป็นโอกาสส่งออกของไทยในอนาคต

ตารางที่ 5 การส่งออกกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง ของไทยไปยังประเทศที่สำคัญ ปี2539

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ญี่ปุ่น	35,575	12,514
สหรัฐอเมริกา	41,812	12,093
สิงคโปร์	14,547	3,130
ฮ่องกง	9,623	1,931
ไต้หวัน	10,034	1,958
ฝรั่งเศส	6,513	1,543
จีน	16,461	3,556
อื่น	26,897	6,677
รวม	161,462	43,402

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ผลผลิต และการส่งออก กุ้งทะเลของประเทศไทยที่สำคัญ ปี 2539

ประเทศ	ผลผลิต (ตัน)	ส่งออก (ตัน)
ไทย	205,000	126,356
อินโดนีเซีย	132,000	76,913
เอกวาดอร์	120,000	75,431
อินเดีย	80,000	93,657
เวียดนาม	45,000	n.a.
จีน	80,000	n.a.
อื่น	143,000	498,742
รวม	803,000	871,099

ที่มา : World Shrimp Farming 1996 , Annual Report .

ตารางที่ 7 ตลาดนำเข้ากุ้งทะเลที่สำคัญ ปี 2539

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)
ญี่ปุ่น	288,762
สหรัฐอเมริกา	264,207
สหภาพยุโรป	318,130
อื่น	153,723
รวม	1,024,822

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

4. ข้อพิจารณา และข้อสังเกต

คณะทำงานได้มีการประชุมปรึกษาหารือไปแล้ว 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2540 และวันที่ 26 มกราคม 2541 ผลของการประชุมได้พิจารณาในเรื่องของโอกาสตลาดส่งออก กุ้งกุลาดำ ที่ต้องเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคในการเพิ่มผลผลิต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานของผลิตภัณฑ์กุ้งกุลาดำ และได้ตั้งข้อสังเกตในแต่ละประเด็นสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

4.1 การขยายพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

พื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งในประเทศไทยมีรวมกันประมาณทั้งสิ้น 5 แสนไร่ ตลอดแนวชายฝั่งของอ่าวไทย ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออก และภาคใต้ของประเทศไทย และจากข้อเท็จจริงของการเลี้ยงกุ้งในปี 2538 จะพบว่า มีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งทั้งหมด 468,386 ไร่ แยกเป็นการเลี้ยงแต่ละประเภทได้ ดังนี้

ตารางที่ 8 พื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งของประเทศไทยในปี 2538

ประเภทเพาะเลี้ยง	จำนวนพื้นที่(ไร่)	สัดส่วน(%)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
พัฒนา (Intensive)	279,442	60	947
กึ่งพัฒนา (Semi-Intensive)	50,568	11	55
ธรรมชาติ (Extensive)	138,376	29	35
รวม	468,386	100	502

ที่มา : กรมประมง

LIRT

จากข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งในปี 2538 จะสังเกตเห็นได้ว่า ยังมีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้ง ที่เป็นการเลี้ยงแบบที่ซึ่งไม่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตอย่างเต็มที่อยู่ประมาณ 1.9 แสนไร่ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40 ซึ่งเป็นการเพาะเลี้ยงแบบ ธรรมชาติ และกึ่งพัฒนา ที่ให้ผลผลิต ต่อไร่ที่ค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มผลผลิตกุ้งด้วยการสนับสนุนในส่วนพื้นที่ เพาะเลี้ยงแบบ ธรรมชาติ และกึ่งพัฒนา ให้ไปสู่การเลี้ยงแบบพัฒนา จะสามารถเพิ่มผลผลิต ได้อีกมาก แต่เนื่องจากการเลี้ยงแบบพัฒนาจำเป็นต้องมีการลงทุนในด้านเทคโนโลยีสำหรับการ เพาะเลี้ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดระบบชลประทานน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้ง จะช่วย สามารถเพิ่มผลผลิตกุ้ง โดยไม่ต้องทำลายป่าชายเลน และการเพาะเลี้ยงกุ้งที่ขาดการจัดระบบ ชลประทานน้ำเค็มได้สร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศ และมีปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ทวนคู่ ไปกับการทำลายป่าชายเลน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการซ้ำเติมในการทำลายสิ่งแวดล้อมให้เลวลงไป มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการก่อสร้างบ่อเลี้ยงกุ้งอย่างไม่เป็นระเบียบ และมีการบุกรุกป่าชายเลน จำนวนมาก ตลอดจนมีการเลี้ยงกุ้งอย่างหนาแน่น ทำให้เกิดโรคกุ้ง ปริมาณผลผลิตลดลง และกุ้งตายเป็นจำนวนมาก ผู้เลี้ยงประสบปัญหาขาดทุน และเป็นสาเหตุของการละทิ้งพื้นที่ เพาะเลี้ยงจากอ่าวไทยตอนบนไปชายฝั่ง พื้นที่ใหม่ในภาคใต้ และภาคตะวันออกของไทย

กรมประมงได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล หรือโครงการชลประทานน้ำเค็ม โดยมีหลักการที่จะเพิ่มผลผลิตกุ้ง โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม เช่น มีการบำบัดน้ำก่อนระบายทิ้งลงสู่คลองระบาย หรือทะเล และป้องกัน การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนมากขึ้น แต่สามารถเพิ่มผลผลิตจากพื้นที่เลี้ยงในจำนวนเท่าเดิม และ ยังเป็นการพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งให้เจริญก้าวหน้า เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ตลอดจน มีการจัดระบบสาธารณูปโภค อาทิ ถนน ไฟฟ้า เข้าสู่พื้นที่โครงการ โคนพัฒนาควบคู่กันไป ระหว่างการชลประทานน้ำเค็ม กับการขนส่งผลผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สำหรับ รูปแบบของการจัดระบบชลประทานน้ำเค็มแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ

- การสูบน้ำออกอย่างเดียว
- การสูบน้ำเข้าอย่างเดียว
- การสูบน้ำเข้า และสูบน้ำออก

LIRT

กรมประมง ได้ดำเนินการก่อสร้างระบบชลประทานน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้ง ในพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน จำนวน 8 โครงการ ได้แก่

- 1) โครงการจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้ง อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา งบประมาณ 215 ล้านบาท ก่อสร้างเสร็จแล้ว
- 2) โครงการพระราชดำริอ่าวคู้งกระเบน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 238 ล้านบาท อยู่ระหว่างการก่อสร้าง
- 3) โครงการทุ่งหน้าโกฏิ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช งบประมาณ 209 ล้านบาท อยู่ระหว่างการก่อสร้าง
- 4) โครงการป่าคลองท่าเนียน ตำบลตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี งบประมาณ 512,410,186 บาท อยู่ระหว่างการก่อสร้าง
- 5) โครงการนิคมสหกรณ์ปากพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช งบประมาณ 556,498,000 บาท อยู่ระหว่างการก่อสร้าง
- 6) โครงการตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 598,130,000 บาท อยู่ระหว่างการประกวดราคา
- 7) โครงการนิคมสหกรณ์กาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี งบประมาณ 556,498,000 บาท อยู่ระหว่างการประกวดราคา
- 8) โครงการพระราชดำริ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อสร้างระบบน้ำเค็ม 3 แห่ง งบประมาณรวม 1,380 ล้านบาท อยู่ระหว่างการประกวดราคา

จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียมและการสำรวจพื้นที่จริง พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินโครงการจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ประมาณ 90 แห่ง งบประมาณการก่อสร้างแต่ละ 500 - 1,000 ล้านบาท งบประมาณการลงทุนก่อสร้างจะอยู่ระหว่าง 45,000 - 90,000 ล้านบาท จึงจะก่อสร้างได้ครบทั้งประเทศ แต่เนื่องจากรัฐบาลมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงจำเป็นต้องคัดเลือกพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนก่อน ส่วนพื้นที่ที่เหลืออาจจะเสนอให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในรูปแบบของธุรกิจแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิตแปรรูป และส่งออก

การศึกษาฐานของคณะกรรมการในภาคสนาม

สำหรับการศึกษารูปแบบระบบชลประทานน้ำเต็ม คณะทำงานได้เดินทางไปศึกษา ฐานเกี่ยวกับระบบชลประทานน้ำเต็มที่อ่าวคุ้งกระเบน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ถือได้ว่าเป็นระบบชลประทานน้ำเต็มที่ประสบผลสำเร็จ และสามารถเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการชลประทานน้ำเต็มอ่าวคุ้งกระเบน เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศูนย์ศึกษ การพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองพระ บารมราชูปถัมภ์ในการพัฒนา และศึกษาพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่มีการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล โดยที่พื้นที่ เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในโครงการจะมีคันดินป้องกันน้ำเค็ม

การเพาะเลี้ยงกุ้งในเขตโครงการเป็นการเลี้ยงแบบพัฒนา (Intensive) มีการรวมตัวกัน จัดตั้งเป็นสหกรณ์ โดยมีระบบการวางท่อรับน้ำ สถานีสูบน้ำ และท่อส่งน้ำ นำน้ำเค็มจาก อ่าวคุ้งกระเบน ด้วยการวางแนวคลองส่งน้ำบริเวณคันพื้นที่โครงการ แนวคลองจะผ่าน บ่อเลี้ยงกุ้งด้านติดกับอ่าวคุ้งกระเบน แล้ววกเข้าหาคลองส่งน้ำที่ติดกับคันดินป้องกันน้ำท่วม และจากคลองส่งน้ำสายใหญ่จะมีคลองส่งน้ำสาขาย่อยแยกเข้าไปยังบ่อเพาะเลี้ยง เพื่อให้ เกษตรกรนำน้ำเข้าบ่อได้โดยทำรางรับน้ำมาต่อเชื่อมคลองส่งน้ำ และตลอดแนวคลองส่งน้ำ สายใหญ่จะมีจุดปล่อยน้ำสู่พื้นที่เพาะเลี้ยง

ส่วนน้ำทิ้งที่เกิดภายหลังจากการเพาะเลี้ยงแล้วจะมีระบบบำบัดน้ำทิ้ง และการกำจัด ดินเลนก้นบ่อ ระบบบำบัดน้ำทิ้งได้อาศัยวิธีการทางชีวภาพแบบธรรมชาติบำบัดน้ำเลนจาก บ่อกุ้ง ซึ่งน้ำทิ้งและเลนจากบ่อกุ้งจะผ่านบ่อกักเลน ซึ่งอยู่ระหว่างท่อเพาะเลี้ยงของเกษตรกร แต่ละราย บ่อกักเลนจะตกตะกอนสารแขวนลอย และน้ำใสจะไหลผ่านเข้าสู่คลองระบายน้ำ ที่มีกิจกรรมการเลี้ยงหอย หอยทะเล สาหร่ายทะเล ตลอดแนวคลอง คุณภาพน้ำทิ้งที่มี สารอินทรีย์จะถูกย่อยสลาย และบำบัดให้น้ำทิ้งเป็นน้ำที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อสิ่งมีชีวิต ก่อนระบายผ่านพื้นที่ป่าโกงกางลงสู่อ่าวคุ้งกระเบน นอกจากนั้น ยังมีระบบเสริมด้วยการ เติมน้ำในคลอง เพื่อบำบัดน้ำทิ้งควบคู่ไปกับการบำบัดด้วยวิธีธรรมชาติ

ผลการดำเนินงานสามารถแก้ไขปัญหาวขาดแคลนน้ำในการเพาะเลี้ยงกุ้ง และสามารถ
รักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการผลิตกุ้งทะเล จากการขยายพื้นที่
เพาะเลี้ยงสามารถให้บริการน้ำเลี้ยงกุ้ง และจัดบ่อเลี้ยงกุ้งได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามหลัก
วิชาการ ลดปัญหาห่วงป้วยที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง การดำเนินโครงการชลประทานน้ำเค็ม
จะสามารถรองรับพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งได้ประมาณ 3 พันไร่

ข้อสังเกตด้านการขยายพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

1) ในด้านการผลิตกุ้งกุลาดำ ประเทศไทยยังมีศักยภาพในการขยายการผลิต
เพื่อรองรับกับโอกาสตลาดส่งออก ทั้งนี้ ประเทศไทยมีพื้นที่เลี้ยงกุ้งกุลาดำสูงถึง 5 แสนไร่
ซึ่งหากมีการจัดระบบชลประทานน้ำเค็มให้ทั่วถึงพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งทั้งหมด คาดว่าจะสามารถ
ผลิตกุ้งกุลาดำได้สูงถึงปีละไม่น้อยกว่า 3 แสนตัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งแบบ
ธรรมชาติ และแบบกึ่งพัฒนาที่มีจำนวนพื้นที่ประมาณ 1.9 แสนไร่ หากสามารถปรับเปลี่ยน
มาเลี้ยงแบบพัฒนา ซึ่งคาดว่าจะได้ผลผลิตกุ้งไร่ละประมาณ 1 ตัน หรือคิดเป็นปริมาณกุ้ง
ที่จะผลิตได้เพิ่มขึ้นประมาณ 1.9 แสนตัน จึงควรมอบหมายให้กรมประมงพิจารณาเร่งรัด
จัดทำระบบชลประทานน้ำเค็มให้ขยายพื้นที่และจำนวนโครงการเพิ่มขึ้น โดยจัดรูปแบบ
ชลประทานน้ำเค็มอำควุ้งกระเบนเป็นต้นแบบ

2) การจัดระบบชลประทานน้ำเค็ม และการบริหารการผลิตกุ้งให้มีประสิทธิภาพ
เพื่อรองรับโอกาสตลาดส่งออกในปัจจุบันอย่างเร่งด่วนนี้ โดยภาครัฐค่อนข้างจะมีปัญหา
ข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่จะลงทุน ดังนั้น ความเป็นไปได้ในขั้นนี้ จำเป็นต้องเสนอให้
ภาคเอกชนเข้าลงทุนทำการเพาะเลี้ยงกุ้งในรูปแบบธุรกิจ เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันการ
เพาะเลี้ยงกุ้งจะให้ผลตอบแทนสูง คาดว่าภาคเอกชนค่อนข้างจะให้ความสนใจ จึงควร
มอบหมายให้ กรมประมงประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จัดทำข้อเสนอโครงการ
ลงทุนประชาสามัคคีให้กับภาคเอกชน

LIRT

3) การลงทุนในส่วนของการภาครัฐในการเพิ่มผลผลิตเพื่อการส่งออกทั้ง กรมประมง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้เงินกองทุนพัฒนาการส่งออก ทั้งนี้ โครงการเพิ่มผลผลิตกุ้งเพื่อการส่งออกจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกองทุน และเป็นประโยชน์โดยตรงกับผู้ส่งออก

4) การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์มกุ้งทั้งระบบ ทั้งของภาคเอกชน และภาครัฐในจำนวน 5 แสนไร่ เพื่อให้สามารถทำการผลิตได้อย่างยั่งยืน หากการจัดการไม่สามารถแก้ไขปัญหาในด้านคุณภาพของผลผลิตได้ตามเป้าหมาย ก็จะมีผลทำให้ประเทศไทยสูญเสียตลาดส่งออก

5) ควรมีการแก้ไขปัญหาฟาร์มกุ้งในเขตพื้นที่ปราชญ์เลนอนุรักษ์ ทั้งนี้การเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่ปราชญ์เลนอนุรักษ์ ถือได้ว่าเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย แต่ควรจะต้องหาวิธีการผ่อนคลายให้เกษตรกรเหล่านั้นไม่ผิดกฎหมายได้อย่างไร เพราะเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวภาครัฐไม่อาจจะเข้าดำเนินการส่งเสริมการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้

6) ควรมอบหมายให้กรมป่าไม้ พิจารณาร่วมกับกรมประมง ดำเนินการตรวจสอบว่ามีพื้นที่ใดที่จะสามารถอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงกุ้งได้

7) ควรจะได้มีการทบทวนมติคณะรัฐมนตรี ที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้ง โดยที่มติดังกล่าวมีเจตนาคือจะสกัดกั้นการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน แต่ผลของมติคณะรัฐมนตรีต้องถือปฏิบัติเป็นการทั่วไป จึงส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่เลี้ยงกุ้งและไม่ผิดต่อกฎหมาย ของการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน

4.2 การผลิตพันธุ์กุ้ง และพ่อ-แม่พันธุ์

พันธุ์กุ้งทะเลที่เพาะเลี้ยงและเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย คือ กุ้งกุลาดำ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 95 ส่วนอีกร้อยละ 5 เป็นกุ้งพันธุ์ขาวขุ่น พันธุ์กุลาดำที่เชื่อกันว่าเป็นกุ้งจากแหล่งธรรมชาติ คือ จากทะเลลึกฝั่งอันดามัน จังหวัด สตูล ตรัง กระบี่ ภูเก็ต และฝั่งอ่าวไทย จังหวัดระยอง ชันบุรี ตรัง สงขลา และปัตตานี

LIRT

อุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงกุ้งของไทยได้พัฒนาและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และได้กลายเป็นผู้นำการส่งออกของโลก นับจากปี 2536 เป็นต้นมา ลูกกุ้งที่นำมาเลี้ยงเกือบทั้งหมด ได้มาจากโรงเพาะลูกกุ้ง (Shrimp Hatchery) ที่ใช้แม่กุ้งที่จับจากธรรมชาติ ประมาณร้อยละ 30-50 ของพ่อแม่พันธุ์ที่จับจากธรรมชาติ จะตายหรือสูญเสียระหว่างการขนส่งก่อน และหลังการบิบตา หรือตัดตาเพื่อให้กุ้งมีไข่ หลังจากกุ้งวางไข่แล้ว 2 ครั้ง พ่อ-แม่พันธุ์เหล่านั้น จะถูกขายไปยังภัตตาคาร ร้านอาหารหรือผู้บริโภครื้อไป จึงไม่มีพ่อ-แม่พันธุ์กุ้งที่จับมาจากธรรมชาติกลับลงสู่ทะเลอีก เมื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งได้ขยายตัวความต้องการพันธุ์ และลูกกุ้งจึงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงมีการจัดตั้งโรงเพาะพันธุ์กุ้งทะเลประมาณ 2,300 แห่ง อยู่ตามชายฝั่งทะเลทางภาคตะวันออกของไทย ในจำนวนนี้จะพบว่าเป็นโรงเพาะขนาดเล็กประมาณ 50 ต้น ซึ่งโรงเพาะขนาดเล็กนี้ อัตรารอดของลูกกุ้งจะน้อยกว่าร้อยละ 1 - 90 ถือได้ว่าโอกาสรอดของลูกกุ้งต่ำทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ส่วนอีกร้อยละ 8 จะเป็นโรงเพาะขนาดกลางที่มีขนาดตั้งแต่ 50 - 500 ต้น โดยมีการใช้เทคนิคของญี่ปุ่น และได้หัวน ซึ่งต้องมีการลงทุนสูงมาก แต่อัตรารอดของลูกกุ้งอยู่ในจะอยู่ในระดับร้อยละ 70 - 80

จากการที่มีการขยายการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเพิ่มขึ้นในอัตราสูง ทำให้ความต้องการลูกกุ้งเพิ่มขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งมีการจับกุ้งในธรรมชาติจากทะเลลึกมาใช้มากขึ้นเป็นลำดับ จึงทำให้พ่อ-แม่พันธุ์ลดลงและหายาก ปัจจุบันราคาพ่อ-แม่พันธุ์กุ้งสูงถึงตัวละ 7,000 บาท จึงส่งผลให้ราคาลูกกุ้งที่จำหน่ายให้เกษตรกรนำไปเพาะเลี้ยงสูงขึ้น และคุณภาพของลูกกุ้งไม่ดีนักเพราะพ่อ-แม่พันธุ์ที่ได้มีความสมบูรณ์แข็งแรงลดลง ส่งผลให้เกิดโรคระบาดในนากุ้ง ตลอดจนส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของนาุ้งด้วย ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นได้ส่งผลทำให้ต้นทุนการเพาะเลี้ยงกุ้งเพิ่มสูงขึ้นด้วย

ข้อสังเกตด้านการพัฒนาฟาร์มพันธุ์กุ้งกุลาดำ

1) พันธุ์กุ้ง กรมประมงควรเน้นการขยายโครงการการเพาะฟักตัวอ่อนลูกกุ้ง (Hatchery) เพื่อเพิ่มผลผลิตลูกกุ้งจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาถูก ให้สามารถลดต้นทุนการผลิต ในการขยายการผลิตพันธุ์กุ้งควรดำเนินการทั้งในส่วนของการราชการและภาคเอกชน โดยภาคราชการดำเนินการส่วนหนึ่ง และส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินการในเชิงพาณิชย์ สำหรับการดำเนินงานในส่วนของภาครัฐ ในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ การลงทุน กรมประมงควรจัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการพัฒนาการส่งออก เพื่อขอใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการส่งออก เนื่องจากเป็นการลงทุนเพื่อการส่งออก โดยที่ควรต้องพิจารณาให้การสนับสนุนภาคเอกชนดำเนินการอย่างเต็มที่ และภาครัฐควรจะดำเนินการเท่าที่มีความจำเป็นในระยะเร่งด่วน เพื่อจำกัดขอบเขตของงบประมาณ ไม่ให้สูงมากนัก

2) ภาครัฐโดยกรมประมง ควรเป็นฝ่ายจัดหาพันธุ์กุ้งที่มีคุณภาพมาจำหน่ายให้เกษตรกรในราคาถูกเพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร พร้อมทั้งเกษตรกรรายได้ที่มีขีดความสามารถในการให้บริการผลิตพันธุ์กุ้งจำหน่าย ให้ภาครัฐดำเนินการจดทะเบียน เพื่อให้เกิดหลักประกันในด้านคุณภาพพันธุ์กุ้ง รวมทั้งภาครัฐจะเป็นฝ่ายให้ความช่วยเหลือในด้านเทคนิคการผลิตพันธุ์กุ้งที่มีคุณภาพด้วย

3) ภาครัฐโดยกรมประมง ควรจัดตั้งหน่วยตรวจหาคุณภาพน้ำ PCR ให้บริการเกษตรกรในฟาร์มกุ้งอย่างทั่วถึง เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ ซึ่งจะสามารถป้องกันปัญหาโรคระบาดในฟาร์มกุ้ง

4) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการผลิตกุ้งทะเล เนื่องจากยังขาดการวิจัยทั้งระบบของการเพาะเลี้ยงกุ้ง เพราะต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก และช่วงระยะเวลาในการวิจัยจะยาวนานพอสมควร ในขณะนี้ กรมประมงมีศูนย์เพาะฟักกุ้งทะเลที่จังหวัดภูเก็ต และสงขลา ถือได้ว่าประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ แต่ความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจยังประเมินไม่ได้ เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูงและใช้เวลานานในการวิจัยที่ยาวนาน สำหรับการเร่งรัดในเรื่องนี้และให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว จึงควรให้การสนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในการทำวิจัยและผลิตพันธุ์กุ้ง เพื่อให้พันธุ์ที่มีคุณภาพและราคาถูก

4.3 การพัฒนาอาหารกุ้ง และอาร์ทีเมีย

กรมประมงได้ดำเนินการพัฒนาอาหารกุ้ง เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร และป้องกันการหลุดลงจากผู้จำหน่ายอาหารกุ้ง ที่จะสร้างความเสียหายต่อเกษตรกร และเกี่ยวข้องกับผลผลิตกุ้งที่มีคุณภาพ โดยมีข้อกำหนดว่าผู้ผลิตจะต้องผลิตอาหารกุ้ง ให้มีคุณภาพไม่ด้อยกว่าที่ระบุไว้ในฉลาก และวัตถุดิบที่นำมาประกอบเป็นอาหารกุ้ง จะต้องไม่เป็นพิษต่อกุ้ง หรือเหลือตกค้างเป็นพิษต่อผู้บริโภค หากสูตรอาหารกุ้งไม่ได้อุณหภูมิที่กำหนด ก็จะไม่ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นผู้พิจารณา ผู้ผลิตจะต้องนำกลับไปปรับปรุงคุณภาพแล้วมาขอขึ้นทะเบียนใหม่ ปัจจุบันมีโรงงานผลิตอาหารกุ้งที่มาขึ้นทะเบียนทั้งหมด 19 บริษัท ผลผลิตส่วนใหญ่จะจำหน่ายภายในประเทศมีการส่งออกค่อนข้างน้อย สำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผสมอาหารกุ้งที่สำคัญ คือ ปลาป่น ที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

อาร์ทีเมีย เป็นอาหารที่สำคัญสำหรับใช้ในการเลี้ยงกุ้งในวัยอ่อน โดยที่ความต้องการอาร์ทีเมียมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นควบคู่ไปกับการขยายการเลี้ยงกุ้ง และอาร์ทีเมียส่วนใหญ่ได้จากการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกาที่มีผลผลิตอาร์ทีเมียสูงถึงร้อยละ 90 ของผลผลิตอาร์ทีเมียโลก ดังนั้น เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาค่าให้มีประสิทธิภาพลดต้นทุน จึงมีความเป็นไปได้ที่จะให้มีการผลิตอาร์ทีเมีย เพื่อทดแทนการนำเข้า รวมทั้ง อาหารอื่นที่ใช้แทนอาร์ทีเมีย ตลอดจนวิจัยค้นหาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงลูกกุ้งวัยอ่อนให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 8 การนำเข้าอาร์ทีเมีย

ปี	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2536	613	199
2537	981	252
2538	1,823	796
2539	1,684	885
2540	1,685	424

ที่มา : กรมศุลกากร

ข้อสังเกตด้านการพัฒนาอาหารกึ่ง และอาร์ทีเมีย

1) วัตถุดิบอาหารกึ่งที่จะให้มีคุณภาพที่สำคัญ ได้แก่ ปลาป่น ซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แม้ว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge) ไปแล้ว และมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงไปได้บ้าง แต่ปัญหานักก็คือ การอ่อนตัวของค่าเงินบาท ประกอบกับประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญในแถบอเมริกาใต้ ได้ประสบปัญหาภัยธรรมชาติจาก เอลนีโญ่ ผลผลิตที่จับได้ลดลงด้วย จึงมีผลทำให้ปลาป่นนำเข้ามีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ทำให้ต้นทุนในส่วนของการอาหารที่ใช้ในการเลี้ยงกุ้งได้เพิ่มสูงขึ้นมาก กรมประมงจึงควรร่วมมือกับภาคเอกชนในการทำวิจัยความเป็นไปได้ในการพัฒนาสูตรอาหารกึ่งโดยเน้นการใช้วัตถุดิบที่หาได้ภายในประเทศเพื่อทดแทนปลาป่นที่ต้องนำเข้า

2) ปัญหาการคืนภาษีจากการส่งออกกุ้ง ตามมาตรา 19 ทวิ ก่อนข้างจะล่าช้า ทำให้ผู้ส่งออกต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันอยู่ในวิกฤตที่ขาดสภาพคล่อง จึงขอให้กระทรวงการคลังเร่งรัดในเรื่องนี้โดยเร็ว

3) กรมประมงควรเร่งรัดงานวิจัยทางด้านการผลิตอาร์ทีเมีย และอาหารกึ่งวัยอ่อนที่ใช้ทดแทนอาร์ทีเมีย และเพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว ควรขอความร่วมมือกับ สถาบันอาหาร ที่มีความพร้อมในการประสานงานกับผู้ส่งออก และมีเงินกองทุนพร้อมที่จะสนับสนุนสำหรับการทำวิจัย

4) กรมประมงควรวิจัยสูตรอาหารกึ่ง โดยเน้นสูตรอาหารกึ่งที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และวัตถุดิบที่มีคุณภาพที่ผลิตได้ภายในประเทศมาทดแทนวัตถุดิบนำเข้า เพื่อลดต้นทุนอาหารกึ่ง ตลอดจนส่งเสริมการลงทุนวิจัยเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการเลี้ยงกุ้ง ให้สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า

5) กรมประมงควรมีการประเมินความต้องการอาหารกึ่ง ในแต่ละช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้เอกชนใช้ประกอบการวางแผนการผลิตอาหารกึ่งให้มีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

6) กรมประมงควรสำรวจแหล่งผลิตอาร์ทีเมียที่สำคัญ เช่น แหล่งผลิตเกลือสินเธาว์ เพื่อประกอบการตัดสินใจนำเข้า

LIRT

7) กรมประมงศึกษาวิจัยการผลิตอาหารกุ้งวัยอ่อนเพื่อทดแทนการใช้อาร์ทีเมีย และนำไปส่งเสริมเกษตรกร ตลอดจนเผยแพร่วิธีการอนุบาลลูกกุ้ง โดยการให้อาหารตามธรรมชาติ เพื่อทดแทนอาร์ทีเมีย อาทิ การอนุบาลลูกกุ้งในบ่อดิน

4.4 โรคกุ้งทะเล

ปัจจุบันปัญหาโรคระบาดกุ้ง ยังคงสร้างความเสียหายต่อผลผลิตกุ้งกุลาดำของไทย โดยเฉพาะบริเวณแหล่งเลี้ยงที่มีฟาร์มตั้งอยู่หนาแน่น ทำให้การบริหารน้ำและการควบคุมคุณภาพ ตลอดจนการบำบัดน้ำก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ไม่อาจจะทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อเกิดโรคระบาดกุ้ง เชื้อโรคจะแพร่กระจายได้ง่าย สร้างความเสียหายต่อผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ ทำให้คุณภาพผลผลิตกุ้งด้อยลง การยอมรับจากต่างประเทศมีปัญหาโรคากุ้งลดลง รวมทั้ง ผลผลิตลดลงทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดต้นทุนที่ต้องใช้ในการจัดโรคกุ้ง โรคกุ้งที่มีการระบาดรุนแรงในปัจจุบัน ได้แก่

4.4.1 โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

1) โรคไวรัสโอ หรือ โรคตายเดือน จะมีลักษณะอาการว่ายน้ำเชื่องช้า อ่อนเพลีย ไม่กินอาหาร ลำตัวกุ้งจะมีสีแดงเรื่อ ๆ และตายได้ โรคนี้มักจะพบในบ่อที่เกิดน้ำเน่าเสีย เนื่องจากการสะสมสารอินทรีย์สูง

2) โรคเรืองแสงในกุ้งกุลาดำ มีลักษณะอาการ อ่อนแอไม่ค่อยว่ายน้ำ กินอาหารลดลง ลำตัวจะงอ หากติดเชื้อสูงจะจมลงก้นบ่อ และตาย ตัวกุ้งที่ติดเชื้อจะเรืองแสงในเวลากลางคืน

3) โรคเหวี่ยงกึ๋น จะมีการเรืองแสง บริเวณเหงือกมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีขา และจะตายเร็วใน 3-4 วัน

4.4.2 โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส

- 1) โรคหัดเหลือง มีลักษณะอาการ กินอาหารลด อ่อนเพลีย ไม่มีแรงติดบริเวณส่วนหัว ประกอบด้วย คับ และตาอ่อน และเหงือก มีสีเหลือง กุ้งจะตายเร็วมากในเวลา 1-3 วัน
- 2) โรคคิ้วแดงดวงขาว มีลักษณะอาการ กินอาหารลดลง ลำตัวมีสีแดง หรือแดงเรื่อๆ และมีดวงสีขาวตามเปลือกกรวดด้วย กุ้งที่ติดเชื้อมีแนวโน้มตายหมดใน 5-7 วัน กรมประมงได้ทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย โรคกุ้ง พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข เพื่อเผยแพร่ให้เกษตรกรได้รับทราบ และนำไปปฏิบัติแก้ไขปัญหารโรคกุ้งต่อไป

ข้อสังเกตการแก้ปัญหาโรคกุ้ง

- 1) ภาครัฐโดยกรมประมงควรดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลผลการวินิจฉัยโรคกุ้ง และแนวทางแก้ไขปัญหารโรคกุ้งสู่เกษตรกร เพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติต่อเกษตรกรในการแก้ไขปัญหารโรคกุ้งโดยเร็ว
- 2) ภาครัฐโดยกรมประมงควรจัดตั้งหน่วยตรวจสอบคุณภาพน้ำ PCR ให้บริการเกษตรกรในฟาร์มกุ้งอย่างทั่วถึง เพื่อแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำ ซึ่งจะสามารถป้องกันปัญหารโรคระบาดในฟาร์มกุ้ง

4.5 ด้านการตลาด และการแปรรูป

ในด้านตลาดส่งออกจะพบว่า กุ้งกุลาดำเป็นสินค้าหลักที่มีความเป็นไปได้ในการขยายตลาดส่งออก จึงควรเร่งรัดข้อเสนอสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการผลิต เพื่อตอบสนองกับโอกาสทางการตลาดในปัจจุบัน รวมทั้งการแปรรูปเพื่อรองรับกับโอกาสตลาดส่งออก สำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปกุ้งให้เป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่พร้อมบริโภค (Ready to eat) ด้วย

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้อสังเกตด้านการตลาด และการแปรรูป

1) ควรส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้ง เป็นการแปรรูปอาหารสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก เนื่องจากการแปรรูปอาหารสำเร็จรูปค่อนข้างจะนับบาทบาทเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต และโอกาสตลาดส่งออกมีอยู่ทางดี รวมทั้งมีมูลค่าเพิ่มสูง ดังนั้นการวิจัยและพัฒนากระบวนการแปรรูปอาหารสำเร็จรูป ของโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์กุ้งของสมาชิกสมาคมอาหารแช่เยือกแข็ง ซึ่งน่าจะดำเนินงานร่วมกับ สถาบันอาหาร

2) ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกุ้งของสมาชิกสมาคมอาหารแช่เยือกแข็ง มีการใช้ไฟฟ้า และน้ำประปาในปริมาณมาก และการจัดเก็บค่ากระแสไฟฟ้าและน้ำประปา เป็นแบบอัตราก้าวหน้า ส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตกุ้งแช่แข็งสูงเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก จึงควรจะได้เสนอให้มีการพิจารณาลดหย่อนค่าไฟฟ้าและน้ำประปา

3) ภาครัฐควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออก ในการให้บริการตรวจสอบก่อนส่งออก การรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัย และการรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้า โดยการปรับปรุงหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าว ให้มีประสิทธิภาพ เกิดความสะดวก รวดเร็ว ควรเน้นรูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร One Stop Service เพื่อให้สามารถลดค่าใช้จ่ายแก่ผู้ส่งออก และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4) ตลาดส่งออกกุ้งในปัจจุบันมีความต้องการมาก เนื่องจากมีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศเข้ามามาก แต่ปัญหาของผู้ส่งออกอยู่ที่ไม่สามารถจัดหาวัตถุดิบกุ้งที่มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการได้ การแก้ไขปัญหานี้จึงต้องเน้นที่การเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพอย่างเร่งด่วน เพื่อไม่ให้สูญเสียโอกาสตลาดส่งออก

5) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับธุรกิจภาคเอกชน ควรประสานร่วมกันในการวางแผนการผลิต และจัดเตรียมความพร้อมของวัตถุดิบ ตลอดจนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ให้มีปริมาณที่เพียงพอต่อการตอบสนองโอกาสของตลาด ซึ่งตลาดส่งออกกุ้งของไทยจัดได้ว่ามีโอกาสดีมาก และตลาดส่งออกกุ้งยังสามารถจำแนกออกได้เป็น ตลาดที่มีความเคร่งครัดต่อคุณภาพมาตรฐาน และโอกาสสิ่งแวดลอม อาทิ

LIRT

สหรัฐอเมริกา แคนาดา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ส่วนตลาดส่งออกที่มีความเคร่งครัดต่อปัญหาดังกล่าวไม่สูงมากนัก ได้แก่ จีน และเกาหลี โดยเฉพาะตลาดจีนเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 1,200 ล้านคน ซึ่งเป็นตลาดที่มีโอกาสขยายตัวได้แบบไม่มีข้อจำกัด

6) รัฐควรลงทุนในการประชาสัมพันธ์ (Public Investment) เกี่ยวกับโอกาสการลงทุนในการเพาะเลี้ยงกุ้งต่อเกษตรกรและนักธุรกิจที่มีความสนใจ เนื่องจากเป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนสูง แม้จะเป็นการลงทุนในระยะสั้นก็ให้ผลตอบแทนสูงเช่นกัน

7) ควรจัดตั้งกองทุนเฉพาะกิจ (Special Fund) เพื่อใช้เป็นเงินทุนส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรลงทุนในการเพาะเลี้ยงกุ้ง และธุรกิจการส่งออกกุ้ง โดยให้มีการระดมเงินแก่นักลงทุนในอัตราต่ำ โดยขอการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการส่งออก

8) กระทรวงพาณิชย์เร่งรัดดำเนินการจดทะเบียน และออกใบรับรองให้กับผู้ส่งออกกุ้งเป็นการล่วงหน้า เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ส่งออก และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานสินค้า ให้กับผู้นำเข้าในต่างประเทศ

9) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาพพจน์ของการเพาะเลี้ยงกุ้งกับปัญหาการทำลายป่าชายเลน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันการเพาะเลี้ยงกุ้ง ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า และไม่มีการทำลายป่าชายเลน จึงต้องเร่งรัดประชาสัมพันธ์เพื่อแก้ภาพพจน์ในเรื่องนี้ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนโอกาสในการเปิดตลาดเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ประชาชนได้รับทราบถึงผลกระทบความเสียหายจากการทำลายป่าชายเลน

10) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกันภัยสินค้าเกษตร และการประกันภัยสินค้าเพื่อการส่งออกสินค้าเกษตร เพื่อลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ และรายได้ของธุรกิจกุ้งทะเล โดยคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ให้การสนับสนุน

4.6 การเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด

ปัจจุบันได้มีการขยายการเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบน้ำเค็มในเขตพื้นที่น้ำจืดในบริเวณหลายจังหวัดในเขตภาคกลาง และใกล้เคียง ในเขต 13 จังหวัด มาตั้งแต่ปี 2536 มีพื้นที่ประมาณ 90,000 ไร่ เนื่องจากกุ้งกุลาดำมีขอบเขตของความทนเค็มที่กว้าง จึงสามารถใช้เลี้ยงในเขตพื้นที่น้ำจืด แม้ว่าความเค็มของน้ำจะอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดนี้ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มผลผลิต เพื่อการส่งออกที่จะนำเข้ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง ในขณะที่พื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งในบริเวณชายทะเลมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการทำลายป่าชายเลน และมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และเห็นว่ากุ้งกุลาดำมีศักยภาพที่จะเลี้ยงได้ในเขตพื้นที่น้ำจืด และมีพื้นที่ที่จะสามารถขยายการเพาะเลี้ยงได้อีกมาก ปัจจุบันเกษตรกรได้หันมาให้ความสนใจที่จะเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดกันมาก เนื่องจากให้ผลตอบแทนดีกว่าการทำเกษตรพืชไร่หรือปลูกข้าวหลายเท่า

อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืด แม้จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และนำเข้ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการส่งออก แต่การเลี้ยงกุ้งดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบนิเวศน์และปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรการเกษตรในแต่ละสาขา โดยเฉพาะปัญหาการร่นาเสียของน้ำในบริเวณที่มี การเลี้ยงกุ้งกุลาดำอย่างหนาแน่น เนื่องจากการปนเปื้อนของน้ำที่อยูในระดับที่ต่ำเป็นห่วง แม้ว่าจะมีระบบชลประทานช่วยในการเจือจางของน้ำ แต่หากมีการขยายพื้นที่เลี้ยงมากขึ้น น้ำชลประทานก็ไม่ว่าจะเจือจางถึงปนเปื้อนให้อยู่ในระดับมาตรฐานได้

ประเด็นปัญหาการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2541 ห้ามมิให้ดำเนินการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ทั้งพื้นที่ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และพื้นที่ใหม่โดยเด็ดขาด โดยแจ้งกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการต่อไป และมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2541 ขอให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พิจารณาใช้อำนาจสั่งการตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อบริหารการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในเขตพื้นที่น้ำจืดในทุกจังหวัด และขอให้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ในการระงับนั้น หากกำลังอยู่ในระหว่างช่วงของการเพาะเลี้ยงก็ให้ดำเนินการได้ในแต่ละช่วง และจับกุ้งให้แล้วเสร็จ โดยมีผลใช้บังคับ 120 วัน นับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 และมีมติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2541 และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 2/2541 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2541 มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการทุกจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งตามความในมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535

ผลของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ได้เกิดเสียงคัดค้านจากกลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ โดยสมาพันธ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย ได้ทำหนังสือถึงประธานรัฐสภา ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2541 ขอบทเป็นธรรมให้ควบคุมดูแลตรวจสอบรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ห้ามมิให้เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดภายใน 120 วัน ไม่ชอบขัดต่อกฎหมายสิ่งแวดล้อมและรัฐธรรมนูญ โดยมีสาระสำคัญระบุว่า การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืด หากมีการพัฒนาการเลี้ยงในระบบปิดตามมาตรฐานการเลี้ยง โดยไม่ปล่อยน้ำเกลือที่มีความเค็มให้ไหล

ลงไปให้เกิดอันตรายต่อชาวไร่ ชาวนา และชาวสวน รวมทั้งไม่มีผลต่อการทำลายสภาพ
สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติใดๆ ด้วย ซึ่งข้อมูลที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณา
ตามรายงานเป็นข้อมูลที่ล้ำสมัยไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ดังนั้น สมาพันธ์ฯ จึงขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวว่า เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ 2540
มาตรา 50 บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพและ
การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รัฐบาลเพิกถอน
บททวน ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเสียใหม่ เป็นให้เสียกึ่งในเขตน้ำจืดได้ตามพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 43 และ มาตรา 44 รวมทั้งให้จัดตั้ง
คณะกรรมการกำหนดมาตรการเลี้ยงกุ้งโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ในขณะเดียวกันก็ได้มีเสียงร้องเรียนเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากเกษตรกร
ผู้เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดน้ำจืด ที่ได้สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้กับชาวนา ชาวนา ให้ได้รับ
ผลกระทบจากปัญหาน้ำเค็มที่รุกล้ำเข้าไปยังพื้นที่ของตน ทำให้พืชผลได้รับความเสียหาย
ผลผลิตตกต่ำ พร้อมทั้งมีส่วนราชการบางหน่วยงานได้ยื่นยันความเสียหายที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
หากไม่มีการสกัดกั้น หรือหยุดยั้งการขยายการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดออกไป

อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด จะมีข้อขัดแย้งของ
กลุ่มผลประโยชน์ 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่ต้องการเลี้ยงกุ้งได้กล่าวอ้างถึงผลประโยชน์มหาศาลที่จะ
ได้รับ เพื่อชดเชยปัญหาในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนกลุ่มที่คัดค้านได้กล่าวอ้างถึง
ความเสียหายที่มีต่อความสมดุลทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ที่มีคุณค่ามหาศาลมีอาจจะ
ประเมินเป็นมูลค่าได้ รวมทั้ง ปัญหาการขยายาหรืขยายธรรมชาติที่เกิดจากการนำไปใช้
ในการเลี้ยงกุ้งให้กลับคืนสู่สภาพปกติ

ข้อสังเกตด้านการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด

1) การขยายพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ในเขตชายทะเลมีข้อจำกัดในการขยายพื้นที่ จึงควรต้องหันมาส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดแทน ในบางแห่งที่ไม่มีผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม แต่ต้องพิจารณาให้รอบคอบในการส่งเสริม และต้องมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการป้องกันปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความเสียหายของระบบนิเวศน์ในระยะยาว ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งของเกษตรกรที่ต่างสาขาอาชีพ หากการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเพาะเลี้ยงมีความชัดเจนก็สามารถพิจารณาอนุญาตได้เป็นรายกรณีไป

2) การส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดจะมีความเป็นไปได้ หากกำหนดนโยบายให้ชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งของเกษตรกร จึงควรที่จะต้องจัดทำเขตส่งเสริม (Zoning) ให้เกิดความชัดเจนในนโยบายและขอบเขตของการอนุญาต รวมทั้งเกิดความชัดเจนต่อหน่วยงานที่จะเข้าไปส่งเสริม และป้องกันปัญหาทางด้านการเมืองที่จะขยายขอบเขตการส่งเสริม โดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ด้วย ซึ่งแนวทางที่เป็นไปได้ โดยการกำหนดเป็นนิคมอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ โดยมีมาตรการควบคุมการเพาะเลี้ยงในระบบปิดที่ได้มาตรฐาน ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเขตนิคมอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำจะเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงที่ยั่งยืนต่อไป

3) ให้ปรับเปลี่ยนชื่อโครงการจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ไปเป็นการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในระบบความเค็มต่ำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน และป้องกันความสับสนในความเข้าใจของส่วนราชการ และประชาชนต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4) การส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ควรจะต้องพิจารณาระดับปริมาณการเลี้ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งข้อพิจารณาดังกล่าวจะเป็นการจำกัดขอบเขตของการเพาะเลี้ยงให้อยู่ในเขตที่เหมาะสม และไม่อาจมีปัญหาดังกล่าว ซึ่งมิใช่เป็นการเปิดโอกาสให้มีการเพาะเลี้ยงเป็นการทั่วไป ที่จะทำให้เกิดการขยายการเพาะเลี้ยงกันอย่างกว้างขวาง และจะไม่สามารถควบคุมปริมาณการเลี้ยงได้ ปัญหาผลผลิตตกตลาด และราคาตกต่ำจะตามมา

LIRT

5) การส่งเสริมเลี้ยงกุ้ง หากเป็นกุ้งน้ำจืด หรือกุ้งก้ามกราม ปัญหาที่จะเกิดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมจะมีไม่มากซึ่งได้มีผลงานศึกษาวิจัยแล้ว แต่การส่งเสริมเลี้ยงกุ้งน้ำจืดนั้น ตลาดต่างประเทศมีความต้องการต่ำ จึงไม่เกิดแรงจูงใจที่เกษตรกรจะขยายการเลี้ยงกุ้งน้ำจืด อย่างไรก็ตาม กุ้งก้ามกรามก็มีความต้องการในประเทศสูง และราคาแพง จึงอยู่ในวิสัยที่จะทำการส่งเสริมได้ แต่หากเป็นการเลี้ยงกุ้งน้ำเค็มผลกระทบย่อมมีอย่างแน่นอน นอกจากนั้นแล้วยังมี เกษตรกรได้ใช้วิธีการขวนน้ำเค็มด้วยรถบรรทุกแล้วไปปล่อยน้ำในบ่อกุ้ง ซึ่งปัญหาจะเกิดขึ้น ในช่วงการปล่อยน้ำเสียจากบ่อกุ้ง ได้สร้างความเสียหายต่อเกษตรกรที่เพาะปลูกพืช

6) เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดเป็นจำนวนมาก ได้มีการ ลงทุนเพื่อการเพาะเลี้ยงดังกล่าวไปเป็นเงินทุนสูง และผลของมติดคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ทำให้เกษตรกรดังกล่าวต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดทุน เนื่องจากไม่สามารถ ทำการเพาะเลี้ยงได้ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่ได้ลงทุนเป็นจำนวนมาก และลงทุน ในระบบการเพาะเลี้ยงแบบปิดที่ได้มาตรฐาน โดยมีการบำบัดน้ำทิ้ง และการควบคุมระบบ การเพาะเลี้ยงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งหาก สามารถดำเนินการในลักษณะดังกล่าวก็เห็นสมควรที่จะได้มีการตรวจสอบ และอนุญาตเป็น รายกรณีไป แม้ว่าจะได้มีการเสนอแผนการแก้ไขปัญหาด้วยการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมา เลี้ยงปลาและสัตว์น้ำจืดแทนการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด แต่คาดว่าเกษตรกรคงจะ ไม่ได้ให้ความสนใจต่อแผนการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าว เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว ให้รายได้ต่ำ และไม่คุ้มค่ากับการลงทุนในการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ จึงยากที่จะยุติปัญหาได้ และหาก มิได้พิจารณาให้มีการผ่อนปรนในประเด็นดังกล่าว ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างรัฐกับราษฎร จะเป็นปัญหาที่หาข้อยุติได้ยาก เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีเหตุผลด้วยกัน และหลักฐานที่จะชี้ชัด ระบุนถึงความชอบธรรมในด้านกฎหมายยังไม่ชัดเจน

7) การส่งเสริมเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด โดยไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็มีความเป็นไปได้ ซึ่งนอกจากจะต้องกำหนดเขตการเลี้ยงที่ชัดเจนแล้ว ยังต้องมีระบบบำบัด ของเสียภายในบ่อกุ้ง โดยมีการจัดระบบชลประทานให้ถูกต้อง ซึ่งขณะนี้ได้มีการศึกษาวิจัย การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด หากได้ข้อสรุปของผลงานวิจัยดังกล่าวแล้ว ก็น่าจะได้นำมา ใช้ส่งเสริมเกษตรกรต่อไป

8) กรมประมง ร่วมกับสถาบันการศึกษา เร่งรัดดำเนินการศึกษาวิจัยผลกระทบที่เกิดจากการเพาะเลี้ยงกุ้งในระบบความเต็มตัวโดยศึกษาเป็นกรณีเฉพาะพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่แต่ละแห่งมีสภาวะแวดล้อมที่ต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงผลได้ และผลกระทบที่เกิดจากการเลี้ยงกุ้งในแต่ละพื้นที่

9) กรมประมง ดำเนินการศึกษาวิจัยวิธีการบำบัด และควบคุมน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในระบบความเต็มตัว และศึกษาระดับความเต็มที่เหมาะสม หากได้ผลการศึกษาที่ชัดเจน เกี่ยวกับวิธีการป้องกันผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งในระบบความเต็มตัว รวมทั้งนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้พิจารณาผ่อนปรนเงื่อนไขในการปฏิบัติที่มีระบบการจัดการ และสามารถควบคุมผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้

10) เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี 7 กรกฎาคม 2541 โดยนายกรัฐมนตรี ได้ใช้อำนาจตามมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อระงับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดนั้น เห็นว่า เป็นการใช้อำนาจที่ปราศจากพยานหลักฐานที่เพียงพอในการบ่งชี้ความเสียหายที่มีต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นแล้ว การห้ามมิให้มีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ จะทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจในการนำเข้ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งยังเป็นการขัดต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพกรรมที่มีได้ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่จะได้มีการพิจารณาในประเด็นดังกล่าวให้รอบคอบ หากผลการศึกษามีความชัดเจนที่สามารถยืนยันด้วยหลักฐานในทางปฏิบัติที่จะไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กรมประมงก็เห็นว่าที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาผ่อนปรนอนุญาตให้สามารถเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืดได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ด้านการขยายพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

1) มอบหมายให้กรมประมงพิจารณาเร่งรัดจัดทำระบบชลประทานน้ำเค็มให้ขยายพื้นที่ และจำนวน โครงการเพิ่มขึ้น โดยจัดรูปแบบชลประทานน้ำเค็มอ่าวคุ้งกระเบนเป็นต้นแบบ

2) มอบหมายให้กรมประมงประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จัดทำข้อเสนอโครงการลงทุนประชาสัมพันธ์ให้กับภาคเอกชน เข้าลงทุนทำการเพาะเลี้ยงกุ้งในรูปแบบธุรกิจ สำหรับข้อจำกัดทางด้านงบประมาณในการจัดทำโครงการ ให้ดำเนินการประสานงานกับกรมส่งเสริมการส่งออก เสนอขอใช้เงินกองทุนพัฒนาการส่งออก

3) กรมประมงควรเร่งรัดจัดทำโครงการลงทุนเพิ่มผลผลิตกุ้ง โดยเสนอขอใช้เงินกองทุนพัฒนาการส่งออก ทั้งนี้ โครงการเพิ่มผลผลิตกุ้งเพื่อการส่งออกจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกองทุน และเป็นประโยชน์โดยตรงกับผู้ส่งออก

4) มอบหมายให้กรมป่าไม้ พิจารณาร่วมกับกรมประมงดำเนินการตรวจสอบว่ามีพื้นที่ใดที่จะสามารถอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงกุ้งได้ โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรขยายการเพาะเลี้ยงกุ้งต่อไป

5.2 ด้านการพัฒนาฟาร์มพันธุ์กุ้งกุลาดำ

1) กรมประมงควรเน้นการขยายโครงการการเพาะฟักตัวอ่อนลูกกุ้ง (Hatchery) เพื่อเพิ่มผลผลิตลูกกุ้งจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาถูก ให้สามารถลดต้นทุนการผลิต ในการขยายการผลิตพันธุ์ลูกกุ้งคุณภาพดี ควรดำเนินการทั้งในส่วนของการราชการและภาคเอกชน โดยกรมประมงจัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการพัฒนาการส่งออก เพื่อขอใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการส่งออก และเกษตรกรรายใดที่มีขีดความสามารถในการให้บริการผลิตพันธุ์ลูกกุ้งที่ได้มาตรฐานจำหน่าย ให้ภาครัฐดำเนินการจดทะเบียน เพื่อให้เกิดหลักประกัน

ในด้านคุณภาพพันธุ์ลูกกุ้ง รวมทั้งภาครัฐจะเป็นฝ่ายให้ความช่วยเหลือในด้านเทคนิค การผลิตพันธุ์กุ้งที่มีคุณภาพด้วย

2) กรมประมงขยายหน่วยตรวจสอบคุณภาพน้ำ PCR ให้บริการเกษตรกรในฟาร์มกุ้งอย่างทั่วถึง เพื่อแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำซึ่งจะสามารถป้องกันปัญหาโรคระบาดในฟาร์มกุ้ง

3) กรมศุลกากรพิจารณาปรับลดอัตราภาษีศุลกากรนำเข้าพ่อแม่พันธุ์กุ้ง ที่ปัจจุบันจัดเก็บในอัตราร้อยละ 60 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงให้ลดลงเหลือน้อยที่สุด เพื่อลดภาระต้นทุนการผลิตกุ้งและกรมประมงควรประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการป้องกันการลักลอบการส่งออกพ่อแม่พันธุ์กุ้ง ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

4) กรมประมงควรดำเนินการเพาะพันธุ์ลูกกุ้ง เพื่อปล่อยลงสู่แม่น้ำธรรมชาติ และดำเนินการวิจัยกรรมวิธีในการผลิตพันธุ์กุ้ง โดยขอการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมการส่งออก โดยปล่อยตามแนวปะการัง และป่าไม้ชายเลน

5.3 ด้านอาหารกุ้ง และโรคกุ้ง

1) มอบหมายให้กรมประมงร่วมมือกับภาคเอกชน ในการทำวิจัยศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาสูตรอาหารกุ้ง โดยเน้นการใช้วัตถุดิบที่หาได้ภายในประเทศ เพื่อทดแทนปลาป่นที่ต้องนำเข้า

2) ขอให้กระทรวงการคลังเร่งรัดการคืนภาษีจากการส่งออกกุ้ง ตามมาตรา 19 ทวิ ที่ค่อนข้างล่าช้า ทำให้ผู้ส่งออกต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันอยู่ในวิกฤตที่ขาดสภาพคล่อง

3) กรมประมงเร่งรัดงานวิจัยทางด้านการผลิตอาร์ทีเมียในแหล่งผลิตที่เหมาะสม เช่น นาเกลือ และอาหารกุ้งวัยอ่อนที่ใช้ทดแทนอาร์ทีเมีย และเพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว ควรขอความร่วมมือกับ สถาบันอาหาร ที่มีความพร้อมในการประสานงานกับผู้ส่งออก และมีเงินกองทุนพร้อมที่จะสนับสนุนสำหรับการทำวิจัย

LIRT

4) กรมประมงควรวิจัยสูตรอาหารกุ้ง โดยเน้นสูตรอาหารกุ้งที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และวัตถุดิบที่มีคุณภาพที่ผลิตได้ภายในประเทศมาทดแทนวัตถุดิบนำเข้า เพื่อลดต้นทุนอาหารกุ้ง ตลอดจนส่งเสริมการลงทุนวิจัยเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการเลี้ยงกุ้ง ให้สามารถผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า

5) กรมประมงศึกษาวิจัยการผลิตอาหารกุ้งวัยอ่อนเพื่อทดแทนการใช้สารที่เมียบ และนำไปส่งเสริมเกษตรกร ตลอดจนเผยแพร่วิธีการอนุบาลลูกกุ้ง โดยการให้อาหารตามธรรมชาติ เพื่อทดแทนสารที่เมียบ อาทิ การอนุบาลลูกกุ้งในบ่อดิน

5.4 ด้านการตลาด และการแปรรูป

1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการส่งเสริมให้มีการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์กุ้ง เป็นการแปรรูปอาหารสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก เนื่องจากโอกาสตลาดส่งออกมีผู้ทางดี โดยเน้นโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์กุ้งของสมาชิกสมาคมอาหารแช่เยือกแข็ง ซึ่งน่าจะดำเนินงานร่วมกับสถาบันอาหาร

2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรเสนอให้มีการพิจารณาลดค่าไฟฟ้า และน้ำประปา ให้กับการแปรรูปผลิตภัณฑ์กุ้งของสมาชิกสมาคมอาหารแช่เยือกแข็ง ที่มีการจัดเก็บค่ากระแสไฟฟ้า และน้ำประปา เป็นแบบอัตราก้าวหน้า ส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตกุ้งแช่แข็งสูง เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก

3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงระบบการให้บริการในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออก ในด้านการให้บริการตรวจสอบก่อนส่งออก การรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัย และการรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้า โดยการปรับปรุงหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ เกิดความสะดวก รวดเร็ว ควรเน้นรูปแบบการให้บริการแบบได้เสร็จครบวงจร One Stop Service เพื่อให้สามารถลดค่าใช้จ่ายแก่ผู้ส่งออก และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4) กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการสำรวจตลาดส่งออกกุ้งในปัจจุบันที่มีความต้องการมาก เนื่องจากมีค่าส่งซื้ออย่างสูงในประเทศนำเข้ามาก แต่ปัญหาของผู้ส่งออกอยู่ที่ไม่สามารถจัดหาวัตถุดิบกุ้งที่มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการได้ การแก้ไขปัญหานี้จึงต้องเน้นที่การเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพอย่างเร่งด่วน และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ผลิตได้รับทราบ เพื่อให้ไม่สูญเสียโอกาสตลาดส่งออก

5) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับธุรกิจภาคเอกชน ควรประสานร่วมกันในการวางแผนการผลิต และจัดเตรียมความพร้อมของวัตถุดิบ ตลอดจนปัจจัยการผลิตที่จะเป็น ให้มีปริมาณที่เพียงพอต่อการตอบสนองของโอกาสของตลาด

6) ควรจัดตั้งกองทุนเฉพาะกิจ (Special Fund) เพื่อใช้เป็นเงินทุนส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรลงทุนในการเพาะเลี้ยงกุ้ง และธุรกิจการส่งออกกุ้ง โดยให้มีกระดกเทียบเท่ากับกองทุนในอัตราค่า โดยขอการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการส่งออก

5.5 ด้านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำเจ็ด

1) มอบหมายให้กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำเจ็ด โดยกำหนดนโยบายเขตส่งเสริมให้ชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งของเกษตรกร ดังนั้น จึงควรที่จะต้องจัดทำเขตส่งเสริม (Zoning) หรือจัดทำเขตนิคมอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ให้เกิดความชัดเจนต่อหน่วยงานที่จะเข้าไปส่งเสริม และป้องกันปัญหาทางด้านการเมืองที่จะขยายขอบเขตการส่งเสริมโดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ด้วย

2) มอบหมายให้กรมประมงร่วมกันกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาวิจัยหาวิธีการ และกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด โดยไม่ให้มีผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งนอกจากจะต้องกำหนดมาตรการเลี้ยงที่ชัดเจนแล้ว ยังต้องมีระบบบำบัดของเสียภายในบ่อเลี้ยง โดยมีการจัดระบบชลประทานให้ถูกต้อง ซึ่งขณะนี้ได้มีการศึกษาวิจัย การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด และมีหลักฐานเพียงพอที่จะยืนยันความปราศจากความเสียหายที่มีต่อสิ่งแวดล้อม หากได้ข้อสรุปของผลงานวิจัยดังกล่าวแล้ว ก็น่าจะได้นำมาใช้ ส่งเสริมเกษตรกรต่อไป

3) ให้ปรับเปลี่ยนชื่อโครงการจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ไปเป็นการเลี้ยง กุ้งกุลาดำในระบบความเค็มต่ำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน และป้องกันความสับสน ในความเข้าใจของส่วนราชการ และประชาชนต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4) กรมประมงร่วมกับสถาบันการศึกษา เร่งรัดดำเนินการศึกษาวิจัยผลกระทบที่เกิดจาก การเพาะเลี้ยงกุ้งในระบบความเค็มต่ำ โดยศึกษาเป็นกรณีเฉพาะพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่แต่ละแห่ง มีสภาวะแวดล้อมที่ต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงผลได้ และผลกระทบที่เกิดจากการเลี้ยงกุ้งในแต่ละ พื้นที่

5) กรมประมงดำเนินการศึกษาวิจัยวิธีการบำบัด และควบคุมน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยง กุ้งกุลาดำในระบบความเค็มต่ำและศึกษาระดับความเค็มที่เหมาะสม หากได้ผลการศึกษา ที่ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติในการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ และวิธีการป้องกันผลกระทบ ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาผ่อนปรน การอนุญาตให้ สามารถเลี้ยงกุ้งในระบบความเค็มต่ำ โดยอนุญาตเป็นรายกรณีภายใต้กรอบนโยบายที่ได้กำหนด รวมทั้งนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้พิจารณาบททามมติที่เลขไม่อนุญาต ให้มีการเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืด

6) ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลในประเด็นการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด

เนื่องจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ได้เกิดประเด็นปัญหา (Critical Issue) ที่สำคัญต่อกลุ่มประชาชน สองกลุ่มระหว่างกลุ่มผู้ที่ได้ลงทุนเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำไปแล้ว กับกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกพืชผลที่เกรงกลัวในผลกระทบที่อาจจะมีต่อสิ่งแวดล้อม และเกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างเกษตรกรสองกลุ่มดังกล่าว จนกระทั่งรัฐบาลได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ให้ระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งในระบบความเค็มต่ำกว่าใน 120 วัน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 9 แห่ง พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 การตัดสินใจใช้อำนาจของรัฐบาลในประเด็นดังกล่าวจะเป็นการใช้อำนาจเกินขอบเขต ตามรัฐธรรมนูญ 2540 มาตรา 50 หรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจในประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้อยู่ภายใต้การพิจารณาของ พยาน หลักฐาน ข้อมูล ที่บ่งชี้ผลได้ ผลเสีย ที่ชัดเจน และเพียงพอ โดยรัฐสภาในฐานะที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และเป็นที่พึ่งของประชาชนในด้านนิติบัญญัติ ควรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และเหตุผลของประชาชนทั้งสองกลุ่ม เพื่อให้เกิดการประนีประนอม และสามารถยุติลงได้ด้วยความสงบเรียบร้อย โดยยึดถือผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ซึ่งเหตุผลทั้งสองกลุ่มมีดังนี้

กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งเห็นว่า ตนเองได้ลงทุนเพื่อทำการเพาะเลี้ยงด้วยเงินทุนจำนวนมาก และหากให้มีการระงับการเพาะเลี้ยงก็จะเกิดปัญหาการขาดทุน และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และยังเห็นว่าหากมีการระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งแล้วก็จะ ทำให้ประเทศชาติสูญเสียโอกาสรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศมหาศาลด้วย รวมทั้งทางฝ่ายผู้เลี้ยงยังได้เสนอเพิ่มเติมว่า หากสามารถจัดระบบการเพาะเลี้ยงโดยมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ ก็เห็นว่าไม่ควรห้ามทั้งหมด แต่ใช้วิธีอนุญาตโดยมีการตรวจสอบควบคุมแทน

กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูก เห็นว่าการเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืดจะทำให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาดังกล่าวจะรุกรามขยายวงกว้างออกไป และยากที่จะแก้ไขให้กลับคืนมาได้ในอนาคต ทำให้เสียพื้นที่เพาะปลูกข้าว และพืชไร่ พืชสวน ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาล

LIRT

อย่างไรก็ตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด และผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ของส่วนราชการต่างๆ ยังมีข้อมูลที่จะใช้เป็นประจักษ์ พยาน หลักฐานในการกล่าวอ้างความเสียหายที่ไม่ชัดเจนเพียงพอในการตัดสินประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 7 กรกฎาคม 2541 และคำสั่งให้ระงับการเลี้ยงกุ้งที่สองกลุ่มอาจจะไม่เผชิญกับการต่อต้านคัดค้านกันอย่างรุนแรง ในหลายพื้นที่ของประเทศ ซึ่งจะถูกลามเป็นปัญหาทางการเมือง และสังคม

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชอบธรรมต่อประชาชนทุกกลุ่มและให้การใช้อำนาจของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใส จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อทำการศึกษา วิจัย และตรวจสอบข้อเท็จจริงในผลกระทบของการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดที่มีต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผลการศึกษา และการตรวจสอบ มีข้อมูลที่จะเป็นประจักษ์ พยาน หลักฐาน ให้ชัดเจนเพียงพอ ต่อการตัดสินใจในการใช้อำนาจของรัฐ และเพื่อให้ผลการศึกษา วิจัย และตรวจสอบข้อเท็จจริงมีความเป็นกลาง ควรกำหนดบุคลากรที่มีคุณวุฒิ และประสบการณ์ที่ตรงกับประเด็นการวิจัย และมีความเป็นกลาง ซึ่งอาจจะเป็นคณาจารย์จากสถาบันการศึกษา และนักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ ควรกำหนดแผนการวิจัย ใน 3 ประเด็น

ประเด็นแรก การทดลองในพื้นที่ที่เคยเพาะปลูกพืชไร่ หรือพืชสวนมาก่อน โดยการคืนสภาพพื้นที่ให้เหมือนเดิมก่อนมีการเลี้ยงกุ้ง แล้วจัดระบบการปลูกพืช และดูแลทดแทนที่เกิดขึ้นหลังจากใช้พื้นที่ปลูกพืชไร่ใหม่ ซึ่งจะสามารถได้ทราบถึงข้อเท็จจริงในส่วนของพื้นที่ที่เคยเลี้ยงกุ้งแล้ว จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ได้อย่างไรบ้าง และหากมีการเลิกเลี้ยงกุ้งแล้ว ผลตอบแทนที่เกิดจากการเพาะปลูกพืชผลจะมีมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะพิจารณาได้ในเชิงเปรียบเทียบ

ประเด็นที่สอง การวิจัยวิธีการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ที่สามารถดำเนินการได้ ร่วมกับการปลูกพืชไร่ พืชสวน หรือการทำการเกษตรในรูปแบบอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถยืนยันในวิธีการเพาะเลี้ยง ที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ร่วมกับกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ โดยไม่มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นหลักประกันในการสร้างโอกาส และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการเพาะเลี้ยงกุ้งที่ให้ผลตอบแทนสูง และมีความเป็นไปได้โดยไม่เกิดความเสียหาย

ประเด็นที่สาม ทำการศึกษาวิจัยการเลี้ยงกุ้งในบริเวณที่มีความเค็มต่ำ โดยใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การเลี้ยงในระบอบปิดที่มีน้ำเปิดน้ำเสียก่อนระบายน้ำออก การใช้โอโซน เพื่อไม่ต้องดูดพื้นเลนกันบ่อย ซึ่งมีมลพิษ และการกำหนดเขตการเลี้ยงให้ชัดเจนในลักษณะนิคมผู้เลี้ยงกุ้ง โดยกรมประมงมีหน้าที่ควบคุมดูแล

โดยที่ระยะเวลาของการวิจัย อาจจะใช้เวลาในการทดลองประมาณ 8 เดือน แม้ว่าสถานการณ์ตลาดกุ้งกุลาดำจะมีแนวโน้มที่ไม่ค่อยจะสดใสในอนาคตอันใกล้ ซึ่งสัญญาณทางด้านราคากุ้งกุลาดำมีแนวโน้มลดลง และอาจจะมีผลทำให้ประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งดังกล่าวลดลง แต่นั่นอาจจะถือได้ว่าเป็นการลดภาระการแก้ไขปัญหของฝ่ายบริหารลงไปได้ แต่มิได้หมายความว่าปัญหาพื้นฐานที่เป็นรากเง้าได้ถูกขจัดออกไปจาก และปัญหาดังกล่าวก็อาจจะลุกขึ้นมาใหม่ก็ไม่ได้ ดังนั้นการศึกษา วิจัย และการตรวจสอบข้อเท็จจริงในประเด็นดังกล่าวน่าจะมีความสำคัญของการดำเนินงานที่จะเป็นบรรทัดฐานในการพิสูจน์การใช้อำนาจรัฐ ให้กินไปโดยรอบคอบ และคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมมากที่สุด โดยมีการศึกษา และรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ให้ได้ข้อยุติที่ชัดเจน และแก้ความถกเถียงมากที่สุดในระหว่างนี้เห็นควรเลื่อนการปฏิบัติการบังคับใช้คำสั่งให้ระงับการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดใน 120 วัน ออกไปอีกเป็น 240 วัน

ภาคผนวก

Legislative Institutional Repository of Thailand

อาหารกึ่งทะเลกับกรมประมง

แต่เดิมมาได้มีการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์บกแต่เพียงอย่างเดียว โดยมีพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์พ.ศ.2525 ที่รับผิดชอบโดยกรมปศุสัตว์ซึ่งไม่ควบคุมถึงอาหารสัตว์น้ำ ดังนั้นกรมประมงจึงอาศัยอำนาจของกรมปศุสัตว์ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เรื่องกำหนดชื่อและประเภทและคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุ สำหรับสัตว์น้ำ (เอกสารหมายเลข 1) โดยควบคุมอาหารสัตว์น้ำ 4 ประเภท คือ กุ้งทะเล กุ้งน้ำจืด ปลาดุก และปลาน้ำจืด กินพืช เฉพาะประเภท วัตถุที่ผสมแล้ว ชนิดอาหารสัตว์น้ำยลสมสำเร็จรูป หัวอาหารสัตว์ และชนิดสารผสม ล้วนหน้า และให้ผลใช้บังคับหลังการประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา 120 วัน และกรมปศุสัตว์ได้มอบอำนาจให้กรมประมงดำเนินการในกิจการที่เกี่ยวกับอาหารสัตว์น้ำ เอกสารหมายเลข 2) โดยมีหน้าที่พิจารณา และออกใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์และ ใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ ต่ออายุใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ และใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ และออกใบแทนใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ และใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ กรมประมงจึงได้ประกาศจัดตั้งกองควบคุมและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำขึ้นมารับผิดชอบการควบคุมอาหารสัตว์น้ำในปี 2535

ดังนั้นเริ่มจากประกาศกระทรวงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2535 ได้มีบริษัททำนทะเลเริ่มผลิตอาหารกึ่งทะเลกับกรมประมงทั้งหมด 19 โรงงาน ซึ่งมีรายชื่อโรงงาน สถานที่ตั้งดังแสดงไว้ในเอกสารหมายเลข 3

ขั้นตอนการผลิตอาหารกึ่งเพื่อจำหน่าย

ในการผลิตอาหารกึ่งเพื่อจำหน่ายให้กับเกษตรกร ผู้ผลิตต้องผ่านขั้นตอนการขออนุญาตทั้งหมด 4 ขั้นตอน

1. ดำเนินการจัดตั้งบริษัทให้ถูกต้องโดยได้รับอนุญาตจาก กระทรวงพาณิชย์การค้า กระทรวงพาณิชย์
2. ขออนุญาตสร้างโรงงานจากกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับใบ ร.ง.4 (ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน)
3. ขออนุญาตจากกรมประมงเพื่อผลิตอาหารกึ่ง โดยแนบใบ ร.ง.4 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากกรมโรงงาน โดยเจ้าหน้าที่กรมประมงจะดูความเป็นไปได้ของโรงงานว่าสามารถผลิตอาหารกึ่งทะเลได้หรือไม่ เมื่อตรวจดูว่าโรงงานสามารถผลิตอาหารกึ่งทะเลได้ และมีสถานที่เก็บอาหารสำเร็จรูปและวัตถุดิบอย่างพอเพียง ก็จะออกใบอนุญาตผลิตอาหารกึ่งทะเลให้กับบริษัท
4. ขอขึ้นทะเบียนสูตรอาหารกึ่งทะเลกับคณะกรรมการพิจารณาสูตรอาหารสัตว์น้ำ ซึ่งจัดตั้งโดยกรมประมง

ในการดำเนินการนี้จึงมีผลิตเพื่อจำหน่ายอาหารกุ้งนั้น เมื่อตั้งบริษัทถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้
นำเอกสารดังกล่าวต่อไปไม่มายื่นให้ทั้งคณะกรรมการและพัฒนากาอาหารสัตว์น้ำ ซึ่งตั้งอยู่ในตึกปลอดประสพ ชั้น 5
บริเวณเดียวกับกรมประมง เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10000 โทร. 940-6149, 940-6130 - 45 ต่อ 4511

1. หนังสือรับรองจดทะเบียนตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2. ใบอนุญาต รง 4

3. ใบอนุญาตผลิตจากกรมประมง

4. รายละเอียดของวัสดุที่จะประกอบเป็นอาหารกุ้ง ตามแบบฟอร์ม ทั้งนี้ให้แบบฟอร์มเดียวกันกับ
การขออนุญาตเพิกถอนอาหารสัตว์บกของกรมปศุสัตว์ พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างอาหารกุ้ง และหนังสือรับรองผล
วิเคราะห์คุณภาพทางเคมี ซึ่งประกอบด้วย โปรตีน ไขมัน แร่ และวิตามิน และระบุวัตถุดิบที่จะใช้
ประกอบเป็นอาหารกุ้ง พร้อมทั้งวิธีการใช้ด้วย

เมื่อองค์ความรู้และพัฒนากาอาหารสัตว์น้ำได้วิเคราะห้ครบถ้วนแล้ว กองฯจะได้เชิญคณะกรรมการ
พิจารณาสูตรอาหารมาประชุมพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้ประกอบด้วยผู้แทนจากกองต่างๆที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งกับอาหารกุ้งและการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลร่วมเป็นกรรมการ โดยมีข้อกำหนดว่าผู้ผลิตจะต้องผลิตอาหาร
กุ้งให้มีคุณภาพไม่ด้อยกว่าที่ระบุไว้ในป้ายฉลาก และวัตถุดิบที่มาประกอบเป็นอาหารกุ้งจะต้องไม่เป็นพิษ
ต่อกุ้งหรือเหลือตกค้างเป็นพิษต่อผู้บริโภค ถ้าหากสูตรอาหารกุ้งไม่ได้คุณภาพที่กำหนด คณะกรรมการไม่
ผ่านการอนุญาต ผู้ผลิตจะต้องนำกลับไปปรับปรุงให้ได้คุณภาพ แล้วมาขอขึ้นทะเบียนใหม่ หากสูตรอาหาร
ได้ผ่านการพิจารณา ทางกองควบคุมและพัฒนากาอาหารสัตว์น้ำจะเสนอกรมประมงอนุญาตให้ขึ้นทะเบียน
ได้ และออกเป็นหลักฐานให้ผู้มาขอขึ้นทะเบียนเก็บไว้ 1 ฉบับ และอีก 1 ฉบับจะเก็บเป็นหลักฐานของทาง
ราชการ สำหรับค่าใช้จ่ายในการผลิตอาหารกุ้งเพื่อจำหน่าย ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราช
บัญญัติ พ.ศ.2525 มีดังนี้

1. ใบอนุญาตผลิต ที่ไม่เกินชั่วโมงละ 10 ตัน ค่าธรรมเนียม 1,500 บาท ส่วนกำไรผลิตที่มากกว่านี้
ต้องเสียเพิ่มไปตามค่าธรรมเนียมที่ระบุไว้

2. ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสูตร สูตรละ 1,000 บาท

รายได้ทั้งหมดจะส่งกลับเพื่อเป็นรายได้ของรัฐต่อไป

ตัวอย่างสูตรอาหารที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมงจะจัดส่งไปยังห้องปฏิบัติการทางเคมีของกอง
ควบคุมและพัฒนากาอาหารสัตว์น้ำ วิเคราะห์ว่าถูกต้องมีคุณภาพไม่ด้อยกว่าที่มาขอขึ้นทะเบียนกับกรม
ประมง ในกรณีที่ตัวอย่างอาหารไม่ได้มาตรฐานหรือด้อยกว่าที่ขึ้นทะเบียนไว้ ทางกองควบคุมและพัฒนากา
อาหารสัตว์น้ำ จะเรียกผู้ผลิตมาพบและให้ทำการปรับปรุงจนได้คุณภาพไม่น้อยกว่าที่ระบุในฉลาก จึงจะ
ออกไปสำคัญการขึ้นทะเบียนกาอาหารสัตว์น้ำให้

ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างอาหารที่มาขอขึ้นทะเบียนกับกรมประมงได้แก่การเทียบผลการวิเคราะห์
ในห้องปฏิบัติการทางเคมี ได้แสดงไว้ในเอกสารหมายเลข 4

ระบบการตรวจสอบคุณภาพอาหารกุ้งทะเล

ทางกองควบคุมและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำจะส่งสารวัตรอาหารสัตว์น้ำออกไปตรวจเก็บตัวอย่างที่โรงงานผู้ผลิตอาหารกุ้ง ตลอดจนร้านค้าผู้จำหน่าย และฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพทางเคมีของอาหารที่ขึ้นทะเบียนไว้และตรงตามป้ายฉลากที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมประมงหรือไม่ และในกรณีที่มีเกษตรกรร้องเรียน ก็ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปเก็บตัวอย่างอาหารกุ้งในบริเวณหรือท้องที่ที่เกษตรกรร้องเรียนมา เพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี คือ โปรตีน ไขมัน กาก ความชื้น ตรวจสิ่งปลอมปน ได้แก่ ขนไปปน และหนังสือตลอดทั้งการตรวจเชื้อรา เช่น อะฟลาทอกซิน และคุณภาพทางกายภาพอื่นๆ และชี้แจงให้เกษตรกรทราบทันทีที่ทราบผลการวิเคราะห์ และได้ให้ประมงอำเภอและประมงจังหวัดตรวจร้านขายอาหารสัตว์น้ำในท้องที่ว่าดำเนินการถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ โดยออกตรวจทุกเดือน

การตลาดอาหารกุ้ง

ในปัจจุบันนี้ มีโรงงานผลิตอาหารกุ้งทั้งหมดที่ขึ้นทะเบียนไว้ 19 บริษัท อาหารกุ้งส่วนใหญ่ที่ผลิตจะจำหน่ายในประเทศ และมีส่วนน้อยที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ เช่นส่งไปจำหน่ายที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย, ออสเตรเลีย

อาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่ายและบรรจุในถุงกระต่าย, โพลีโพรพิลีนและโพลีเอทิลีน และที่มีขายในตลาด แบ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมกับวัยและขนาดของกุ้งที่เลี้ยง ได้ดังนี้

ชนิดอาหารสัตว์น้ำ	รูปลักษณะ	ขนาดเม็ด	ขนาดบรรจุถุง	แหล่งผลิต
เบอร์ 0 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ โซ่เยื่อ ไม่ซีดและ พี1-15	ผงละเอียด	30 - 150 ไมครอน	1-2 ปอนด์	ต่างประเทศ
เบอร์ 1 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะที่ 1	เกล็ดจมน	บดแล้วร่อนไม่ผ่านตา ตะแกรงขนาด 1.5 มม.	10 กิโลกรัม	ในประเทศ
เบอร์ 2 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะที่ 2	เกล็ดจมน	บดแล้วร่อนไม่ผ่านตา ตะแกรงขนาด 1.8 มม.	10 กิโลกรัม	ในประเทศ
เบอร์ 3 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะที่ 3	เกล็ดจมน	บดแล้วร่อนไม่ผ่านตา ตะแกรงขนาด 2.0 มม.	25 กิโลกรัม	ในประเทศ
เบอร์ 4 เล็ก กุ้งเล็ก	เม็ดจมน	1.9 x 4.29 มม.	25 กิโลกรัม	ในประเทศ
เบอร์ 4 กุ้งเล็ก	เม็ดจมน	2.23 x 3.99 มม.	25 กิโลกรัม	ในประเทศ
เบอร์ 5 กุ้งรุ่น	เม็ดจมน	2.40x 4.94. มม.	25 กิโลกรัม	ในประเทศ
เบอร์ 6 กุ้งใหญ่	เม็ดจมน	2.44 x 5.54. มม.	25 กิโลกรัม	ในประเทศ

ใน พ.ศ. 2539 ผลผลิตของกุ้งเลี้ยงมีประมาณ 210,000 ตัน หากคำนวณอัตราแลกน้ำหนักอยู่ที่ 2 คือ ให้อาหารกุ้ง 2 กิโลกรัมได้กุ้ง 1 กิโลกรัม. ประมาณว่า บริษัทที่ผลิตอาหารตกจำหน่ายในท้องตลาดประมาณ 420,000 ตัน บริษัทที่ผลิตและจำหน่ายอาหารกุ้งได้มากและน้อย พอดีประมาณได้ดังนี้

1. บริษัทกลุ่มเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) จำกัด	ประมาณ	60 %
2. บริษัท ไบรเบสท์คอรี่ฟู้ด จำกัด	ประมาณ	15 %
3. บริษัท เอส ซี ซี ฟู้ด จำกัด	ประมาณ	6 %
4. บริษัท แบลมทองลอบคาวเคส จำกัด	ประมาณ	6 %
5. บริษัท ไทยลักร้าคอนเนคท์ฟู้ด จำกัด	ประมาณ	5 %
6. บริษัทอื่นๆ	ประมาณ	8 %
รวม		100 %

สำหรับอุตสาหกรรมกุ้งทะเลที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมงตั้งแต่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีดังนี้

ปี พ.ศ.	จำนวนอุตสาหกรรมกุ้ง
2535	93
2536	281
2537	132
2538	222
2539	58
2540	124
รวม	910

อาหารกุ้งเหล่านี้ จะถูกจำหน่ายโดยทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง ฟาร์มเลี้ยงที่มีขนาดใหญ่จะส่งตรงจากโรงงานผู้ผลิตโดยส่งครั้งละมากๆ ละถังน้ำหนัก 1 ตันหรือสี่สิบลัง (ประมาณ 16 ตัน) ซึ่งจะมีส่วนลดพิเศษจากโรงงานประมาณ 10% ในทางอ้อมจะผ่านตัวแทนจำหน่ายของบริษัทที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ไกลจากฟาร์มเลี้ยงกุ้ง โดยเกษตรกรจะมารับซื้อครั้งละ 5 - 60 สูง เพื่อนำไปเลี้ยงและในกับอาหารที่ฟาร์มมานานเกิน 7 วัน ราคาที่ซื้อจึงมักจะต่ำกว่าราคาตามราคาที่กำหนดจากฝ่ายขายของเกษตรกร

ราคากุ้ง

ราคากุ้งสดในปัจจุบันนี้ มีราคาคงตัวไปไว้ (ข้อมูลวันที่ 5 มกราคม 2541)

ชนิด	น้ำหนัก (กก.)	หน่วย (ถุง)	บาท
กุ้งวัยอ่อนระยะ 1	10	1	396
กุ้งวัยอ่อนระยะ 2	10	1	392
กุ้งเล็กระยะ 1	25	1	974
กุ้งเล็กระยะ 2 - 3	25	1	962
กุ้งรุ่น	25	1	962
กุ้งใหญ่	25	1	843

เนื่องจากอาหารกุ้งเป็นอาหารที่ถูกควบคุมโดยกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ การที่ทางบริษัทผู้ผลิตจะกำหนดราคาให้สูงกว่าที่ระบุไว้นี้ จะต้องขออนุมัติจากกระทรวงพาณิชย์ก่อน ส่วนกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาซื้อขายในท้องตลาด

บทกำหนดโทษเกี่ยวกับผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ที่กระทำความผิด

เนื่องจากอาหารกุ้งเป็นอาหารที่ถูกประกาศโดยประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บทกำหนดโทษต่างๆจึงอาศัยอำนาจตามมาตราต่างๆในพระราชบัญญัติอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 เป็นตัวกำหนด ซึ่งได้บัญญัติไว้ 8 หมวด 72 มาตรา และกำหนดบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตาม ในหมวด 8 มาตรา 57 - 71 ในความผิดที่กระทำความผิดอันฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ มีโทษจำหรือปรับ ซึ่งมีโทษสูงสุดจำคุก 1 - 5 ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึง ห้าหมื่นบาท หรือทั้งปรับทั้งจำ

นโยบายเกี่ยวกับอาหารกุ้งของกรมประมง

เนื่องจากประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประกาศโดยอาศัยเจตนารมณ์ที่จะให้บริษัทผู้ผลิตอาหารกุ้งได้มีการแข่งขันกันอย่างเต็มที่ เพื่อผลประโยชน์จะได้ตกกับผู้เลี้ยงกุ้ง และไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมบริษัทผู้ผลิตให้ผลิตตามข้อกำหนดของกรมประมง เช่น กำหนดโปรตีน ไขมัน และอื่นๆ เพียงแต่ต้องการเป็นผู้กำกับดูแล จึงให้บริษัทผู้ผลิตอาหารกุ้งผลิตให้ได้คุณภาพตรงตามฉลากและตามที่ได้จดทะเบียนไว้กับกรมประมง ซึ่งกรมประมงได้ติดตามตรวจตราอย่างใกล้ชิด โดยส่งเจ้าหน้าที่ออกเก็บตัวอย่างทั้งที่โรงงาน สถานที่จำหน่าย และฟาร์มเกษตรกรอยู่เป็นประจำ และในขณะเดียวกัน ก็ได้ให้นักวิชาการศึกษาค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับอาหารกุ้งต่างๆ และเผยแพร่ผลที่ได้ให้กับทางภาคเอกชน เพื่อวัตถุประสงค์ให้อาหารกุ้งมีคุณภาพสอดคล้องตามที่กำหนดว่าอาหารกุ้งในภูมิภาคนี้ และอำนวยความสะดวกต่างๆ อาทิเช่น การขอใบอนุญาตผลิต การขึ้นทะเบียนสูตรอาหาร และการส่งออกอาหารกุ้ง แก่ภาคเอกชนอย่างไม่มีขีดจำกัดและไม่ละเลยที่จะป้องกันไม่ให้ผู้ผลิตอาหารกุ้งผลิตอาหารด้วยคุณภาพขายให้เกษตรกร

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภทและคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุและการใช้ภาชนะบรรจุสำหรับ
อาหารสัตว์น้ำ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534

โดยที่สมควรกำหนดชื่อ ประเภท และคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุสำหรับอาหารสัตว์น้ำ
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 มาตรา 6 (1) (2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติควบคุม
คุณภาพอาหารสัตว์น้ำ พ.ศ. 2525 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้
ข้อ 1 กำหนดให้อาหารสัตว์น้ำสำหรับกุ้งทะเล กุ้งน้ำจืด และปลาอุกและปลาน้ำจืดกินพืช
เฉพาะประเภท วัตถุประสงค์แล้ว ชนิดอาหารสัตว์น้ำนั้นสมควรจัดเป็น 3 ประเภท คือ อาหารสัตว์น้ำ
เป็นอาหารสัตว์ ทามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525
ข้อ 2 กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของวัสดุที่ใช้สำหรับอาหารสัตว์น้ำ และอาหารสัตว์น้ำ
ผสมสำเร็จรูป ให้มีอัตราส่วนของโปรตีน ไขมัน คาร์บอน และวิตามิน และต้องมีลักษณะที่ทนทานต่ออาหารสัตว์น้ำตามที่
ผู้รับใบอนุญาตได้ผลิตขึ้นทะเบียน ความชื้น ประเภท ชนิด ขนาดหรืออายุของสัตว์น้ำไว้ก่อนถึงมือเจ้าหน้า
ข้อ 3 กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุและการใช้ภาชนะบรรจุสำหรับอาหาร
สัตว์น้ำต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นภาชนะบรรจุใหม่ แข็ง สะอาดและทนทานขึ้นได้
2. มีความปลอดภัยและบรรจุให้ทั่วถึงโดยไม่มีสิ่งปนเปื้อนและถ้าเคลือบต้องเคลือบด้วยสารซึ่ง
ไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ
3. รบบรรจุทุกใบเฉพาะกิจอาหารสัตว์น้ำ ที่ใช้ในการขนส่ง ต้องทำให้ส่วนที่บรรจุแห้งและสะอาด
ไม่มีการตกค้างของสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายในส่วนที่บรรจุ

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 120 วัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534

(ลงนาม) ศาสตราจารย์

(นายศาสตราจารย์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รับรองว่าคัดจากต้นฉบับจริง

2534/...

(น.ส.วรรณมา สมบุญสำราญ)

นักวิชาการประมง 4

ที่ กษ 0604/5

กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท ถนน. 10400

หนังสือมอบอำนาจ

หนังสือฉบับนี้ กรมปศุสัตว์ โดยนายทวีศักดิ์ เสสสะเวช อธิบดีกรมปศุสัตว์ มอบมอบอำนาจให้อธิบดีกรมประมงหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประมงมอบหมายเป็นผู้รับมอบให้ดำเนินการในกิจการที่เกี่ยวกับอาหารสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นอาหารสัตว์ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. พิจารณาและออกใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์น้ำ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์น้ำ และใบอนุญาตขายอาหารสัตว์น้ำ

ข้อ 2. ตลอดจนใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์น้ำ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์น้ำ และใบอนุญาตขายอาหารสัตว์น้ำ

ข้อ 3. ออกใบแทนใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์น้ำ ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์น้ำ และใบอนุญาตขายอาหารสัตว์น้ำ

เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 1. ข้อ 2. และ ข้อ 3. แล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้กรมปศุสัตว์ทราบทุกเดือนด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

(ลงนาม) ทวีศักดิ์ เสสสะเวช

(นายทวีศักดิ์ เสสสะเวช)

อธิบดีกรมปศุสัตว์

ขอรับรองว่าคัดจากต้นฉบับจริง

2535/6

(น.ส.วรรณภา สมบุญสำราญ)

นักวิชาการประมง 4

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายชื่อบริษัทขอเบี่ยงลดภาษีเบ็ดเสร็จเป็นหย่อมที่มีกรมไ้ระม่ง				
ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	เลขที่ใบอนุญาต
1	บริษัท ธุรกิจอาหารสัตว์ จำกัด (มหาชน) -หมายเลข ปี 2540 หมดเขต	912-5 ถนนพระบุรีปากษ์ (จ.ระยอง 2) หมู่ที่ 2 ต.บ. โสภ 8, มีธง จ.สมุทรสาคร 74600		ป. 132535
2	บริษัท เอส ซี.บี. จำกัด	159 ถนนพหลโยธิน ม.16 ต.บางพลีใหญ่ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540	7062480-9 Fax 7060059	ป. 42537
3	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) (สงวน)	125 ถนนกาญจนาภิเษก ม.8 ต.บ้านจู่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90250	074291593 291587	ป. 42538
4	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) (มหาชน)	872 ถนนพระราม 2 ม.2 ต.บางไทร อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 74000	03-5425-31-2	ป. 102535
5	บริษัท แอลฟาสดาร์ จำกัด	103 ถนนสมทรงระยอง 2 ม.2 ต.ปากตะเค อ.ระยอง จ.สงขลา 90140	074291569-74	ป. 132535
6	บริษัท แปซิฟิคอะโกรฟูด จำกัด	49 วัดเข้ ถนนสุขุมวิท ม.2 ต.ปากตะเคอระยอง จ.ระยอง	4258340	ป. 125315
		จ.สมุทรสาคร 10290		

กึ่ง

รายชื่อบริษัทผลิตอาหารปรุงสุกที่ประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน				
ลำดับที่	ชื่อบริษัท	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	เลขที่ใบอนุญาต
7	บริษัท เซเว่น อีทีวียู จำกัด	7/3 ถนนพหลโยธิน ม.1 คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120	5168811-5	ป. 2/2535
8	บริษัท พรีเมียร์ฟู้ดส์ จำกัด	79 ถนนบางนาตราด ม.1 เขตอมลิ่ง อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา 24180	01-3554307	ป. 3/2535
9	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	144 ถนนสุขุมวิท ม.5 แขวงบางนาแถม เขตราชบุรีปทุมมา กรุงเทพมหานคร 10140	463-9050	ป. 4/2535
10	บริษัท ไทยพาณิชย์ จำกัด	35 ถนนเพลินจิต ปากซอย ม.6 แขวงบางนาแถม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 75111	(034) 713340-42	ป. 5/2535
11	บริษัท อลิอันซ์ จำกัด (มหาชน)	5/3 ถนนสุขุมวิท ม.5 เขตปทุมมา อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 74000	(034) 423112-3	ป. 6/2535
12	บริษัท ไทยพาณิชย์ จำกัด	39/5 ถนนเพลินจิต ปากซอย ม.5 เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 75111	(034) 715800-4	ป. 7/2535

ผู้

รายชื่อผู้มีสิทธิออกหนังสือคดทะเบียนผลิตภัณฑ์กับกรมประมง				
ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ที่อยู่	เบอร์โทรศัพท์	เลขที่ใบอนุญาต
13	บริษัท อูริค ฟิชเคอรี่ จำกัด	337 ม.4 ต.บางคี่น.อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	(038)512555	ป.125536
14	บริษัท หนองกสิกร จำกัด	333 ถนนสุรินทร์ ม.9 ต.คลองนารายณ์	(038)5931-6-20	ป.125537
		อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000	Fax 593119	
15	บริษัท ไปรษณีย์ 389 จำกัด	111 ถนนวิจิตร ม.21 ต.คลองนารายณ์	(038)593111	ป.125537
16	บริษัท ไทยฟาร์ม จำกัด	อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา		
		992 ถนนสายใหม่ ม.5 ต.คลองนารายณ์	255833-5	ป.125538
		อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000		
17	บริษัท ไทยฟาร์ม จำกัด	273 หมู่ 4 ต.คลองนารายณ์ ม.5 ต.คลองนารายณ์	3240560-3	ป.125538
		อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000		
18	บริษัท ไทยฟาร์ม จำกัด	137 ถนนสายใหม่ ม.3 ต.คลองนารายณ์	4244071และ427281	ป.125539
		อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000		
19	บริษัท ไทยฟาร์ม จำกัด	133 ถนนสายใหม่ ม.3 ต.คลองนารายณ์	074-483600-5	ป.125540
		อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000		

คุณลักษณะทางเคมีของอาหารสัตว์น้ำที่สอดคล้องกับกรมประมง (ภาคเอกชน)

ชนิดอาหารสัตว์น้ำ	รูป	% โปรตีน ไม่น้อยกว่า	% ไขมัน ไม่น้อยกว่า	% กาก ไม่มากกว่า	% ความชื้น ไม่มากกว่า
ขบวนการทั้งหมด					
เบอร์ 0 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะไข่เชื้อ เมธิล และพี 1-15	ผง	40-50	12-14	1-4	4-12
เบอร์ 1 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ 1	เกล็ดจมน	37-42	3-4	3	11-12
เบอร์ 2 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ 2	เกล็ดจมน	36-40	3-4	3	11-12
เบอร์ 3 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ 3	เกล็ดจมน	36-45	3-5	3-4	11-12
เบอร์ 4 กุ้งเล็ก (1.5-5 กรัม)	เม็ดจมน	36-45	3-5	3-5	12
เบอร์ 5 กุ้งรุ่น (5-12 กรัม)	เม็ดจมน	35-38	3	3.5-5	12
เบอร์ 6 กุ้งใหญ่ (12-40 กรัม)	เม็ดจมน	34-38	3	3.5-5	12

คุณลักษณะทางเคมีของอาหารสัตว์น้ำที่ตรวจสอบโดยกรมประมง

ชนิดอาหารสัตว์น้ำ	รูป	% โปรตีน ไม่น้อยกว่า	% ไขมัน ไม่น้อยกว่า	% กาก ไม่มากกว่า	% ความชื้น ไม่มากกว่า
ขบหนวกุ้งทะเล					
เบอร์ 0 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะไข่					
โมซีต และพี 1-15	ผง	50-70	12-14.69	4	9
เบอร์ 1 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ 1	เกล็ดจม	40-48	4-8	4	9
เบอร์ 2 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ 2	เกล็ดจม	40-45	4-8	4	9
เบอร์ 3 ลูกกุ้งวัยอ่อนระยะ 3	เกล็ดจม	40-45	4-8	4	9
เบอร์ 4 กุ้งเล็ก (1.5-5 กรัม)	เม็ดจม	40-45	4-8	4	9
เบอร์ 5 กุ้งรุ่น (5-12 กรัม)	เม็ดจม	40-44	4-8	4	9
เบอร์ 6 กุ้งใหญ่ (12-40 กรัม)	เม็ดจม	40-40	4-8	4	9

อาร์ทีเมีย (*Artemia*)

ความสำคัญ

อาร์ทีเมีย "*Artemia*" หรือไรน้ำเค็ม มีชื่อทางการค้าว่า "Brine shrimp" มีรายงานว่าการพบอาร์ทีเมียครั้งแรกที่นาเกลือใกล้เมืองไลมิงตัน (Lynington) ประเทศอังกฤษ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1775 และหลังจากนั้นได้มีการศึกษาอาร์ทีเมียกันอย่างกว้างขวางและพบว่าอาร์ทีเมียที่พบในแต่ละพื้นที่นั้นมีลักษณะแตกต่างกัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

- กลุ่มที่มี 2 เพศ (Bisexual หรือ Zygogenetic strains) พบในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา และทวีปเอเชีย ที่ประเทศอิหร่าน

- กลุ่มที่มีเพศเดียว (Parthenogenetic strains) คือมีเฉพาะเพศเมียอย่างเดียว ส่วนใหญ่พบทั่วไปในทวีปเอเชีย

ลักษณะของอาร์ทีเมีย

อาร์ทีเมียเป็นสัตว์ไม่มีเปลือกแข็งหุ้มลำตัว ลักษณะของอาร์ทีเมียตัวเต็มวัย (Adult) มีขนาดยาวประมาณ 7-15 มม. มีลำตัวแบนเรียวยาวคล้ายใบไม้ ลำตัวแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังแสดงในภาพที่ 1 มีการว่ายน้ำในลักษณะหงายท้อง และมีการกินอาหารแบบกรอง (Filter feeder) โดยการใช้ระยางค์ในการช่วยพัดโบกอาหารเข้าปาก

อาร์ทีเมียสามารถสืบพันธุ์ได้ทั้งแบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ และให้ลูกได้ทั้งแบบเป็นตัว (Ovoviviparous) และเป็นแบบไข่ (Oviparous) การออกลูกเป็นตัว ไข่จะพักเป็นตัวภายในมดลูก (Uterus) ในขณะที่การออกลูกเป็นไข่ ไข่จะอยู่ในรูปของ "ซิสติ" (Cyst) คือมีเปลือกแข็งห่อหุ้มมีสีน้ำตาลเข้ม ในแต่ละรอบของการสืบพันธุ์เพศเมียแต่ละตัวจะออกลูกเป็นตัวหรือไข่เพียงแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น และมีความคงทนของไข่ประมาณ 50-300 ฟอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดและสายพันธุ์ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม แต่ในสภาพแวดล้อมปกติอาร์ทีเมียจะออกลูกเป็นตัว

วิกฤตการณ์การขาดแคลนอาร์ทีเมีย (*Artemia*) เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

และแนวทางแก้ไข

กองควบคุมและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำ

สาเหตุของการขาดแคลนอาร์ทีเมีย

ผลผลิตอาร์ทีเมียของโลกนั้น 90% มาจาก Great Salt Lake รัฐยูทาห์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประมาณ 85% ของผลผลิตจะถูกใช้ในการเพาะพันธุ์กุ้ง และมีรายงานว่า 90% ของผลผลิตถูกส่งมาขายในประเทศต่าง ๆ ทางทวีปเอเชีย

เนื่องจากความต้องการใช้อาร์ทีเมียเพื่อใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีมากขึ้น แต่ปัจจุบันกลับพบว่าปริมาณการเก็บเกี่ยวได้ลดลงไปมาก การดูแลเก็บเกี่ยวอาร์ทีเมียเริ่มจากเดือนกันยายน จนถึงเดือนมีนาคม และช่วงเก็บเกี่ยวที่ดีที่สุดคือเดือน พฤศจิกายน - มกราคม วิกฤตการณ์การขาดแคลนอาร์ทีเมียในสหรัฐอเมริกาได้เคยเกิดขึ้นในระหว่างปี 2537 - 2538 ซึ่งเก็บได้เพียง 40 % ของปีที่ผ่านมา ทั้งนี้มีสาเหตุมาจาก

1. การเก็บเกี่ยวผลผลิตในปีก่อน ๆ มากเกินไป (Over fishing)
2. เนื่องจากในฤดูหนาวในปีก่อนอากาศไม่หนาวจัดดังเช่นปีก่อน ๆ จึงทำให้อาร์ทีเมียออกลูกเป็นตัวมากกว่าการออกลูกเป็นไข่ (Cyst)
3. ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวอาร์ทีเมียในปี 2537 - 2538 ได้เกิดพายุในบริเวณ Great Salt Lake จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเก็บเกี่ยว

อย่างไรก็ตามปัจจุบันวิกฤตการณ์การขาดแคลนอาร์ทีเมียได้เกิดขึ้นอีก โดยมีสาเหตุเนื่องมาจากปริมาณอาร์ทีเมียในทะเลสาบลดลงมาก กองอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า กรมทรัพยากรธรรมชาติแห่งรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา จึงได้สั่งให้มีการลดปริมาณการรวบรวมใช้อาร์ทีเมียในบริเวณทะเลสาบ Great Salt Lake ลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมอาร์ทีเมียตัวเต็มวัยในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2540 - 31 มกราคม 2541 ซึ่งเป็นฤดูกาลจับได้รับอนุมติโควต้าให้มีการรวบรวมได้เพียง 4,518,833 ปอนด์ (ประมาณ 2054 ตัน) ทั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลการศึกษาทางชีววิทยาต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณาปริมาณโควต้าให้จับ จากการศึกษาข้อมูลชีววิทยาต่าง ๆ พบความผิดปกติทางชีววิทยามากมาย ซึ่งผลของการพิจารณาข้อมูลเหล่านั้นได้เข้าไปในทิศทางเดียวกันและยังเป็นที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในระดับเดียวกันของจำนวนประชากร เช่น จำนวนอาร์ทีเมียตัวเต็มวัย (Biomass *Artemia*) จำนวนอาร์ทีเมียที่มีไข่ (Number of females with eggs) จำนวนไข่ต่อตัว (number of eggs per female) และจำนวนไข่ที่ว่าง (Free Cysts) ในระหว่างเดือนกันยายน 2540 ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงอัตราการลดลงของประชากรประมาณ 70 - 85% ของเมื่อ 2 ปีก่อน และนอกจากนั้นพบว่าการกระจายของตัวอาร์ทีเมียและไข่ในปี 2540 เท่ากันทั่วทั้งทะเลสาบ จึงเป็นตัวเสริมทำให้เกิดความเชื่อมั่นในข้อมูลมากยิ่งขึ้น และถึงพบว่าปริมาณของสาหร่ายในทะเลสาบระหว่างปี 2540 ก็สูงกว่าในปี 2538 และ 2539 อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นดัชนีว่าการถูกกินสาหร่ายหรือตัวกินสาหร่ายลดน้อยลงกว่าปีก่อน ๆ ซึ่งก็สนับสนุนข้อมูล

ของจำนวนประชากรอาร์ทีเมีย และนอกนั้นความเค็มน้ำก็ลดลงถึง 13 - 15% เนื่องจากปริมาณน้ำไหลจากที่ไหลลงสู่ทะเลสาบ ทั้งนี้การลดลงของความเค็มมีผลต่อจำนวนประชากรอาร์ทีเมียในหลาย ๆ ทางด้วยกัน

มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดาได้ถูกจ้างให้ทำการศึกษารจัดการ และจัดวางระบบการเก็บเกี่ยวผลผลิต จากกองอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า โดยใช้ข้อมูลของปี 2540 และข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตของสองปีก่อนนำมาประมวลเข้าด้วยกัน และสรุปผลคือ ประมาณ 5-20% ของไข่อาร์ทีเมียที่ผลิตในระหว่างฤดูใบไม้ร่วงจะต้องมีเหลืออยู่ภายในทะเลสาบ เพื่อที่จะได้ใช้ในการสร้างประชากรรุ่นต่อไปในฤดูใบไม้ผลิ

จากการใช้ข้อมูลต่าง ๆ มาประมวลเพื่อทำการสรุปผล คณะทำงานมีความมั่นใจว่าปริมาณไคโตด้าที่ให้อับและที่มีเหลืออยู่ในทะเลสาบจะช่วยให้มีผลผลิตของอาร์ทีเมียจากทะเลสาบเกรทซอลท์เลคมีอยู่ตลอดไป และเขาก็เชื่อว่าปริมาณไคโตด้าที่ได้อนุมัติให้รวบรวมได้นั้น จะทำให้ปริมาณที่มีเหลืออยู่ในทะเลสาบเพียงพอที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตได้สูงสุดในทุกฤดูกาลต่อไปด้วย

ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าไข่อาร์ทีเมียเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ประเทศไทยมีการนำเข้าไข่อาร์ทีเมียเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวนมาก

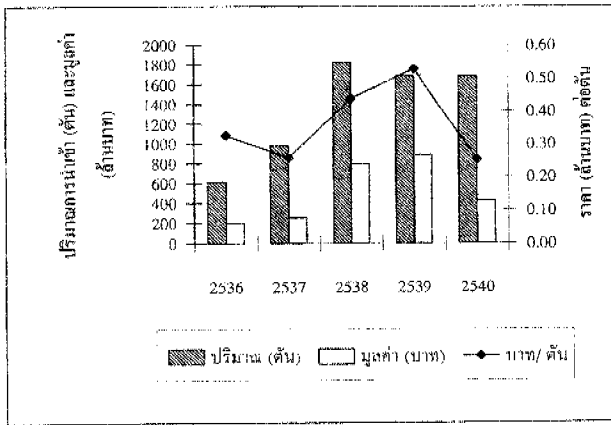
จากข้อมูลของกรมศุลกากร มีการนำเข้าไข่อาร์ทีเมียระหว่างปี 2536 -2540 ดังนี้

ปี 2536	613 ตัน	คิดเป็นมูลค่า	199 ล้านบาท
ปี 2537	981.38 ตัน		251.94 ล้านบาท
ปี 2538	1,822.74 ตัน		795.92 ล้านบาท
ปี 2539	1,683.86 ตัน		885.25 ล้านบาท

- ในปี 2540 (มกราคม - พฤศจิกายน) มีรายงานการนำเข้าไข่อาร์ทีเมียทั้งหมด -1685.23 ตัน คิดเป็นมูลค่านำเข้า 423.84 ล้านบาท

การค้นแปรของปริมาณการนำเข้า มูลค่า และราคาต่อหน่วย (ตัน) แสดงไว้ในแผนภาพ การค้นแปรของราคาต่อหน่วยขึ้นอยู่กับ ปริมาณอาร์ทีเมียในธรรมชาติ ปริมาณไคโตด้าที่ให้อับ

อย่างไรก็ตามมูลค่าซื้อขายที่เมืองมีที่นำเข้ามาตามความเป็นจริงนั้นสูงกว่าของกรมศุลกากร จากการตรวจสอบกับบริษัทผู้นำเข้าจำนวนหนึ่ง ได้เปิดเผยว่าราคาของอาร์บีที่เมืองที่ส่งจากสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี 2537 - 2540 มีดังนี้คือ

- ปี 2537 มีราคาใกล้เคียงกับ ปี 2540
- ปี 2538 ราคาจากต้นปีถึงปลายปี อยู่ระหว่าง 360 - 390 \$/ โหล (5.1 กิโลกรัม) (1\$ = 25บาท)
- ปี 2539 ราคาจากต้นปีถึงปลายปีอยู่ระหว่าง 300 - 280 \$/ โหล
- ปี 2540 ราคาจากต้นปีถึงปลายปีอยู่ระหว่าง 300 - 85 \$/ โหล
- ราคาปัจจุบัน 350 - 400 \$/ โหล (1\$ = 50 บาท)

การประเมินมูลค่าของไข่จอร์เจียที่เมืองมีที่นำเข้าโดยข้อมูลราคานำเข้าจากบริษัท

ปี	ปริมาณ (ตัน)	ราคา ^{*1} (\$)/ โหล (5.1 กก.)	มูลค่า ^{*2} (ล้านบาท)
2537	981.38	195	625.1
2538 ^{*3}	1822.70	375	2,333.7
2539	1683.66	290	1,595.6
2540	1685.23	192.5	1,060.2

*1 ราคเฉลี่ย (ผลรวมของราคาปลายปีและต้นปี หาคด้วยสอง) และ 1 \$ = 25 บาท

*2 มูลค่าคำนวณโดยคิดราคานำเข้าและราคา premium ในราคาประเมิน และคิดปริมาณการนำเข้า 1 ใน 3 ส่วนจากปริมาณทั้งหมด และ 2 ใน 3 ส่วนที่เหลือคิดเป็นเกรดต่ำ โดยให้มีราคานำเข้าเป็นครึ่งหนึ่งของราคเฉลี่ย

*3 เกิดวิกฤตการขาดแคลนอาร์บีที่เมือง

แนวทางแก้ไข

1. การผลิตอาหารธรรมชาติอื่น ๆ ใช้ทดแทนไพอาร์ทีเมีย เช่น โคพีพอด (Copepod) เพื่อใช้ในการอนุบาลลูกปลาเทอราร์ทีเมีย
2. การผลิตอาหารสำเร็จรูปเพื่อใช้เลี้ยงกุ้งทะเลวัยอ่อนระยะต่าง ๆ หรือใช้เลี้ยงลูกปลาทดแทนอาร์ทีเมีย
3. เพิ่มการเลี้ยงอาร์ทีเมียตัวเต็มวัย (Biomass) ภายในประเทศไทยแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ และทำการแปรรูปอาร์ทีเมียเป็นอาหารสำหรับสัตว์น้ำวัยอ่อน
4. การใช้อาหารอื่น ๆ เช่นอาหารนิ่ง ไข่ตุ๋น ในการเลี้ยงสัตว์น้ำวัยอ่อนแทนอาร์ทีเมีย
5. การปรับเปลี่ยนเทคนิคการอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน เช่น การลดขั้นตอนการอนุบาลภายในโรงเพาะฟัก โดยย้ายลงสู่บ่อดิน เช่นการอนุบาลลูกกุ้งทะเลในบ่อดินจากระยะโพสลาว่า 3 เป็นต้นไป หรือการเพาะและอนุบาลลูกกุ้งก้ามกรามในบ่อดิน เป็นต้น

การแปรรูปอาร์ทีเมียตัวเต็มวัย

การแปรรูปอาร์ทีเมียตัวเต็มวัยทำได้โดยการอบแห้งในรูปแบบต่าง ๆ คือ

- การใช้แสงแดด อาร์ทีเมียที่ทำการอบแห้งโดยวิธีนี้จะเก็บไว้เพื่อใช้แทนส่วนผสมในสูตรอาหารเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อเป็นการเสริมสารอาหารต่าง ๆ ในสูตรอาหาร

- การอบแห้งแบบลูกกลิ้งทรงกระบอก (Drum drying) การอบแห้งวิธีนี้จะต้องมีแบ่งเป็นส่วนประกอบสูง และอาหารจะต้องมีความชื้นพอสมควร การอบอาร์ทีเมียโดยวิธีนี้จะต้องนำมาบดละเอียด พร้อมทั้งผสมแป้งและส่วนผสมอื่นๆ ตามต้องการ และเทส่วนผสมระหว่างลูกกลิ้งทั้งสองที่หมุนในลักษณะสวนทางกัน ภายในลูกกลิ้งจะมีไอน้ำไหลผ่านเข้าไปเป็นตัวให้ความร้อนแก่อาหาร อาหารเหล่านี้จะติดอยู่ที่ผิวของลูกกลิ้งเป็นแผ่นฟิล์มบาง ๆ แล้วจะถูกใบมีดที่ปรับไว้กรีดอาหารออกเป็นแผ่น (Flake)

- การอบแห้งแบบพ่นเป็นผง (Spray drying) มีหลักการทำงานเช่นเดียวกับการทำนมผง กาแฟผง ยีสต์ และอื่น ๆ ดังนั้นอาร์ทีเมียที่นำมาทำแห้งในลักษณะนี้ จะต้องนำมาบดละเอียดและนำมากรองอากาศออก ของเหลวที่ได้จึงนำไปผสมกับส่วนผสมอื่น ๆ แล้วจึงพ่นอาหารผ่านกรวยและเครื่อง Atomizer ซึ่งมีความเร็วสูงเพื่อแตกกระเจาอาหารให้เป็นเม็ดเล็ก ๆ ผลิตกันจนได้มีลักษณะเป็นผง

- การอบแห้งแบบแช่แข็ง (Freeze drying) เป็นการอบแห้งอาหารที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็งของน้ำ ทั้งนี้จะต้องทำให้อาหารอยู่ในสภาพแช่แข็งก่อน แล้วจึงนำไปประเหิดออกภายใต้ความดันอากาศต่ำ วิธีนี้จะไม่ทำลายคุณค่าทางอาหารของอาร์ทีเมีย เหมาะต่อการนำไปใช้เป็นส่วนผสมในอาหารของบ่อเลี้ยง

ปัจจุบันการอบแห้งโดยใช้ลูกกลิ้งทรงกระบอกได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถปรับ / เพิ่มคุณค่าอาหารให้เหมาะสมกับสัตว์น้ำแต่ละชนิดได้ และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าการอบแห้งแบบพ่นเป็นผง อาหารแห้งที่ได้จากการแปรรูปโดยวิธีดังกล่าวจะต้องนำไปบดละเอียดและนำมาผ่านเครื่องร่อนแยกขนาด เพื่อให้ได้อาหารขนาดเหมาะสมที่จะนำไปใช้อ่อนลูกกุ้งหรือสัตว์น้ำขนาดต่าง ๆ กัน

LIRT

การส่งเสริมการใช้อาหารสำเร็จรูปในการอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถลดการใช้สารเคมีของ ปัจจุบันการใช้อาหารสำเร็จยังอยู่ในลักษณะของการให้เป็นอาหารเสริมเท่านั้น สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจากจังหวัดเพชรบุรี ได้ร่วมกับกองควบคุมและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำ ทำการแปรรูปอาร์ทีเมียตัวเต็มวัยโดยการนำาผลิตเป็นอาหารสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการอนุบาลลูกกุ้ง ทดแทนหรือลดการใช้อาหารมีชีวิตจำพวกแพลงก์ตอนพืช และอาร์ทีเมียวัยอ่อนลง และต่อมาได้ทำการทดลองโดยใช้อาหารสำเร็จรูปเลี้ยงกุ้งกุลาดำวัยอ่อนร่วมกับการใช้เครื่องกวนอาหารอัตโนมัติ พบว่าการใช้เครื่องกวนเพื่อให้มีการหมุนเวียนและอาหารมีการแขวนลอยช่วยทำให้อัตราการเจริญเติบโตและอัตราการรอดของลูกกุ้งสูงขึ้น เนื่องจากการเพิ่มปริมาณการได้กินอาหารของลูกกุ้ง และยังช่วยลดการใช้อาร์ทีเมียได้อีกด้วย การทดลองดังกล่าวเป็นการทดลองเบื้องต้นซึ่งจะได้ทำการทดลองอนุบาลโดยการใช้อาหารสำเร็จรูปเพื่อง่ายเดียวในการอนุบาลลูกกุ้งในโอกาสต่อไป

สูตรอาหารสำเร็จรูปที่ผลิตโดยกรมประมงที่มีเม็ดตัวเต็มวัยแบบแปรรูปและใช้เป็นอาหารของสัตว์น้ำวัยอ่อน

สารอาหาร	กรัม
อาร์ทีเมีย	300
ไข่ไก่	50
แป้งสาลี	10
วิตามินผสม	2
แร่ธาตุผสม	1
วิตามินซี	0.2
น้ำมันปลา	4
เลซิธิน	0.5

คุณค่าทางอาหารอย่างหยาบ

คุณค่าทางโภชนาการ	%
โปรตีน	40.0
ไขมัน	21.56
เถ้า	10.03
ความชื้น	4.32

LIRT

การใช้อาหารชนิดอื่น ๆทดแทนอาร์ทีเมีย

อาหารนิ่ง, ไข่ตุ๋น เป็นอาหารอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเคยได้รับความนิยมในการใช้อบอนุบาลลูกกุ้งก้ามกราม อาหารดังกล่าวสามารถเพิ่ม หรือเสริมคุณค่าทางอาหารให้มีความเหมาะสมกับสัตว์น้ำแต่ละชนิดได้ และน่าจะใช้ได้ดีกับการอนุบาลลูกกุ้งทะเลโดยการใช้หมึกและหอยแมลงภูเป็นโปรตีน ทั้งนี้ได้เคยมีรายงานว่าสารอาหารทั้งสองชนิดเป็นอาหารที่ดีของกุ้งทะเล การทดลองโดยใช้อาหารนิ่งในการอนุบาลลูกกุ้งพบว่ามีการเจริญเติบโตและอัตราการรอดในระดับเดียวกับการใช้อาหารสำเร็จรูป แต่ผลการทดลองเริ่มต้นที่ได้มีอัตราการรอดต่ำเนื่องจาก ยังขาดการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

สูตรอาหารนิ่งที่ใช้ในการเลี้ยงลูกกุ้งทะเล

สารอาหาร	%
หมึก (บดละเอียด)	300
หอยแมลงภู (บด)	300
นมผง	10
ไข่ไก่	100
น้ำมันปลา	5
วิตามินผสม	25
เลซิติน	1.5
วิตามินซี	0.7

สูตรนี้จะมิโปรตีนประมาณ 58% และมีไขมันประมาณ 17.5%

- หมึก หอยแมลงภู และน้ำมันปลามีกรดไขมันชนิด n-3 HUFA อยู่สูง ในขณะที่ไข่ไก่มีกรดไขมันจำพวก n-6 และ n-9 ดังนั้นการเติม Tuna oil จึงทำให้อัตราส่วนของ n-3/n-6 สูงขึ้น
- กอเลสเตอรอล มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของกุ้ง พบว่าความต้องการคอเลสเตอรอลในกุ้งอยู่ที่ระดับประมาณ 1% ไข่ไก่ หมึก และหอยเป็นแหล่งของคอเลสเตอรอล ไข่ไก่ 100 กรัมจะมีคอเลสเตอรอล 433 มิลลิกรัม หรือประมาณ 0.33% ดังนั้นในสูตรอาหารดังกล่าวจึงมีปริมาณของคอเลสเตอรอลที่เพียงพอต่อความต้องการของกุ้ง

**แผนแม่บท
โครงการจัดระบบน้ำดื่มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล**

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

การเลี้ยงกุ้งในประเทศไทยมีการขยายพื้นที่การเลี้ยงอย่างรวดเร็ว ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะบริเวณจังหวัดสมุทรสาคร และสมุทรสงคราม เนื่องจากกุ้งกุลาดำมีราคาดีเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ยังใช้เวลาในการเลี้ยงเพียง 4-6 เดือนทำให้สามารถเลี้ยงได้ปีละ 2 รุ่นเป็นอย่างน้อย ผู้เลี้ยงสามารถคืนทุนได้ในระยะเวลาอันสั้น ในการขยายพื้นที่ดังกล่าว มีผลเสียต่อปริมาณผลผลิตกุ้ง เนื่องจากการก่อสร้างบ่อเลี้ยงกุ้งอย่างไม่เป็นระเบียบ และมีการบุกรุกป่าชายเลนจำนวนมาก ตลอดจนมีการเลี้ยงอย่างหนาแน่นทำให้กุ้งเป็นโรค ปริมาณผลผลิตลดลง และกุ้งตายเป็นจำนวนมาก ผู้เลี้ยงกุ้งจึงประสบปัญหาการเลี้ยงไม่คุ้มทุน และเป็นสาเหตุของการละทิ้งพื้นที่เลี้ยงจากชาวไทยตอนบนไปขยายพื้นที่ใหม่ในภาคใต้และภาคตะวันออกของไทย

สาเหตุของการลดผลผลิตค่อนข้างในพื้นที่การเลี้ยงกุ้งพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาน้ำเสีย ได้แก่ น้ำเสียจากบ้านเรือน โรงงาน และการเกษตรอื่นๆ ซึ่งอาจมีวัตถุดิบพิษเจือปนอยู่ด้วย และน้ำเสียที่ได้จากคลองส่งน้ำและคลองระบายน้ำ สำหรับการเลี้ยงกุ้งที่ไม่มีการจัดทางน้ำเข้า-ออก อย่างเป็นระบบ และน้ำที่ได้รับก็เป็นน้ำเสียจากฟาร์มเลี้ยงกุ้งเอง
2. โรคสัตว์น้ำ เกษตรกรที่เลี้ยงกุ้งหนาแน่นมาก จะทำให้เกิดอาการเครียด และอาหารที่ให้จำนวนมากจะเหลือตกค้างในบ่อ ทำให้คุณภาพน้ำและดินในบ่อเสื่อมลง กุ้งจะเกิดโรคได้ง่ายและมีอัตราการตายสูง
3. การลดพื้นที่ป่าชายเลน การเลี้ยงกุ้งในระยะแรกที่มีการบุกรุกป่าชายเลนจำนวนมาก นั้น มีสาเหตุมาจากวิธีการเลี้ยง กล่าวคือเป็นการเลี้ยงกุ้งแบบธรรมชาติ มีการก่อสร้างบ่อขนาดใหญ่ และได้ถูกกุ้งจากการดินน้ำเข้าบ่อ ซึ่งในน้ำจะมีลูกกุ้งอาศัยอยู่ จากนั้นก็ปล่อยลูกกุ้งให้หาอาหารธรรมชาติในบ่อกิน จนได้ระยะเวลาที่กุ้งโตตามควรจับได้จึงปล่อยน้ำออกและจับกุ้งขาย ป่าชายเลนมีประโยชน์สำหรับการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และเป็นที่อยู่อาศัยของตัวอ่อนสัตว์น้ำโดยเฉพาะลูกกุ้ง ดังนั้นผู้เลี้ยงกุ้งจึงมักสร้างบ่อเลี้ยงกุ้งบริเวณป่าชายเลน เพื่ให้ได้ตัวอ่อนของกุ้งจำนวนมากเวลาตีน้ำเข้าบ่อ ต่อมาการเลี้ยงกุ้งเปลี่ยนเป็นการเลี้ยงแบบพัฒนา ได้มีการเลี้ยงโดยใช้บ่อประมาณ 5 ไร่ปล่อย

พันธุ์กุ้งที่ได้จากการเพาะในโรงเพาะฟัก และเลี้ยงโดยให้อาหารสำเร็จ ทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น และใช้เวลาในการเลี้ยงน้อยลง การเลี้ยงในบึงบริเวณปายายเลนจึงไม่จำเป็น เพราะผู้เลี้ยงไม่ต้องใช้ลูกกุ้งจากธรรมชาติ และดินบริเวณปายายเลนก็ไม่เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้งนัก แต่ก็ยังมีผู้เลี้ยงบางรายยังคงเลี้ยงกุ้งในบริเวณปายายเลน เนื่องจากเคยเลี้ยงในบริเวณดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว หรืออาจจะเป็นเพราะที่ดินเป็นที่ว่างเปล่าไม่มีเจ้าของ หรือที่สาธารณะ การขยายพื้นที่โดยการบุกรุกปายายเลนกระทำได้ง่าย จึงเป็นสาเหตุให้เกิดการเสื่อมสภาพทางนิเวศวิทยา และมีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นได้แก่

- 3.1 การสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ รวมทั้งแหล่งอาศัยของตัวอ่อน เนื่องมาจาก การสูญเสียปายายเลน
- 3.2 คุณภาพน้ำบริเวณชายฝั่งลดลง เนื่องมาจากถูกระบายน้ำจากนาทุ่งทะเล ไม่มี การกรองโดยชุมชนการธรรมชาติ หรือกรองโดยปายายเลน

แนวทางแก้ปัญหา

กรมประมงตระหนักในความสำคัญของอุตสาหกรรมการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งทำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่งของสินค้าภาคเกษตรกรรม การที่จะรักษาผลผลิตกุ้งให้มีปริมาณคงที่ตลอดไป ต้องดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเลี้ยงด้วย นอกจากจะรักษาปายายเลนเพื่อให้เกิดการสมดุลย์ของสิ่งแวดล้อมแล้ว กรมประมงยังดำเนินโครงการตามแผนแม่บทจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล หรือโครงการชลประทานน้ำเค็ม โดยมีหลักการที่จะเพิ่มผลผลิตกุ้ง โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น มีการบำบัดน้ำก่อนระบายทิ้งลงสู่คลองระบาย หรือทะเล และป้องกันกรบุกรุกพื้นที่ปายายเลนมากขึ้น โดยเพิ่มผลผลิตจากพื้นที่เลี้ยงจำนวนเท่าเดิม และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้การเพาะเลี้ยงกุ้งเจริญก้าวหน้า เพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกร การจัดสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า เข้าสู่พื้นที่โครงการ จำเป็นต้องพัฒนาน้ำ พร้อมกับบริหารจัดการชลประทานน้ำเค็ม เพื่อขนส่งผลผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

รูปแบบทั่วไปของการจัดระบบชลประทานน้ำเค็ม

ในการออกแบบระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลนั้น ปัญหาใหญ่คือการจัดระบบน้ำ เนื่องจากในพื้นที่เลี้ยงกุ้งส่วนใหญ่มีการกระจายตัวของฟาร์มเลี้ยงกุ้งอย่างไม่เป็นระเบียบ ดัง

นั้นรูปแบบของระบบน้ำเค็ม จึงขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่แต่ละแห่ง ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆดังนี้

1. การสูบน้ำออกอย่างเดียว ในพื้นที่การเลี้ยงกุ้งที่มีการกระจายตัวของฟาร์มอย่างไม่เป็นระเบียบอยู่เต็มพื้นที่ การจัดระบบคลองส่งน้ำกระทำได้ยาก ประกอบกับพื้นที่ฟาร์มเลี้ยงส่วนใหญ่อยู่ติดทะเล แต่ละฟาร์มมีระบบน้ำเข้าของตัวเองซึ่งสูบน้ำโดยตรงจากทะเล และระบายทิ้งลงคลองระบายน้ำ ทำให้มีการสะสมของอินทรีย์วัตถุมากขึ้นเรื่อยๆ ในที่สุดก็เกิดการเน่าเสีย การแก้ไขปัญหาก็ทำได้โดยการนำบัติน้ำในคลองระบาย ให้มีคุณภาพดีขึ้นจนสามารถสูบน้ำออกทะเลได้ ตัวอย่างของระบบน้ำเค็มแบบที่ 1 ได้แก่ ระบบน้ำเค็มที่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นการสูบน้ำที่นำบัติน้ำในคลองส่วนออกสู่ทะเล เพื่อแก้ปัญหาเน่าเสียบริเวณชายฝั่ง เนื่องจากบริเวณชายฝั่งห่างจากฝั่งประมาณ 200 เมตร ตลอดแนวเหนือ-ใต้ จะมีแนวสันทรายที่ทำให้น้ำเสียถูกกักอยู่ในบริเวณดังกล่าว ฟาร์มกุ้งที่สูบน้ำโดยตรงจากชายฝั่งก็จะได้รับน้ำเสียที่เกิดจากการระบายทิ้ง ทำให้เกิดโรคระบาด
2. การสูบน้ำเข้าอย่างเดียว ได้แก่การต่อท่อออกไปในทะเล เพื่อสูบน้ำที่มีคุณภาพดีเหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้งเข้าสู่โครงการ หลังจากการเลี้ยง น้ำจะถูกระบายลงคลองระบายน้ำและจะได้รับการนำบัติน้ำให้มีคุณภาพดี ก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ตัวอย่างของระบบน้ำเค็มแบบที่ 2 ได้แก่ ระบบน้ำเค็มที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และระบบน้ำเค็มที่อำเภอดำรงกระเบน อำเภอกาบัง จังหวัดจันทบุรี น้ำที่ผ่านออกจากฟาร์มแล้วจะถูกนำบัติน้ำ โดยการให้อาากาศเพื่อช่วยให้แบคทีเรียย่อยสลายสารอินทรีย์ได้ดีขึ้น และจะปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือพื้นที่ Wetland (ป่าชายเลนในอำเภอดำรงกระเบน) เพื่อช่วยนำบัติน้ำอีกครั้งหนึ่ง อนึ่งในการเลี้ยงกุ้งปัจจุบัน น้ำที่ระบายออกจากฟาร์ม จะมีจำนวนน้อยหรือไม่เลย เนื่องจากได้มีการเลี้ยงแบบใหม่ที่ไม่ต้องมีการถ่ายน้ำเข้าออก ได้แก่การเลี้ยงในระบบปิด ดังนั้นการเลี้ยงจึงมีแต่การเติมน้ำซึ่งสูบน้ำจากทะเลห่างฝั่ง ทำให้ได้น้ำที่มีคุณภาพดี และไม่มีการระบายน้ำออกจึงไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
3. การสูบน้ำเข้าและสูบน้ำออก ได้แก่การจัดระบบน้ำเค็มในพื้นที่ที่น้ำทะเลชายฝั่งมีคุณภาพไม่ดี เนื่องจากปัจจัยภายนอก เช่น มีน้ำเสียปล่อยจากบ้านเรือนราษฎรริมฝั่งทะเล หรือจากโรงงานอุตสาหกรรม และมีรูปแบบชายฝั่งที่ชันขวางไม่ให้น้ำที่ระบายออกจากฟาร์มสามารถระบายออกสู่ทะเลได้ จึงต้องก่อสร้างท่อน้ำเข้าและท่อระบายน้ำออกไปในทะเลเพื่อรับน้ำที่มีคุณภาพดีบริเวณห่างจากฝั่ง และนำน้ำที่ระบายทิ้งจากฟาร์มกุ้งออกไปสู่ทะเลเพื่อการนำบัติน้ำต่อไป

8. - 10 โครงการพระราชดำริ อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อสร้างระบบน้ำ
เค็มจำนวน 3 แห่ง งบประมาณรวม 1,380,000,000 บาท (อยู่ระหว่างการประกวด
ราคา)

การดำเนินงานในอนาคต

พื้นที่การเลี้ยงกุ้งในประเทศไทยมีประมาณ 500,000 ไร่ ตลอดแนวชายฝั่ง ขณะนี้กรม
ประมงได้วางผังบริษัทที่ปรึกษา ทำการสำรวจพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ โดย
จัดทำเป็น Master plan ในระยะ 5-10 ปีข้างหน้า ผลปรากฏว่า ในการศึกษาจากภาพถ่ายดาว
เทียมและการสำรวจจากพื้นที่จริง ประเทศไทยมีพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินการโครงการจัดระบบ
น้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ประมาณ 90 แห่ง ใช้งบประมาณในการก่อสร้างประมาณแห่ง
ละ 500-1,000 ล้านบาท ประมาณว่าต้องลงทุนจำนวน 45,000-90,000 ล้านบาท จึงจะก่อสร้างได้
ครบทั้งประเทศ แต่ด้วยกำลังงบประมาณของรัฐบาลมีจำกัด จึงจำเป็นต้องคัดเลือกพื้นที่ที่มีความ
จำเป็นเร่งด่วนก่อน ได้แก่พื้นที่ในเขตจังหวัด สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช และสงขลา ส่วนพื้นที่
ที่เหลือรัฐอาจเสนอให้เอกชนเข้ามาลงทุนในรูปของบริษัทที่ดำเนินการแบบครบวงจร ตั้งแต่การ
ผลิต การแปรรูป และการส่งออก

ปัญหาในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานก่อสร้างระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลนั้น นอกจากจะมีปัญหา
ด้านการออกแบบก่อสร้างเนื่องมาจากรูปแบบของบ่อเลี้ยงกระจายกันอย่างไม่เป็นระเบียบแล้ว ยัง
ประสบปัญหาราษฎรในพื้นที่ต่อต้านมิให้ก่อสร้าง เนื่องจากการก่อสร้างระบบจะต้องมีคลองส่งน้ำ
โรงสูบน้ำ และบ่อบำบัดน้ำเสีย ซึ่งต้องใช้พื้นที่ของราษฎรบางส่วนในการก่อสร้าง กรมประมง
ตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นในขั้นตอนการออกแบบ และศึกษาความเป็นไปได้ในระยะ
แรก กรมได้สำรวจความต้องการของราษฎรและการยินยอมให้ก่อสร้างผ่านที่ดินของราษฎร ซึ่งได้
รับการสนองตอบในทางบวกและราษฎรได้ลงชื่อยินยอมให้ก่อสร้างแล้ว (ได้มีการสำรวจที่ดินที่
โครงการอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี) อย่างไรก็ตามเมื่อ
เริ่มการก่อสร้างราษฎรกลับไม่ยินยอมโดยอ้างว่า ราษฎรผู้เห็นแต่ชื่อยินยอมส่วนหนึ่งได้ขายที่ดินให้
กับผู้อื่นแล้ว ผู้มาใหม่มิได้รับรู้ในข้อตกลงกับกรมประมง และราษฎรบางส่วนอ้างว่าจำนวนที่ดินที่
ตกลงไว้แต่แรกมีจำนวนน้อยกว่าที่สำรวจเพื่อการก่อสร้างในครั้งหลังจึงไม่ยินยอม นอกจากนี้ใน
การสำรวจวางแผนเพื่อวางแนวก่อสร้าง ก็เป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากในพื้นที่โครงการ

อำเภอไชยา มีป่าจากขึ้นขวางแนวสำรวจต้องตัดต้นจากที่ขวางแนวกล้องสำรวจ ผู้รับจ้างต้องจ่ายค่าต้นจากที่เสียหายแก่ราษฎรและต้องคอยระวังหนุ่ยที่ปักไว้มิให้ถูกถอน คาดว่าในขณะก่อสร้างราษฎรจะต้องเรียกร้องค่าเสียหายเนื่องจากบางส่วนไม่สามารถทำการเลี้ยงได้ และกรมประมงต้องจ่ายค่าชดเชยที่ดินให้แก่ราษฎรเจ้าของที่ดินที่ต้องสูญเสียพื้นที่ไป

ปัญหาดังกล่าวต้องได้รับการแก้ไขก่อนการก่อสร้างโครงการอื่นๆในอนาคต การก่อสร้างในพื้นที่ที่ราษฎรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือแม้แต่ในที่สาธารณะที่ราษฎรบุกรุกครอบครองพื้นที่อยู่ รัฐต้องจัดการปัญหากรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แจ่มแจ้ง การให้ราษฎรเห็นด้วยยินยอมอย่างเดียวนั้นเพียงพอ อาจต้องทำเป็นสัญญาที่รัดกุม หรือถ้าเป็นไปได้รัฐควรจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินดังกล่าว

โรคกุ้งทะเล

กลุ่มวิจัยโรคและพยาธิสัตว์น้ำ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลฝั่งอ่าวไทย

ปัจจุบันปัญหาโรคระบาด ยังคงสร้างความเสียหายต่อผลผลิตกุ้งกุลาดำของไทย โดยเฉพาะบริเวณแหล่งเลี้ยงที่มีฟาร์มตั้งอยู่อย่างหนาแน่น ทำให้การบริหารทรัพยากรแหล่งน้ำ การควบคุมคุณภาพน้ำ ตลอดจนการบำบัดคุณภาพน้ำก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ ไม่อาจทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาการระบาดของโรคกุ้ง เชื้อโรคก็จะแพร่กระจายได้ง่าย สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ

โรคระบาดที่มีความรุนแรงในปัจจุบันและแนวทางแก้ไข

1. โรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย (Bacterial Diseases)

1.1 โรค vibriosis (Vibriosis)

เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่เรียกว่า vibrio (*Vibrio* spp) เช่น *V. parahaemolyticus*, *V. alginolyticus* เป็นโรคที่พบบ่อยในระหว่างการผลิตกุ้ง ซึ่งพบทั้งในลูกกุ้งวัยอ่อน กุ้งวัยรุ่นและกุ้งโตเต็มตัว ลักษณะอาการ กุ้งที่ติดเชื้อจะว่ายน้ำซอ่งซ้างที่บริเวณขอบบ่อ อ่อนเพลีย ไม่กินอาหาร ลำตัวกุ้งมักจะมีสีแดงเรื่อๆ เมื่อกุ้งเครียดและหรือติดเชื้อรุนแรง กุ้งจะตายอย่างรวดเร็ว แต่ถ้ากุ้งไม่ตายแบบที่เรื้อรังอาจถูกกำจัดออกไปได้ หรือกลายเป็นการติดเชื้อโรคแบบเรื้อรัง กุ้งที่ติดเชื้อแล้วแต่ยังอยู่ได้เป็นเวลานาน มักจะมีตุ่มดำ เกิดขึ้นในเนื้อกุ้ง

โรคที่เกิดจากเชื้อ vibrio นี้มีชื่อแตกต่างกันออกไป เช่น โรคตายเดือน (one month mortality syndrome) โรคนี้มักจะเกิดขึ้นในกรณีที่สภาพของบ่อไม่ค่อยจะดีนัก มีสาหร่ายตามคันบ่อมากในระยะแรกๆ ของการเลี้ยง เมื่อสาหร่ายเหล่านี้ตายและเกิดการเน่าเสีย ถ้ากุ้งอยู่บริเวณนั้นนานๆ โดยเฉพาะหลังการลอกคราบจะทำให้กุ้งเกิดการติดเชื้อ เปลือกกุ้งมักเกิดแผล เชื้อแบคทีเรียจะเข้าสู่กล้ามเนื้อ และแพร่เข้าระบบเลือดในที่สุด

เนื่องจาก vibrio เป็นเชื้อแบคทีเรียที่มีอยู่ทั่วไปในน้ำกร่อยและน้ำทะเล ดังนั้นโรค vibriosis มักจะพบพร้อมกับโรคอื่นๆ เสมอ เช่นในกรณีที่มีน้ำในบ่อเกิดเน่าเสีย หรือคันบ่อเน่า เนื่องจากมีการสะสมสาหร่ายหรือสิ่งสกปรก กุ้งมักจะพบกุ้งเป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งเชื้อแบคทีเรียที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเชื้อ vibrio อย่างไรก็ตาม เชื้อ vibrio ที่พบนี้เป็นเพียงผลข้างเคียงที่ได้รับ ซึ่งสาเหตุที่แท้จริงมาจากการเน่าเสียของน้ำในบ่อ การแก้ไขต้องทำไปพร้อมๆ กัน โดยเน้นการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อน แต่ในบางครั้ง พบว่าเชื้อ vibrio เองก็เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้กุ้งตาย

การป้องกันและการแก้ไข เมื่อกุ้งปรากฏอาการให้เห็น ควรปรับปรุงสภาพในบ่อโดยการถ่ายน้ำ และเพิ่มเครื่องตีน้ำ ผสมยาปฏิชีวนะลงในอาหารให้กุ้งกิน ในการใช้ยาปฏิชีวนะควรเพิ่มความระมัดระวัง

โดยใช้ขนาดมขนาด และระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น ผสมยาในอาหาร 3-5 กรัม/1กก.อาหาร ให้กินติดต่อกัน 5-7 วัน เป็นต้น ถ้ามีการใช้อาณินขนาด หรือให้อาณินกินไป ก็จะทำให้เชื้อแบคทีเรียค่อยๆมากขึ้น ในการใช้ยาปฏิชีวนะให้กินนั้น ไม่ควรใช้ยาเมื่อกุ้งมีอายุเกิน 75-80 วัน เพราะจะมีธาตุคั่งค้างอยู่ในเนื้อกุ้งได้

การรักษาภาวะในบ่อให้เหมาะสม หลีกเลี่ยงการปล่อยกุ้งแน่นเกินไป ให้อาหารพอต่ออย่า ให้มีอาหารเหลือ เพราะเมื่อกุ้งกินไม่หมดก็จะทำให้เกิดการเน่าเสียของน้ำ และพืชน้ำบ่อได้ ควรมีบ่อพักน้ำ มีการเติมจุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายในบ่อเป็นระยะๆ หมั่นตรวจเช็คปริมาณเชื้อไวรัสในบ่อเลี้ยงอย่างสม่ำเสมอ

1.2 โรคเรืองแสงในกุ้งกุลาดำ

โรคเรืองแสงในกุ้งกุลาดำมีสาเหตุมาจากเชื้อ *Vibrio harveyi* ซึ่งทำความเสียหายให้แก่กุ้งในโรงเพาะฟัก ตลอดจนกุ้งในบ่อเลี้ยง ลักษณะอาการของกุ้งที่เป็นโรค ลูกกุ้งในโรงเพาะฟักจะอ่อนแอ ไม่ค่อยว่ายน้ำ ตัวขุ่นขาว ถ้าเป็นในระยะ Mysis ตัวจะงอ ในกรณีที่ติดเชื้อมาก ลูกกุ้งจะจมลงสู่ก้นบ่อ และตายภายในระยะเวลา 1-2 วัน ซึ่งอัตราการตายจะขึ้นกับอายุลูกกุ้ง กล่าวคือ ลูกกุ้งระยะ post larva จะมีความทนทานต่อแบคทีเรียเรืองแสงดีกว่าลูกกุ้งระยะ nauplius สำหรับกุ้งในบ่อเลี้ยงที่ติดเชื้อแบคทีเรียเรืองแสง จะกินอาหารลดลง ว่ายน้ำบนผิวน้ำช้าๆ บ่อ พบอัตราการตายประมาณ 10-20% ภายใน 5 วัน และมักพบกุ้งตายบริเวณใต้ใบพัด กุ้งที่ติดเชื้อมักจะเรืองแสงในเวลากลางคืน นอกจากตัวกุ้งจะเรืองแสงแล้ว น้ำในบ่อเลี้ยงก็จะเรืองแสงด้วย ซึ่งการเรืองแสงนี้มีความสัมพันธ์กับปริมาณอินทรีย์สารในบ่อ แต่อย่างไรก็ตาม น้ำเรืองแสงที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากแหล่งคัดอนบางชนิดไม่ให้เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ดังนั้นในกรณีที่พบน้ำเรืองแสงที่เกิดจากแหล่งคัดอน ควรถ่ายน้ำบ่อยๆ จนกว่าน้ำใหม่เข้ามาไม่มีแหล่งคัดอนเรืองแสง

การวินิจฉัยกุ้งที่เป็นโรคเรืองแสง โดยการเขี่ยเชื้อจากกุ้งป่วย นำมาเพาะเชื้อในอาหารเลี้ยงเชื้อ Luminous Media (LM) หรือ Sea Water Complete (SWC) จะปรากฏเชื้อแบคทีเรียเรืองแสงสีเขียวบนอาหารเลี้ยงเชื้อเมื่อดูในความมืด หรืออาจจะสังเกตกุ้งในเวลากลางคืน ขณะที่ปิดไฟและปรับให้สายคาขึ้นกับความมืด จะเห็นจุดแสงสีเขียวเล็กๆ ระยะระยะถัดจากนี้ห้อยลงขึ้นลงตามการเคลื่อนไหวของกุ้งจากการศึกษาคุณสมบัติทางกายภาพของเชื้อแบคทีเรียเรืองแสง พบว่าเชื้อจะเจริญได้ช้าที่ความเค็ม 5 ppt แต่สามารถเจริญได้ดีในช่วง pH 7.5-9 ที่ความเค็ม 20 ppt

การป้องกัน โรคเรืองแสงในโรงเพาะฟักและในบ่อเลี้ยง

1. ในโรงเพาะฟัก น้ำที่ใช้ในบ่ออนุบาล และอุปการณในโรงเพาะฟัก ควรผ่านการฆ่าเชื้อแบคทีเรียด้วยคลอรีน เนื่องจากเชื้อ *V. harveyi* สามารถสร้างไบโอฟิล์ม (Biofilm) ได้ ทำให้การใช้สารเคมีหรือยาปฏิชีวนะบางครั้งก็ไม่ได้ผล ดังนั้น จึงควรที่จะต้องมีการฟักเพื่อลดบ่อระหว่างปีด้วย

2. ในบ่อเลี้ยง ควรควบคุมคุณภาพน้ำในบ่อ มีการตรวจเช็คปริมาณเชื้อแบคทีเรียในบ่ออย่างสม่ำเสมอ ลดปริมาณสารอินทรีย์ในบ่อ โดยควบคุมการให้อาหารอย่าให้อาหารเหลือ เพราะอาหารที่เหลือตก

ทั้งจะทำให้ปริมาณสารอินทรีย์ในบ่อเพิ่มขึ้น ควรใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายในบ่อเป็นระยะๆ เมื่อพบกุ้งติด เชื้อแบคทีเรียเรืองแสง ควรช้อนออกให้หมด การใช้ยาปฏิชีวนะมักไม่ค่อยจะได้ผล เพราะเชื้อแบคทีเรีย ชนิดนี้มีการดื้อยาสูงมาก มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของการใช้วัคซีนในกุ้งกุลาดำ พบว่ากุ้งที่กินวัคซีน ที่เตรียมจากเชื้อแบคทีเรีย *V. harveyi* ที่ตาย มีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ได้มากกว่ากุ้งที่ไม่ได้รับ วัคซีน สำหรับกลไกการทำงานของวัคซีนและระบบภูมิคุ้มกันในตัวกุ้ง ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด จำเป็นต้อง มีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้การพัฒนาวัดขึ้นที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 โรคเหงือกสีชา (Tea-brown Gill Syndrome)

ในปี 2539 มีรายงานการเกิดโรคระบาดในกุ้งกุลาดำที่เลี้ยงทางภาคใต้ ลักษณะอาการที่พบ คือกุ้งที่ป่วยจะมีอาการเรืองแสง บริเวณเหงือกมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีชา กุ้งจะตายอย่างรวดเร็ว ภายใน 3-4 วัน จากการตรวจสอบเนื้อเยื่อตับและตับอ่อน พบว่าตับถูกทำลายและมีเชื้อแบคทีเรียแทรกอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งเชื้อแบคทีเรียดังกล่าว เป็นกลุ่ม Luminous bacteria นอกจากนั้นยังตรวจ พบเชื้อ Bacteriophage ใน เซลล์ของแบคทีเรีย เมื่อทดสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์ ผลการทดลองชี้ให้เห็นว่า เชื้อ *V. harveyi* ที่มี Bacteriophage อยู่ด้วยนั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้กุ้งเป็นโรคเหงือกสีชา โดย Bacteriophage จะไปกระตุ้นให้เชื้อแบคทีเรียมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

แนวทางป้องกันแก้ไข เนื่องจากโรคเหงือกสีชามีสาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรียที่มี Bacteriophage เข้าไปอาศัยอยู่ด้วย การป้องกันทำได้โดยการควบคุมปริมาณของเชื้อแบคทีเรียที่มีอยู่ในน้ำ ตรวจเช็คปริมาณเชื้อแบคทีเรียในน้ำอย่างสม่ำเสมอ ควบคุมการให้อาหาร พยายามอย่าให้อาหารเหลือตก ค้าง ใช้จุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายสารอินทรีย์ต่างๆ

ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคจากแบคทีเรีย

1. อย่าปล่อยลูกกุ้งแน่นจนเกินไป ควรปล่อยไม่เกิน 80,000 ตัว/ไร่
2. ควรดูแลจัดการสภาพบ่อเลี้ยงให้ดี มีสีน้ำ ความขุ่นใส ความเป็นกรด-ด่าง อยู่ในช่วงเหมาะสม สม่าเสมอตลอดการเลี้ยง
3. มีบ่อพักน้ำ
4. ไม่ควรนำน้ำที่ระบายจากบ่อที่มีกุ้งเป็นโรค หรือน้ำเรืองแสงเข้าบ่อเลี้ยง
5. ให้อาหารที่มีคุณภาพ ให้อาหารแต่พอคืออย่าให้อาหารเหลือตกค้าง และควรเสริมวิตามินซี 2 กรัม (1 ซ่อนกาแฟ) ต่ออาหาร 1 กิโลกรัม
6. ใช้จุลินทรีย์ ช่วยย่อยสลายของเสียในบ่ออย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อกุ้งมีอายุ 3-4 เดือน
7. ใช้สารเคมีและยาปฏิชีวนะอย่างถูกขนาด และถูกวิธี
8. ตรวจเช็คปริมาณจุลินทรีย์ในบ่อเลี้ยงอย่างสม่ำเสมอ

2. โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส (Viral Diseases)

2.1 โรคหัวเหลือง (Yellow-head Disease)

ลักษณะอาการโดยทั่วไป กุ้งที่ป่วยมักจะมีลักษณะบอบบ่อ กินอาหารลด กุ้งจะมีอาการอ่อนเพลีย ไม่มีแรงคืบ ลักษณะที่เห็นได้เด่นชัดคือ บริเวณส่วนหัว ประกอบด้วยคัมและคัมอ่อน และเหงือก จะมีสีเหลือง กุ้งจะตายเร็วมากภายในเวลา 1-3 วัน ภายหลังจากที่เห็นกุ้งแสดงอาการแล้ว โรคหัวเหลืองพบการระบาดได้ตั้งแต่ กุ้งที่เริ่มปล่อยลงเลี้ยง จนถึงจับขาย แต่ที่พบมากที่สุดในช่วงที่มีอายุประมาณ 50-70 วัน จากการศึกษาวิจัยพบว่า สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส Yellow Head Virus (YHV) มีรูปร่างเป็นแท่ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 40-50 นาโนเมตร มีความยาวของอนุภาคประมาณ 150-200 นาโนเมตร มีคัมหุ้ม (envelop) อนุภาค นอกจากตัวเชื้อไวรัสที่เป็นสาเหตุแล้ว สภาพแวดล้อมเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ไม่นำให้กุ้งอ่อนแอ และภูมิคุ้มกันทางโรคลดลง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของคุณสมบัติภายในบ่อเลี้ยง เช่น สภาพน้ำที่นิ่งบ่อ หรือปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ ตลอดจนการเข้าจับของสิ่งมีชีวิตที่สะสมอยู่ในบ่อเลี้ยง เมื่อกุ้งอ่อนแอถึงจุดที่ไวรัสเข้าทำลายได้ กุ้งก็จะติดเชื้อและแสดงอาการของโรคออกมามี

นอกจากนี้ การศึกษาการแพร่กระจายเชื้อไวรัสหัวเหลือง พบว่า เชื้อไวรัสชนิดนี้แพร่กระจายโดยผ่านทางน้ำ โดยการกินซากกุ้งที่เป็นโรค หรือกินอนุภาคไวรัสอิสระที่มีอยู่ในน้ำนั้น สำหรับพาหะของเชื้อไวรัสหัวเหลือง ได้แก่ กุ้งชนิดต่างๆที่มีอยู่ในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น กุ้งเคย กุ้งหัวแข็ง กุ้งตะกาด กุ้งขาวทะเลชนิด รวมทั้งกุ้งแพขาย

ปัจจุบันมีความพยายามที่จะหาวิธีที่เหมาะสม ในการตรวจวินิจฉัยโรคหัวเหลืองให้มีความสะดวก รวดเร็วและมีความถูกต้องแม่นยำ ซึ่งการตรวจวินิจฉัยเดิมที่ใช้อยู่ ถึงแม้ว่าจะให้ผลถูกต้องก็ตาม แต่ต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ผล ได้แก่ การสกัดเชื้อไวรัสจากตัวกุ้งที่สงสัยว่าจะเป็นโรคหัวเหลือง นำไปฉีดให้กุ้งปกติ สังเกตอาการของกุ้งซึ่งจะต้องใช้เวลาประมาณ 3-5 วัน หรือรองลงมา กุ้งจะแสดงอาการออกมา การตรวจดูความผิดปกติของเนื้อเยื่อ ซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 5 วัน หรือการตรวจดูด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน ก็ต้องใช้เวลาและมีความแพงมาก การย้อมสีดูความผิดปกติของเม็ดเลือด ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาสั้นเพียง 20-30 นาที แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่ตัวอย่างที่นำมาตรวจนั้น จะต้องแสดงอาการของโรคแล้ว สำหรับการผลิต monoclonal antibody เพื่อใช้ตรวจหาเชื้อไวรัสหัวเหลือง ถึงแม้ให้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจในการนำเทคนิคนี้เพื่อารมาใช้ตรวจหาเชื้อไวรัสนั้นยังอยู่ในขั้นทดลอง เพราะยังมีปัญหาในเรื่องของการเตรียมตัวอย่าง และการนำมาใช้งานในห้องปฏิบัติการ ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการต่อไป

โรคหัวเหลือง เป็นโรคที่มีความรุนแรง สามารถก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งเป็นอันมาก เนื่องจากกุ้งที่เป็นโรค จะตายอย่างรวดเร็วในเวลาไม่ถึงสัปดาห์ ถ้าเกษตรกรจับไม่ทันก็จะเสียหายทั้งหมด ปัจจุบันโรคหัวเหลืองยังคงระบาดสร้างความเสียหายอีกหลายพื้นที่ เช่น อ.หัวไทร อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช อ.ระโนด จ.สงขลา อ.ทุ่งวัน อ.ละงู อ.ตงเมตัง จ.สตูล เป็นต้น สำหรับมูลค่าความเสียหายที่เกิดจากโรคหัวเหลือง นับตั้งแต่ปี 2535 จนถึงปัจจุบัน มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1,500 ล้านบาท

แนวทางการป้องกันและแก้ไขสำหรับโรคหัวเหลือง

1. ควรมีการคัดเลือกพันธุ์กุ้งที่แข็งแรง และมีขนาดเหมาะสมปล่อยลงสู่บ่อเลี้ยง
2. ควรมีบ่อพักน้ำ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการระบาดของโรคในช่วงที่มีการระบาด
3. ควรมีการป้องกันและกำจัดพาหะนำเชื้อเข้าสู่บ่อเลี้ยง
4. ควรใช้วิตามินซี ปริมาณ 3-5 กรัม ผสมอาหารให้กิน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค
5. ใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายเป็นระยะๆสม่ำเสมอ
6. หากพบการระบาดในบ่อเลี้ยงควรใช้คลอรีนความเข้มข้น 20-30 พีพีเอ็ม แช่ หรือ แขนงไว้บริเวณประตูระบายน้ำ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อก่อนปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ
7. ในพื้นที่ที่มีการระบาด ควรเปลี่ยนระบบการเลี้ยงมาเป็นแบบกึ่งปิด หรือระบบปิด
8. ควรมีการจัดการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อความร่วมมือในการบริหารทรัพยากรน้ำ ในแหล่งเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ให้ข้อมูลข่าวสาร พัฒนาระบบการเลี้ยงร่วมกัน และลดการแพร่ระบาดของโรค

2.2 โรคตัวแดงดวงขาว (Red Disease with White Patches) มีรายงาน พบการระบาดครั้งแรกในราวปลายเดือนพฤศจิกายน 2537 บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้งแถบอำเภอระโนด และจะนะ จังหวัดสงขลา และปลายเดือนธันวาคม 2537 ที่อำเภอปะเหลียน จังหวัดศรีสะเกษ นับจากนั้นเป็นต้นมา พบการแพร่ระบาดโดยทั่วไปในบริเวณพื้นที่การเลี้ยงกุ้งทั้งทางภาคตะวันออก ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน

ลักษณะอาการโดยทั่วไป กุ้งจะกินอาหารลดลง กุ้งป่วยจะลอยขึ้นบริเวณขอบบ่อ ถ้าตัวมีสีเข้มหรือแดงเรื่อๆ มักจะมีผดสีขาวตามเปลือกทั่วตัว กุ้งที่มีอาการจะทยอยตาย ในบางบ่อพบว่า กุ้งจะตายหมดในเวลา 5-7 วัน กุ้งกุลาดำที่เป็นโรคส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 40-95 วัน จากการตรวจสอบ ตัวอย่าง กุ้งกุลาดำที่เป็นโรคตัวแดงดวงขาว พบความผิดปกติของเนื้อเยื่อ จากอวัยวะส่วนต่างๆ เช่น หัวใจ ลิ้นพอยด์ ออร์แกน เหยือก ขาเดิน อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเม็ดเลือด (haemopoietic tissues) เยื่อบุกระเพาะอาหารและท่อทางเดินอาหาร เป็นต้น แต่ไม่พบในเนื้อเยื่อตับและตับอ่อน นอกจากบริเวณเซลล์เนื้อเยื่อเกี่ยวพัน (connective tissue) นิวเคลียสของเซลล์เยื่อบุผิวในชั้นผิวหนัง (cuticular epithelium) ของอวัยวะที่กล่าวมาแล้ว ยกเว้น ตับ และตับอ่อน จะขยายใหญ่ (hypertrophied nuclei) ซึ่งเมื่อนำมาย้อมด้วยสี H&E จะติดสีแดง (eosinophilic)

สาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อไวรัส Systemic Ectodermal and Mesodermal Baculovirus (SEMBV) มีรูปร่างเป็นแท่ง (bacilliform morphology) มีขนาดความยาวเฉลี่ย 250-300 นาโนเมตร และมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณประมาณ 120 นาโนเมตร มีขนาดใหญ่มากว่าไวรัสหัวเหลือง ประมาณหนึ่งเท่า อนุภาคไวรัส ประกอบด้วยส่วนที่เรียกว่านิวคลีโอ แคปซิด (nucleocapsid) และส่วนที่หุ้มอนุภาค (envelop) ไม่มีการสร้างอ็อกซิจันบอดี และเป็นไวรัสชนิด ดีเอ็นเอ-ไวรัส

มีรายงานพบการระบาดของโรคที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโรคตัวแดงดวงขาว ในกุ้งหลายชนิดในหลายประเทศ เช่น กุ้งกุลาดำ (*Penaeus japonicus*) ประเทศญี่ปุ่น กุ้งขาว (*Penaeus chinensis*)

ประเทศจีน กุ้งกุลาดำ กุ้งแชบ๊วย (*Penaeus merguensis*) และ กุ้งกุลาดำ (*Penaeus monodon*) ที่เลี้ยงในประเทศ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดีย ไต้หวัน มาเลเซีย เวียดนาม บังกลาเทศ และอีกหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา เช่นเดียวกับโรคหัวเหลืองซึ่งมีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัส ยังไม่มียาหรือสารเคมีใดๆ ที่จะรักษาโรคตัวแดงดวงขาวได้ ดังนั้น วิธีป้องกันเป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้กันการแพร่ระบาดของโรค เช่น แช่คลอรีน 50 กก./ไร่ ในบ่อที่เป็นโรคก่อนระบายน้ำออกจากบ่อ หรือนำคลอรีนไปแขวนไว้ตรงประตูระบายน้ำ ในขณะที่ปล่อยน้ำออกจากบ่อ เพื่อเป็นการลดปริมาณเชื้อ ที่มีอยู่และเป็นการสกัดกั้นการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่าเชื้อไวรัสดังกล่าว สามารถติดต่อผ่านทางน้ำ พาหะนำเชื้อ การกินกันเอง ปัจจุบันมีการนำเอาเทคนิคพีซีอาร์ (Polymerase Chain Reaction) มาประยุกต์ใช้ในการตรวจวินิจฉัยโรคตัวแดงดวงขาวในกุ้งกุลาดำ ตรวจหาพาหะนำเชื้อ ทำให้ทราบว่า นอกจากกุ้งในธรรมชาติหลายชนิดจะเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสแล้ว ยังมีปูหลายชนิด แม่น้ำพรุขง หอยขมคัส และตัวอ่อนแมลงบางชนิดก็เป็นพาหะตัวเช่นกัน การตรวจสอบการติดเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาวในพ่อแม่พันธุ์กุ้ง และในลูกกุ้งสามารถช่วยให้เกษตรกรสามารถคัดเลือกกุ้งที่มีคุณภาพ และปลอดเชื้อ เพื่อนำไปปล่อยเลี้ยง ซึ่งช่วยลดปัญหา และลดวงจรการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสได้เป็นอย่างดี

แนวทางป้องกันและแก้ไขโรคตัวแดงดวงขาว

1. ควรมีการคัดเลือกลูกกุ้งที่แข็งแรง ปราศจากเชื้อ และมีขนาดเหมาะสม คือไม่น้อยกว่าพี-12 และลูกกุ้งควรผ่านการตรวจด้วยพีซีอาร์ก่อนที่จะปล่อยเลี้ยง
2. ควรมีบ่อกักน้ำ เพื่อใช้สำหรับเปลี่ยนถ่ายน้ำ เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน
3. ควรเตรียมบ่อให้พร้อมก่อนปล่อยลูกกุ้ง มีการตากบ่อและกำจัดเลน เพื่อลดความหมักหมมของบ่อกักน้ำ
4. ควรเติมจุลินทรีย์ลงในบ่อกักน้ำเป็นระยะๆ เพื่อลดการเน่าเสียของของเสียที่เกิดขึ้นภายในบ่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเดือนที่ 3-4 ของการเลี้ยง
5. ควรมีการป้องกันและกำจัดพาหะนำเชื้อไวรัสในบ่อกักน้ำ
6. ผสมไวตามินบี ปริมาณ 3-5 กรัมในอาหารให้กุ้งกิน เพื่อเสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกันโรค
7. หากพบการระบาดของบ่อกักน้ำควรแช่คลอรีนความเข้มข้น 20-30 พีพีเอ็ม หรือแขวนไว้บริเวณประตูระบายน้ำ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อก่อนปล่อยน้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำ
8. ควรมีการจัดรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อความร่วมมือในการบริหารทรัพยากรน้ำในแหล่งเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ให้ข้อมูลข่าวสาร และพัฒนาระบบการเลี้ยงร่วมกัน

ความก้าวหน้าทางวิชาการ และอุปสรรค

ปัจจุบันสถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล โดยกลุ่มวิจัยโรคและพยาธิสัตว์น้ำ ได้ทำการศึกษาวิจัย สาเหตุการเกิดโรค การแพร่กระจาย และวิธีการป้องกันควบคุมการระบาดของโรค โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตกุ้งทะเลมากที่สุด ทางกลุ่มฯ ประสานความร่วมมือในการผลิตดีเอ็นเอคั่นแบบ (primers) สำหรับเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาว จนสามารถนำดีเอ็นเอคั่นแบบดังกล่าว มาใช้ในการตรวจวินิจฉัยโรคตัวแดงดวงขาว โดยใช้เทคนิคปฏิกิริยาถูกโซ่โพลีเมอเรส หรือพีซีอาร์ (Polymerase Chain Reaction, PCR) และให้บริการตรวจรับรองคุณภาพถูกกุ้งแก่เกษตรกร ว่าปลอดเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาว ตั้งแต่ปี 2539 ปัจจุบันกรมประมง ขยายการบริการดังกล่าวให้กับเกษตรกร ครอบคลุมพื้นที่การเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำตลอดแนวชายฝั่งทั้งหมดของประเทศ รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวแก่ภาคเอกชนด้วย

อย่างไรก็ตามสถาบันฯ ยังคงเร่งศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาโรคกุ้งต่อไป โดยมีงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาระบบภูมิคุ้มกันในกุ้ง การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรค และวิธีการตรวจวินิจฉัยโรคให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองของความต้องการของเกษตรกร แม้จะประสบกับปัญหาเรื่องงบประมาณ เครื่องมือ และจำนวนของนักวิจัยก็ตาม

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่นับว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาทางวิชาการ ก็คือ ความร่วมมือของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้ง การบริหารและการจัดการระบบน้ำ เนื่องจากภาครัฐเองไม่สามารถเข้าไปดำเนินการจัดระบบ วางผังบ่อเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลของเกษตรกรใหม่ได้ เพราะเป็นที่ถือครองของเกษตรกร จึงให้ข้อเสนอแนะทางปฏิรูปพื้นที่การเพาะเลี้ยง เพื่อจัดระบบใหม่ โดยเพิ่มระบบการบำบัดน้ำทิ้ง ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ หรือเพื่อนำน้ำหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลมีความยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เครือข่ายบริษัท แอควาสตาร์ จำกัด. 2537. การเลี้ยงกุ้งกุลาค่า. อาคันตุ๋ย ศรีเอชัน: 45-52.
- ดาญี แซ่ฮุย อนันต์ คัมศุตะพานิชย์ และธิดา เรืองแป้น. 2530. *Vibrio harveyi* สาเหตุของโรคแบคทีเรียเรืองแสงในกุ้งกุลาดำ. เอกสารวิชาการฉบับที่ 6/30 กองประมงน้ำจืด กรมประมง. 11 หน้า
- Asian Shrimp Culture Council. 1994. SEMBV-an emerging viral threat to culture shrimp in Asia. Asian Shrimp News 20: 2-3.
- Boonyaratpalin, S., K. Supamattaya, J. Kasornchandra, S. Direkbusarakom, U.Ekpanithanpong and C. Chantanachooklin. 1993. Non-occluded baculo-like virus, the causative agent of yellow-head disease in the black tiger shrimp (*Penaeus monodon*). Fish Pathol. 28:103-109.
- Chou, H-Y., C-Y. Huang, C-H. Wang, H-C, Chiang and C-F Lo. 1995. Pathogenicity of a baculovirus infection causing white spot syndrome in cultured penaeid shrimp in Taiwan. Dis. Aquat. Org. 23:165-173.
- Inouye, K., S. Miwa, N. Oseko, H. Nakano, T. Kimura, K. Momoyama and M. Hiraoka. 1994. Mass mortalities of cultured kuruma shrimp *Penaeus japonicus* in Japan in 1993: electron microscopic evidence of the causative virus. Fish Pathol. 29:149-158.
- Jie, H., S. Xiaoling, Y. Jia and Y. Conghai. 1995. Baculoviral hypodermal and hemato-poietic necrosis-study on the pathogen and pathology of the explosive epidemic disease of shrimp. Marine Fisheries Research. Vol. 16:7 (Abstract).
- Kasornchandra, J. K. Supamattaya and S. Boonyaratpalin 1995. Electron microscopic observations on the replication of yellow-head baculovirus in the lymphoid organ of *Penaeus monodon*. Pages 99-105. in M. Shariff, J.R. Arther, R.P. Subasinghe (eds). Diseases in Aquaculture II. in Proceedings of the second symposium on diseases in Asian aquaculture. Fish Health Section, Asian Fisheries Society, Metro Manila.

LIRT

- Kasornchandra, J. and S. Boonyaratpalin. 1995. Development of monoclonal antibodies for specific detection of the yellow-head disease in *Penaeus monodon*. National Institute of Coastal Aquaculture, Songkhla, Technical paper No. 15/1995. 14 p. (in Thai)
- Kasornchandra, J., S. Boonyaratpalin and J. L. Fryer. 1997. Primer production used in polymerase chain reaction for diagnostic of red disease with white patches in *Penaeus monodon*. National Institute of Coastal aquaculture. Technical paper No. 14/1997, 10p.
- Kasornchandra, J., S. Boonyaratpalin and T. Itami. 1997. Microscopic observations and polymerase chain reaction detection of white spot syndrome in cultured penaeid shrimps in Asia. Suppl. Aquaculture (in press).
- Kasornchandra, J., S. Tandavanitj, K. Supamattaya, S. Boonyaratpalin and T. Itami. 1997. Recent progress in research on the white spot disease in penaeid shrimp in Thailand. National Institute of Coastal Aquaculture. Technical paper 15/1997. 13p.
- Kasornchandra J., S. Boonyaratpalin, R. Khongpradit and U. Akepanithanpong. 1995. Mass mortality caused by systemic bacilliform virus in cultured penaeid shrimp, *Penaeus monodon*, in Thailand. Asian Shrimp News. 5:2-3.
- Karunasagar, I., S. K. Otta and I. Karunasagar. 1996. Biofilm formation by *V. harveyi* on surfaces. Aquaculture 140:241-245.
- Ruangpan, L., Y. Danayadol, S. Direkbusarakom, S. Siurairatana and T.W. Flegel. 1997. Bacteriophage implicated in mortality of cultivated *Penaeus monodon* exhibiting Tea-Brown Gill Syndrome (TBGS). In proceeding of the seminar on shrimp biotechnology. p 91-96, National Center for Genetic Engineering and Biotechnology. Bangkok, Thailand.
- Takahashi, Y., T. Itami, M. Kondo, M. Maeda, R. Fujii, S. Tomonaga, K. Supamattaya and S. Boonyaratpalin. 1994. Electron microscopic observation of bacilliform virus infection in kuruma shrimp (*Penaeus japonicus*). Fish Pathol. 29:121-125.
- Wongteerasupaya, C., J. E. Vickers, S. Sriurairatana, G. L. Nash, A. Akarajamorn, V. Boonsaeng, S. Panyim, A. Tassanakajon, B. Withyachumarnkul and T. W.

เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา
แนวทางการพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลเพื่อการส่งออก

เรื่อง

พันธุ์กุ้งและพ่อแม่พันธุ์

ความเป็นมาของอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตที่ส่งกุ้งแช่ดองไปทั่วโลกเป็นอันดับหนึ่ง คิดต่อดันมาเป็นเวลากว่า 5 ปีแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากการที่รัฐบาลโดยกรมประมงได้เห็นความสำคัญของกุ้งทะเล และส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลมาอย่างจริงจังและต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2513 เป็นต้นมา โดยได้เริ่มตั้งสถานีเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลขึ้น 3 แห่ง ในจังหวัดชายฝั่งคือระยอง ภูเก็ต และสงขลา ในปี 2514 มีการทำนากุ้งในพื้นที่ประมาณ 5-6 ไร่ มีฟาร์มทั้งสิ้น 1,137 ฟาร์ม ส่วนใหญ่เป็นระบบธรรมชาติ (Extensive system) และ กึ่งพัฒนา (Semi-intensive system) ซึ่งใช้การเปิดน้ำเข้าพร้อมลูกกุ้งจากธรรมชาติ ไม่มีการให้อาหาร เลี้ยงแบบไม่หนาแน่น ส่วนใหญ่เป็นกุ้งแบริว (Penaeus merguensis และ P. indicus) และกุ้งตะกาด (Metapenaeus spp.) ในปี 2515 กรมประมงเริ่มผลิตลูกกุ้งกุลาดำ (P. monodon) จากโรงเพาะพันธุ์ของกรมประมงได้เป็นครั้งแรกจึงเริ่มมีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำขึ้น ซึ่งระยะแรกส่วนใหญ่เป็นการปล่อยลงเสริม รายปี 2518 เริ่มมีการเลี้ยงในระบบพัฒนา (Intensive system) ซึ่งต้องปล่อยกุ้งลงเลี้ยงหนาแน่นและให้อาหารเป็นเวลา อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลเริ่มต้นอย่างจริงจังเมื่อปี 2523 เริ่มมีการสร้างโรงงานผลิตอาหาร มีห้องเย็นเพื่อทำกุ้งสดแช่แข็งส่งออก มีการทำฟาร์มเลี้ยงโดยปล่อยกุ้งลงเลี้ยงอย่างหนาแน่นและควบคุมความเป็นไปในบ่อเลี้ยงคือเป็นการเลี้ยงกุ้งแบบพัฒนาอย่างแท้จริง สำหรับกิจกรรมโรงเพาะพันธุ์กุ้งทะเลก็เริ่มมีการนำเทคนิคการเพาะลูกกุ้งแบบได้หัวน้เข้ามาใช้ ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกกุ้งทะเลอันดับต้น ๆ ของโลก ตั้งแต่ปี 2524 กุ้งสดแช่แข็งนี้คิดเป็นร้อยละ 70 ของอาหารแช่แข็งส่งออกของไทย ในระหว่างปี 2529 - 2537 กุ้งสดแช่แข็งมีอัตราการส่งออกเติบโตต่อเนื่องร้อยละ 27.4 (ตารางที่ 1) ในระหว่างปี 2529 - 2534 เป็นยุคที่อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล เป็นธุรกิจที่หารายได้อย่างมหาศาลแก่ผู้ประกอบการ และประเทศไทยก็ได้เป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกตั้งแต่ปี 2536

ในปี 2533 เป็นปีที่ราคากุ้งตกต่ำเนื่องจากผลผลิตกุ้ง มีมากกว่าที่ตลาดต้องการปีนี้เป็นปีที่ตลาดญี่ปุ่นขอการสั่งซื้อกุ้ง ส่วนหนึ่งเนื่องจากพระเจ้าจักรพรรดิคือโรอิดันพระชนม์ ประกอบกับมีภัยแล้งในประเทศไทย สิ่งแวดล้อมในบริเวณที่ทำนากุ้ง ในภาคกลางหรือบริเวณอื่นอาจไทยเริ่มเป็นพิษ การทำฟาร์มกุ้งมีปัญหา จึงมีการอพยพย้ายที่มาทำฟาร์มในภาคตะวันออกและภาคใต้ ซึ่งอยู่ห่างออกมา มีน้ำทะเลที่สะอาดกว่า ทั้งพื้นที่นากุ้งภายในบริเวณกันดารไว้ถึง 281,250 ไร่ (Briggs, 1988)

1994) พื้นที่เหล่านี้ต้องการเวลาในการทำให้คืนสู่สภาพที่จะทำประโยชน์ทางการเกษตรได้อีก

ตารางที่ 1: ประเทศไทยส่งออกกุ้งทะเลสด และแช่แข็ง ระหว่างปี 2529 - 2538

(ที่มา : สมาคมอาหารแช่แข็งแห่งประเทศไทย)

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2529	28,717	4,391
2530	33,910	5,749
2531	43,624	9,049
2532	79,601	16,652
2533	84,723	20,454
2534	121,002	26,230
2535	139,884	32,232
2536	148,862	37,839
2537	199,119	49,062
2538 (มก.-ศค.)	108,855	32,224

ผลผลิตกุ้งซึ่งมาจากการเลี้ยงหรือการฟาร์มกุ้ง ทั้งสิ้นของไทยในปี 2538 ประมาณ 220,000 เมตริกตัน(ซึ่งลดลงจากปี 2537 ประมาณ 9 %) หรือ 30.9 % ของผลผลิตรวมจากการเลี้ยงกุ้งของโลก ในเนื้อที่ประมาณ 585,000 ไร่ หรือ 7.9% ของพื้นที่ผลิตกุ้งของโลก และจากจำนวนฟาร์มกว่า 20,000 ฟาร์ม (World Shrimp Aquaculture, 1995; กรมประมง, 2536, ตารางที่ 2) ในขณะที่ผลผลิตจากการเลี้ยงเพิ่มขึ้น ผลผลิตจากการจับ (Fishing) ก็ลดน้อยลงลงอยู่ในระดับ 110,000-140,000 เมตริกตัน ตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา ในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจเป็นเช่นนี้ การส่งออกกุ้งทะเลจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการชักนำเงินตราต่างประเทศเข้ามา

ตารางที่ 2. ประเภทของฟาร์มกุ้งในประเทศไทย (ที่มา : กรมประมง 2536)

ประเภทของฟาร์ม	จำนวนฟาร์ม	%	เนื้อที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
ธรรมชาติ (Extensive)	3,031	15.1	152,562.5	5,250.05
กึ่งพัฒนา (Semi-intensive)	1,522	7.6	68,175.0	3,750.08
พัฒนา (Intensive)	15,474	77.3	228,556.3	216,514.18
รวม	20,027	100.0	449,293.8	225,514.30

สถานการณ์ปัจจุบัน

พันธุ์กุ้งทะเลเพื่อการเพาะเลี้ยงที่สำคัญทางเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันคือกุ้งกุลาดำ (*Penaeus monodon* Fabricious) 95% ของกุ้งที่ทำการเพาะเลี้ยงและส่งออก เป็นกุ้งกุลาดำ อีก 5% เป็นกุ้งแมงวับ (*Penaeus merguensis* และ *P. indicus*) พันธุ์กุ้งกุลาดำที่ใช้อยู่ เป็นกุ้งจากแหล่งธรรมชาติ 2 แห่ง คือจากทะเลลึกฝั่งอันดามัน จังหวัด สตูล ตรัง กระบี่ ภูเก็ต และ ฝั่งอ่าวไทย ทาง ตะวันออก แถบจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด นอกจากนี้เป็นทางชายฝั่งทางใต้ คือจังหวัด สงขลา และปัตตานี ดังนั้นกุ้งกุลาดำจึงเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพราะเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตกุ้งกุลาดำรายใหญ่ของโลกดังกล่าวนานแล้ว มีการส่งออกถึง 250,000 ตัน ในปี 2537 คิดเป็นมูลค่า 50,000 ล้านบาท อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและประเทศไทยกลายเป็นผู้นำของโลกในการผลิตกุ้งนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ลูกกุ้งที่นำมาเลี้ยงเกือบทั้งหมดได้มาจากโรงเพาะลูกกุ้ง (shrimp hatchery) ที่ใช้แม่กุ้งที่จับมาจากธรรมชาติ ซึ่งในการนี้ประมาณ 30-50% ของพ่อแม่พันธุ์จากธรรมชาติ ดายหรือสูญเสียระหว่างการขนส่งก่อนและหลังการปิดตาหรือตัดตาเพื่อให้กุ้งมีไข่ หลังจากกุ้งวางไข่ 2 ครั้งแล้วพ่อแม่พันธุ์เหล่านี้จะถูกขายไปยังภัตตาคาร ร้านอาหารหรือบริโภคต่อไป ดังนั้นจะไม่มีพ่อแม่พันธุ์กุ้งที่จับมาจากธรรมชาตินี้กลับลงทะเลอีก มีโรงเพาะพันธุ์กุ้งทะเลประมาณ 2,300 แห่งตั้งอยู่ตามชายฝั่งทะเลทางภาคตะวันออกและภาคใต้ของประเทศไทย ในจำนวนนี้ 90% เป็นโรงเพาะขนาดเล็กขนาดจุกรวมประมาณ 50 ตันผู้ประกอบการส่วนใหญ่ใช้สมาชิกในครัวเรือนเหมือนการทำกิจกรรมในครอบครัวและอาจทำกิจกรรมเป็นช่วง ๆ เช่นพ่อแม่พันธุ์ ก็คือผลิตแต่อร์เพลิส หรืออนุบาลโดยนำลูกกุ้งไปใส่ถาวรมาอนุบาลระยะหนึ่งแล้วจึงขายให้ฟาร์มลงเลี้ยงในบ่อ หรืออาจทำทั้งเพาะพันธุ์และอนุบาลจนส่งขายให้ฟาร์มนำไปเลี้ยง อัตรารอดของลูกกุ้งที่เพาะได้ประมาณ <1-90% 8% เป็นโรงเพาะขนาดกลางความจุประมาณ 50 ตันขึ้นไปถึงประมาณ 500 ตัน ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคของญี่ปุ่นหรือไต้หวันหรือเรียกว่าเทคนิคทางตะวันออก ซึ่งใช้ความสมดุลย์ภายในบ่อเปลี่ยนถ่ายน้ำระหว่างการอนุบาลน้อย อัตรารอดของลูกกุ้งที่เพาะได้ประมาณ 50% และอีก 2% เป็นโรงเพาะขนาดใหญ่มีขนาดจุก 500 ตันขึ้นไป มีการใช้เทคนิคของทางตะวันตก มีการลงทุนที่สูงมาก ๆ ใช้เครื่องมือไฮเทคต่าง ๆ ใช้นักวิชาการเป็นผู้ควบคุมดูแล สัตว์ลูกกุ้งหนาแน่น อัตรารอดของลูกกุ้งที่เพาะได้ประมาณ 70-80% ส่วนใหญ่ตั้งขึ้นควบคู่กับฟาร์มขนาดใหญ่เพื่อผลิตลูกกุ้งป้อนฟาร์มของตนเองและขายบริเวณใกล้เคียงเพื่อนำไปอนุบาลต่อแล้วขายให้ฟาร์มไปเลี้ยงอีก สำหรับกุ้งกุลาดำยังมีอนาคตที่ดีในการส่งออก ดูจากการที่มีกุ้งกุลาดำอยู่ถึง 57% ในตลาดโลก (World Shrimp Aquaculture, 1995) ซึ่งผู้นำเข้ารายสำคัญคือสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น พันธุ์กุ้งที่สำคัญรองลงมาคือกุ้งขาวของฝั่งตะวันตก (*Penaeus vannamei*) ซึ่งมีถึงร้อยละ 20 ในตลาดโลก กุ้งชนิดนี้นิยมเลี้ยงในประเทศแถบอเมริกาใต้เช่น อิเควดอร์ และหลายประเทศในลาตินอเมริกา กุ้งชนิดนี้ส่งขายใน

อเมริกาประมาณ 70% ในประเทศไทยเรายังไม่มีการเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรม ดังนั้น ในที่นี้จะกล่าวถึงกุ้งกุลาดำเป็นหลัก

ความก้าวหน้าทางวิชาการ

การที่กุ้งกุลาดำเป็นที่นิยมเลี้ยงและเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เนื่องจากเป็นกุ้งที่มีขนาดใหญ่ เจริญเติบโตเร็ว สามารถเลี้ยงเพื่อขายได้ภายในเวลา 120-150 วัน(น้ำหนัก 25-30 กรัม/ตัว) และทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เช่น ความเค็มและอุณหภูมิได้ดี แต่มีข้อเสียที่การเพาะพันธุ์ที่ล้าสมัยทำได้นยาก กรมประมงเริ่มเพาะลูกกุ้งกุลาดำได้เมื่อปี 2515 ได้ทำการทดลองเลี้ยงและส่งเสริมให้เกษตรกรปล่อยเสริมในการเลี้ยงกุ้งแบบธรรมชาติ ซึ่งต่อมาได้มีการส่งเสริมให้ปล่อยเลี้ยงอย่างจริงจังในการเลี้ยงแบบพัฒนาเมื่อมีการส่งเสริมให้เอกชนผลิตลูกกุ้งได้ กุ้งกุลาดำเหมาะกับการเลี้ยงแบบพัฒนาเนื่องจากโตเร็วและทนต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ดีกว่ากุ้งแม่น้ำซึ่งเป็นที่นิยมเลี้ยงจนต่อมาได้เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ดังกล่าวแล้วข้างต้น ทั้งนี้กรมประมงได้ทำการเก็บข้อมูล สำรวจ ศึกษาและวิจัยทั้งเรื่องเทคนิคการเพาะพันธุ์ การอนุบาล ตลอดจนการเลี้ยงกุ้งทะเลโดยเฉพาะกุ้งแม่น้ำวัยและกุ้งกุลาดำอย่างต่อเนื่อง

สำหรับกุ้งกุลาดำได้กล่าวมาแล้วว่าการเพาะพันธุ์ในที่ล้าสมัยได้ยากจึงต้องมีวิธีไหนวนำให้กุ้งมีการพัฒนาไข่หรือมีไข่จนมีไข่แก่และสามารถวางไข่ได้ในขณะนี้วิธีที่นิยมใช้คือการบิบบดาหรือตัดคาของแม่กุ้งออกข้างหนึ่ง เนื่องจากได้มีการศึกษาวิจัยด้านสรีรวิทยาการสืบพันธุ์ในสัตว์จำพวกกุ้งปู (Crustaceans) ทำให้รู้ว่าที่ก้านดาของสัตว์พวกนี้มีฮอร์โมนที่ไปยับยั้งการพัฒนาของเซลล์สืบพันธุ์ รวมถึงไข่ของกุ้งเมื่อกำจัดกลุ่มเซลล์ที่สร้างฮอร์โมนนี้ที่ก้านดาออกไปจะทำให้ไข่มีการพัฒนาต่อไป ทำให้กุ้งไข่แก่และวางไข่ได้ทั้งนี้ก็ต้องประคบกับได้รับอาหารที่ดีและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย ดังนั้นการเพาะพันธุ์กุ้งกุลาดำที่หาอยู่อย่างได้ผลดีขณะนี้ต่างใช้การบิบบดาแม่กุ้งข้างหนึ่งทั้งสิ้น แต่ถ้าบิบบทั้งสองข้างกุ้งมักจะตายก่อนไข่ ต่อมามีการทดลองวิจัยพบว่า กุ้งที่บิบบดาแล้วมักตายส่วนหนึ่งก่อนมีไข่ และมีไข่แล้วก็ตายในเวลา 30-90 วัน อยู่สั้นกว่าแม่กุ้งปกติ อีกทั้งลูกกุ้งรุ่นหลัง ๆ มักมีปัญหาระหว่างการอนุบาล หรือเมื่อนำไปเลี้ยงต่อ จึงได้ทำการทดลองวิจัยต่อถึงฮอร์โมน และปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและอาหารที่จะทำให้แม่กุ้งมีไข่โดยไม่ต้องบิบบดาเพื่อเป็นการใช้แม่กุ้งให้คุ้มค่าเพราะเป็นทรัพยากรที่ใกล้จะหมดจากแหล่งธรรมชาติ ทำให้ทราบว่าโปรเจกต์ฮอร์โมนเป็นฮอร์โมนที่มีความสำคัญในการสืบพันธุ์ของกุ้งเช่นเดียวกับสัตว์ชั้นสูงอื่นนอกเหนือจากฮอร์โมนจากต่อมไทรอยด์ที่ก้านดาจึงมีทางที่จะใช้ฮอร์โมนโดยตรงหรือทางล่อในอาหารเสริมให้แม่กุ้งมีไข่โดยไม่ต้องบิบบดา

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการผสมพันธุ์เนื่องจากกุ้งกุลาดำจะผสมพันธุ์หลังจากเพศเมียลอกคราบก่อนที่แม่กุ้งจะมีไข่ กุ้งตัวผู้จะนำถุงน้ำเชื้อไปสอดไว้ที่เพศเมียขณะที่คราบจะแข็งถ้าเพศ

เมื่อมีไข่แก่ก่อนลอกคราบที่จะได้ลูกกุ้งแต่น้ำแม่กุ้งลอกคราบก่อนระหว่างเวลาถูกจับขึ้นมาจากทะเล ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่แม่กุ้งเคยอยู่ก็จะมีโอกาสลอกคราบได้ก่อนวางไข่ ซึ่งถ้าไม่ได้รับการผสมอีกครั้งจะทำให้ไข่ไม่ได้ลูกกุ้งตามที่ต้องการ จึงต้องทำการผสมเทียมเพื่อให้ได้ลูกกุ้งโดยการช่วยนำถุงน้ำเชื้อไปสอดให้เพศเมียที่ลอกคราบใหม่ ๆ พบว่าสามารถทำให้กุ้งไข่ออกมากและฟักเป็นตัวได้เช่นเดียวกับการผสมตามธรรมชาติ จึงทำให้ได้ลูกกุ้งตามต้องการ

เนื่องจากเมื่อมีการเพาะพันธุ์มากขึ้นจึงมีการจับแม่กุ้งในธรรมชาติจากทะเลขึ้นมาใช้มากขึ้นโดยลำดับ ทำให้พ่อแม่พันธุ์กุ้งกุลาดำจากธรรมชาติที่นิยมใช้นานามะพันธุ์ คือ เพศเมียความยาว 25 ซม. ขึ้นไป น้ำหนักประมาณ 150 กรัมขึ้นไป เพศผู้ น้ำหนัก 100 กรัมขึ้นไปมีจำนวนลดน้อยลง ราคาแพงขึ้นจากคู่ละ 300 - 500 บาทตอนเริ่มแรก(2515-20) มาเป็น 2,500 - 3,500 บาทในปัจจุบัน เพราะหายากขึ้น ดังนั้นกรมประมงจึงให้มีการทดลองเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ในบ่อดินเป็นการผลิตพ่อแม่พันธุ์กุ้งกุลาดำเพื่อทดแทนแม่กุ้งจากธรรมชาติ และสกัดกุ้งพันธุ์ดีเพื่อการเพาะเลี้ยงโดยนำลูกกุ้งระยะ P15 จากพ่อแม่พันธุ์ธรรมชาติ(ฝั่งอันดามัน) มาเลี้ยงในบ่อดินขนาด 1 และ 2 ไร่ เป็นเวลา 4 เดือน แล้วคัดกุ้งที่ ขนาดโต แข็งแรง นำมาเลี้ยงในบ่อดินที่เตรียมไว้อีกบ่อ ในอัตรา 5-10 ตัว/ตร.ม. และ อัตราส่วนเพศ 1:1 ให้อาหารเป็นอาหารเม็ดสำหรับกุ้งใหญ่ เริ่มด้วยอาหารสดจำพวกหอยกะพงในบางครั้ง เป็นเวลา 13 เดือน ระหว่างนี้ก็มีการย้ายบ่อทุก 4-6 เดือน ควบคุมความสมบูรณ์เพศพบว่ามีการพัฒนาไข่ไข่และมีการผสมพันธุ์ในบ่อดินที่เลี้ยง มีกุ้งพ่อแม่พันธุ์รุ่นแรกประมาณ 5,000 ตัว(F₀) นำพ่อแม่พันธุ์ที่ได้มาทดลองเพาะพันธุ์ ได้ลูกกุ้งรุ่นแรก(F₁) ที่มาจากพ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงในบ่อดินเมื่อปลายปี 2539 ลูกกุ้งเหล่านี้เมื่ออนุบาลได้ระยะ P15 ก็ได้มาเลี้ยงในบ่อดินในอัตรา 30 ตัว/ตร.ม. จนอายุประมาณ 4 เดือนแล้วคัดแต่ตัวที่โตเร็ว สมบูรณ์แข็งแรงมาเลี้ยงในบ่อดินอีกบ่อ เช่นเดียวกับการเลี้ยงครั้งแรก จนขณะนี้มียาไข่ได้ประมาณ 9 เดือน จำนวนประมาณ 9,000 ตัว จึงได้เตรียมให้อาหารเสริมจำพวกอาหารสดต่าง ๆ เพื่อให้สมบูรณ์แล้วมีการพัฒนาไข่ผสมพันธุ์ในบ่อเลี้ยงเพื่อจะนำมาเพาะพันธุ์ให้ได้ลูกกุ้งจากพ่อแม่พันธุ์ ในบ่อดินรุ่นต่อมา(F₂) โดยจะมีการเก็บข้อมูลด้านความสมบูรณ์ การเจริญเติบโต ความสมบูรณ์เพศและความคงของไข่ ซึ่งสัมพันธ์กับอายุเป็นต้น เพื่อจะได้ทำการทดลองวิจัยเรื่องการคัดพันธุ์ที่แข็งแรงและให้ลูกมากจากพ่อแม่พันธุ์ที่กรมประมงสร้างขึ้นนี้ต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

1. พ่อแม่พันธุ์กุ้งกุลาดำในธรรมชาติมีจำนวนน้อยลง เนื่องจากการนำมาขึ้นมาใช้มากขึ้นไม่มีการสร้างพ่อแม่พันธุ์ปล่อยทดแทนในธรรมชาติได้เพียงพอ เพราะแม่กุ้งที่ถูกจับมาใช้ไม่มีโอกาสกลับไปสู่ธรรมชาติในแหล่งที่มันถูกจับมาได้อีกดังกล่าวแล้ว ทำให้พ่อแม่พันธุ์ที่สมบูรณ์แข็งแรงจากธรรมชาติมีจำนวนลดน้อยลง

2. คุณภาพลูกกุ้งแต่ละชุดไม่แน่นอน เนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่นคุณภาพน้ำในแหล่งที่ตั้งโรงเพาะพันธุ์เลวลง คุณภาพของพ่อแม่พันธุ์ที่ย้อนแอ่นและเป็นพาหะของโรคไวรัส ฯ เป็นต้น ส่งผลทำให้มีปัญหาอย่างมากในการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ เช่น กุ้งเติบโตต่างกัน และเป็นโรคระบาด ทำให้อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลมีปัญหา

3. โรคระบาด แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศผู้ผลิตที่ส่งกุ้งแช่เย็นสดไปทั่วโลกเป็นอันดับหนึ่ง ตั้งแต่ปี 2536 อย่าง ไรก็ตามในปี 2538 ผลผลิตได้ตกต่ำลงประมาณ 9% เนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมที่เลวลงตามมามีด้วยโรคระบาด ที่สำคัญคือโรคตัวแดงดวงขาว (white spot) และหัวเหลือง ซึ่งมีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัส ไวรัสหลายชนิดที่สามารถถ่ายทอดผ่านทางพ่อแม่พันธุ์ได้ และทำความเสียหายอย่างมาแกต่ออุตสาหกรรมส่งออกกุ้งกุลาดำ เช่น Monsoon Baculovirus หรือ MBV Baculovirus Midgut Gland Necrosis หรือ BMN และ Infectious Haemopoietic and Hepatopancreatic Necrosis Virus หรือ IHNV รายงานว่าตรวจพบ Systemic Ectodermal and Mesodermal Baculovirus หรือ SEMBV ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคตัวแดงดวงขาว หรือ WSD ในพ่อแม่พันธุ์ที่จับจากธรรมชาติ

4. สภาพแวดล้อมในแหล่งเลี้ยงเลวลง เนื่องจากระบบการเลี้ยงกุ้งแบบพัฒนาทำให้เกิดน้ำเสียที่จับเป็นตังอ่ายออกจากรัง ทำให้มีผลเสียต่อเนื่อง (ตารางที่ 3.) ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ เช่นปรากฏการณ์เรือนกระจก ทำให้อุณหภูมิสูงกว่าเดิม เหล่านี้ต้องได้รับการดูแลเพื่อให้สามารถเลี้ยงกุ้งและพ่อแม่พันธุ์กุ้งทะเลได้ผลดี

ตารางที่ 3. ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากน้ำทิ้งจากนากุ้ง (ที่มา: Tookwinas, 19696)

ของเสีย	ผลกระทบ	ผลต่อเนื่อง
สิ่งขับถ่ายจากสิ่งมีชีวิตในน้ำ	เพิ่มธาตุอาหาร ลดออกซิเจน และเพิ่มปริมาณตะกอน ในบ่อ	สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน ทำให้ลด carrying capacity ของบ่อ
ขี้และสารเคมี	Ecotoxicological impacts	มีการตายของกุ้ง เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตและคุณภาพน้ำในบ่อ
อาหารที่เหลือ มูลกุ้ง และแอมโมเนียในบ่อ	เพิ่มการด้านขี้แอมโมเนียในบ่อ ในสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ (microorganism)	เพิ่มปัญหาในการจัดการกับ ขี้ตกค้างในบ่อที่ออกสู่ตลาดเพื่อส่งออก

5. เกษตรกรรวมทั้งผู้ประกอบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่มีวินัยในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อทำให้อาชีพการทำอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงกุ้งยั่งยืนต่อไป เช่นการปล่อยน้ำและเลนกันบ่อทิ้งในคลองสาธารณะที่มีผู้ใช้ร่วมกัน หลอกลวงขายอาหารและยาที่ไม่มีคุณภาพตามที่โฆษณาไว้ เป็นต้น

แนวทางแก้ไข

1. เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์กึ่งกุลาค่า ที่มีคุณภาพใกล้เคียงกับพ่อแม่พันธุ์จากธรรมชาติ มากที่สุด ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้เพื่อผลิตลูกกุ้งให้ได้ล้นในปี ในการนี้จึงต้องการทำการศึกษาและวิจัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งเทคนิคการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์กึ่งแมลง อาหารที่ให้ในการเลี้ยงแต่ละระยะของช่วงชีวิต และที่ส่งเสริมการสร้างไข่และน้ำเชื้อ ถึงขนาดล้อมที่เหมาะสม การป้องกันและรักษาโรค ฯ เป็นต้น

2. การพัฒนาการคัดเลือกพันธุ์ ทำให้บุคลากรกรมการผลิตกึ่งกุลาค่ายิ่งขึ้น เช่นเกี่ยวกับการผลิตสัตว์บกทั่วไป และในการคัดเลือกพันธุ์กึ่งกุลาค่านี้จำเป็นต้องพัฒนาเทคนิคการใช้สารพันธุกรรม คัดกรองเครื่องหมาย (DNA markes) เพื่อทำให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการพ่อแม่พันธุ์ได้ เช่น คัดเลือกและผลิตลูกกุ้งพ่อแม่พันธุ์กึ่งที่สมบูรณ์แบบ เช่น โตเร็ว มีไข่ดก และให้ลูกแข็งแรง จากพ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงไว้ (Domesticated F_0) พันธุ์กึ่งที่ดีทนทานเฉพาะโรคที่ต้องการในแต่ละสถานที่เลี้ยง โดยเฉพาะ โรคที่มีสาเหตุมาจากไวรัสซึ่งสามารถถ่ายทอดผ่านทางพ่อแม่พันธุ์ได้ เหล่านี้เป็นต้น

3. ปล่อยพ่อแม่พันธุ์กึ่งกุลาค่าที่ดีผ่านการคัดเลือกแล้วลงสู่แหล่งธรรมชาติเพื่อให้มีพ่อแม่พันธุ์ในธรรมชาติอยู่เสมอ

4. ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยหาพ่อแม่พันธุ์ทะเลที่สามารถนำมาเลี้ยงเป็นชนิดหลักสอดแทรกกับการเลี้ยงกึ่งกุลาค่าได้เช่น กุ้งขาวของทางฝั่งตะวันตก (*P. vannamei*) กุ้งตะกวด หรือโอคัก (*Metapenaeus ensis*) กุ้งแชบ๊วย (*P. merguensis*, *P. indicus*) หรือ กุ้งขาวของจีน (*P. chiuensis*/ *P. orientalis*) เป็นต้น ซึ่งแต่ละชนิดมีชีววิทยาในการเจริญเติบโต การสืบพันธุ์ ที่เฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป เทคนิคในการเพาะเลี้ยงจึงต่างกันด้วย

5. ให้บริการทางด้านวิชาการสำหรับการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กึ่งกุลาค่า การเพาะพันธุ์ การให้อาหารเสริมอาหารธรรมชาติ การอนุบาล การเลี้ยง ฯ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ที่ชัดเจน ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อที่เกินจริงและผิดหลักวิชาการ

6. ออกกฎหมายเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมในการทำฟาร์มกุ้ง พร้อมกำหนดเขตให้ทำและห้ามทำฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล พร้อมมีผู้ควบคุมดูแลอย่างตรงไปตรงมา

เอกสารอ้างอิง

- Briggs, M.R.P. 1994 "Status, problems and solutions for a sustainable shrimp culture industry,"
In: Development of Strategies for Sustainable Shrimp Farming. Final Report to the
 Overseas Development Administration, UK, Research Project R4571. Institute of
 Aquaculture, University of Stirling.
- Network of Aquaculture Centres in Asia-Pacific (NACA) 1996 A Survey Project for the Sources
 of Water Pollution from Coastal Fishery, A research report submitted to the Department
 of Pollution Control, Ministry of Science, Technology, and Environment (in Thai).
- Tookwinas, S. 1996. Environmental Impact Assessment in Intensive Marine Shrimp Farming in
 Thailand, Bangkok: Coastal Aquaculture Division, Department of Fisheries,
 mimeograph, 21 pp.
- World Shrimp Aquaculture. 1995. Annual Report, Shrimp News International. Roseberry, B.
 (Ed.). San Diego, CA 92126 USA.

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ที่ สผลทท. 0011/2541

วันที่ 27 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอความเป็นธรรมให้ควบคุมดูแลตรวจสอบรัฐบาลมีมติ ครม. ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ห้ามมิให้ผู้เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดภายในกำหนด 120 วัน ไม่ชอบขัดต่อ กฎหมายสิ่งแวดล้อมและขัดรัฐธรรมนูญ

กราบเรียน ขพทผฯ ประธานรัฐสภา

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและวุฒิสภา

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์แห่งในพระราชกรณียกิจและวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตราฐานการตรวจพิสูจน์การเลี้ยงกุ้งฯ

เนื่องจากคณะกรรมการสมาพันธ์ฯ ได้ประชุมมีมติให้ติดตามผลการตั้งคณะกรรมการร่วมหามาตรการเลี้ยงกุ้งโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมโดยไม่หวังขอความเป็นธรรมมายังฝ่ายนิติบัญญัติทางรัฐสภาให้ควบคุมตรวจสอบรัฐบาลมีมติ ครม. ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ห้ามมิให้ผู้เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดภายใน 120 วัน โดยไม่ชอบขัดต่อกฎหมายสิ่งแวดล้อมและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มีปัญหาโต้แย้งคัดค้านดังกล่าวต่อไปนี้

ปัญหาข้อเท็จจริง

เริ่มจาก ครม. มีมติห้ามมิให้ผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดประกอบอาชีพภายในกำหนดเวลา 120 วัน นับตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป โดยอ้างว่าทำให้สภาพดินและน้ำเสื่อมโทรมเกิดผลกระทบต่อการทำไร่ ทำนาและทำสวน ตามรายงานข้อมูลไม่ถูกต้องมาจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ล้าสมัยไร้ความเป็นจริง แตกต่างไปจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญกรมประมง หน่วยงานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมส่งเสริมการเกษตร และคณะประมงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนฯลฯ ที่เห็นว่าการพัฒนาการเลี้ยงในระบบปิดครบวงจรโดยกฎวิธีตามมาตรฐานไม่ปล่อยน้ำเกลือทิ้งที่มีเหลือความเค็มบ้างให้ไหลลงไปเกิดอันตรายแก่ผู้ทำไร่ทำนาและทำสวน หรือทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติแต่อย่างใด ทั้งยังใช้เกลือและความเค็มต่ำลงมากจนไม่มีผลกระทบต่อในการทำเกษตรในข้าวเลย แม้ว่าจะทิ้งร้างบ่อทิ้งไปในอนาคตข้างหน้าตามธรรมชาติ น้ำฝนก็จะชะล้างเกลือให้หมดไป เช่น พื้นที่นาในบริเวณนาข้าวที่น้ำทะเลท่วมถึงก็ยังไม่ปลูกข้าวได้ทุกปี

มติ ครม. ดังกล่าวส่งผลให้ผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดภาคกลางกว่า 30,000 - 40,000 ไร่ มีผู้ประกอบการมากกว่า 4,000 ครอบครัวและมีคนงานไม่น้อยกว่า 60,000 คน เกิดความเดือดร้อนเสียหายแสนสาหัสทั้ง ๆ ที่เป็นการขัดแย้งการส่งออกทางตรงและการ

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งฯแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ไทยมากกว่าปีละห้าหมื่นล้านบาท เป็นหลักในการส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ทว่ารายได้สูงกว่าปีละสองแสนบาทต่อไร่ เกษตรกรจึงนิยมเลี้ยงกันมากขึ้นเนื่องจากตลาดต่างประเทศขยายตัวกว้างขวางมากจนเกษตรกรรายได้อาจถึงปีละหนึ่งแสนล้านบาท

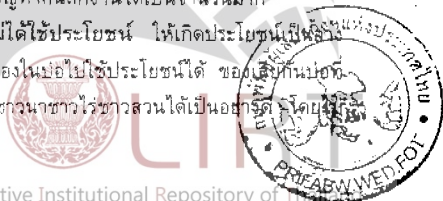
เป็นเหตุให้ผู้เลี้ยงกุ้งต่างรวมตัวกันเป็นสมาพันธ์ฯ ขึ้นหนังสือต่อประธานรัฐสภาเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ. 2541 ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความวินิจฉัยมติ ครม. ดังกล่าวเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ 2540 มาตรา 50 บัญญัติว่า "บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม" เพราะรัฐบาลใช้ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม มาจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดแผนใหม่ที่ไม่ได้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมแต่ประการใดเลย เป็นการตัดอาชีพทำลายเศรษฐกิจของผู้ประกอบการผลมาถึงประเทศชาติโดยตรงและโดยอ้อม แทนที่จะส่งเสริมโดยใช้มาตรการควบคุมตรวจสอบผู้เลี้ยงกุ้งรายเดิมและควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เลี้ยงกุ้งรายใหม่ที่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามมาตรการที่ถูกต้องได้ประกอบอาชีพมากขึ้นเป็นการช่วยชาติช่วยสังคมในภาวะเศรษฐกิจวิกฤตตกต่ำได้เป็นอย่างดีได้เงินตราต่างประเทศเข้ามามากและรวดเร็ว ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของสิทธิและเสรีภาพของผู้เลี้ยงกุ้งมีทางเลือกที่จะเลี้ยงกุ้งได้ตามที่ผู้เลี้ยงกุ้งขออนุญาตประมงและคณะประมงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ได้วิเคราะห์วิจัยและพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดทั้งหลายได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดีมาแล้วมานานกว่า 5 ปี โดยไม่มีผลเสียหายแก่ดินและน้ำ ทั้งนี้ได้พิสูจน์เจาะและวิเคราะห์น้ำและดินทั้งในบริเวณโดยรอบที่บ่อเลี้ยงกุ้งที่พัฒนาแล้ว ก็มีได้เกิดผลกระทบเสียหายนาด้านสิ่งแวดล้อมดังที่ ครม. กล่าวอ้างแต่อย่างใด เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รัฐบาลเพิกถอน ทบพวน ยกเลิกมติครม. เสียใหม่เพื่อให้เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืด ได้ตาม พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมแห่งชาติมาตรา 43 และ 44 โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการควบคุมและตรวจสอบขออนุญาตเป็นรายปีเพื่อที่จะเปิดโอกาสส่งเสริมให้ผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืด ได้สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างชาติ คุ้มครองจิตใจได้โดยตรง

นอกจากนี้ทางชมรมผู้เลี้ยงกุ้งภาคกลาง 13 จังหวัดได้ก่อมิวนิตูมชุมนุมประท้วงที่หน้าตึกรัฐบาลอีกทางหนึ่งให้ทบพวนผ่อนผัน จนเกิดมลประท้วงหรือร่วมในวันที่ 14 และ 15 กรกฎาคม ค.ศ. 2541 ที่ผ่านมา ประกอบด้วย รัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เป็นประธาน มีนักวิชาการ (ตัวแทน) เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งฯ ตัวแทนจากกรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เข้าร่วมข้อมติ และผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ เพื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหามาตราการส่งเสริมผู้เลี้ยงกุ้งต่อไปได้หรือไม่อย่างไร โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมตามข้อเสนอของผู้เลี้ยงกุ้งที่ขอผ่อนปรน (มาตรา) การตามมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จากเดิม 120 วันเป็น 1 ปี ถึง

1 ปี 6 เดือน โดยให้ตั้งคณะกรรมการทามมาตรการเสี่ยงภัยโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ฝ่าย คือ 1. ภาครัฐฯ 2. ภาคสถาบันวิชาการต่าง ๆ 3. ภาคเกษตรกรรมเสี่ยงภัย 4. ภาคเกษตรกรรมชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน เพื่อตรวจพิสูจน์ลอบข้อเท็จจริงหาแนวทางคลี่คลายปัญหาสรุปเป็นข้อยุตินำเสนอ กรม. ให้มีการทบทวนเปลี่ยนแปลง แก้ไขมติของ กรม. ดังกล่าว ให้เกิดประโยชน์ อันสำคัญแก่ผู้เสี่ยงภัยและเกษตรกรอื่น ๆ ไม่ให้ได้รับผลกระทบกระเทือนเดือดร้อนเสียหายไปในทางสร้างสรรค์ส่งเสริมเป็นผลดีทางเศรษฐกิจต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม จึงทำให้ลุ่มพินัยฯ ได้มีหนังสือขอให้ประธานรัฐสภาลงส่งศาลรัฐธรรมนูญตีความไว้ก่อน เพื่อรอผลการประเมินตรวจพิสูจน์

3. **ช่วยพัฒนาที่ดินรกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ ให้เกิดประโยชน์เป็นอื่น**
 เกษินา ช่วยส่งเสริมทำไร่ทำนาทำสวน สามารถเอาหนี้สำรองในบ่อไร่ได้ประโยชน์ได้ ขอเชิญกันอยู่
 เป็นที่เล่นที่เก็บอยู่ในบ่อพักเลน สามารถนำมาเป็นปุ๋ยช่วยชาวนาชาวไร่ชาวสวนได้เป็นอย่างดี โดยผู้
 ต้องซื้อจากต่างประเทศอีก

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

และกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าคุณภาพดินและน้ำที่ตรวจวัดได้ยังไม่เกินกำหนด แต่อาจมีแนวโน้มเกิดผลกระทบในระยะยาว จึงควรมีการศึกษาติดตามผลกระทบอย่างละเอียดอย่างต่อเนื่องอีก 1 ปี และเนื่องจากทำรายงานเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เห็นว่ายังไม่ควรให้ใช้มาตรา 9 ของ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 โดยเสนอชี้แนะให้ใช้ มาตรา 43 และ 44 เพื่อกำหนดมาตรการควบคุม ตามที่กรมประมงเสนอให้เลี้ยงได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยวางหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและกำหนดให้มีการวิจัยวิเคราะห์และดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปอย่างเด็ดขาด พร้อมทั้งให้มีการอบรมให้ความรู้ทางวิชาการให้เลี้ยงอย่างถูกวิธี มีการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจไม่ให้เกิดข้อกีดกัน ถ้ามีการฝ่าฝืนก็ให้ลงโทษเอาผิด

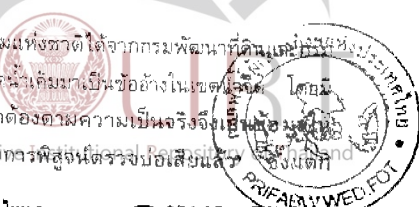
8. กรมประมงได้ศึกษาวิจัยวิเคราะห์ทดลองพิสูจน์ก่อนกำหนดการป้องกันแก้ไขทางแหล่งเสริมให้มีการเลี้ยงกุ้งถูกต้องตามมาตรฐานหลาย 10 ปีมาแล้วดังนี้คือ

- 1) ขอจดทะเบียนอนุญาตเป็นประจำทุกปีพร้อมตรวจสอบก่อน
- 2) เลี้ยงระบบปิด ห้ามปล่อยน้ำทิ้งหรือสิ่งปฏิกูลใด ๆ ออกนอกฟาร์ม
- 3) ต้องมีบ่อพักน้ำ บ่อเก็บเลน, พื้นที่ไม่น้อยกว่า 30% ของพื้นที่ฟาร์ม
- 4) บ่อพักน้ำใช้ระบบเปิดแบบชีวภาพโดยเลี้ยงปลา พืชน้ำ และสาหร่าย
- 5) มีคลองน้ำจืดตักน้ำเต็มรอบฟาร์มร่องน้ำลึกจากพื้นบ่อเลี้ยง 50 เซนติเมตร คลองกว้าง 5-6 เมตร
- 6) บตอัดดินดินรอบฟาร์ม 90% มาตรฐานเพื่อป้องกันน้ำเค็มออกภายนอก
- 7) ต้องไม่ให้มีผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรมและคลองน้ำจืด
- 8) ต้องห้ามมิให้ขุดลอกใช้ค่าเสียหายไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น กรณีเกิดผลกระทบ

9. สำหรับบ่อกุ้งที่ทิ้งร้างในเขตน้ำจืดนั้นสามารถให้ประชาชนในการเลี้ยงปลาต่าง ๆ ได้ต่อไป โดยไม่ต้องเสียพื้นที่และหากเติมน้ำจืดในฤดูน้ำให้น้ำจืดขึ้นเรื่อย ๆ และน้ำที่ล้นออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะในฤดูน้ำหลากก็จะไม่ก่อให้เกิดความเค็มสูงกว่า 0.5 พิพพิ ไม่มีอันตรายแก่พืชใด ๆ

ส่วนที่ดินบ่อกุ้งที่ทิ้งร้างในเขตน้ำเค็ม สามารถแก้ไขความเค็มให้ลดลงได้โดยเติมด้วยน้ำฝน และใช้เป็นบ่อปลา เติมน้ำจืดตลอดไป บ่อกุ้งก็จะกลายเป็นบ่อกุ้งน้ำจืดความเค็มต่ำได้ในที่สุด ไม่จำเป็นต้องลงทุน 25,000 บาทต่อไร่ เพื่อกำจัดเกลือหินนี้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่กลุ่มได้ประโยชน์จากปลาที่เลี้ยงอย่างดี

10. ข้อมูลของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้กำหนดพัฒนาที่ดินและน้ำจืดควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อมที่ไปตรวจพิสูจน์จากบ่อทิ้งร้างในเขตน้ำเค็มมาเป็นข้ออ้างในเขตน้ำจืดได้ตรวจพิสูจน์การเลี้ยงในเขตน้ำจืดเลย ทำให้ได้ข้อมูลไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงจึงยื่นข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติคณะไปสั่งหน่วยงานกรมพิสูจน์ตรวจบ่อเลี้ยงแล้ว

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ต่างไปจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญกรมประมง พนาของนายประมงกรมประมง และกรมประมง และคณะประมงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเห็นควรรื้อฟื้นหรือพิจารณาเรื่องกุ้งให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

11. ในช่วงฤดูร้อน การเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำเค็มประสบปัญหาความขาดแคลนของน้ำทะเลที่มีสารไม่ถูกกับกุ้งจึงเกิดโรคระบาดกุ้งตาย ไม่สามารถเลี้ยงได้ ผู้เลี้ยงกุ้งต้องนำกุ้งไปแช่น้ำจืด มิฉะนั้นก็จะถูกปรับตามใบสั่งจากต่างประเทศ ดังนั้นการปล่อยกุ้งลงในนาเกลือ น้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำจืด จึงมีผลดีในด้านวิทยาศาสตร์การเลี้ยงกุ้งในนาเกลือไม่มีการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดเลย จะทำให้สภาพตลาดส่งออกมีผลผลิตไม่แน่นอน และมีต้นทุนสูง เพราะเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดมีจำนวนมาก แต่ก็สามารถผลิตได้ไม่นานพอ

การขอให้ผ่อนผันเมื่อเวลาเป็น 1 ปี ถึง 1 ปี 6 เดือน ช่วงหนึ่ง กรมประมงได้เคยดำเนินการให้ผ่อนผันระบบเลี้ยงในระบบน้ำจืด โดยวิธีขุดบ่อน้ำบาดาล ขุดสระ และขุดบ่อน้ำจืด จากแหล่งน้ำจืดจากพื้นที่ดินดอนในที่ดินจากชายทะเล ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลานานประมาณ 1 ปี ถ้าไม่มีการพัฒนาการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดด้วยระบบเลี้ยงโดยวิธีขุดบ่อน้ำจืดที่ดี เป็นยุทธศาสตร์หลักในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาก็เกิดทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งของประเทศไทยในปัจจุบันที่จะต้องมีการพัฒนาพัฒนาการฟื้นฟูและการจัดการน้ำจืดตามแนวทางกรมประมง กรมประมงและการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืนในระบบผสมผสานในระบอบประเทศไทย โดยภาครัฐบาลภายในประเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานถึง 80% และใช้ภูมิปัญญาไทยเป็นหลักการในการวิจัยพัฒนา และแก้ปัญหาความร่วมมือกับนักวิชาการและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

12. ธุรกิจการเลี้ยงกุ้งกุลาดำเป็นธุรกิจอันแพร่หลาย การเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำของรัฐบาลในการสร้างสภาพคล่องในทางเศรษฐกิจของชาติ และยังมีให้เกษตรกรไทยได้มีโอกาสในการวางท่อน้ำจืดหรือการเกษตรเป็นความเจริญขึ้นมา โดยมีแผนการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำของกรมประมงในระยะเวลาไม่ถึง 5 ปี และโครงการนี้จะช่วยให้ปศุสัตว์เลี้ยงกุ้งกุลาดำได้ในการที่กุ้งกุลาดำมีต้นทุนการส่งออกต่ำและเกิดผลผลิตแน่นอนนั้นคงสามารถผลิตได้สามหมื่นตันซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรไทยได้มีโอกาสไปได้ดี และสามารถสร้างผลกำไรได้เป็นอย่างดีทางราชการควรที่จะหาวิธีแก้ปัญหาในการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดด้วยน้ำจืดเกือบ 100% ซึ่งจะต้องหาใหม่ที่มีภูมิปัญญาไทยประยุกต์ร่วมกับนักวิชาการกรมประมงของไทยไว้แล้ว มีผลผลิตได้เพิ่มขึ้น ผลสำเร็จใกล้ 100% แล้ว ซึ่งขอขอบคุณข้าราชการและวิสาหกิจเกษตรกรไทยที่ช่วยกันเลี้ยงกุ้งกุลาดำให้มีความรุ่งเรืองให้อาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำด้วยน้ำจืดเป็นอาชีพเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืด

ขณที่มีผู้เลี้ยงกุ้งรายย่อยมาขายเป็นส่วนน้อยของกุ้งกุลาดำที่เลี้ยงในนาเกลือและนาเกลือ เนื่องจากบ่อน้ำเลี้ยงและน้ำเกลือกุ้งกุลาดำในนาเกลือ

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

เลี้ยงกุ้งรายย่อยและดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงป่อกุ้งตามแบบของกรมประมง โดยชุดผู้นำจัดล้อมรอบ ป่อกุ้ง และมีป่อกุ้งน้ำอย่างน้อย 1 บ่อ ในการสูบน้ำออกเพื่อจับกุ้ง ถ้าหากผู้เลี้ยงกุ้งรายย่อยเหล่านี้ยังฝ่าฝืนก็สมควรดำเนินการตามมาตรา 9 ต่อไปนี้ได้

ปัญหาข้อกฎหมาย

จากเหตุผลข้อเท็จจริงข้างต้นย่อมนำมาสู่ปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชน อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับ หรือได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุมระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันทั่วถึง ในกรณีที่น่าเชื่อว่าบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย” ที่ควรมานำวิเคราะห์ต่อไป

มาตรา 9 มีองค์ประกอบสำคัญแยกได้ คือ

1. ต้องมีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายต่อสาธารณชน
2. ต้องมีภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษแพร่กระจาย
3. ต้องมีอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตร่างกายสุขภาพอนามัย หรือทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมาก

แต่ปรากฏว่าการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดขยายตัวจากเขตน้เค็มมีมานานกว่า 5 ปีแล้ว ยังไม่ได้มีการตรวจพิสูจน์จากทางราชการเลยว่า มีมลพิษแพร่กระจายเกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตร่างกาย อนามัย หรือ ทรัพย์สินของประชาชนที่เป็นพิษส่วนไหน หรือจะทำให้ดินของรัฐเสื่อมเสียปลูกข้าวพืชไร่ไม่ได้อย่างแท้จริง จึงยังไม่มีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายใด ๆ เกิดแก่สาธารณชนโดยส่วนรวมแต่อย่างใด คงมีแต่การสร้างภาพเป็นข้อสันนิษฐานคาดคะเนของกรมพัฒนาที่ดิน กรมควบคุมมลพิษ และคณะสิ่งแวดล้อมที่เพิ่งไปสำรวจตรวจสอบที่ดินป่อกุ้งเลนที่ถูกบกรุกเคยทำนาเลี้ยงกุ้งที่ร้างไปตามริมฝั่งทะเลที่ภาคใต้และภาคตะวันออก โดยมีได้ไปตรวจบ่อที่กำลังเลี้ยงกุ้ง ที่จังหวัดสงขลา ไปเลย และมีได้ไปตรวจสอบผลกระทบป่อกุ้งในที่อยู่ใกล้เคียงออกไป เพื่อหาทางพัฒนาปรับปรุง

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งฯแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ขอวิเคราะห์ มาตรา 43 และ 44 ที่กรมประมงและคณะผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการ สถาบันต่าง ๆ ได้วิจัยเสนอคณะสิ่งแวดล้อมแห่งชาตินำเสนอ ครม. แต่กลับถูกเบี่ยงเบนเสนอให้ใช้ มาตรา 9 ที่รุนแรงออกไป โดยมาตรา 43 และ 44 บัญญัติว่า

“มาตรา 43 ในกรณีที่น่าปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา 44 ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 43 ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

1. กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
2. ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
3. กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้นให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม”
4. กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้น รวมทั้งการกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่นั้น
5. กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น”

ขอพิจารณาย้อนไปให้ทราบข้อมูลที่มาของเหตุเกิดดังกล่าว จะให้เห็นภาพชัดในการวิเคราะห์ตั้งแต่เมื่อสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีเมื่อมี พ.ศ. 2522 ได้เกิดกลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งทะเลตามป่าชายเลนริมฝั่งทะเลภาคใต้เป็นจำนวนมาก โดยปราศจากขออนุญาตจากทางราชการ แต่ไม่ถูกห้ามและถูกดำเนินคดี เพียงแต่ให้กรมประมงคอยควบคุมดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนรวม แต่ผู้เลี้ยงกุ้งริมทะเลถูกข่มขู่บังคับจากกลุ่มผลประโยชน์ที่ตนเกี่ยวข้อง

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ที่จวงไว้ต่าง ๆ ใช้วิธีเลี้ยงแบบพักจำยในลักษณะเปิดโดยระบายน้ำในบ่อเข้าออกลงทะเล พอบ่อเลี้ยงเลี้ยงกุ้งไม่ได้ก็ทิ้งบ่อขายเลนไปชุดใหม่ลึกจากป่าขายเลน ชุดคูเอาน้ำทะเลเข้าออกขายพื้นที่ไปเรื่อย ๆ เป็นวงกว้าง โดยไม่ได้ทำฟิรหรือผู้อยู่ใกล้เลี้ยงเลหาย เพียงแต่ทำให้น้ำทะเลตามชายฝั่งเลียมกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวตามภาคต่าง ๆ เท่านั้น

ต่อมาตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา เจ้าหน้าที่กรมประมงและผู้เชี่ยวชาญคณะประมงของสถาบันเกษตรได้พบวิธีเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดได้ เสนอแนวทางทดลองที่จังหวัดสุพรรณบุรีได้ผลดีกว่าการเลี้ยงน้ำเค็มหลายเท่า ทำให้ขยายตัวไปภาคกลางหลายจังหวัดจำนวนมากถึงปัจจุบัน เพราะเป็นสินค้าส่งออกทำรายได้ดีกว่าฟิไร จึงทำให้ราชการจังหวัดนั้น ๆ เก่งว่าอาจเกิดผลกระทบต้ออาชีพการเกษตรกรอื่นและระบบนิเวศธรรมชาติรอบข้างได้ ทำให้รัฐบาลสมัยนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ออกพระราชกฤษฎีกาในปี พ.ศ. 2535 ตาม พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อมมาตรา 43 และ 44 เพิ่งมีขึ้นในปี 2535 กำหนดให้แต่ละจังหวัดในภาคกลางที่มีการเลี้ยงกุ้งน้ำจืดถูกควบคุมวางมาตรการเงื่อนไขแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้ที่ไปประกอบกิจการเลี้ยงกุ้งมาก่อนที่จะออกประกาศนี้ ให้มีการดำเนินการต่อไปได้เพียงเท่าที่มีอยู่เดิม และมิให้ขยายกิจการเพิ่มขึ้นและจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และวิธีการกำหนด

2. กฎเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

2.1 ผู้เลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืด จะต้องปฏิบัติตามมาตรการข้อกำหนดและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดมาตรการควบคุมการเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายกกำหนดโดยผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบระดับอำเภอเพื่อเตรียมการในการจดทะเบียนผู้เลี้ยงกุ้งทะเลในโอกาสต่อไป

2.2 ผู้ประกอบการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืด จะต้องเลี้ยงโดยระบบปิด มีคูน้ำจืดล้อมรอบคันบ่อ มีบ่อพักน้ำ บ่อเก็บเลน และบ่อเก็บน้ำที่ปริมาณเพียงพอที่จะเก็บน้ำขณะเปิดจับกุ้ง โดยปฏิบัติตามแบบที่กรมประมงกำหนด ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

2.3 ผู้ประกอบการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืด จะต้องยอมรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของผู้คนที่เกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากการเลี้ยงกุ้งต่อสภาพแวดล้อม และต่อทรัพย์สินของผู้คน

3. ผู้เลี้ยงกุ้งทะเล จะต้องไม่เททิ้ง ระบาย สิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ กระทำให้เกิดมลพิษหรือกระทำใด ๆ อันทำให้สัตว์น้ำเมา หรือทิ้งวัตถุใด ๆ ในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและพืชน้ำ ผู้ฝ่าฝืนจะต้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. 2485 มาตรา 37 วรรค 2 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ต้องระวางโทษตามมาตรา 62 ที่ว่า แกะทิ้งเพิ่มเติมนโดยมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ราชบัญญัติการประมง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นถึงหนึ่งแสนบาท

แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการไม่ได้ดูแลสอดส่องโดยเคร่งครัดเกิดการแอบหว่ามผลประโยชน์ต่าง ๆ อย่างแอบแฝงเป็น "ส่วยนากุ้ง" ที่จะขออนุญาตไม่ถูกควบคุมตรวจสอบ เพื่อจะได้เลี้ยงไม่ถูกวิธีตามข้อกำหนดโดยง่าย แต่มีเป็นส่วนใหญ่เฉพาะรายที่ทำไม่ถูกต้องไม่ถูกระบบหลายรัฐบาลเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

จนกระทั่งรัฐบาลชวน 2 เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศนับแต่ปลายปี 2540 ถึงกลางปี 2541 มีนโยบายที่จะฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนที่ทิ้งร้างจากบ่อกุ้งริมฝั่งทะเลภาคใต้และภาคตะวันออกจำนวนมาก มอบให้กรมพัฒนาที่ดิน กรมควบคุมมลพิษและคณะสิ่งแวดล้อมฯ ได้ประเมินตรวจสอบพื้นที่ป่าชายเลนที่อำเภอระโนด สงขลา และที่อำเภอหัวไทร นครศรีธรรมราช ซึ่งพื้นที่ที่เสียหายแล้ว ประมวลเหตุแจ้งผลสรุปเสนอ ครม. ให้ใช้มาตรา 9 ห้ามเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดในเดือนมิถุนายน 2541 โดยไม่ได้ไปตรวจพิสูจน์จากพื้นที่เลี้ยงจริงตามบ่อน้ำจืดที่ภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคกลางเลย เพียงแต่อ้างเหตุจะเกิดเหมือนที่สำรวจมาแล้วนั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงผลดีใด ๆ จากการเลี้ยงมาประกอบข้ออ้าง และไม่ได้นำผลปฏิบัติของจังหวัดต่าง ๆ ที่ได้มีประกาศของจังหวัดนั้น ๆ วางนโยบายการเลี้ยงกุ้งทะเลในเขตน้ำจืดที่ควบคุมให้ปฏิบัติโดยเคร่งครัดตามนโยบายของรัฐบาลไปแล้วตั้งแต่ปี 2535 ดังนี้

1. ในกรณีพื้นที่เลี้ยงกุ้งเกินกว่า 50 ไร่ขึ้นไป จะต้องปฏิบัติดังนี้

- 1.1 การขุดบ่อ-จัดบ่อ ให้เป็นไปตามแบบที่กรมประมงกำหนด (แบบแนบท้ายเงื่อนไขนี้)
- 1.2 ต้องมีบ่อพักน้ำ บ่อเก็บเลน พื้นที่ไม่น้อยกว่า 30% ของพื้นที่ฟาร์ม
- 1.3 บ่อพักน้ำใช้ระบบปิดแบบชีวภาพ โดยเลี้ยงปลา ฟ้าห่าน และสาหร่าย
- 1.4 มีคลองน้ำจืดตกความเค็มรอบฟาร์ม ร่องพื้นที่คลองตกความเค็มลึกกว่าพื้นที่เลี้ยง 50 เซนติเมตร คลองกว้าง 5-6 เมตร
- 1.5 บดดินอัดรอบฟาร์ม 90% มาตรฐานคันดินกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร เพื่อกันน้ำเค็มออกภายนอก

2. ในกรณีผู้เลี้ยงกุ้งมีบ่อเลี้ยงเพียง 1 บ่อ หรือ 2 บ่อ หรือพื้นที่น้อยกว่า 50 ไร่ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- 2.1 ในกรณีผู้เลี้ยงกุ้งมีบ่อเลี้ยงเพียงบ่อเดียวไม่มีบ่อพักน้ำ จะต้องเลี้ยงกุ้งทะเลเพียง 4 เดือนในรอบ 1 ปี หลังจากนั้นให้เลี้ยงสัตว์อื่น ๆ สลับ

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

กันไป ถ้าจะเลี้ยงกุ้งทะเลเพียงอย่างเดียวจะต้องแก้ไขบ่อเลี้ยงให้มีที่พักน้ำ 10% ของพื้นที่

2.2 ผู้เลี้ยงกุ้งที่มีบ่อเลี้ยงกุ้ง 2 บ่อ จะต้องจัดให้มีบ่อพักน้ำ 1 บ่อ

2.3 ผู้เลี้ยงกุ้งที่มีบ่อเลี้ยงกุ้ง 2 บ่อ หรือ 3 บ่อ ที่อยู่ในบริเวณเดียวกัน ให้ตกลงผลัดเปลี่ยนกันเลี้ยงหมุนเวียนกันไป โดยกันบ่อไว้เป็นที่เก็บน้ำเก็บเลน ตามอัตราส่วน

3. ผู้เลี้ยงกุ้งทะเล ตามข้อ 1 และ ข้อ 2 จะต้องปฏิบัติในการเลี้ยงกุ้งทะเลดังนี้

3.1 ห้ามมิให้ทิ้ง ปัสสาวะ หรือใส่เลนจากพื้นที่เลี้ยงกุ้งลงในแหล่งแม่น้ำธรรมชาติ หรือที่สาธารณะประโยชน์

3.2 น้ำที่ปล่อยทิ้งจากบ่อเลี้ยงกุ้งจะต้องมีค่า บี โอ ดี (BIOCHEMICAL OXYGEN DEMAND B.O.D.) ไม่เกิน 10 มิลลิกรัมต่อลิตร และมีค่าตะกอนแขวนลอยในน้ำไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อลิตร

3.2 ห้ามมิให้ปล่อยน้ำเค็ม หรือกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้น้ำเค็มที่ความเค็มเกินกว่า 0.5 ส่วนในพันส่วน (FPT) จากพื้นที่เลี้ยงกุ้งทะเลหรือไหลลงสู่แหล่งน้ำจืดหรือพื้นที่เกษตรอื่น

3.4 ผู้เลี้ยงกุ้งทะเลจะต้องเลี้ยงกุ้งแบบระบบปิด

4. ผู้เลี้ยงกุ้งทะเล จะต้องแจ้งคณะกรรมการการตรวจลงบ่อ ก่อนจับกุ้งจำหน่าย เพื่อจัดบันทึกการตรวจสอบสภาพคุณภาพน้ำ และอื่น ๆ ที่เห็นว่าจะทำให้เกิดผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้งทะเลในเขตพื้นที่น้ำจืดที่จะต้องจับกันไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

5. ผู้เลี้ยงกุ้งทะเลทุกราย จะต้องขออนุญาตและจดทะเบียนการเลี้ยงกุ้งเป็นประจำปี ทุกราย เมื่อมีประกาศให้มีการจดทะเบียนผู้เลี้ยงกุ้ง

รวมทั้งมีประกาศห้ามเททิ้งระบายน้ำสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำสาธารณะทำให้เกิดมลพิษเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำอีก หากฝ่าฝืนมีโทษตามความในมาตรา 37 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2518 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือต้องระวางโทษตามความในมาตรา 62 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการประมง พุทธศักราช 2490 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการประมง (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2528 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

โดยมีการกำหนดมาตรฐานควบคุมด้วยดังนี้

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งฯแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ด้วย

1. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานควบคุมการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืด ประกอบด้วย

1.1 รองผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
1.2 อัยการจังหวัด	กรรมการที่ปรึกษา
1.3 เกษตรจังหวัด	กรรมการ
1.4 หัวหน้าโครงการชลประทานจังหวัด	กรรมการ
1.5 ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	กรรมการ
1.6 ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	กรรมการ
1.7 หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	กรรมการ
1.8 นายแพทย์สำนักงาน	กรรมการ
1.9 ประมงจังหวัด	กรรมการและเลขานุการ

โดยมีหน้าที่ดังนี้

ก. กำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืดของจังหวัด นครนายกให้เป็นไปตามนโยบายของจังหวัด ทั้งรายเล็ก รายใหญ่ โดยอาศัยพระราชบัญญัติ และ ประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก ให้ความเห็นชอบ แจ้งให้คณะกรรมการระดับอำเภอปฏิบัติ

ข. เสนอความคิดเห็นเพื่อขอความร่วมมือในการใช้มาตรการควบคุมจากส่วนราชการและภาคเอกชนอื่น

2. คณะกรรมการตรวจสอบและการควบคุมการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืดประจำอำเภอประกอบด้วย

2.1 ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนา	ประธานกรรมการ
2.2 เกษตรอำเภอ	กรรมการ
2.3 ประธาน อบต. (ฝ่ายบริหารของตำบลท้องถิ่นที่มีการเลี้ยงกุ้ง)	กรรมการ
2.4 สาธารณสุขอำเภอ	กรรมการ
2.5 ประมงอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ

ทำหน้าที่

ก. ตรวจสอบการทำนากุ้งของผู้ประกอบการที่มีอยู่แล้วให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไขเงื่อนไข การและข้อกำหนดในการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืดโดยเคร่งครัด เพื่อเตรียมการไว้สำหรับเป็นหลักฐานในการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งฯ แห่งประเทศไทย PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

ข. ตรวจสอบบ่อเลี้ยงกุ้งทะเลของผู้เลี้ยงกุ้งฯ หลังจากที่ได้รับแจ้งจากเจ้าของบ่อกุ้ง ก่อนการจับกุ้งทุกครั้งถึงสภาพบ่อ การปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือตรวจทุก ๆ 3 เดือน หลังจากปล่อยกุ้งลงเลี้ยงแล้ว

ค. เสนอรายชื่อผู้ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อผู้ว่าราชการจังหวัดทำการเพิกถอนใบอนุญาต หรือว่ากล่าวตักเตือน เมื่อตรวจพบว่าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

ให้คณะกรรมการทั้ง 2 คณะถือปฏิบัติ และดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรการ และประกาศเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่ของจังหวัดนครนายก ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

โดยมิได้หยิบยก พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม ฯ พ.ศ. 2535 มาใช้เหมือนที่นายอานันท์ ปันยารชุน ได้เคยออกเป็นพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2535 มาแล้ว แต่ก็อยู่ในขอบเขตครอบคลุมเหมือนกัน จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่มีนายกรัฐมนตรีโดยมีตำแหน่งเป็นประธานได้ข้อมูลไม่ตรงความเป็นจริงถึงการผ่าน ครม. เห็นชอบให้ใช้ มาตรา 9 แทนที่จะใช้มาตรา 43 และ 44 ที่กรมประมงและจังหวัดเสนอ

เมื่อประมวลข้อมูลมาข้างต้น แทบจะไม่ต้องวิเคราะห์มาตรา 43 และ 44 ก็เห็นภาพชัดไม่ต้องอธิบายแล้ว เพราะแต่ละจังหวัดได้มีประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืดตามความเป็นจริงที่ถูกต้องอยู่แล้ว ตามมาตรา 43 และ 44 ไปในลักษณะดูแลการประกอบอาชีพไม่ให้ทำลายสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นอยู่แล้ว เป็นการส่งเสริมมากกว่าที่จะห้าม เพราะยังมีทางป้องกันแก้ไขมิให้มิให้เกิดต่าง ๆ ได้อยู่แล้ว แต่ยังวางข้อกำหนดอ่อนเกินไปไม่เด็ดขาดการใช้อำนาจในการจัดทะเบียนขออนุญาตตรวจสอบก่อนไม่มีการตั้งคณะกรรมการของข้าพเจ้าที่ไม่ตรวจสอบบ่อระหว่างได้อนุญาตทุกรอบปี ขาดสภาพบังคับเมื่อพบเหตุฝ่าฝืนต้องมีอำนาจสั่งปิดบ่อใบอนุญาตไม่ให้ประกอบ การจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องไม่เกิดเหตุร้ายเป็นภัยได้

จึงขอยกองค์ประกอบมาตรา 43 และ 44 ได้ดังนี้คือ

1. มีพื้นที่เป็นระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์โดยง่าย
2. ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศเป็นเขตอนุรักษ์คุ้มครอง
3. ออกเป็นกฎกระทรวงวางข้อกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบนั้น

ซึ่งกรมประมงได้เคยเสนอแนวทางป้องกันแก้ไขตามมาตรา 43 และ 44 ไว้แล้วทั้งนี้เปิดโอกาสส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง

ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการตรวจพิสูจน์การเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดของคณะกรรมการ 4 ฝ่ายว่า สามารถเลี้ยงได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมแท้จริงหรือไม่ภายในกำหนด 20 วันนับ

สมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

PRAWN RAISERS FEDERATION OF THAILAND

แต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2541 เพื่อนำเสนอ กรม. ทบตวนมติเสียใหม่เพื่อให้เลี้ยงได้ตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ที่วางไว้ได้ต่อไป แต่ทางสมาพันธ์ ผู้เลี้ยงกุ้งเกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมและเกรงว่าภาครัฐหรือราชการจะละเลยไม่ได้ตรวจพิสูจน์กันแท้จริงให้เกิดผลภายใน 120 วัน จนเกิดผลกระทบต่อผู้เลี้ยงกุ้งผู้ประกอบการอาชีพโดยสุจริตได้ ทำให้การเกิดเคลื่อนไหวคัดค้านรุนแรงมากกว่าเดิมหลายเท่า

ดังนั้นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมตามกฎหมายรัฐธรรมนูญให้มีความศักดิ์สิทธิ์ไม่ให้ละเมิด โดยนำกฎหมายอื่นมาอยู่เหนือได้ต่อไป คณะกรรมการสมาพันธ์ฯ จึงขอให้ หน่วยงาน ประธานรัฐสภา ประธานกรรมการบริหาร ได้โปรดนำเรื่องทุกข้อร้องเรียนของผู้เลี้ยงกุ้ง เข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภาเป็นญัตติกระบวนให้ สส. วุฒิสภา ชักพอกชักถามรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และเข้าสู่ที่ประชุมกรรมการการตรวจสอบติดตามผลในเหตุที่เกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งเรียกผู้เกี่ยวข้องมาสอบถามซักพอกข้อมูล เพื่อคุ้มครองดูแลสิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้เลี้ยงกุ้งไม่ให้ถูกรัฐบาลฝ่ายบริหารใช้อำนาจมีชอบเกินขอบเขตได้โดยง่าย

ควรมีควรสุดแล้วแต่จะโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูงสุด

(นายแพทย์วิรุฬห์ ขาวปรีสุทธิ์)

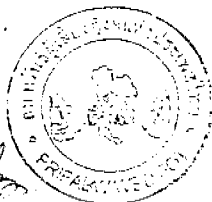
รักษาการแทนประธานฯ

(นายสุนทร ทวีโภค)

เลขาธิการ

(นายเกรียง วิศิษฐ์สรอรรถ)

ฝ่ายกฎหมาย

Legislative Institutional Repository

มาตรการตรวจพิสูจน์การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ทั้งด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม -ด้านวิทยาศาสตร์สังคมเศรษฐกิจ-

จัดเตรียมขึ้นโดย

สมาพันธ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย (วันที่ 17 กรกฎาคม 2541)

เพื่อประโยชน์:

ต่อเกษตรกรไทยทั้งปวง ประชาชนผู้บริโภคและประเทศชาติโดยรวม
เอกสารนี้เป็นเอกสารประกอบกับแบบสำรวจธุรกิจการเลี้ยงกุ้งและบ่อเลี้ยงกุ้งของ
สมาชิกสมาพันธ์ฯ

เพื่อเป็นแนวทาง:

ในการดำเนินการร่วมพิสูจน์กับคณะกรรมการตรวจพิสูจน์ข้อเท็จจริง เพื่อหามาตรการเลี้ยงกุ้ง
กุลาดำ โดยปลอดสารพิษและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
วิทยาศาสตร์ ฯ เป็นประธานมีกลุ่มนักวิชาการ กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้ง กลุ่มเกษตรกร ภาคราช
การจากกรมควบคุมมลพิษ กรมพัฒนาที่ดิน คณะสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าราชการจังหวัดภาคกลาง
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางสรุปเป็นข้อยุตินำเสนอ ครม. ทบทวนแก้ไขเปรียบ
เทียบแปลงมติ ครม. ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ที่ห้ามเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดภายใน 120 วัน
ไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายต่อไป

มาตรการพิสูจน์การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืด ของสมาพันธ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

1. วัดค่าของดินกันบ่อกุ้ง อย่างน้อย 4 จุด ในระดับความลึก 0.50 , 1.00, 1.50 และ 2.00 เมตร
โดยห่างจากริมบ่อ 2 เมตร ตามอายุของบ่อกุ้ง 1/2 ปี , 1 ปี, 2 ปี, 3 ปี, 4 ปี , 5 ปี จำนวน
20 ราย
2. วัดค่าของดินทุกประเภท ได้แก่บริเวณดินเหนียว, ดินดาน, ดินลูกรัง และดินประเภทอื่น
จำนวน 20 ราย
3. วัดค่าของ "water table" ของน้ำทุกเดือน ตลอด 12 เดือน เพื่อทราบค่าการซึมของน้ำ ทุก
จังหวัดในเขตน้ำจืดถ้ามีการวัดอยู่แล้วให้เก็บตัวอย่างมา จำนวน 20 ราย
4. ให้มีกรรมการจากกรมอุตุนิยม, กรมโยธา รพช.และกรมทรัพยากรธรรมชาติและสมาคมวิชาการ
ปฐพีวิทยา, วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ข้อมูลด้านดินฟ้าอากาศการ , เจาะดินและน้ำบาดาล
และการขุดดินขุดบ่อน้ำ

5. พิสูจน์ปริมาณการใช้น้ำเค็มของบ่อกึ่งแต่ละรายทั้งระบบที่มีอุณหภูมิมรอบและบ่อพักน้ำดีและน้ำเสียและระบบเปิด (ถ้ามี) ต่อคาบการผลิต 4 เดือน 8 เดือน 12 เดือน
6. พิสูจน์คุณสมบัติของน้ำทิ้งลงสู่บ่อพักน้ำทิ้งสูงสูดของรอบบ่อกึ่งและสูงสูดของهازารณในเดือนที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11, และ 12 ทุกรอบปี
7. วัดค่าของน้ำท่ารอบบ่อกึ่งในรัศมี 50 , 100, 200, 300,400, 500, 600, 700, 800, 900 และ 1,000 เมตร ในทิศทางใต้ทางน้ำที่ไหลผ่านบ่อกึ่ง หรือ น้ำป่า ในเดือนที่ 1,2,3,4,5 6,7,8,9,10,11 และ12
8. วัดอัตราซึมของน้ำเค็มจากบ่อกึ่งในระดับความลึกกันบ่อกึ่ง จากบ่อตั้งอย่างในดินเหนียว ดินดาน และดินลูกรัง โดยมีความอ่อนแน่นของดินตามธรรมชาติและในรายที่มีการบดอัด 90% ในเดือนที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11 และ12 ตามสภาพการใช้บ่อเลี้ยงกุ้ง 2 ถึง 3 คาบ ต่อปี
9. การประเมินผลการสำรวจคุณภาพดินและน้ำอิทธิพลความเค็มต่อพืชต่าง ๆ ควรสรุปผลทุก 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน และ 15 เดือน รวมพื้นที่บ่อกึ่งจำนวน 20 ราย
10. ควรมีการพิสูจน์น้ำทิ้งกุลาต่ำกึ่ง กำมกรรรม ปลาชนิด หอยน้ำจืด และปลากินพื้นอื่น ๆ ในนาและสวนที่อยู่รอบ ๆ บ่อกึ่ง โดยวิธีธรรมชาติ ไม่มีสารยาฆ่าแมลงและยาฆ่าหญ้า ในฤดูทำนาปี และนาปรังและในสวนตลอดปี
11. ควรมีการวัดค่าความเป็นพิษของน้ำท่าจากสารยาฆ่าแมลงและยาฆ่าหญ้า ตลอดจนสภาพน้ำทิ้งที่ออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนรอบบ่อกึ่ง ในรัศมี 50 เมตร จากบ่อกึ่งในรัศมี 50 เมตร ในเดือนที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11 และ12 ของปี
12. จุดในการเลือกบ่อกึ่งตัวอย่างการใช้บ่อ 4 ประเภทคือ
 - 12.1 มาตรฐานตามข้อกำหนดของกรมประมงทุกอย่าง
 - 12.2 บ่อมาตรฐานเกษตรทางเลือกที่ผู้เลี้ยงกุ้งกำหนดให้ทดสอบ
 - 12.3 บ่อของเกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในเคื่อนของตนเองทั้งหมด
 - 12.4 บ่อของเกษตรกรรายย่อยที่ถูกร้องเรียน
13. ควรประกาศให้ผู้ใดมีความเดือดร้อนจากอิทธิพลน้ำเค็มจากบ่อกึ่งทุกบ่อ ทำหนังสือร้องเรียนเป็นหลักฐานผ่านทาง อบต อ้าเภอ และจังหวัด ทุกราย เพื่อรวบรวมปัญหาที่แท้จริงนำสืบสำรวจพิสูจน์ความจริงหรือการถูกกลั่นแกล้ง ฯลฯ
14. ควรรวบรวมตัวเลขจำนวนผู้สนใจเลี้ยงกุ้งที่กำลังชุดบ่อใหม่ โดยสำรวจผ่าน อบต. อ้าเภอ และจังหวัด เพื่อหาทางช่วยเหลือให้การเลี้ยงกุ้งกำมกรรรม หอย ปลาชนิด ปลาจีน ปลากินพืชต่าง และ สัตว์น้ำอื่น ๆ เช่น ตะพาบ จระเข้ หอยเป้าอื่น ฯลฯ และการให้เงินทุนอุดหนุนในกรณีที่ต้องถูกปิดบ่อกึ่งภายในระยะเวลา 4 เดือน
15. ถ้าหากมีการพิสูจน์ภายในระยะเวลา 4 เดือน แล้วปรากฏว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และเกษตรกรข้างเคียงหรือยังมองไม่เห็นผลทันตา ก็ให้ทดลองต่อไปจนครบปี และให้มีการผ่อนผันให้เลี้ยงกุ้งกุลาต่ำได้ต่อไปจนครบ 12 เดือน หรือขอผลสรุปการพิสูจน์ในรอบ 15 เดือน

16. เนื่องจากกรมประมงเป็นผู้ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดเป็นแห่งแรกที่จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้นจึงควรหามาตรฐานผ่อนผันแก่เกษตรกรที่เพิ่งปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมประมง ในการเลี้ยงกุ้งอย่างเคร่งครัดคล้าย ๆ กันเกษตรกรที่เลี้ยงปลา ในภาคอีสาน เพราะได้ลงทุนไปแล้วจนหมดตัว จึงควรช่วยเหลือผ่อนผันในแนวทางที่เกิดขึ้นดีต่อส่วนรวมให้มากที่สุด
17. ในไตรมาสที่ 3 และที่ 4 จะมีสิ่งกุ้งเข้ามาจากต่างประเทศมาก ดังนั้นจึงควรผ่อนผันให้เลี้ยงกุ้งต่อไปในช่วง 6 ถึง 8 เดือนนี้ เพราะอิทธิพลจากน้ำฝนและน้ำหลากท่วมพื้นที่นาสวนรอบ ๆ บ่อกุ้ง จะยับยั้งความเค็มของเกลือไม่ให้กระจายตัวจากบ่อกุ้งและปริมาณระดับความเค็มในน้ำทำรอบบ่อกุ้งจะต่ำกว่า 0.5 พีพีที. ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานโลกสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว โดยมีข้อพิสูจน์เบื้องต้นจากคณะกรรมการสถาบันการเงิน 5 ฝ่าย ว่าการเลี้ยงกุ้งแล้ว 3 ถึง 5 ปีความเค็มกันบ่อก็ไม่มีการสะสมเพิ่มขึ้นมากขึ้น อย่างที่วิตกกัง
18. สภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทยนั้นต่างกับในต่างประเทศที่มีปริมาณน้ำฝนและน้ำหลาก ผ่านพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยมากกว่าปีละสองหมื่นล้านตัวบิกเมตรทุกปี จึงช่วยสร้างความเค็มและสารพิษจากยาฆ่าแมลงและยาฆ่าหญ้าลงสู่แม่น้ำลำคลอง และลงสู่ทะเลในที่สุด ดังนั้นประเทศไทยจึงเหมาะสมแก่การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืดในเขตภาคกลางเป็นอย่างมาก ในช่วงฤดูฝนและฤดูน้ำหลาก อย่างน้อยสองคาบของการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ถ้ามีการส่งเสริมสร้างคันถนนป้องกันน้ำท่วมบ่อกุ้ง เกษตรกรนากุ้งจะมีความเสี่ยงภัยลดลงอีก และไม่ทำลายหรือกระทบการเกษตรกรนาข้าวและสวนผลไม้ใกล้เคียงอีกเลย
19. รัฐบาลทุกรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมอาชีพเกษตรกรให้มีรายได้สุทธิสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ทำลายสภาพสิ่งแวดล้อม การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่เขตน้ำจืดเป็นอาชีพหนึ่งที่จะก่อประโยชน์ให้แก่เกษตรกรสมเจตนาของรัฐบาล โดยเกษตรกรจะมีรายได้สุทธิสูงขึ้นถึงปีละแสนบาทต่อไร่เป็นอย่าต่ำ และสามารถปลดปล่อยหนี้สินและท่านถอนจำนองที่ดินจาก ธกส. หรือนายทุนท้องถิ่นได้หมดโดยไม่เป็นภาระแก่รัฐบาลจึงน่าจะมีความทรงช่วยเหลือส่งเสริมให้เงินทุนโดยผ่านธนาคารชุมชนท้องถิ่นและ ธกส. เพื่อให้เกษตรกรปลดปล่อยหนี้สินให้เร็วยิ่งขึ้น โดยมีภาระดอกเบี้ยลดน้อยลงกว่าร้อยละ 30% ต่อปี สิ่งที่น่ากังวลก็คือสิ่งแวดล้อมอยู่ แต่เนื่องจากราคากุ้งในตลาดโลกมีราคาดี และตลาดขยายตัวกว้างขวางอย่างไม่หยุดยั้ง ราคากุ้งสดหน้าบ่อจึงสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ยั่วให้เกษตรกรนาข้าวหันไปเลี้ยงกุ้งกันมากขึ้น หรือให้เขานาข้าวปีละหมื่นบาทต่อไร่ เป็นรายได้สุทธิที่ดีกว่าการทำนาปัจจุบัน ซึ่งมีการลงทุนด้านปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงมากทั้งบางพื้นที่และบางรายยังมีอิทธิพลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและชุมชนมากกว่าการทำนาเลี้ยงกุ้งด้วยซ้ำไป
20. เนื่องจากการทำนาข้าวตามแนวทางของสมาพันธ์ผู้เลี้ยงกุ้งฯ แห่งประเทศไทย นี้ เป็นวิธีเลี้ยงกุ้งระบบแบบ กรีนพอนด์ “Green Pond” ได้ตามมาตรฐานโลก ISO-9000 และ ISO 14000 โดยสมาชิกยึดถือหลักการลดสินค้าปลอดสารพิษและไม่ทำลายสภาพสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ชุมชนข้างเคียงและการเกษตรรอบด้าน นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง

ระบบกรีนส์ฟอนด์ ยังสามารถปล่อยสัตว์น้ำจากบ่อกรีนส์ฟอนด์ และน้ำทิ้งจากบ่อลงไปเป็นปุ๋ย ผักตบชวาและต้นไม้ให้เขียวขึ้นมาอีกด้วย จึงจำเป็นต้องมีการจัดการฟูลงกันอย่างเคร่งครัดได้ มาตรฐานโลาสังแวดล้อม ซึ่งผลจากการพิสูจน์จะช่วยให้สินค้ากุ้งของไทยขายได้ดีในตลาดใน โลกเพิ่มขึ้น และเป็นการมีบบังคับให้ธุรกิจการผลิตกุ้งในต่างประเทศที่เป็นคู่แข่งขึ้นกุ้งไทย จะต้องผลิตตามมาตรฐานโลกตามขึ้นมาด้วย

21. การเลี้ยงกุ้งตามแนวทางของสมาพันธ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย นี่เป็นการเลี้ยงกุ้งตามระบบ มาตรฐานอุตสาหกรรม ISO - 9000 ซึ่งเน้นให้สมาชิกยกระดับการเลี้ยงกุ้งให้มีคุณภาพสูงขึ้น เรียบ ๆ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพอาหารกุ้ง การขนส่ง และสิ่งแวดล้อม ยาและสารปรับคุณภาพน้ำ ตลอดจนไปถึงการลดต้นทุนการผลิตสินค้ากุ้ง และการลดการใช้ พลังงานในการเลี้ยงกุ้งลงไปให้มากที่สุด โดยเน้นถึงการลดต้นทุนรวมของสินค้าที่จะต้องซื้อ จากต่างประเทศ เช่นน้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องจักรกล อาหารลูกกุ้ง อาหารกุ้ง ยาและอาหารเสริม ตลอดจนสารปรับสภาพน้ำ และอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องวัดต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นในอนาคตตอน ใกล้เคียง อุตสาหกรรมกุ้งของไทยจึงอาจก้าวไปสู่ตัวเลขที่ส่งออกสูงกว่าหนึ่งแสน ล้านบาทได้ โดยใช้วัตถุดิบในประเทศมากกว่า 80%
22. เนื่องจากธุรกิจการเลี้ยงกุ้งกุลาดำกระจายอยู่ในพื้นที่กว้าง จึงมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือ แรงในการขนส่งลูกกุ้ง กุ้ง น้ำเค็ม อาหารกุ้ง และอุปกรณ์อื่น ๆ โดยทางรถยนต์เป็นส่วนใหญ่ การพัฒนาการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ คือการพัฒนายานพาหนะรถปิกอัพและรถบรรทุก เกษตรกรทุก รายจำเป็นต้องมีรถปิกอัพคันทุกรายหรือทุกบ้าน ดังนั้นรถปิกอัพจึงมีตลาดที่กว้างขวางได้ ต่อไป อย่างน้อยปีละหมื่นคันและช่วยให้ธุรกิจเครื่องอะไหล่รถยนต์ต่าง ๆ มีโอกาสรอดตาย และอยู่ต่อไปได้ดี ถ้าตลาดรถยนต์ปิกอัพเติบโตปีละหมื่นล้านบาท ตลาดรถยนต์ก็จะต้องไ้ ตามอย่างน้อยสิบเปอร์เซ็นต์หรือปีละสองพันล้านบาทและช่วยให้ความเจริญของธุรกิจมีน้ำ มันและมีเงินมาเกิดในปัมน้ำมันเติบโตตามไปด้วยอีกอย่างน้อยปีละสองพันล้านบาทหรือรวม 10% ได้เช่นกัน ดังนั้นจึงควรทำวิจัยด้านตลาดยานพาหนะและผลกระทบจากการห้ามการ เลี้ยงกุ้งในเขตน้ำจืดด้วย
23. เนื่องจากธุรกิจด้านสื่อสารระหว่างเจ้าของบ่อและตลาด อาหารกุ้งและห้องเย็นตลอดจนผู้ที่ เกี่ยวข้องอื่น ๆ จำเป็นต้องใช้มือถือเป็นปัจจัยสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การเลี้ยงกุ้งอาจมีผล กระทบจากฝนตกหนัก น้ำท่วมฉับพลัน และไฟฟ้าดับ บ่อกุ้งมูลค่านับล้านบาท อาจกลาย สภาพจากกำไรเป็นขาดทุนได้ในเวลาเพียง 2-3 ชั่วโมง ธุรกิจสื่อสารมือถือจึงเป็นสินค้าทุน ของผู้เลี้ยงกุ้งและพนักงานต้องมีไว้เพื่อประกอบการ และเป็นช่องทางที่จะใช้ระบบ SDH ใน ระบบการเลี้ยงกุ้งควบคุมไปกับเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เพื่อใช้ เป็นอุปกรณ์ประกอบในการเลี้ยงกุ้งแบบไฮเทค โดยกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด สินค้าทุน ในด้านระบบบริหารจัดการบ่อกุ้งไฮเทคและการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็วนี้คิดเป็นมูลค่าไม่น้อย กว่า 10% ของการลงทุนหรือประมาณสองพันล้านบาทต่อปี แต่ก็ยังมีผลอย่างมากต่ออุตสาหกรรม กุ้งโลกได้ทุกนาที่โดยระบบดาวเทียมสื่อสาร

ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยและพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารในการเลี้ยงกุ้งแบบไฮเทค กรีนพอนส์ โดยพิสูจน์ถึงความก้าวหน้าในธุรกิจการเลี้ยงกุ้งของไทยที่จะเป็นผู้นำของโลก และเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรในท้องถิ่นในด้านดิน น้ำ ปุ๋ย และอาหารสัตว์ได้ในอนาคต การห้ามการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตน้ำจืด อาจกลายเป็นการกีดกันเกษตรกรพัฒนาการเกษตรไทยโดยบังเอิญหรือไม่เจตนาที่เป็นได้ ถ้าผู้บริหารบ้านเมืองไม่มีความรู้เกี่ยวกับกุ้งขาวในร่มครอบ สุ่ม และไม่เอาใจใส่อย่างจริงจังจึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาดังที่ชาวบ่อกุ้งเผชิญอยู่ทุกวัน และได้ทางแก้ไขให้ลุส่งไปตามคำแนะนำของภูมิปัญญาไทยและนักวิชาการไทยแล้วเกือบ 80%

ในอนาคตอันใกล้กุ้งกุลาดำอาจเลี้ยงด้วยน้ำจืด 100% ถ้าไม่ถูกปิดกั้นงานเลี้ยงและงานวิจัยพัฒนาอย่างต่อเนื่องและถ่ายทอดผ่านอินเทอร์เน็ตจากปากบ่อถึงนักวิชาการในสถาบันต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

24. การพิสูจน์ถึงปริมาณการใช้พื้นที่ในการทำนากุ้ง เทียบกับการทำนาข้าวไร่มันสำปะหลัง ไร่ ข้าวโพด ซึ่งใช้พื้นที่นับร้อยล้านไร่ และได้ทำลายป่าต้นน้ำลำธารลงมากมาย เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างแรงเทียบกับการทำลายป่าชายเลนจำนวนสองล้านไร่ที่เคยเสียไป เนื่องจากการเลี้ยงกุ้งน้ำเค็ม และบดบังการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในบริเวณป่าชายเลนทั้งหมดสิ้นลงไปแล้ว และทางราชการได้พัฒนาปลูกป่าชายเลนขึ้นมาใหม่ โดยยกบ่อกุ้งน้ำเค็มขึ้นมาไว้ในตอนลึกจากชายทะเล ถ้ามีการบริการน้ำจืดแก่บ่อกุ้งในเขตน้ำเค็ม จำนวนเพียงหนึ่งล้านไร่ จะเกิดผลผลิตอย่างต่ำปีละห้าแสนบาทต่อไร่ คิดเป็นเงินห้าแสนล้านบาทต่อปี ถ้าตลาดกุ้งต่างประเทศและในประเทศเอื้ออำนวย และอาจใช้เลี้ยงปลาทะเลและปลาน้ำจืดเช่นปลานิล ปลากะพง ได้ด้วย ถ้าตลาดกุ้งกุลาดำเพื่อและราคาตกต่ำลงกว่าราคาอาหารกุ้ง หรือการเลี้ยงกุ้งไม่คุ้มทุน

ส่วนการบริหารจัดการนากุ้งในบริเวณน้ำจืดก็อาจยึดจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลางที่มีน้ำหลากท่วมชะล้างนาทุ่งได้ต่อไป อย่างมากไม่เกินแสนไร่ โดยคำนวณผลผลิตห้าแสนบาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นเงินเพิ่มอีกห้าหมื่นล้านบาทต่อไปเป็นอุตสาหกรรมการตลาดป้องกันโรคระบาดในเขตน้ำเค็มที่อาจก่อการสูญเสียการตลาดนอกได้ทันที เนื่องจากการแข่งขันในตลาดโลกนั้นเข้มงวดในด้านมาตรฐานราคาและระยะเวลาในการส่งสินค้า

การเพิ่มพื้นที่บ่อกุ้งในบริเวณนาข้าวเพียงแสนไร่ จะเป็นการลดพื้นที่การทำนาข้าวอย่างมากเพียงสองแสนไร่ แต่จะเป็นการรายได้สุทธิแก่เกษตรกรที่ทำนาข้าวและสวนส้มโอผสมผสานซึ่งจะสามารถส่งออกได้ดีทั้งข้าว กุ้ง ส้มโอ มะพร้าว น้ำหอม ส่งออกได้ดี ที่อาจปลูกได้รอบ ๆ บ่อกุ้งของเกษตรกรนั่นเอง จากรายได้สุทธิปีละหมื่นบาทต่อไร่ต่อปี มาเป็นแสนบาทต่อไร่ต่อปี ทั้งนี้จะช่วยให้อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีคนยังยืนและเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชนในท้องถิ่น และประหยัคพลังงานในการเคลื่อนย้ายประชากรรายวันในเมืองลงไปได้อีกปีละหลายแสนล้านบาท

การลดพื้นที่ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง อ้อยและข้าวโพด ลงอย่างน้อย 30-40 ล้านไร่ โดยเพิ่มผลผลิตโดยใช้การวิจัยและพัฒนาดินและน้ำที่หล่อเลี้ยงจากนาทุ่งและฟาร์มสัตว์น้ำ

นี้จะเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้อย่างต่ำ 20%-30% ดังนั้นผลผลิตรวมของข้าว ข้าวโพด อ้อยและมันสำปะหลัง ก็จะเพิ่มขึ้นด้วยมากกว่าในปัจจุบัน ยกตัวอย่างอ้อยอาจเพิ่มจาก 8 ตัน เป็น 18-20 ตันต่อไร่ โดยเฉลี่ยข้าวจาก 100 ถึง เป็น 120 ตันต่อไร่ โดยเฉลี่ยเป็นต้น

พื้นที่ที่ลดลงนี้ควรนำมาปลูกพืชไม้เศรษฐกิจ เช่น ถั่วลิสง เพื่อ นำไปมาเป็นอาหารสัตว์ ใบเลี้ยงอย่างน้อย 10 ล้านไร่ ประโยชน์ที่คนและสัตว์ทั่วไปก็ทวีมากขึ้นทุกวัน ปลูกไม้ยูคาลิปตัสอีก 20 ล้านไร่ ในบริเวณที่เหมาะสม จะช่วยให้ประเทศไทยพึ่งพาตนเองได้ในด้านกระดาษต่าง ๆ และยังมิเหลือส่งขายยุโรปและแคนาดาเพื่อแลกกับเยื่อขาวอย่างน้อย 30-50%

การเพิ่มพื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำเช่นกุ้งปลาทู หอย ตะพาบน้ำในทุก ๆ เนื้อที่แปลงเกษตรกรรม อย่างน้อย 30% นี้ถ้าวางแผนมาบริหารจัดการผ่าน อบต. อย่างน้อย อบต. ละ 100 ไร่ จะช่วยให้มีรายได้เข้า อบต. อย่างน้อยถึง 10 ล้านบาท เป็นทุนสำรองหรืองบประมาณบำรุงท้องถิ่นที่มั่นคงและพึ่งตนเองได้ดี โดยเกษตรกรรายย่อยจะมีงานทำทางด้านเกษตรกรอย่างน้อยสามร้อยไร่ทุกตำบลหมู่บ้าน

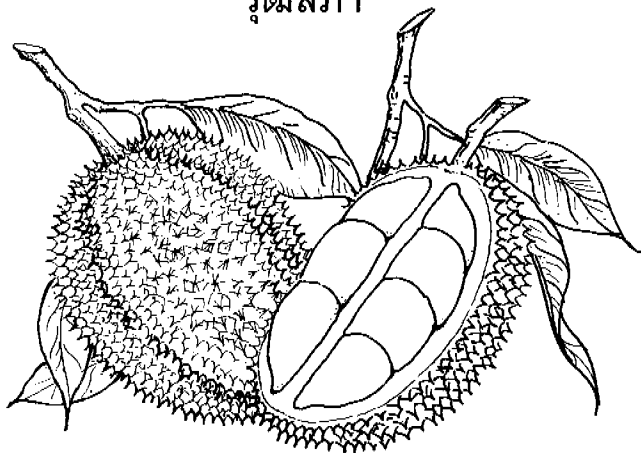
25. การประหยัดพลังงานในงานเกษตรปัจจุบันประสิทธิภาพในการใช้พลังงานและน้ำมันปิโตรเลียมในภาคเกษตรกรอยู่ในระดับต่ำและไม่คุ้มทุน มีการลงทุนในด้านสาธารณูปโภคและการซ่อมบำรุงสูงมาก เช่นการคมนาคมถนนหนทาง ท่าเรือ ฯลฯ โดยมีการตอบแทนของสินค้าบาทต่อกิโลกรัม ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับสินค้าอุตสาหกรรม เช่น กุ้งแกะเปลือกกิโลกรัมละ 800 ถึง 1,000 บาท เมื่อเทียบกับกุ้งสดกิโลกรัมละ 300 ถึง 400 บาท ข้าวเปลือกกิโลกรัมละ 6 ถึง 8 บาท ข้าวสารกิโลกรัมละ 20 ถึง 30 บาท เทียบกับรถยนต์กิโลกรัมละ 2,000 ถึง 5,000 บาท ดังนั้นสินค้าเกษตรของไทยจึงควรแปรรูปให้มากที่สุด และควรหยุดส่งออกสินค้าของหนัก ซึ่งทำลายถนนหนทางไม่คุ้มค่าซ่อม การเร่งรัดส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรเป็นทางเดียวที่จะป้องกันเศรษฐกิจฟองสบู่แตกในทุกกรอบ 30 ปี และจะช่วยแก้ไขสภาพการตกงานของภาคอุตสาหกรรมสร้างได้เช่น นำเครื่องจักรกลหนักมากชุดบ่อกุ้งปลาทู หรือวางท่อส่งน้ำจืดสร้างคลองชลประทานน้ำเพื่อชุมชนและเกษตรกรแทนการสร้างการในเมืองหรือโครงการเพื่อชุมชนเมืองในยามที่ขาดแคลนเงินทุนเช่นนี้โครงการระดับพันล้านบาท ควรจัดไว้ชั่วคราวนำเงินมาส่งเสริมโครงการเลี้ยงกุ้งในเขตน้ำเค็ม น้ำกร่อย และน้ำจืด สักหมื่นล้านบาท จะให้ผลตอบแทนเห็นได้ชัดถึงสองแสนบาท และได้ผลตอบแทนเร็วทุก ๆ รอบ 3 ถึง 4 เดือนเท่านั้น

การประหยัดพลังงานได้ถึง 50% จึงเป็นเรื่องที่น่าวิจัยและพัฒนา พร้อมกันไปด้วย โดยเก็บจากตัวเลขการสำรวจมาวิจัยอีกทอดหนึ่ง แล้วทำโมเดลการเลี้ยงกุ้งแบบลดพลังงานหรือไร้พลังงาน โดยใช้กระแสไฟฟ้าไหลผ่าน ตามทิศทางลมแทน และลดปริมาณกุ้งลง เพิ่มออกซิเจนจากพืชน้ำได้กินพอ สิ่งเหล่านี้ล้วนน่าวิจัยและพัฒนาเพื่อลดปริมาณไฟฟ้าและน้ำมันปิโตรเลียมทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อเตรียมรับการหมดสิ้นไปของปิโตรเลียม และต้องหาทางใช้ไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนจากธรรมชาติทุกอย่างทั้ง ลม แสงอาทิตย์ พลังน้ำคลื่นทะเลและความร้อนใต้พิภพ เป็นต้น

รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิต
และการส่งออกสินค้าเกษตร

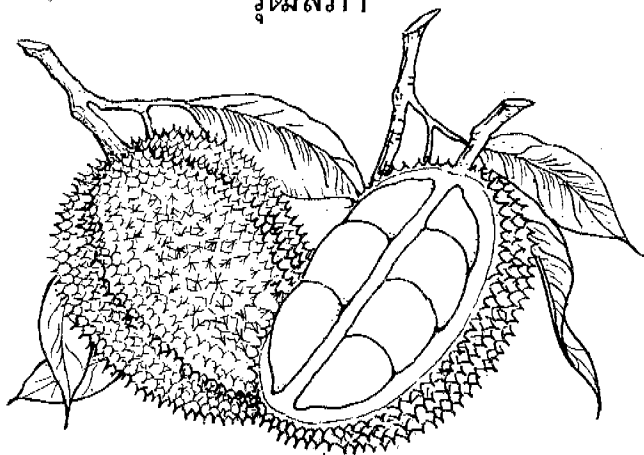
กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้
ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กองกรรมาธิการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา

พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิต
และการส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้
ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กองกรรมการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร 63 ญ3)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท 10300

1 กันยายน 2541

เรื่อง รายงานพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร โดยมีขอบเขตการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษาจำนวน 5 เรื่อง คือ

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมทน โอภาสวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายวิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. นายอดิเรก ศรีประทักษ์	กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ
5. นายวิบูลย์ เลี่ยมเฉลิม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ
6. นายทรง องค์ชัยวัฒน์	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
7. นายจริย คุลยานนท์	กรรมการ
8. นายเดลิน อึ้งงามวาฬสวัสดิ์	กรรมการ
9. นายทองดี นิกงรัมย์	กรรมการ
10. นายบรม ตันเถียร	กรรมการ
11. นายประวิทย์ ไร่จนเพียรสถิต	กรรมการ
12. นายผจญ อุดปาทร	กรรมการ
13. นายสงยุทธ เลออล	กรรมการ
14. นายศิริชัย บุลกุล	กรรมการ
15. นายสุจินต์ จินายน	กรรมการ
16. นายสุลัยมลัย วงษ์พานิช	กรรมการ
17. นายอบ ทองไข่มุกด์	กรรมการ

อนึ่ง คณะกรรมการได้แต่งตั้ง นายจิรัช หวัดชาติ หัวหน้าฝ่ายประชุม 1 กองกรรมการเป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 วรรคสาม

จนการพิจารณาเสร็จแล้วคดีดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการได้แบ่งประเด็น การพิจารณาศึกษาออกเป็น 5 กรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิไทย

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออก กุ้งกุลาดำ

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนา การส่งออก

บัดนี้ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาเสร็จแล้วคดี กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(4)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการเกษตรและ
สหกรณ์ วุฒิสภา ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมพล เกียรติไพบูลย์
(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

กำนันลูกทุ่ง

(นายจิรายุส สวัสดิวัต)

หัวหน้าฝ่ายประชุม 1

กองกรรมวิธีการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมวิธีการ

โทร. 2441571, 2441735

โทรสาร 2441571-4

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

	หน้า
รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ	1
การเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา	
การดำเนินงานของคณะกรรมการธิการ	2
วิธีการพิจารณาศึกษา	3
ผลการพิจารณาศึกษา	5
1. สภาพข้อเท็จจริง	7
2. ศักยภาพการผลิตและการส่งออก	13
3. โอกาสตลาดส่งออกทุเรียน	15
4. ปัญหาและอุปสรรค	17
5. แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค	19
6. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา	20
ภาคผนวก	
ตารางที่ 1 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทุเรียน	23
ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียน	24
ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกทุเรียนสด ปี 2540	25
ปริมาณส่งออกทุเรียนแช่แข็ง ปี 2540	
ตารางที่ 4 ผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2531 - 2539	26
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบราคาร้านค้าทุเรียน	27
ปี 2534 - 36 และปี 2537 - 40	

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

**กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องผักและผลไม้
ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน**

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

ของ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

กรณีศึกษาที่ 4

เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2540 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ กระทำกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร จำนวน 5 เรื่อง คือ เรื่องยางพารา เรื่องข้าว เรื่องกุ้งกุลาดำ เรื่องผักและผลไม้ และเรื่องปศุสัตว์ โดยมีกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษา 360 วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย

บัดนี้ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน ได้เสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

Legislative Institutional Repository of Thailand

การดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาการ

คณะกรรมการวิชาการ ได้แต่งตั้งบุคคลเป็นเลขาธิการ ผู้อำนวยการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการวิชาการประกอบด้วย

1. นายอัมรินทร์ ประกอบบุญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
2. นายสุรพงษ์ ปราบศิลป์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
3. นายสมพงษ์ ศรีสุทิ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
4. นายอรุณ วันประเสริฐพร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
5. นายนิพนธ์ วงษ์ตระหง่าน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
6. นายแสงทอง สิงหะวาระ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
7. นายไพโรจน์ สุวรรณทระ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
8. นายกำแหง เกี่ยมสุริย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
9. นายอนันต์ คาโกลม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
10. นายสุกสันต์ สุทธิผลไพบูลย์	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการ
11. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ปัญญา วัฒนรัชมี	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
13. นายพิรุฬห์ ไตรกุลวรรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
14. นายพิบูลย์ เจียมอนุกุลกิจ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
15. นายบุญเพ็ง กันดิวัฒน์ธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
16. นายชนิด บุญรอด	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
17. นายนิม จิวจัน	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
18. นายวิฑิต ตันหาสุทธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
19. นางสาวพรศรี เหล่าจุติสวัสดิ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงาน กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้าน
กลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน ประกอบด้วย

1.1 นายนิวัฒน์ พันธุ์	ประธานคณะทำงาน
1.2 นายอดิเรก ศรีประทักษ์	คณะทำงาน
1.3 นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	คณะทำงาน
1.4 นายทรง อ่องชัยวัฒน์	คณะทำงาน
1.5 นายจรัส คุตยานนท์	คณะทำงาน
1.6 นายประวิทย์ โรจนเพียรสถิต	คณะทำงาน
1.7 นายทองดี นิกงรัมย์	คณะทำงาน
1.8 นายอบ ทองไข่มุกด์	คณะทำงาน
1.9 นายณินด บุญรอด	คณะทำงาน
1.10 รองศาสตราจารย์ปัญญา หิรัญศรี	คณะทำงาน
1.11 นายพิรุฬห์ โคศุภวรรณ	คณะทำงาน
1.12 นางสาวพรศรี เหล่าจุสวัสถ์	คณะทำงาน
1.13 นายบุญชัย แสงจันทร์	คณะทำงาน
1.14 นางวัชร จิยศักดิ์	คณะทำงาน
1.15 นายวิชัย เดชะวัฒนนันท์	คณะทำงาน
1.16 นายมนตรี วงศ์รักษะพาณิชย์	คณะทำงาน
1.17 นายสมชาย สุคนธสิงห์	คณะทำงาน
1.18 นายสุเทพ อินทปัญญา	คณะทำงาน
1.19 นายสุรพงษ์ ปราณศิลป์	คณะทำงาน
1.20 นายอมร งามมงคลรัตน์	คณะทำงาน
1.21 นายพิบูลย์ เข็มธนกุลกิจ	เลขานุการคณะทำงาน

LIRT

2. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการงานวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 2.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “แผนการผลิตและการตลาดทุเรียน ปี 2541 - 2544
- 2.2 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร “โครงการกลังลิ้นค้ำห้องเย็น” 29 ตุลาคม 2540
- 2.3 Thailand Institute Scientific and Technology Research, Durian Facts and Figures, 1977.
- 2.4 กรมส่งเสริมการเกษตร “การจัดการผลผลิตทุเรียน” 30 ตุลาคม 2540
- 2.5 ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี “นันทาสาระผลิตภัณฑ์ทุเรียนแปรรูป” 2540
- 2.6 ศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย (ศบท.) “กล่องกระดาษลูกฟูกบรรจุทุเรียน ส่งออกทางอากาศ ภาค ศบท. 2”

3. พิจารณาศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาแสดงข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย

3.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมวิชาการเกษตร

นายสุวิวัฒน์ จันทระประณีค ผู้ดำเนินการศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี

กรมส่งเสริมการเกษตร

นายมนู ไม้สมบูรณ์ นักวิชาการเกษตร 7

กลุ่มไม้ผล กองส่งเสริมพืชสวน

นายประพันธ์ ทิพย์พิลา ผู้ช่วยผู้อำนวยการผลิต

และควบคุมศัตรูพืชผลไม้เพื่อส่งออก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นายเดชา ศุภวัฒน์

ผู้อำนวยการส่วนวิจัยธุรกิจการเกษตร

LIRT

3.2 กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

นางชิงชิง ทองดี

ผู้อำนวยการโครงการ QASL

(Quality Assurance of Longan Durian
and Lychee for Export)

นางอัญชลี กมลรัตนกุล

ผู้อำนวยการศูนย์การบรรจุหีบห่อ

นางสุวรรณา ศรีสวัสดิ์

ผู้อำนวยการโครงการสำนักจัดการ
โครงการ

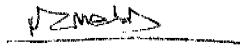
ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณา กรณีศึกษาที่ 4
เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธเพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

1. สภาพข้อเท็จจริง
2. ศักยภาพการผลิตและการส่งออก
3. โอกาสตลาดส่งออกทุเรียน
4. ปัญหาและอุปสรรค
5. แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
6. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

การพิจารณาศึกษา กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ
เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียนเป็นการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และ
อุปสรรคในด้านการพัฒนาการผลิต และการส่งออกทุเรียนให้มีประสิทธิภาพสามารถ
เพิ่มการส่งออกนำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ยังเป็นแนวทางให้กับรัฐบาลเพื่อใช้
ประกอบการบริหารราชการต่อไป

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา
กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียนเพื่อให้วุฒิสภา
ได้โปรดพิจารณา หากเห็นชอบตามที่ผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว โปรดแจ้ง
ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งประเทศชาติและประชาชน
สืบไป

(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้

ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

1. สภาพข้อเท็จจริง

ทุเรียนเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ มีมูลค่าการผลิตในแต่ละปี มากกว่า 10,000 ล้านบาท สามารถทำรายได้แก่เกษตรกรมากกว่า 14 จังหวัด ทั้งในภาคตะวันออก และภาคใต้ นอกจากนี้ ทุเรียนยังเป็นสินค้าที่สามารถนำเข้าเงินตราต่างประเทศมากกว่า ปีละ 1,500 ล้านบาท ในช่วงที่ผ่านมา ทั้งมูลค่าการผลิตและการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้น แนวโน้มการผลิตและการส่งออกทุเรียน นับวันจึงมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ พอจะสรุปสาระสำคัญในด้านการผลิตและการตลาด ดังนี้

1.1 การผลิต

1.1.1 แหล่งผลิต ทุเรียนมีการเพาะปลูกมากที่ภาคตะวันออก (70%) ภาคใต้ (25%) และแหล่งผลิตอื่น ๆ (5%) จังหวัดที่มีการเพาะปลูกทุเรียนมากที่สุด ได้แก่ จันทบุรี รองลงมาเป็น ระยอง ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช ยะลา นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกกระจายไปอีกหลายจังหวัด โดยเฉพาะแหล่งผลิตภาคใต้ที่มีสภาพทางธรรมชาติเหมาะสมกับการเพาะปลูกทุเรียน

1.1.2 พันธุ์ พันธุ์ที่มีความสำคัญในเชิงการค้ามี 4 พันธุ์ คือ ชะนี หมอนทอง ก้านยาว และกระดุม ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อขึ้นอยู่กับรสนิยม เนื่องจากทุเรียนแต่ละพันธุ์จะมีลักษณะและรสชาติที่ต่างกัน

1.1.3 ผลผลิตทุเรียน มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีติดต่อกัน ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (ปี 2534-39) พื้นที่เพาะปลูก (ให้ผล) และผลผลิต เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.46 และ 12.45 ต่อปี โดยในปี 2539 มีพื้นที่เพาะปลูก (ให้ผล) 546,400 ไร่ ผลผลิต 945,970 ตัน (ตารางที่ 1)

LIRT

1.1.4 แนวโน้ม คาดว่าในอนาคต ผลผลิตทุเรียนจะเพิ่มขึ้นอีกจากพื้นที่เพาะปลูกที่ยังไม่ให้ผลอีก 298,630 ไร่ หรือร้อยละ 35 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด (845,000 ไร่) และคาดว่าจะ ในอีก 10 ปีข้างหน้า พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนจะขยายตัวไปถึง 900,000 ไร่ ทั้งที่ขยายไปยังแหล่งผลิตเดิมและแหล่งผลิตใหม่ เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกทุเรียน ในระยะยาว จำเป็นต้องหาตลาดรองรับผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

1.2 การตลาด

ตลาดรองรับผลผลิตทุเรียนของไทย ร้อยละ 90 บริโภคสดภายในประเทศ ร้อยละ 10 ส่งออกไปต่างประเทศ และร้อยละ 5 แปรรูป

1.2.1 ตลาดภายในประเทศ เป็นตลาดบริโภคที่มีขนาดใหญ่ โดยในปี 2539 ผลผลิต 945,900 ตัน เมื่อหักส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็ง 82,600 ตัน (น้ำหนักทุเรียนสด) ที่เหลือเป็นบริโภคสดภายในประเทศ 863,300 ตัน หรือบริโภคเฉลี่ยคนละ 14.38 กก./ปี นับว่าค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศผู้ผลิตทุเรียนเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย ทั้งนี้ เนื่องจากตลาดภายในประเทศเป็นตลาดที่ไม่จำกัดทั้งขนาดผลและคุณภาพ ในขณะที่ทุเรียนของไทยมีความหลากหลายในด้านสายพันธุ์และคุณภาพ จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ทุกระดับ

1.2.2 การส่งออก ปริมาณส่งออกเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิต มีสัดส่วนที่ต่ำ (10%) แต่มีแนวโน้มขยายตัวทุกปี ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา (ปี 2534-39) ปริมาณส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็งเพิ่มขึ้นติดต่อกันทุกปี โดยมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 47 และ 25 ต่อปี ปัจจุบัน ปี 2540 ปริมาณส่งออกทุเรียนสด 72,987 ตัน มูลค่า 1,399 บาท ไปประเทศไต้หวัน (50%) ฮองกงและจีน (40%) และมาเลเซีย (5%) ส่วนทุเรียนแช่แข็ง ส่งออกปริมาณ 5,493 ตัน มูลค่า 334 ล้านบาท ส่วนใหญ่ไปประเทศที่มีข้อจำกัดในการนำเข้า หรือเคร่งครัดในด้านคุณภาพ เช่น สหรัฐอเมริกา (60%) ออสเตรเลีย (20%) และแคนาดา (10%) (ตารางที่ 2-3) โอกาสการขยายตลาดส่งออกยังมีความเป็นไปได้สูง หากมีการส่งเสริมด้านประชาสัมพันธ์เพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น

LIRT

สาเหตุที่การส่งออกทุเรียนไทยขยายตัว เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้นและราคาจำหน่ายมีแนวโน้มลดลง ทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการมากขึ้น การจำหน่ายจึงคล่องตัว อย่างไรก็ตาม ภาวะการส่งออกเริ่มมีอิทธิพลต่อภาวะการค้าและราคาทุเรียนภายในประเทศ เนื่องจากผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่มีน้อยราย (5-6 ราย) เลือกรับซื้อทุเรียนคุณภาพดี ปริมาณรับซื้อแต่ละรายมีจำนวนมากและแน่นอน ปริมาณและราคารับซื้อของผู้ส่งออกเหล่านี้จึงเป็นดัชนีสำคัญชี้ภาวะตลาดและราคาทุเรียนภายในประเทศ

1.2.3 การแปรรูป การแปรรูปทุเรียนที่เป็นที่นิยมและแพร่หลาย มี 3 ประเภท คือ ทุเรียนแช่แข็ง ทุเรียนกวน และทุเรียนทอดกรอบ แต่ที่มีการส่งออกมี 2 ประเภท คือ ทุเรียนกวนและทุเรียนแช่แข็ง สำหรับทุเรียนกวน การส่งออกยังมีน้อย ปริมาณส่งออกไม่แน่นอน (ปีละ 6-35 ตัน) ส่วนทุเรียนแช่แข็ง การส่งออกมีอัตราการขยายตัวสูง เนื่องจากมีข้อได้เปรียบในด้านคุณภาพ การส่งออกทุเรียนแช่แข็งช่วยลดปัญหาอุปสรรคการส่งออกทุเรียนสด หรือแช่เย็น(ทั้งผล) ลงได้

1.2.4 การเก็บรักษาเพื่อถนอมคุณภาพทุเรียน

(1) อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเก็บรักษาทุเรียน

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ไม่สามารถทนต่ออุณหภูมิต่ำได้ หากเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิต่ำ จะเกิดการสะท้านหนาว (chilling injury) โดยเปลือกจะมีสีดำ และไม่สามารถรับประทานได้ตามปกติ ส่วนอุณหภูมิที่สูงจะเร่งการสุกให้เร็วขึ้น ความชื้นที่เก็บรักษาก็มีความสำคัญเช่นกัน ถ้าความชื้นสูง เชื้อราที่อาจติดมากับผลจะเจริญเร็วขึ้น ทุเรียนจะเน่าเสียได้มากขึ้นด้วยในทางกลับกัน ถ้าความชื้นต่ำจะทำให้เกิดปัญหาผลแตก

อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเก็บรักษาอยู่ในช่วง 14 - 16 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 85 - 90 เปอร์เซ็นต์ จะเก็บรักษาทุเรียนไว้ได้นานประมาณ 2 สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับอายุของผลทุเรียน โดยทุเรียนที่แก่เต็มที่จะสามารถรักษาในอุณหภูมิที่ต่ำกว่าทุเรียนที่ยังไม่แก่เต็มที่

LIRT

ยกตัวอย่างเช่น : ทูเรียนหมอนทองจะแก่เต็มที่เมื่ออายุ 125 วันหลังดอกบาน และจะสุกภายใน 3 - 4 วัน หลังเก็บเกี่ยว ถ้าเก็บรักษาไว้ที่ 15 องศาเซลเซียส จะเก็บไว้ได้นาน 15 วัน ผลจะสุกพอดีหรือเกินพอดีเล็กน้อยเมื่อถึงปลายทาง ต้องรีบจำหน่าย หรือถ้าจะเก็บไว้ที่อุณหภูมิต่ำถึง 14 องศาเซลเซียสก็ยังไม่เกิดปัญหา chilling injury

: แต่ถ้าเป็นทุเรียนที่ยังไม่แก่เต็มที่ ควรจะเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิสูงขึ้น เช่น ทุเรียนหมอนทองอายุ 115 วันหลังจากดอกบานหรือจะสุกใน 8 - 10 วัน หลังเก็บเกี่ยว ควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 16.5 องศาเซลเซียส ซึ่งจะเก็บรักษาได้นานถึง 15 วัน โดยยังคงมีคุณภาพดี แต่ถ้าเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส คุณภาพในการบริโภคจะไม่ดีนัก อาจมีอาการผิแตกที่เนื้อแต่คุณภาพก็ยังเป็นที่ยอมรับได้

เนื่องจากในปัจจุบัน ยังไม่มีเครื่องมือที่จะจำแนกผลทุเรียนตามความแก่ก่อนได้แน่นอน ผลทุเรียนในแต่ละตู้ที่ส่งออกจะมีความอ่อนแก่ไม่เท่ากัน การตั้งอุณหภูมิไว้ที่ 15 องศาเซลเซียส จึงเป็นอุณหภูมิที่ค่อนข้างจะเหมาะสมที่สุด

อุณหภูมิ	อายุเก็บรักษา
30 องศาเซลเซียส	2 - 9 วัน
20 องศาเซลเซียส	5 - 12 วัน
15 องศาเซลเซียส	2 - 3 สัปดาห์
ต่ำกว่า 14 องศาเซลเซียส	เกิดอาการ chilling injury

(2) การเก็บรักษาทุเรียนในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีการเก็บรักษาเพื่อถนอมคุณภาพทุเรียนสดใน 2 ลักษณะ คือ ทุเรียนแช่เย็น และทุเรียนแช่แข็ง ดังนี้

ทุเรียนแช่เย็น

การแช่เย็นเป็นการถนอมทุเรียนเพื่อยืดอายุเก็บรักษา และให้ทุเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพได้เมื่อถึงตลาดปลายทาง จำเป็นมากสำหรับการเตรียมทุเรียนเพื่อส่งออก ปัจจุบันขบวนการถนอมทุเรียนโดยวิธีการแช่เย็นยังไม่มีประสิทธิภาพนัก เนื่องจากยังไม่มีความร่วมมือของห้องเย็นอย่างเป็นระบบ ห้องเย็นของผู้ส่งออกไม่เพียงพอและเพิ่มค่าใช้จ่าย การพิจารณาห้องเย็นเพื่อช่วยควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบจำเป็นต้องพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นที่ผลผลิตออกจากสวน ไปจนถึงตลาดปลายทางในต่างประเทศ นั้นหมายถึง รถห้องเย็น ห้องเย็นที่โกดังผู้ส่งออก ห้องเย็นในท่าเรือและท่าอากาศยาน และอื่น ๆ จะต้องมีความพร้อมในการให้บริการทั้งระบบ

ทุเรียนแช่แข็ง

ปัจจุบันทุเรียนแช่แข็งมี 3 ประเภท คือ ทุเรียนแช่แข็งทั้งผล ทุเรียนแกะเปลือกแช่แข็ง และทุเรียนแช่แข็งเฉพาะเนื้อ การแช่แข็งทุเรียนนิยมใช้ระบบ IQF : Individual Quick Frozen คือมีการเร่งให้น้ำเนื้อทุเรียนสุกก่อน แล้วนำไปแช่แข็งในอุณหภูมิต่ำกว่า -40 องศาเซลเซียส ประมาณ 30 นาที แล้วเก็บรักษาในห้องเย็นที่อุณหภูมิ -20 ถึง -25 องศาเซลเซียส จะสามารถเก็บรักษาทุเรียนได้นาน 1 ปี โดยยังคงคุณค่าทางโภชนาการและช่วยลดความเสี่ยงในด้านคุณภาพมาตรฐานให้กับผู้บริโภคในต่างประเทศ แต่ต้นทุนการผลิตและราคาจำหน่ายจะสูงขึ้น

การส่งออกทุเรียนแช่แข็งแกะเปลือกมีข้อได้เปรียบในด้านคุณภาพกล่าวคือเป็นทุเรียนที่มีคุณภาพพร้อมบริโภค (Ready to eat) สะดวกต่อการขนส่งและรับประทาน ไม่มีปัญหาโรคและแมลง ในขณะที่การส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่เย็น ผู้บริโภคมักเกิดความกังวลยากในการรับประทาน ไม่มีความชำนาญในการตรวจสอบคุณภาพ จึงเกิดความไม่มั่นใจในคุณภาพ กรณีการขนส่งไปยังประเทศหนาวเย็นที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส จะมีผลให้ทุเรียนเกิดการ Shock และเน่าตาย ทำให้น้ำเนื้อทุเรียนจะไม่มีโอกาสสุกได้อีกต่อไป

LIRT

ซึ่งหมายถึงเนื้อทุเรียนจะแข็งและรับประทานไม่ได้ นอกจากนี้การส่งออกทุเรียนสดยังมีต้นทุนการขนส่งสูง เพราะต้องขนส่งทั้งเปลือกและเมล็ด ซึ่งมีสัดส่วนโดยน้ำหนักสูงถึงร้อยละ 66 ของผลทุเรียนไปด้วย ต่างจากทุเรียนแช่แข็งและเปลือก ซึ่งจะอยู่ในลักษณะเนื้อทุเรียนและเปลือกแล้ว จึงน่าจะส่งเสริมการส่งออกทุเรียนแช่แข็งไปตลาดต่างประเทศ ให้เป็นเป้าหมายหลักต่อไป

2. ศักยภาพการผลิตและการส่งออก

ทุเรียนไทยมีศักยภาพด้านการผลิตและการส่งออก เนื่องจากมีจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบในการผลิตทุเรียนเพื่อการส่งออก เป็นผู้นำตลาดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ หากได้มีการส่งเสริมการส่งออก ปริมาณส่งออกจะขยายตัว โดยศักยภาพการผลิตและการส่งออกมาจากข้อได้เปรียบหรือจุดแข็งในการผลิตและการส่งออกทุเรียน ดังนี้

2.1 ผลผลิตมีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี ผลผลิตมีจำนวนสูงถึง 940,000 ตัน และขยายตัวในอัตราสูงร้อยละ 12 ต่อปี ในขณะที่การส่งออกทุเรียนสดและทุเรียนแช่แข็งเป็นเพียงร้อยละ 10 ของผลผลิต ปริมาณผลผลิตนอกจากจะมีข้อจำกัดการส่งออก ยังมีจำนวนมากพอที่จะคัดเลือกคุณภาพตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละตลาดได้

2.2 ประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้น ในช่วงปี 2532 - 2539 ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้นจาก 1.35 ตัน/ไร่ เป็น 1.73 ตัน/ไร่ (ตารางที่ 4) เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพาะปลูกและดูแลรักษาสวนทุเรียนมากยิ่งขึ้น ประกอบกับข้อได้เปรียบที่สภาพแวดล้อมเหมาะสม เกษตรกรมีความชำนาญการเพาะปลูกสูงขึ้น มีประสิทธิภาพเพาะปลูกซึ่งสะสมมาตั้งแต่บรรพบุรุษเป็นเวลายาวนาน

2.3 เป็นผู้นำตลาดทางด้านคุณภาพและรสชาติ ทุเรียนของไทยมีคุณภาพดีและรสชาติเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศ สามารถส่งออกไปกว้างขวางหลายประเทศ ดังจะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2534 - 2540 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นถึงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 47 ต่อปี ประเทศคู่ค้าจากเดิมที่เคยส่งออกไปฮ่องกง มาเลเซียและสิงคโปร์ ได้ขยายไปสู่จีน ไต้หวัน แคนาดา แตกต่างจากทุเรียนมาเลเซียซึ่งสูงมาก ไม่เป็นที่นิยมของตลาดต่างประเทศ การส่งออกมีไปเฉพาะประเทศใกล้เคียง เช่นสิงคโปร์ ซึ่งมีรสนิยมการบริโภคทุเรียนใกล้เคียงกัน

LIRT

2.4 ราคาสมเหตุสมผล ในอดีตทุเรียนเป็นสินค้าที่มีราคาแพง ตลาดรองรับมีเพียงผู้บริโภคที่มีระดับรายได้สูง ปัจจุบันราคาจำหน่ายทุเรียนได้ลดต่ำลง ดังจะเห็นว่าราคาเกษตรกรขายได้ ราคาขนส่ง และราคาขายปลีกทุเรียนพันธุ์ชะนี เฉลี่ยในช่วงปี 2537 - 40 ลดลงจากปี 2534 - 2536 ร้อยละ 23, 13 และ 9 ตามลำดับ (ตารางที่ 5) ทำให้ตลาดรองรับขยายตัวไปสู่กลุ่มผู้บริโภคระดับล่างมากยิ่งขึ้น

2.5 ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ ทุเรียนไทยมีพันธุ์คุณภาพดี เป็นที่นิยมของตลาดหลายชนิด อาทิ ชะนี หมอบทอง ก้านยาว และกระตุมทอง แต่ละพันธุ์จะมีคุณลักษณะและรสชาติที่แตกต่างกัน ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อได้ตามรสนิยม

2.6 ไม่มีคู่แข่งกัน ผลผลิตทุเรียนไทย (940,000 ตัน) มีสัดส่วนเป็นประมาณร้อยละ 60 ของผลผลิตโลก (ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย) ทั้งปริมาณผลผลิตและส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลก เนื่องจากมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในประเทศคู่ค้า ในขณะที่ทุเรียนมาเลเซีย (400,000 ตัน) มีคุณภาพต่ำและตลาดแคบ คือส่งออกเล็กน้อยไปประเทศใกล้เคียง ส่วนอินโดนีเซีย (200,000 ตัน) ผลผลิตไม่เพียงพอกับการบริโภคภายในประเทศ ต้องนำเข้า

2.7 คุณค่าทางโภชนาการของทุเรียน ผู้บริโภคทุเรียนสำคัญคือชาวเอเชียทั้งที่อาศัยในเอเชียและประเทศทางตะวันตก ผู้บริโภคเหล่านี้ มีความเชื่อว่าทุเรียนมีคุณสมบัติเป็นยา เมื่อบริโภคแล้วให้ความร้อนหรือความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทุเรียนจึงเป็นผลไม้ที่นอกจากจะรับประทานเพื่อเป็นอาหารว่างเช่นเดียวกับผลไม้ทั่วไปในประเทศแถบอากาศร้อนแล้ว ยังควรส่งเสริมการบริโภคในแถบประเทศอากาศหนาวเย็นเพื่อเสริมสร้างความอบอุ่นของร่างกาย เพราะมีปริมาณแคลอรีในอัตราสูง โดยประชาชนพึงระลึกค่าทางโภชนาการเพื่อสุขภาพหรือกายวิวัฒนะ ในหมู่นักช็อกสางจีนที่มีความเชื่อในเรื่องชาอายุวัฒนะ

2.8 เอกลักษณ์ทางด้านรสชาติ ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านรสชาติจนได้ชื่อว่าเป็น King of Tropical Fruits ที่ไม่มีผลไม้คู่แข่งอื่นได้ ผู้บริโภคที่ชอบทุเรียน จะไม่สามารถทดแทนความพอใจด้วยผลไม้ชนิดอื่นได้

LIRT

3. โอกาสตลาดส่งออกทุเรียน

ตลาดส่งออกทุเรียนของไทยในอนาคตน่าจะมีโอกาสและลู่ทางสดใส เนื่องจากทุเรียนเป็นผลไม้ที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบในการผลิต ด้วยข้อจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ที่ทำให้ประเทศต่างๆ ที่ทำการเพาะปลูกทุเรียนแล้ว ได้ผลผลิตที่มีรสชาดแตกต่างไปจากทุเรียนที่เพาะปลูกในประเทศไทย จึงทำให้ตลาดต่างประเทศยังคงมีความต้องการทุเรียนไทย นอกจากนั้น ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ตรงกับรสนิยมของชาวเอเชีย จึงทำให้ตลาดส่งออกในภูมิภาคเอเชียขยายตัว และเป็นโอกาสส่งออกทุเรียนของไทยไปยังประเทศ จีน ไต้หวันฮ่องกง ญี่ปุ่น ส่วนตลาดในสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ยังคงมีความต้องการบริโภคทุเรียนเช่นกัน แต่ตลาดมีการขยายตัวค่อนข้างต่ำ เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ในการแนะนำการบริโภค และรูปแบบการบริโภคมีความแตกต่างกัน สำหรับตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญมี ดังนี้

3.1 จีน ปัจจุบันประเทศจีนได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจและรายได้ของประชากรเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่จีนมีประชากรไม่น้อยกว่า 1,200 ล้านคน จัดได้ว่าประเทศจีน เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่และกำลังซื้อสูง ประกอบกับประชาชนจีนมีรสนิยมที่ชอบบริโภคทุเรียน จึงทำให้ความต้องการนำเข้าทุเรียนจากไทยมีมากขึ้น ประมาณการจากผู้ส่งออกของไทยได้ว่าปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปยังจีน ยังไม่ถึงสัดส่วนร้อยละ 5 ของปริมาณความต้องการของจีน จึงเห็นได้ว่า ประเทศจีน จะเป็นตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญของไทยในอนาคต

3.2 ฮ่องกง และไต้หวัน เป็นตลาดหลักที่นำเข้าทุเรียนจากไทย ประกอบกับในปัจจุบัน ฮ่องกงได้กลับคืนสู่การปกครองของจีน ดังนั้น ฮ่องกงจึงเป็นประตูการค้าที่เปิดเชื่อมโยงไปสู่ประเทศจีนที่เป็นฐานการตลาดขนาดใหญ่ และฮ่องกงจะเป็นตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในขณะที่ไต้หวันยังคงเป็นตลาดหลักที่ผู้บริโภคมีรสนิยมชอบบริโภคทุเรียนและเป็นตลาดที่ผู้บริโภคมีอำนาจซื้อสูง

3.3 ญี่ปุ่น เป็นตลาดที่รองรับการส่งออกทุเรียนที่สำคัญอีกตลาดหนึ่ง เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นตลาดที่ประชากรมีรายได้สูง จึงเป็นตลาดที่มีศักยภาพต่อการตอบสนองเป้าหมายการส่งออกของไทย แต่เนื่องจากยังขาดการประชาสัมพันธ์ในการแนะนำให้ชาวญี่ปุ่นรู้จักการบริโภคทุเรียน จึงทำให้ตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการนำเข้าในปริมาณต่ำ ประกอบกับประชากรญี่ปุ่นมีความเคร่งครัดในด้านคุณภาพ มาตรฐาน และสุขอนามัย จึงเป็นโอกาสที่ควรส่งเสริมการส่งออกทุเรียนแช่แข็งไปญี่ปุ่น

LIRT

3.4 อาเซียน จะเป็นตลาดที่มีบทบาททางการค้า และการส่งออกทุเรียนของไทยในอนาคต ทั้งนี้รสนิยมในการบริโภคผลไม้จะสอดคล้องกับผลไม้ที่ผลิตได้ในภูมิภาคอาเซียน และตลาดอาเซียนจะเป็นตลาดที่ประสานการเชื่อมโยงการค้าในภูมิภาคอาเซียนแล้ว อาเซียนยังมีแผนส่งเสริมการส่งออกสินค้าส่งออกของอาเซียน (ASEAN Agricultural Products) ซึ่งทุเรียนน่าจะเป็นสินค้าส่งออกของอาเซียน

3.5 ตลาดสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป เป็นตลาดที่จัดได้ว่าผู้บริโภคมีรสนิยมสูงและมีความเคร่งครัดในด้านคุณภาพมาตรฐาน ผู้ส่งออกจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ตลาดในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปเคยเป็นตลาดส่งออกทุเรียนของไทย และมีผู้บริโภคจำนวนมากไม่น้อยมีความพึงพอใจต่อรสชาติในการบริโภคทุเรียน ซึ่งตลาดดังกล่าวจะเป็นตลาดเป้าหมายส่งออกเช่นกัน สำหรับตลาดสหรัฐอเมริกา แคนาดา และออสเตรเลีย จะเป็นตลาดสำคัญสำหรับการนำเข้าทุเรียนแช่แข็ง

4. ปัญหาและอุปสรรค

แม้ว่าทุเรียนไทยจะมีชื่อได้เปรียบหลายประการที่ช่วยเพิ่มศักยภาพการส่งออกและมีโอกาสทางการตลาด แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีปัญหาโดยเฉพาะปัญหาการตลาดที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายการส่งออก ซึ่งควรได้รับการแก้ไขเพื่อรองรับโอกาสทางการตลาด ดังนี้

4.1 ผลผลิตออกสู่ตลาดตามฤดูกาลและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ผลผลิตจำนวนมากมีระยะเวลาออกสู่ตลาดสั้นเพียง 60 วัน ไม่สอดคล้องกับความต้องการซึ่งมีสม่ำเสมอตลอดปี ในขณะที่การเก็บถนอมคุณภาพทุเรียนเพื่อยืดอายุเก็บรักษายังไม่แพร่หลาย คุณภาพไม่สม่ำเสมอ การคัดคุณภาพต้องใช้ความชำนาญเฉพาะบุคคล ไม่มีเครื่องมือวัดคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน จึงทำให้ยากต่อการจัดการทางด้านการตลาดและมาตรฐานของผลผลิต

4.2 ข้อจำกัดในการรับประทานและปัญหาของกลิ่น การรับประทานทุเรียนสดมีปัญหาคือ ลักษณะของผลซึ่งมีขนาดผลโต เปลือกหนา และมีหนาม ยุ่งยากต่อการรับประทาน เพราะผู้บริโภคไม่ทราบวิธีการแกะเปลือก ปัญหาเรื่องกลิ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการบริโภคและการขนส่งร่วมกับสินค้าอื่นหรือกับผู้อื่นโดยสารอื่น ในขณะที่ผลิตภัณฑ์แปรรูปยังไม่แพร่หลาย รสชาติของผลิตภัณฑ์ เช่น ทุเรียนทอดกรอบ และทุเรียนกวน เปลี่ยนแปลงไปจากรสชาติทุเรียนสด

4.3 มีผู้ส่งออกรายใหญ่น้อยราย การเข้าออกธุรกิจเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนใหญ่ จะเป็นการลงทุนของชาวไต้หวันเป็นคราวๆ ไป ซึ่งขาดความชำนาญในการคัดเลือกทุเรียน ขาดความระมัดระวังด้านคุณภาพ และไม่คำนึงถึงการประกอบอาชีพในระยะยาว ส่งผลกระทบต่อการค้าทุเรียนทั้งระบบ

4.4 ระวังขนส่งไม่เพียงพอและมีราคาสูง

- 1) ระวังขนส่งทางเรือและเครื่องบินมีราคาสูงและไม่เพียงพอกับความต้องการส่งออกในช่วงฤดูกาลซึ่งมีปริมาณผลผลิตเป็นจำนวนมากในขณะที่จะระยะเวลาส่งออกสั้นเพียง 60 วัน
- 2) มีการผูกขาดจองระวางขนส่ง แล้วนำไปขายต่อให้ผู้ส่งออกอีกทอดหนึ่งในอัตราสูง

3) มีการจอร์วางขนส่งไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาด ทำให้เกิดปัญหาการส่งออกทุเรียนอ่อน เนื่องจากต้องมีสินค้าส่งออกเพราะได้จอร์วางไว้ล่วงหน้าจำนวนมากแล้ว

4) ระบบความเย็นไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากรับสินค้ากันกำลัง

4.5 การกีดกันทางการค้า ปัจจุบันประเทศผู้บริโภคหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีกำลังซื้อสูง ไม่อนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสด (ออสเตรเลีย) หรืออนุญาตให้นำเข้าแต่อัตราภาษีสูง (จีน ร้อยละ 80 ไต้หวัน ร้อยละ 50 และอินโดนีเซีย ร้อยละ 25) หรือเคร่งครัดในด้านโรคพืชและแมลง (สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น) ทำให้ไทยสูญเสียโอกาสทางการตลาด

4.6 ขาดเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ทันสมัย โดยเฉพาะเทคโนโลยีในการตรวจสอบความแก่-อ่อนของทุเรียน ขาดเทคโนโลยีการยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตสดให้ยาวนานดังเช่นผลไม้อื่น เช่น แอปเปิ้ล และส้ม ขาดเทคโนโลยีบรรจุหีบห่อและการแปรรูป เพื่อให้ทุเรียนไทยเป็นผลิตภัณฑ์สะดวกซื้อ - สะดวกบริโภค (Ready to eat)

5. แนวความคิดในการแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคดังที่กล่าวมาแล้ว จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เพื่อจัดอุปสรรคการส่งออกและรักษาเสถียรภาพราคาทุเรียนในระยะยาว โดยการแก้ไข้ปัญหาอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดทางด้านอุปสงค์และอุปทาน ดังนี้

5.1 ปรับอุปทานผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ ดังนี้

5.1.1 การกระจายช่วงระยะเวลาออกสู่ตลาดของผลผลิตทุเรียน ซึ่งกระจุกตัวในช่วงสั้นให้ยาวนานขึ้น โดยการเก็บถนอมผลผลิตไว้ในลักษณะทุเรียนแช่เย็นหรือทุเรียนแช่แข็ง แปรรูปทุเรียนให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด

5.1.2 พัฒนาคุณภาพทุเรียน เพื่อแก้ไข้ปัญหาทุเรียนอ่อนและความไม่สม่ำเสมอด้านคุณภาพ

5.1.3 ปรับประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด เพื่อแก้ไข้ปัญหาขาดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และระบบการตลาดไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การมีผู้ส่งออกรายใหญ่น้อยรายและเข้าออกรถรูกิจตลอดเวลา การบรรจุหีบห่อไม่ได้มาตรฐาน และระวางการขนส่งไม่เพียงพอและแพง

5.2 ปรับอุปสงค์ให้สอดคล้องกับอุปทานผลผลิต โดยการเพิ่มอุปสงค์และขยายตลาดทุเรียนในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก อาจกระทำโดยการส่งเสริมการส่งออกและประชาสัมพันธ์การบริโภค เจรจากับประเทศผู้ค้าเพื่อลดการกีดกันทางการค้า โดยเปิดตลาดให้นำเข้าและลดอัตราภาษีนำเข้า

6. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญห

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาแล้วประกอบกับแนวคิดในการแก้ไขปัญห พอจะมีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญห ดังนี้

6.1 การถนอมคุณภาพทุเรียนเพื่อเตรียมการส่งออก จัดแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้เอกชนจัดสร้างห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาคุณภาพก่อนส่งออก โดยส่งเสริมห้องเย็นที่สามารถบรรจุลดบรรจุตู้ Container ได้ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเก็บสินค้าจะต่ำกว่าและเป็นการเก็บสินค้าแบบแช่เย็นตู้ Pre-cool ส่วนการเก็บทุเรียนแบบแช่แข็งจะเป็นอีกลักษณะหนึ่ง โดยมีการเร่งให้ผลผลิตสุก แล้วแช่แข็งที่อุณหภูมิต่ำมาก (-40 องศาเซลเซียส) ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้กับผู้ส่งออกเท่านั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการ

6.2 สนับสนุนการแปรรูปทุเรียน โดยการแนะนำเกษตรกรและผู้ประกอบการ นำผลผลิตทุเรียนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เช่น ทุเรียนทอดกรอบ และทุเรียนอบแห้ง เพื่อให้มีระยะเวลาเก็บรักษายาวนาน และบรรจุไว้ในภาชนะบรรจุหีบห่อที่ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าทุเรียน รวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการผลิตทุเรียนเพื่อเป็นวัตถุดิบในการนำไปผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่นต่อไป เช่น หัวเชื้อของทอดฟี่ ลูกกวาด และ ไอศกรีม เป็นต้น

6.3 จัดระบบประกันคุณภาพทุเรียน โดยดำเนินการดังนี้

6.3.1 จัดตั้งสถาบันคุณภาพมาตรฐานทุเรียนเพื่อการส่งออก เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพทุเรียนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานทุเรียนที่ส่งออกโดยสมัครใจ โดยมีหนังสือหรือสติกเกอร์รับรองคุณภาพติดไว้ที่ผลทุเรียน เพื่อเป็นการประกันคุณภาพให้แก่ผู้บริโภคในต่างประเทศ

6.3.2 ส่งเสริมการใช้ Brand Name กับทุเรียนที่ส่งออก โดยกระทรวงพาณิชย์รับผิดชอบผู้ส่งออกหรือสวนทุเรียนเพื่อการส่งออก และ Brand Name โดยความสมัครใจ และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ Brand name ดังกล่าวไปในต่างประเทศ ว่าเป็นของผู้ส่งออกรายใด เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรับผิดชอบในคุณภาพ ดังเช่นผลไม้สดของต่างประเทศ เช่น องุ่น แอปเปิ้ล และส้ม ซึ่งผู้บริโภคจะยอมรับในคุณภาพของ Brand Name นั้น

LIRT

6.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

6.4.1 สนับสนุนการศึกษาวิจัยเทคโนโลยีการผลิต การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพ ตามสายพันธุ์ และให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวไปสู่เกษตรกร

6.4.2 กระจายช่วงเวลาออกสู่ตลาดของผลผลิตให้มีระยะเวลายาวขึ้น โดยอาศัยข้อได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละภาค เช่น อาจส่งเสริมการผลิตในภาคอื่นๆ ที่ให้ผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดในช่วงนอกฤดูกาล

6.5 ปรับปรุงประสิทธิภาพการตลาด โดย

6.5.1 การส่งออกควรได้รับอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ เพื่อควบคุมผู้ส่งออกในด้านคุณภาพ โดยเฉพาะผู้ส่งออกรายใหม่จะพึงได้รับการฝึกอบรมวิธีการคัดเลือกคุณภาพทุเรียนเพื่อการส่งออก เนื่องจากคุณภาพทุเรียนอ่อนไหวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปมาก

6.5.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ได้มาตรฐานและจงใจการซื้อ โดยศึกษาวิจัยการบรรจุหีบห่อที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่างประเทศ (โดยเฉพาะทุเรียนแช่แข็งแกะเปลือกที่มีขนาดพอเหมาะ สะดวกซื้อ-สะดวกบริโภค ประหยัดค่าขนส่ง) พร้อมทั้งเผยแพร่เอกสารทราบและประยุกต์ใช้ และมีหน่วยงานให้คำปรึกษาหารือภาคเอกชนในการคัดเลือกรูปแบบหีบห่อที่ได้มาตรฐาน

6.5.3 แก้ไขปัญหาระบบการขนส่งทุเรียน โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดระวางการขนส่งในอัตราที่เหมาะสม ให้เพียงพอกับความต้องการส่งออกและเหมาะสมกับระยะเวลาออกสู่ตลาด รวมทั้งปรับปรุงระบบการขนส่งให้เคร่งครัดในการถนอมผลผลิตให้มีคุณภาพเมื่อถึงตลาดปลายทาง

6.5.4 สร้างตลาดกลางผลไม้ในแหล่งผลิต เพื่อเป็นกลไกกระจายผลผลิตของเกษตรกรให้แก่ผู้ค้าทุเรียนจากตลาดปลายทางทั่วประเทศ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกบริการแก่เกษตรกรและผู้ค้า เช่น การบริการคัดคุณภาพโดยมีการรับรองคุณภาพ การบรรจุหีบห่อที่ได้มาตรฐาน การบริการด้านห้องเย็นที่เหมาะสม และการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเชื่อมโยงและรองรับการส่งออกที่จะเพิ่มขึ้น เป็นต้น

6.6 ส่งเสริมการส่งออกทุเรียน ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีกลิ่นแรง มีความยุ่งยากในการรับประทาน ดังนั้นการประชาสัมพันธ์การบริโภคเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดย

❶ **สำรวจตลาดเพื่อหยั่งรู้ความต้องการของตลาดต่อผลิตภัณฑ์ทุเรียน** ชนิดต่างๆ

❷ **ประชาสัมพันธ์แนะนำวิธีการรับประทาน** จัดทำข้อมูลเชิงวิชาการเกี่ยวกับข้อมูลการตลาดและโภชนาการของทุเรียน เผยแพร่ไปสู่ผู้บริโภคต่างประเทศให้กว้างขวางขึ้น และ

❸ **รณรงค์การบริโภคทุเรียนแช่แข็งแกะเปลือก** โดยเฉพาะประเทศที่เคร่งครัดในด้านคุณภาพและกำลังซื้อสูง เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป แคนาดา และออสเตรเลีย ซึ่งปัจจุบันเป็นตลาดหลักทุเรียนแช่แข็งของไทยอยู่แล้ว

6.7 สร้างกลไกกระจายข้อมูลข่าวสารการตลาดและราคา เพื่อให้เกษตรกรได้รับรู้ข่าวสารประกอบการตัดสินใจผลิตขายได้ถูกต้องยิ่งขึ้น โดยสร้างระบบข้อมูลข่าวสารเชื่อมโยงผลผลิต ความต้องการ การส่งออก และราคา จากตลาดปลายทางสู่แหล่งผลิต ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

6.8 เจรจากับประเทศผู้นำเข้า โดยเฉพาะประเทศที่กำหนดภาษีนำเข้าไว้อย่างสูง เช่น จีน ใต้หวัน และอินโดนีเซีย และประเทศที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสด หรืออนุญาตให้นำเข้าแต่เครื่องครัวเครื่องใช้และแมลงเป็นอย่างมาก เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย ให้ผ่อนผันลดอัตราภาษีนำเข้าสำหรับทุเรียนจากประเทศไทยหรืออนุญาตให้นำเข้าในอัตราภาษีที่เหมาะสม

LIRT

ภาคผนวก

- ตารางที่ 1 พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทุเรียน
 ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียน
 ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกทุเรียนสด ปี 2540
 ปริมาณส่งออกทุเรียนแช่แข็ง ปี 2540
 ตารางที่ 4 ผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2531 - 2539
 ตารางที่ 5 เปรียบเทียบราคาจำหน่ายทุเรียน
 ปี 2534 - 36 และปี 2537 - 40

Legislative Institutional Repository of Thailand

ตารางที่ 1
พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทุเรียน
(หน่วย : ไร่, ตัน)

ปี	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)
	ให้ผล	ยังไม่ให้ผล	รวม	
2534	400,910	195,130	596,040	539,190
2535	403,960	203,780	607,730	711,370
2536	443,080	257,290	700,380	746,640
2537	466,950	255,510	722,460	780,390
2538	522,960	277,190	800,150	927,190
2539	546,410	298,630	845,040	945,970
อัตราขยายตัวเฉลี่ย ต่อปี (%)	+6.46		+7.85	+12.45

ตารางทุเรียน (บ: 1เมษ.41)

ตารางที่ 2
ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียน
(ปริมาณ : ตัน,มูลค่า : ล้านบาท)

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนแช่แข็ง	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2534	7,978	151	1,572	133
2535	15,116	274	2,390	176
2536	18,641	379	2,559	174
2537	26,915	522	3,330	215
2538	48,716	1,004	3,547	200
2539	65,693	1,202	5,635	281
2540	72,987	1,399	5,493	334
อัตราขยายตัว เฉลี่ยต่อปี	47.35	+47.65	+25.34	+17.86

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
ตารางทุเรียน (b: 1เมษ.41)

25
ตารางที่ 3

ปริมาณส่งออกทุเรียนสด ปี 2540
(ปริมาณ : ตัน)

ประเทศนำเข้า	ปริมาณ	ร้อยละ
ไต้หวัน	36,767	50
ฮ่องกงและจีน	29,540	40
มาเลเซีย	3,704	5
อินโดนีเซีย	1,238	2
แคนาดา	663	1
อื่นๆ	1,045	2
รวม	72,987	100

ปริมาณส่งออกทุเรียนแช่แข็ง ปี 2540
(ปริมาณ : ตัน)

ประเทศนำเข้า	ปริมาณ	ร้อยละ
สหรัฐอเมริกา	3,425	62
ออสเตรเลีย	1,040	20
แคนาดา	626	10
ไต้หวัน	60	1
อื่น	342	7
รวม	5,493	100

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์
โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
ตารางทุเรียน (b: 1เมย.41)

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์
โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 4

ผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2531- 2539

ปี	ตัน/ไร่
2532	1.35
2533	1.34
2534	1.35
2535	1.76
2536	1.68
2537	1.67
2538	1.77
2539	1.73

๕.ตารางทุเรียน (b: 1๓๗.41)

ตารางที่ 5

เปรียบเทียบราคาจำหน่ายทุเรียน ปี 2534-36 และปี 2537-40

(หน่วย : บาท/กก.)

1. ราคาเกษตรกรขายได้ (เฉลี่ย)

พันธุ์	ปี 2534-36	ปี 2537-40	+เพิ่มขึ้น/ - ลดลง (%)
ชะนี	16.00	12.20	-23.75
หมอนทอง	25.70	21.94	-14.63

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ (เฉลี่ย)

พันธุ์	ปี 2534-36	ปี 2537-40	+เพิ่มขึ้น/ - ลดลง (%)
ชะนี	18.04	15.63	-13.35
หมอนทอง	35.57	28.08	-21.06

ที่มา : กรมการค้าภายใน

3. ราคาขายปลีกตลาดกรุงเทพฯ (เฉลี่ย)

พันธุ์	ปี 2534-36	ปี 2537-40	+เพิ่มขึ้น/ - ลดลง (%)
ชะนี	26.31	23.89	-9.20
หมอนทอง	50.03	38.45	-23.15

ที่มา : กรมการค้าภายใน

: ตารางทุเรียน (บ: 1เม.ย.41)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา
กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์
ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

(สำเนา)

ที่ สว. 0009/ร (93)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน ทพ 10300

18 พฤศจิกายน 2541

เรื่อง รายงานพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปลู๊ตัสร์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปลู๊ตัสร์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับ
การพัฒนาการส่งออก จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้วุฒิสภาอนุเคราะห์ให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติอนุเคราะห์ให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร โดยมีขอบเขตการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษาจำนวน 5 เรื่อง คือ

- กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา
- กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว
- กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ
- กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้
- กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปลู๊ตัสร์

Legislative Institutional Repository of Thailand

(2)

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมาน โอภาสวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายนิวัฒน์ พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. นายอลิเบก ศรีประทีปชัย	กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการ
5. นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ
6. นายทรง องค์ชัยวัฒน์	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ
7. นายทวีชัย คุณยานนท์	กรรมการ
8. นายเอฉิง ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
9. นายทองดี นันทรมัย	กรรมการ
10. นายบรม ต้นเถียร	กรรมการ
11. นายประวิทย์ ไรจนพิยธรสิด	กรรมการ
12. นายศุภณู อุดปาทร	กรรมการ
13. นายชงยุทธ เดออล	กรรมการ
14. นายศิริชัย บุญกุล	กรรมการ
15. นายสุจินต์ จินายน	กรรมการ
16. นายสุลักษณ์ วงษ์พานิช	กรรมการ
17. นายอบ ทองไข่มุกด์	กรรมการ

(3)

อนึ่ง คณะกรรมาธิการได้แต่งตั้ง นายจิรัช ศวิตชาติ หัวหน้าฝ่ายประชุม 1 กองกรรมาธิการเป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 78 วรรคสาม

จากการพิจารณาศึกษาผู้คิดค้นกล่าวข้างต้น คณะกรรมาธิการได้แบ่งประเด็นการพิจารณาศึกษาออกเป็น 5 กรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่องยางพารา ในด้านการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่องข้าว ในด้านการพัฒนาการผลิตและการส่งออก
ข้าวหอมมะลิไทย

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและส่งออก
กุ้งกุลาดำ .

กรณีศึกษาที่ 4 เรื่องผักและผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน

กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนา
การส่งออก

บัดนี้ คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาผู้คิด
ค้นกรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก
ดังกล่าว เสร็จเรียบร้อยแล้ว

(4)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการเกษตรและ
สหกรณ์ วุฒิสภา ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมพล เกียรติไพบูลย์

(นายสมพล เกียรติไพบูลย์)

(นายจิรยุทธ สวัสดิทาด)

หัวหน้าฝ่ายประชุม :

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ

โทร. 2441571, 2441735

โทรสาร 2441571-4

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

	หน้า
รายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการกฤษฎีกาและสภากฎหมาย วุฒิสภา 1	
การดำเนินงานของคณะกรรมการกฤษฎีกา	2
วิธีการพิจารณาศึกษา	2
ผลการพิจารณาศึกษา	4
1. สภาพปัญหา	7
2. ข้อเท็จจริง	9
2.1 ความเป็นมาการผลิตเนื้อไก่ส่งออกของไทย	9
2.2 ความหมาย และที่มาของเนื้อไก่แปรรูป	11
2.2.1 ความหมายของเนื้อไก่แปรรูป	11
2.2.2 ที่มาของเนื้อไก่แปรรูป	12
2.3 กระบวนการผลิตเนื้อไก่แปรรูปเพื่อส่งออก	13
2.4 การส่งออกและตลาดเนื้อไก่แปรรูปของไทย	15
2.4.1 การส่งออกเนื้อไก่แปรรูป	15
2.4.2 ตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูป	15
2.5 โอกาสทางการตลาดเนื้อไก่แปรรูปของไทย	16
2.5.1 ตลาดญี่ปุ่น	16
2.5.2 ตลาดสหภาพยุโรป	17
3. ปัญหา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ	23
3.1 ด้านการผลิตและการลงทุน	23
3.2 ด้านการส่งออก	27
ภาคผนวก	29-34

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

ของ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

กรณีศึกษาที่ 5

เรื่องปศุสัตว์ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2540 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติให้วุฒิสภามอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา (นายสมพล เกียรติไพบูลย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร จำนวน 5 เรื่อง คือ เรื่องยางพารา เรื่องข้าว เรื่องกุ้งกุลาดำ เรื่องผักและผลไม้ และเรื่องปศุสัตว์ โดยมีกำหนดระยะเวลาพิจารณาภายในกำหนดเวลา 360 วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย

บัดนี้ การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปศุสัตว์ ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก ได้เสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมาธิการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 86 ดังนี้

การดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาการ ฯ

คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการวิชาการ ประกอบด้วย

1. นายอัมรินทร์ ประกอบบุญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
2. นายสุรพงษ์ ปาณศิลป์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
3. นายสมพงษ์ ตรีสุธี	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
4. นายอรุณ นันทะเสวีธพร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
5. นายนันท วัชรระหวาน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
6. นายแสดง สิงหะวาระ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
7. นายไพโรจน์ สุวรรณกร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
8. นายกัญญา เอี่ยมสุรีย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
9. นายอนันต์ ดาโลดม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
10. นายสุสันต์ สุทธิผลไพบุลย์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
11. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
12. ร.ศ. ปัญญา หิรัญรัมย์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
13. นายพิรุณห์ ไตคุงวรรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
14. นายพิบูลย์ เจริญอนุกุลกิจ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
15. นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
16. นายณัฐ บุญรอด	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
17. นายนิยม จิวจัน	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
18. นายวิทยา ดันทุสุทธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
19. นางสาวพรศรี เหล่าจุฬาสัตย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

วิธีการพิจารณาพิพากษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ

1. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานเรื่องปศุสัตว์ สำหรับประเด็นการศึกษา “ผลิตภัณฑ์สินค้าไก่แปรรูปกับการพัฒนาการส่งออก” ประกอบด้วย

1.1	นายอดิเรก ศรีประทักษ์	ประธานคณะกรรมการ
1.2	นายเฉลิม อารังนาวิสวัสดิ์	คณะทำงาน
1.3	นายสุจินต์ จินาคน	คณะทำงาน
1.4	นายอบ ทองไข่มุกต์	คณะทำงาน
1.5	นายจริย ดุลยานนท์	คณะทำงาน
1.6	นายทองดี นิครัมย์ย์	คณะทำงาน
1.7	นายสุลัยมัลย์ วงษ์พานิช	คณะทำงาน
1.8	ผู้แทนกรมปศุสัตว์ (นายประกิจ จงวัฒนากุล)	คณะทำงาน
1.9	ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ (นายสุทธิรักษ์ อิตติชัย)	คณะทำงาน
1.10	ผู้แทนสมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย (นายแพทย์อานันต์ ศิริมงคลเกษม)	คณะทำงาน
1.11	ผู้แทนกรมส่งเสริมการค้าส่งออก	คณะทำงาน
1.12	นางสาวพรศรี เหล่ารุจิสวัสดิ์	เลขานุการคณะทำงาน

2. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารจากสำนักพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง
ที่ 0204(ปก)/439 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2540

2.2 เอกสารจากสำนักพาณิชย์ในต่างประเทศ ประจำสถานเอก
อัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ที่ 0204(วต.)/820 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2540

2.3 รายงานการศึกษาของศูนย์พาณิชยกรรม ณ กรุงลอนดอน
เรื่อง รายงานการศึกษาตลาดอาหารในภูมิภาคยุโรป

2.4 เอกสารประกอบการสัมมนา Competitive Edge in Food
Processing Industry เรื่อง Japanese food market, Food Industry of Japan

2.5 เอกสารรายงานการศึกษา เรื่องการผลิตและการส่งออกไก่
แปรรูปของไทยของกองวิจัยสินค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรกฎาคม 2540

2.6 สถิติการส่งออกสินค้าไก่แช่แข็งและไก่แปรรูปของสมาคมผู้
ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

2.7 เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง “แนวโน้มตลาดสินค้าอาหารสำเร็จรูปในญี่ปุ่น” โดย Mr.Ichiro Iwashita ผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่นในโครงการ AC Project’96

2.8 Food & Pack. May 1997, Poultry Industry hatches packaging innovations.

2.9 Broiler Industry. August 1997, Charoen Pokphand’s next step US Broiler Complex.

3. พิจารณาค้นหาข้อมูลและข้อเท็จจริง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น ได้แก่

นายศิริ ชกนก นายกสมาคมสัตว์บาลแห่งประเทศไทย

4. พิจารณาค้นหาข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ถามข้อมูลไปยังโรงงานชำแหละและแปรรูปไก่

5. การเดินทางเพื่อศึกษาดูงาน

ศึกษาดูงานที่โรงงานผลิตและแปรรูปเนื้อไก่เพื่อการส่งออกที่บริษัท ทันแวลเลย์ (ไทยแลนด์) จำกัด และบริษัท กรุงเทพโปรตีนสด จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2540

ผลการพิจารณาค้นหา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาเรื่องผลิตภัณฑ์ไก่แปรรูป เพื่อเพิ่มศักยภาพการส่งออก โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย

1. สภาพของปัญหา

2. ข้อเท็จจริง

2.1 ความเป็นมาการผลิตเนื้อไก่ส่งออกของไทย และการปรับตัวสู่เนื้อไก่แปรรูป

2.2 ความหมาย ประเภทและที่มาของเนื้อไก่แปรรูป

2.3 การผลิตเนื้อไก่แปรรูปเพื่อส่งออก

2.4 การส่งออกและตลาดเนื้อไก่แปรรูปของไทย

2.5 โอกาสทางการตลาดเนื้อไก่แปรรูปของไทย

3. ปัญหา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการข้าราชการเกษรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา กรณีศึกษาที่ 5 เรื่องปลู๊ตั่ว ในด้านผลิตภัณฑ์สินค้าโอเปรูปกับการพัฒนาการส่งออก เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากเห็นชอบกับผลการพิจารณา ศึกษาของคณะกรรมการแล้ว โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายสมพล เกียรติไพฑูริย์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

1. สภาพปัญหา

1. สภาพปัญหา

- ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
- การส่งออกไก่สดแช่แข็งกดย
- ปรับสู่สินค้าเนื้อไก่แปรรูป

ไก่สดแช่แข็ง ส่งออกของไทยที่เคยมีความได้เปรียบมาช้านาน เริ่มมีความได้เปรียบน้อยลง และปรากฏอย่างชัดเจนตั้งแต่ปี 2536 เมื่อกองการส่งออกได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากค่าแรงที่สูงขึ้นทุกปี และวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ผลิตได้ไม่เพียงพอต้องนำเข้าจากต่างประเทศ จึงทำให้ต้นทุนการผลิตของไทยสูงกว่าคู่แข่งมาก จนราคาไก่สดแช่แข็งของไทยไม่สามารถแข่งขันในราคาตลาดโลกได้

ผู้ส่งออกไทย จึงต้องหาทางปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกให้ได้ ด้วยการหาผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน และอนาคตได้มากขึ้น ที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อด้วยคุณภาพมากกว่าราคาแต่เพียงอย่างเดียว

เนื้อไก่แปรรูป จึงเป็นทางเลือกที่ผู้ส่งออกหันมาผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเนื้อไก่สด และเพื่อให้สอดคล้องกับผู้บริโภคสมัยใหม่ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการปรุงอาหาร ตลอดจนราคาขายของสินค้าดังกล่าว ผู้บริโภคก็ยินดีที่จะจ่ายเพราะตอบสนองความต้องการได้มากกว่า

อย่างไรก็ดี เนื้อไก่แปรรูปส่งออกของไทย ก็ยังต้องเผชิญกับคู่แข่งที่พัฒนาตามไทยมาติด ๆ ดังนั้นเพื่อให้การส่งออกของไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน และแก้ปัญหาที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการส่งออกของไทย

2. ขื่อเท็จจริง

2. ข้อเท็จจริง

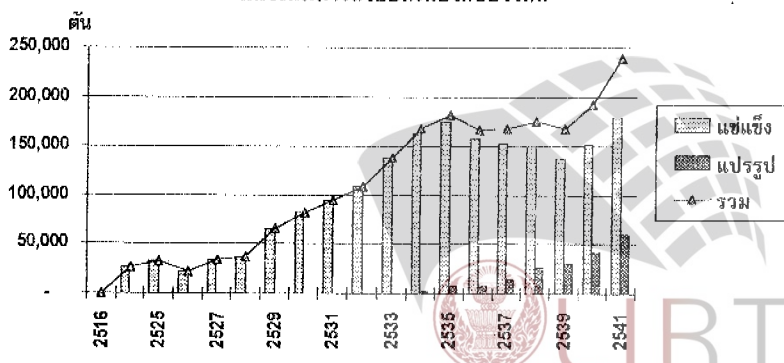
2.1 ความเป็นมาการผลิตเนื้อไก่ส่งออกของไทย

ปี 2514 ไทยเริ่มนำเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศมาใช้ และหลังจากนั้นอีก 2-3 ปี ได้เริ่มพัฒนาการผลิตเป็นธุรกิจครบวงจร

ปี 2516 ไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้เป็นครั้งแรก 163 ตัน มูลค่า 3 ล้านบาท ตลาดที่ส่งออกไป คือ ญี่ปุ่น โดยอาศัยความได้เปรียบในด้านวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีอย่างเหลือเฟือ ไม่ว่าจะเป็น ข้าวโพด ปลาช่อน และปลาป่น ซึ่งมีราคาถูก ตลอดจนค่าแรงที่ยังต่ำ จึงได้ผลิตสินค้าไก่ทอดกระดุกแช่แข็งในต้นทุนที่ถูกกว่าสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ แต่มีค่าแรงแพงกว่า ความได้เปรียบดังกล่าวทำให้ยอดการส่งออกของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นมา โดยตลอดจนถึงปี 2535 ที่สามารถส่งออกได้สูงสุด 1.75 แสนตัน มูลค่า 1 หมื่นล้านบาท

หลังจาก ปี 2535 เป็นต้นมา การส่งออกเนื้อไก่ทอดกระดุก หรือ เนื้อไก่สดแช่แข็งของไทย ก็เริ่มถดถอยลง อันเป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ผู้ส่งออกจึงเริ่มปรับตัวเข้าสู่การผลิตสินค้าเนื้อไก่แปรรูปอย่างจริงจังตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปก็ค่อย ๆ ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 3,688 ตัน มูลค่า 360 ล้านบาท ในปี 2534 เป็น 41,114 ตัน มูลค่า 4,951 บาท ในปี 2540 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 60,020 ตัน มูลค่า 9,800 บาท ในปี 2541 ดังกราฟข้างล่าง

แนวโน้มการส่งออกเนื้อไก่ของไทย

ปริมาณ และมูลค่าการส่งออกเนื้อไก่ของไทย

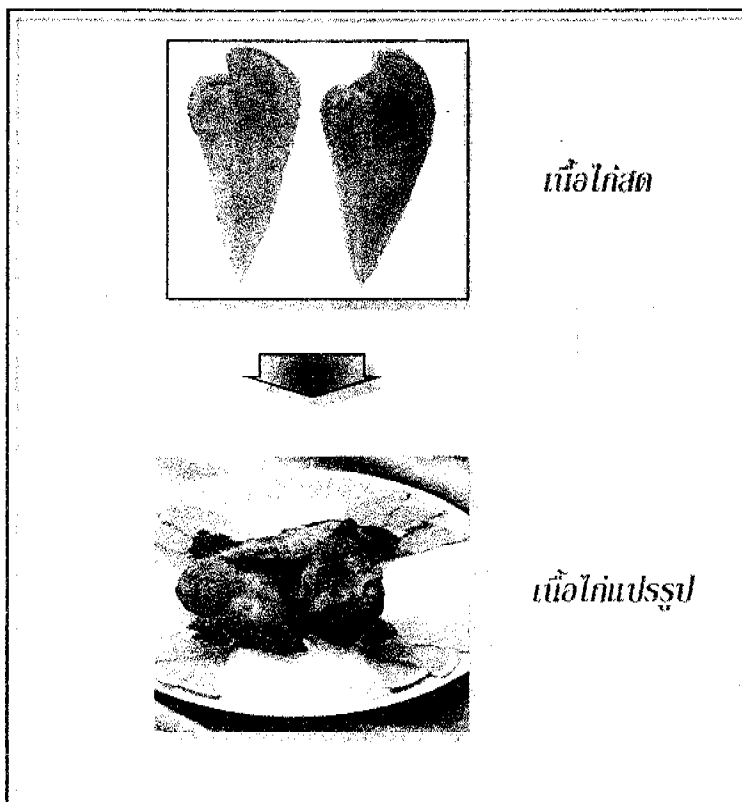
หน่วย(ตัน , ล้านบาท)

ปี	ไก่สดแช่แข็ง		ไก่แปรรูป		รวม	
	ตัน	มูลค่า	ตัน	มูลค่า	ตัน	มูลค่า
2516	163	3	-	-	163	3
2517	443	16	-	-	443	16
2518	387	8	-	-	387	8
2519	1,234	39	-	-	1,234	39
2520	4,254	158	-	-	4,254	158
2521	9,286	334	-	-	9,286	334
2522	14,158	517	-	-	14,158	517
2523	18,503	656	-	-	18,503	656
2524	26,770	1,193	-	-	26,770	1,193
2525	33,216	1,310	-	-	33,216	1,310
2526	22,926	946	-	-	22,926	946
2527	34,840	1,420	-	-	34,840	1,420
2528	37,840	1,468	-	-	37,840	1,468
2529	64,976	3,121	-	-	64,976	3,121
2530	81,905	4,020	-	-	81,905	4,020
2531	95,784	4,870	-	-	95,784	4,870
2532	108,089	5,884	-	-	108,089	5,884
2533	138,945	7,584	-	-	138,945	7,584
2534	164,176	10,276	3,688	360	167,864	10,636
2535	174,829	10,399	6,922	728	181,751	11,127
2536	157,080	8,886	9,506	1,242	166,586	10,128
2537	152,903	9,846	15,615	1,850	168,518	11,696
2538	149,935	9,662	26,276	3,088	176,211	12,750
2539	137,215	9,085	31,555	3,372	168,770	12,457
2540	151,120	10,951	41,114	4,951	192,234	15,902
2541 E	200,000	16,500	60,000	9,800	260,000	26,300

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และ สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย

Legislative Institutional Repository of Thailand

2.2 ความหมาย และที่มา ของเนื้อไก่แปรรูป

2.2.1 ความหมายของเนื้อไก่แปรรูป

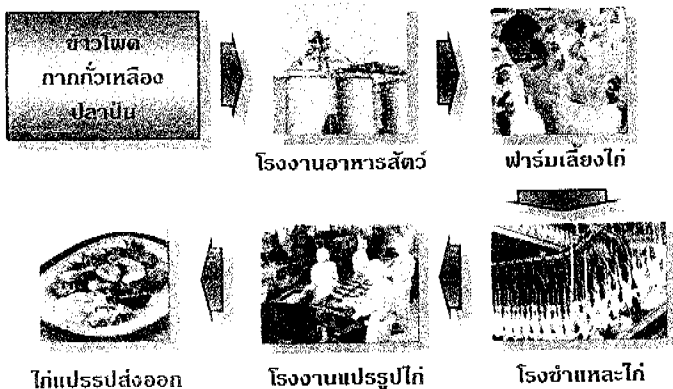
เนื้อไก่แปรรูป คือ การนำเนื้อไก่สดมาปรุงแต่งรสชาติ แล้วนำมาทำให้สุกพร้อมรับประทาน โดยผ่านกระบวนการความร้อน ได้แก่ นึ่ง อบ ทอด หรือ อย่าง ใดวิธีหนึ่ง

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่มาของเนื้อไก่สด ➡ เนื้อไก่แปรรูป

2.2.2 ที่มาของเนื้อไก่แปรรูป

การผลิต **เนื้อไก่แปรรูป** นั้น ต้องมีเนื้อไก่สดเป็นวัตถุดิบขั้นต้น นำมาปรุงแต่ง ทำให้สุกพร้อมรับประทาน โดยที่มาของเนื้อไก่สดที่ใช้ในการปรุงแต่งนั้นจะมาจาก กระบวนการเลี้ยงไก่ ซึ่งต้องใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ อาทิ ข้าวโพด กากถั่วเหลือง ปลาป่น פרמิกซ์ และอื่นๆ โดยวัตถุดิบอาหารสัตว์ดังกล่าวจะถูกนำมาผสมในโรงงานอาหารสัตว์ ตามสูตรอาหารที่ถูกตั้งตามหลักวิชาการ อาหารสัตว์ที่ได้จะเป็นสูตรสำหรับเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเฉพาะ ซึ่งจะให้คุณค่าทางอาหารครบถ้วนตามความต้องการที่จะมาสร้างการเจริญเติบโตให้ไก่เนื้อในระยะเวลาเพียง 42 วัน ได้น้ำหนัก 1.85 กิโลกรัม

เมื่อไก่เนื้อเติบโตเต็มที่ จะถูกส่งเข้าโรงงานชำแหละที่ได้มาตรฐาน และถูกสุกนอมัย เนื้อไก่ที่ชำแหละได้จึงมีคุณภาพปราศจากการปนเปื้อน หลังจากนั้น เนื้อไก่ จะถูกป้อนเข้าสู่โรงงานแปรรูป ผ่านกระบวนการ นึ่ง อบ ทอด หรือย่าง ตามความต้องการของลูกค้า

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการผลิตเนื้อไก่แปรรูปนั้น วัตถุดิบที่สำคัญได้แก่ เนื้อไก่ และในการเลี้ยงไก่เนื้อ ก็ต้องใช้ ข้าวโพด กากถั่วเหลือง ปลาป่น פרמิกซ์ และอื่นๆ เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สำคัญ

2.3 กระบวนการผลิตเนื้อไก่แปรรูปเพื่อส่งออก

กระบวนการผลิตเนื้อไก่แปรรูปเพื่อส่งออกโดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1) **การเตรียมวัตถุดิบและส่วนผสม** วัตถุดิบที่สำคัญคือ เนื้อไก่สด เครื่องปรุงและซอสต่างๆ จะถูกตรวจสอบคุณภาพ โดยเฉพาะเนื้อไก่จะมีการคัดเลือกเฉพาะส่วนและขนาดที่เหมาะสมกับการผลิต ส่วนผสมต่างๆ ส่วนใหญ่จะเตรียมตามสูตรที่ลูกค้ากำหนด

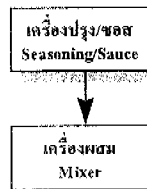
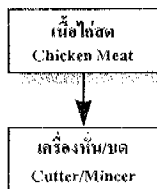
2) **การแปรรูปและปรุงสุก** เริ่มจากการผสมเครื่องปรุงเข้ากับเนื้อไก่ โดยการฉีดยาหรือนวดด้วยเครื่อง การทำให้ขึ้นรูป การชุบแป้งต่างๆ ก่อนนำไปทำให้สุกโดยวิธีทอด นึ่ง อบ หรือย่าง ตามประเภทของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

3) **การแช่แข็ง** ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านกระบวนการปรุงสุกแล้วจะถูกส่งเข้าเครื่องแช่แข็ง ที่เรียกว่า IQF (Individual Quick Freeze) อุณหภูมิประมาณ -40°C เป็นเวลา 45 นาที เพื่อรักษารสชาติและคุณภาพของผลิตภัณฑ์

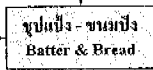
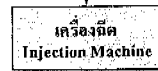
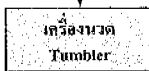
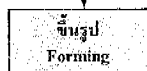
4) **การบรรจุและเก็บรักษา** ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านออกจากเครื่อง IQF จะถูกส่งมายังห้องบรรจุ โดยผ่านเครื่องตรวจเช็คโลหะ (Metal Detector) ก่อนทำการบรรจุแบบสุญญากาศ และเก็บเข้าห้องเย็นที่อุณหภูมิ -20°C เพื่อรอการส่งออก

ขั้นตอนการแปรรูปเนื้อไก่เพื่อการส่งออก

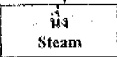
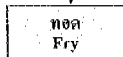
เตรียมส่วนผสม Preparation

แปรรูป Further Process

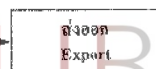
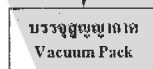
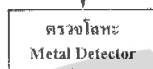
ปรุงสุก Cook

แช่แข็ง IQF Freezer

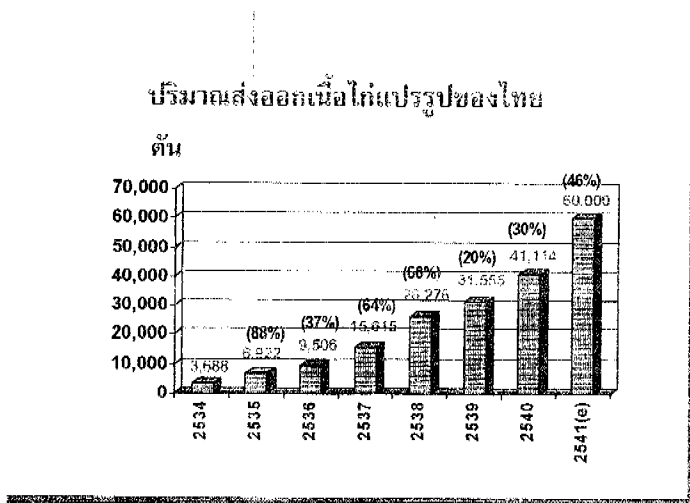

บรรจุและเก็บรักษา Package & Storage

C-Poultry/Power Point

2.4 การส่งออกและตลาดเนื้อไก่แปรรูปของไทย

2.4.1 การส่งออกเนื้อไก่แปรรูป

ไทยเริ่มมีการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปได้ตั้งแต่ปี 2534 โดยมียอดส่งออกได้ 3,688 ตัน มูลค่า 360 ล้านบาท หลังจากนั้นการส่งออกได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนในปี 2539 ส่งออกได้ถึง 31,555 ตัน มูลค่า 3,372 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 55 ต่อปี และในปี 2540 นี้คาดว่าจะส่งออกได้ 38,000 ตัน มูลค่า 5,000 ล้านบาท ส่วนในปี 2541 คาดว่าจะส่งออกได้ 56,000 ตัน มูลค่า 7,500 ล้านบาท

ปัจจุบันมูลค่าส่งออกเนื้อไก่แปรรูปคิดเป็นร้อยละ 33 ของมูลค่าส่งออกเนื้อไก่ทั้งหมดของไทย โดยอีกร้อยละ 67 เป็นการส่งออกในรูปแบบเนื้อไก่สดแช่แข็ง

2.4.2 ตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูป

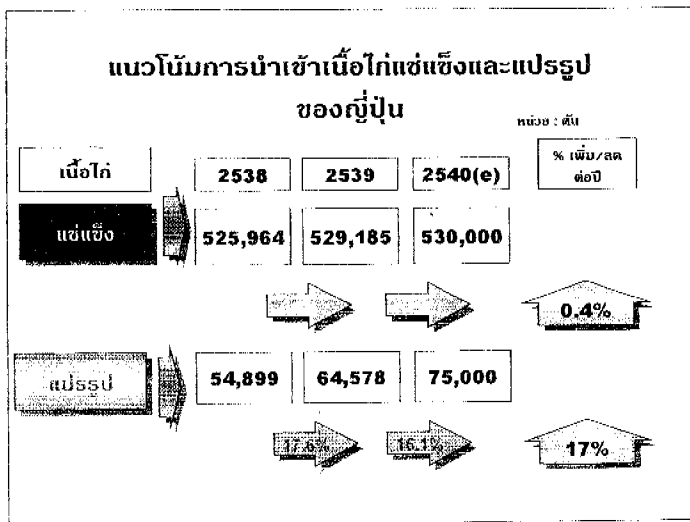
ตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูปที่สำคัญของไทย คือ ตลาดญี่ปุ่น มีสัดส่วนส่งออกคิดเป็นร้อยละ 89 ของปริมาณและมูลค่าของไทยที่ส่งออกทั้งหมด รองลงมาคือ ตลาดสหภาพยุโรป ร้อยละ 10 และตลาดอื่น ๆ ร้อยละ 1

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

2.5 โอกาสทางการตลาดของเนื้อไก่แปรรูปของไทย

2.5.1 ตลาดญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีการนำเข้าเนื้อไก่แปรรูปในปี 2539 ประมาณ 64,578 ตัน และคาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 75,000 ตัน ในปี 2540 โดยมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 ต่อปี ในขณะที่เนื้อไก่แช่แข็งนำเข้าเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.4 ต่อปี แสดงว่าความต้องการเนื้อไก่แปรรูปเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่า

ปัจจัยที่ทำให้ตลาดเนื้อไก่แปรรูปในญี่ปุ่นขยายตัว คือ

- 1) การดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป เช่น ผู้หญิงไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น
- 2) พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป เช่น ต้องการความรวดเร็วในการปรุงอาหาร
- 3) มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น เช่น ร้อยละ 98 ของครัวเรือน มีตู้เย็น และร้อยละ 84 ของครัวเรือน มีตู้ไมโครเวฟ
- 4) ระบบจัดจำหน่ายเปลี่ยนไป เช่น ระบบขนส่งมีการพัฒนา โดยมีการรักษาอาหารแบบแช่เย็นแช่แข็งมากขึ้น

สำหรับประเทศที่ส่งเนื้อไก่แปรรูปเข้าตลาดญี่ปุ่นได้มากที่สุดในปี 2539 คือ ไทย ส่งได้ 29,484 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.6 ของการนำเข้าเนื้อไก่แปรรูป รองลงมาได้แก่ จีน 23,784 ตัน และสหรัฐฯ 9,482 ตัน

การนำเข้าเนื้อไก่แปรรูปของ EU จากนอกกลุ่ม

หน่วย : ตัน

	2535	%สัดส่วน	2539	%สัดส่วน
ไทย	269	3.72	2,310	17.37
สหรัฐ	1,897	26.23	3,344	25.15
บราซิล	14	0.19	2,642	19.87
จีน	0	0	1,773	13.33
อื่นๆ	5,052	69.86	3,228	24.28
รวม	7,223	100	13,297	100

ปัจจุบันญี่ปุ่นเปิดให้นำเข้าเนื้อไก่แปรรูปได้อย่างเสรี โดยเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 8 สำหรับไทย ญี่ปุ่นเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 6 เนื่องจากไทยมี GSP Form A (Certificate of Original : C/O) และเก็บประเทศกำลังพัฒนา จะลดภาษีให้เหลือร้อยละ 2

2.5.2 ตลาดสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป หรือ EU มีการนำเข้าเนื้อไก่แปรรูปจากประเทศนอกกลุ่ม EU ในปี 2539 ประมาณ 13,297 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2535 ที่นำเข้า 7,232 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี และมีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต

ประเทศที่ส่งเข้า EU มากที่สุด ได้แก่ สหรัฐฯ ส่งได้ 3,344 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.15 ของการนำเข้านอกกลุ่ม EU รองลงมาได้แก่ บราซิล 2,642 ตัน ไทย 2,310 ตัน และจีน 1,773 ตัน

ปัจจุบัน EU เปิดให้นำเข้าเนื้อไก่แปรรูปได้อย่างเสรี โดยเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 13.9 (ให้ตั้งแต่ 1 กค. 2540) และมีแนวโน้มลดลงอีกปีละร้อยละ 1

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

กล่าวโดยสรุป

Legislative Institutional Repository of Thailand

ไก่แปรรูป

คือ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่

สินค้าเกษตรชั้นต้นได้สูงสุด

มูลค่าวัตถุดิบชั้นต้น

เกษตรกร & ชาวประมง
โรงงานอาหารสัตว์

ข้าวโพด 5 บาท/กก.
กากถั่วเหลือง 12 บาท/กก.
ปลาป่น 18 บาท/กก.

แปรรูปเป็น

ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์
ฟาร์มไก่กระทอง

ไก่เป็น
27 บาท/กก.

แปรรูปเป็น

โรงงานชำแหละไก่

เนื้อไก่สดแช่แข็ง
65 บาท/กก.

แปรรูปเป็น

โรงงานแปรรูปไก่

เนื้อไก่แปรรูป
200 บาท/กก.

กล่าวโดยสรุป

การเมืองนอกประเทศในไทย นอกจากตลาดญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป แล้ว ยังมีตลาดอื่นที่รองรับการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อาทิ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ แอฟริกาใต้ ตะวันออกกลาง แคนาดา โอกาสทางการตลาดจึงมีอยู่มาก

การเมืองนอกประเทศในไทย ไม่เพียงแต่เป็นการแก้ปัญหาเพื่อผลักดันคู่แข่งที่มีต้นทุนต่ำกว่า แต่ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรได้สูงสุดอันเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้าไทยได้มากขึ้น

การเมืองนอกประเทศในไทย จะขึ้นหิ้ง และนักไปเองนั้นคงได้หรือไม่ ต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างจริงจัง

Legislative Institutional Repository of Thailand

3. ปัญหา ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะ

Legislative Institutional Repository of Thailand

3. ปัญหา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ

ปัญหา & ข้อพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
3.1 ด้านการผลิต & ลงทุน 3.1.1 ด้านวัตถุดิบ ระยะสั้น เนื่องจากวัตถุดิบอาหารสัตว์เป็นวัตถุดิบขั้นต้นที่นำมาเลี้ยงไก่เพื่อผลิตเป็นเนื้อไก่แปรรูป ดังนั้นหากวัตถุดิบอาหารสัตว์ขาดแคลน และราคาแพงเกินไปย่อมส่งผลกระทบต่อต้นทุนการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปอย่างแน่นอน ปัญหาสำคัญ คือ 1) การเก็บภาษี เซอร์ชาร์จ และโคเวตต้าเข้า - ข้าวโพด มีโคเวตต้า ถ้านำเข้านอกโควตาจะเสียภาษี 77.8% และ เซอร์ชาร์จ 180 บาทต่อตัน - กากถั่วเหลือง เก็บภาษี 5% ไม่จำกัดปริมาณนำเข้า แต่มีเงื่อนไข ต้องรับซื้อภายในราคาไม่ต่ำกว่า 11 บาท/กก. - ปลาป่น เก็บภาษี 15% ไม่มีโคเวตต้าและเซอร์ชาร์จ - ฟัรเม็กซ์และสารอาหารอื่นๆ เก็บภาษี 10%	ระยะสั้น ควรปรับลดภาษีนำเข้า ดังนี้ - ข้าวโพด ควรยกเลิกเซอร์ชาร์จนอกโควตา - กากถั่วเหลือง ควรลดภาษีเหลือ 0% และปรับราคาประกันลง - ปลาป่น ควรลดภาษีลดเหลือไม่เกิน 5% - ยกเว้นภาษีฟัรเม็กซ์และสารอาหารอื่นๆ

ปัญหา & ข้อพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
2) มาตรการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เป็นมาตรการที่ประกาศปีต่อปี และมีความล่าช้าในการประกาศ ทำให้ผู้ผลิตได้มีความไม่แน่นอนในเรื่องวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งทำให้ยากต่อการวางแผนการผลิต อันจะกระทบต่อต้นทุนการผลิตและส่งออกด้วย 3) เนื่องจากกระบวนเคมีนาศี 19 ทวี ยุ่งยากซับซ้อน และยังไม่สามารถคืนภาษีนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ครบถ้วน	- ประกาศมาตรการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ ควรประกาศล่วงหน้า 3 เดือน ก่อนสิ้นปี และทางที่ดีที่สุดควรออกประกาศ 3 ปีล่วงหน้า - ควรพิจารณาให้ผู้ส่งออกสามารถเลือกใช้วิธีชดเชย เช่นเดียวกับผู้ส่งออกอื่นๆ ได้เพิ่มอีกทางเลือกหนึ่ง
ระยะเวลา 4) วัตถุดิบอาหารสัตว์ผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ และนับวันจะขาดแคลนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ	ระยะเวลา ควรสนับสนุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ในใช้อย่างเพียงพอ ดังนี้ - เปิดนำเข้าสัตว์วัตถุดิบอาหารสัตว์ทั้งหมด - สนับสนุนเกษตรกรที่ทำนาปรังหันมาปลูกข้าวโพด ซึ่งใช้น้อยกว่า - การกำหนดโซนนิ่ง (Zoning) เพื่อกำหนดเขตพื้นที่เหมาะสมในการปลูกพืชแต่ละชนิด - สนับสนุนให้ประเทศเพื่อนบ้าน ผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ขึ้นต้น เช่น ข้าวโพด และถั่วเหลือง แล้วซื้อเข้ามาเป็นวัตถุดิบแทนที่จะซื้อจากสหรัฐฯ หรือบราซิล ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและค่าขนส่ง การสนับสนุน อาจจะทำในรูปแบบของทวิภาคีมีการลงทุนร่วมกัน และสิทธิพิเศษต่างๆ

ปัญหา & ข้อพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
3.1.2 ด้านเทคโนโลยี 1) การลงทุนในเครื่องจักร และโรงงาน ในการผลิตเนื้อไก่แปรรูปจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยจากต่างประเทศ และใช้เงินลงทุนที่สูงประมาณ 120 ล้านบาทต่อ 1 สายการผลิต ดังนั้นหากขาดแคลนเงินทุน หรืออัตราดอกเบี้ยแพงย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการผลิตเนื้อไก่แปรรูปของไทย 2) การวิจัยผลิตภัณฑ์ใหม่ - เนื่องจากสินค้าเนื้อไก่แปรรูปเป็นสินค้าที่ผลิตตามความต้องการของลูกค้า และเป็นสินค้าที่ไทยเพิ่งเริ่มพัฒนาการส่งออกการผลิตผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดขึ้นมา ต้องใช้เงินลงทุนที่สูงบางครั้งต้องซื้ออุปกรณ์บางส่วนเพิ่มเติมขึ้นมา และสินค้าที่ผลิตเพิ่มขึ้นมามีแนวโน้มว่าจะไม่ประสบความสำเร็จก็ได้ การลงทุนในด้านนี้เป็นการลงทุนระยะยาวที่ไม่เห็นผลทันที ทำให้ไม่แน่ใจต่อการลงทุนด้านนี้เท่าที่ควร	ควรสนับสนุนการลงทุนในเครื่องจักร และโรงงาน - จัดหาแหล่งเงินทุนปลอดดอกเบี้ย หรือดอกเบี้ยต่ำให้กู้เพื่อนำมาลงทุนพัฒนาผลิตภัณฑ์ไก่ เช่น ให้แก่บริษัทที่ทำกาส่งออกที่เสนอแผนการกู้และชำระคืนอย่างเป็นรูปธรรม - ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร และอุปกรณ์ - ยกเว้นภาษีรายได้แก่โรงงานเก่าที่ต้องการปรับปรุงใหม่ - ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยให้สิ่งจูงใจในการวิจัย เช่น ลดภาษีรายได้ หรือให้เงินอุดหนุนต่ำในการวิจัย งบวิจัยให้หน่วยงานราชการ และสถาบันการศึกษา ตลอดจนจัดตั้งศูนย์วิจัย และโรงงานตัวอย่าง

ปัญหา & ข้อพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
- ปัจจุบันสินค้าแปรรูปแต่ละชนิด จะผลิตในลักษณะทำตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ดังนั้นความได้เปรียบจะอยู่ที่ผู้ซื้อ ที่จะสั่งซื้อจากประเทศใดก็ได้หากสามารถผลิตได้ในราคาถูกกว่า 3) การขาดแคลนบุคลากรด้านนี้ เนื่องจากความรู้ในการผลิตสินค้าได้แปรรูป ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านเทคนิค เครื่องจักร และความรู้ในการคิดค้นสูตรผลิตภัณฑ์เป็นความรู้ที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ และต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ไทยยังขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพด้านนี้อยู่มาก 4) หน่วยงานราชการที่เป็นคนกำหนดมาตรฐานสินค้าที่เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ เช่น มาตรฐาน HACCP ยังไม่ชัดเจน	- ควรพยายามค้นคว้าวิจัยผลิตภัณฑ์รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย เพื่อเสนอขายลูกค้า อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยต้องใช้เงินทุนและเทคโนโลยีที่สูง ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานกลางที่มีศักยภาพ เช่น สถาบันอาหาร มาเป็นผู้รับผิดชอบดังกล่าว - พัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยอาหารให้มีความชำนาญมากขึ้นและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง - ให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กรมปศุสัตว์ สมอ. องค์การอาหารและยา ประสานงานกันในการกำหนดมาตรฐาน

ปัญหา & ข้อพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
3.2 ด้านการส่งออก 3.2.1 การบริการของรัฐ โดยเฉพาะการบริการตรวจวิเคราะห์สินค้าที่มีเจ้าหน้าที่น้อยเกินไป ทำให้ตรวจได้ช้าและส่งผลกระทบต่อผลวิเคราะห์ และมีความยากลำบากในการเก็บรักษา 3.2.2 ด้านการแข่งขัน และตลาด 1) แม้ว่าไทยจะส่งออกเนื้อไก่แปรรูปไปตลาดญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นทุกปี แต่ยังเป็นคู่แข่งที่สำคัญ มีการแข่งขันด้านการส่งออกที่สูงมากเช่นกัน 2) การแข่งขันสินค้าส่งออกอื่น เช่น ไก่ทอดกระป๋อง ไม่เสียภาษี (ยกเว้น) ซึ่งส่วนใหญ่ต้องใช้แรงงานมากในการผลิต ผู้ผลิตบางรายได้ฐานการผลิตจากประเทศญี่ปุ่นเข้าสู่จีน ทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดจีนเป็นส่วนใหญ่	- ควรเพิ่มงบประมาณให้เจ้าหน้าที่มากขึ้น เพื่อให้การตรวจวิเคราะห์เป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น หรือจัดตั้งศูนย์ตรวจในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตใหญ่ หรือ เปิดให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการตรวจ ระยะสั้น - ปรับปรุงการผลิตสู่สินค้ามูลค่าเพิ่ม เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งต้องอาศัยเงินทุน และเทคโนโลยี - ประชาสัมพันธ์สินค้าไปยังต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการค้าระหว่างผลิตภัณฑ์ไก่ของไทย

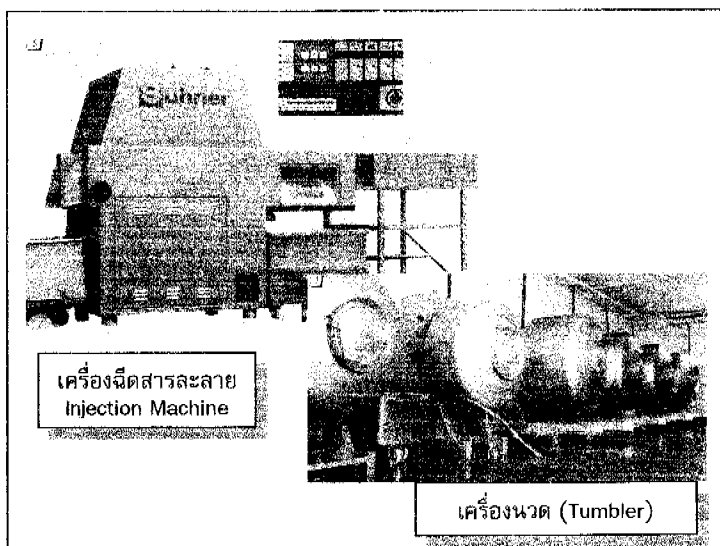
ปัญหา & ข้อพิจารณา	ข้อเสนอแนะ
3) การส่งเนื้อไก่ไปยุโรปตลาด EU ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เนื่องจากต้องเผชิญการแข่งขันทั้งสมาชิกในกลุ่ม และนอกกลุ่ม EU ฉะนั้นจึงไม่ควรนิ่งนอนใจในเรื่องนี้ เพราะมีโอกาสสูญเสียตลาดได้ทุกเมื่อเช่นกัน 4) ค่าเงินบาทที่อ่อนลงในปัจจุบัน ทำให้โอกาสทางการตลาดของไทยมีมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่เคยบอกว่าเนื้อไก่ของไทยมีราคาสูง 3.2.3 การกีดกันทางการค้า ปัจจุบันประเทศสมาชิกต้องเปิดตลาดตามข้อตกลง WTO แต่ WTO ยังไม่มีมาตรฐานสากลที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณภาพสินค้า ทำให้เพียงประเทศที่ทำการเชื่อมโยงการนำเข้าที่สูงกว่าประเทศผู้นำเข้าทั่วไป เช่น ออสเตรเลีย ที่ตั้งเงื่อนไขเวลาและอุณหภูมิที่สูง หรือสหรัฐฯ เองก็ใช้มาตรการด้านสุขอนามัย เป็นต้น	- เจรจาเปิดตลาดระหว่างรัฐต่อรัฐ เพื่อเจรจาขอลดภาษีต่างๆ - ใช้การแลกเปลี่ยนสินค้าในการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูง รัฐควรเจรจาแลกเปลี่ยนสินค้า - เร่งเปิดตลาดใหม่ อาทิ รัสเซีย ยุโรปตะวันออก ตะวันออกกลาง และสหรัฐอเมริกา โดยเชิญเจ้าหน้าที่ มาตรวจโรงงานของไทย ระยะยาว - ในระดับรัฐบาลควรมีการศึกษาถึงการส่งเสริมให้ตราสินค้าของประเทศไทย (Product of Thailand) ว่าสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าจากไทยที่มีมาตรฐานระดับโลก เพื่อสร้างการยอมรับว่าในการสั่งซื้อครั้งต่อไป ผู้สั่งซื้อควรจะสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทย จึงจะเกิดความมั่นใจในเรื่องของคุณภาพ - ร้องเรียนต่อ WTO ให้พิจารณาว่าเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นมาเป็นการกีดกันหรือไม่ - เจรจาขอลดข้อกีดกันทั้งที่เป็นภาษี และมีมิใช่ภาษี

ภาคผนวก

Legislative Institutional Repository of Thailand

เครื่องจักรในขั้นตอนการเตรียมเนื้อ และส่วนผสม (Preparation)

เครื่องจักรในขั้นตอนการเตรียมเนื้อ และส่วนผสม (Preparation)

- ประเภทของเครื่องจักรที่ใช้โดยทั่วไปในโรงงานแปรรูปขนาดกลาง ได้แก่

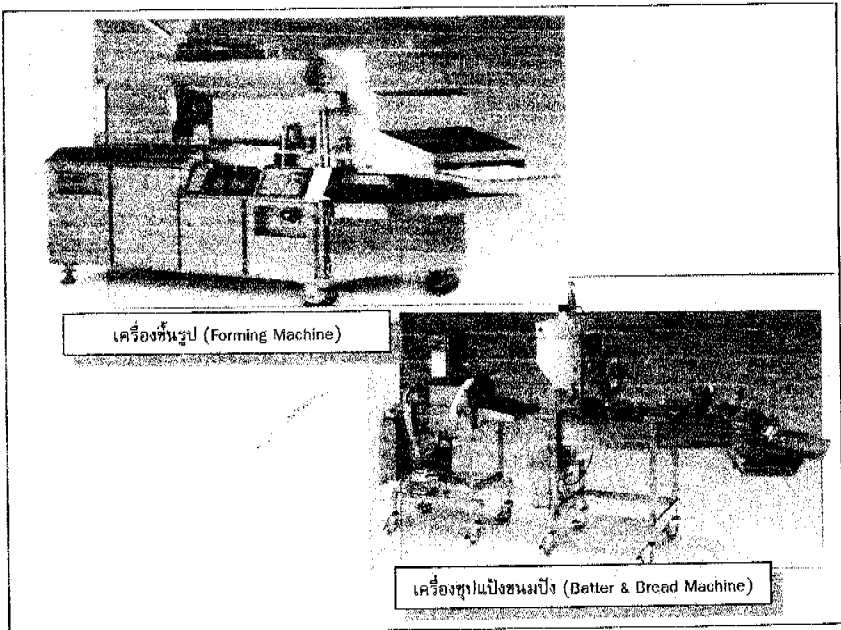
ชื่อเครื่องจักร		ราคาโดยประมาณ (ล้านบาท)
เครื่องบด	(Mincer)	1.5
เครื่องผสม	(Mixer)	2.0
เครื่องตัดละเอียด	(Bowl Cutter)	3.0
เครื่องนวด	(Tumbler)	1.5
เครื่องฉีดสารละลาย	(Injection Machine)	2.0
เครื่องผสมแป้ง	(Batter Mixer)	3.0

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เครื่องจักรในขั้นตอนการแปรรูป

เครื่องจักรในขั้นตอนการแปรรูป (Further Process)

- ประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการแปรรูปขั้นพื้นฐานที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่

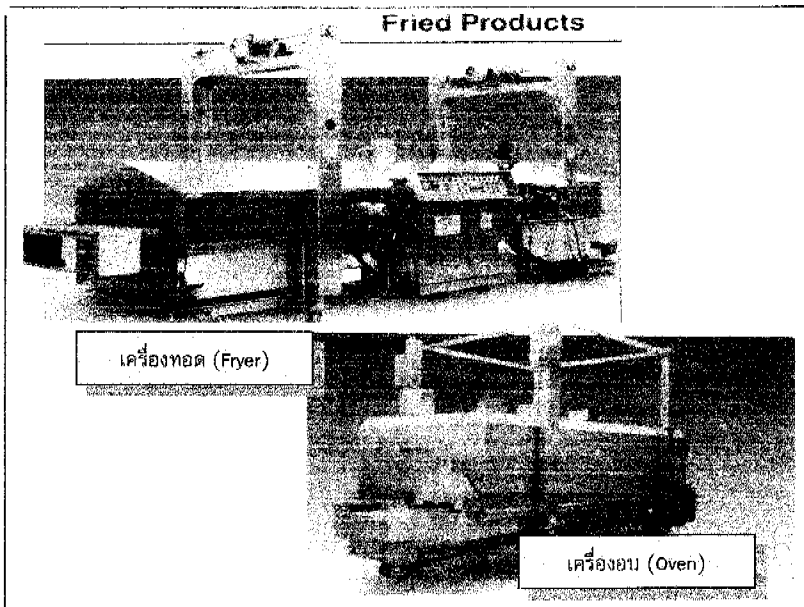
ชื่อเครื่องจักร	ราคาโดยประมาณ (ล้านบาท)
เครื่องขึ้นรูป หรือ ทำรูปร่าง (Forming Machine)	3.0
เครื่องชุบแป้ง (Battering Machine)	0.4
เครื่องชุบขนมปัง (Breadding Machine)	1.7

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เครื่องจักรในการปรุงสุก

เครื่องจักรในขั้นตอนการปรุงสุก (Cook Process)

- เครื่องจักรที่ใช้ในการปรุงสุกจะขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต โดยทั่วไปมี 4 ประเภท และมีราคาแพงกว่าเครื่องจักรในขั้นตอนการเตรียมและการแปรรูป

ชื่อเครื่องจักร	ราคาโดยประมาณ (ล้านบาท)
เครื่องทอด (Fryer)	6.0
เครื่องนึ่ง (Steamer)	4.0
เครื่องอบ (Hot Air Oven)	10.0
เครื่องย่าง (Grill Machine)	5.0

Legislative Institutional Repository of Thailand

เบอร์เกอร์ไก่

เนื้อไก่บด

ผสมเครื่องปรุง

ขึ้นรูป

อบ

แซ่แซ่

ไก่ Cordon Bleu

เนื้ออกป่องรส

ไส้เบอ

ซูปเบอ

ทอด

แซ่แซ่

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ไก่คาราเกะ (Karaage)

เนื้อไก่หั่น

ผสมเครื่องปรุง

ชุบแป้ง (Bread)

ทอด (Fry)

แช่แข็ง (Freeze)

ไก่บักเก็ต (Nugget)

เนื้อไก่บด

ขึ้นรูป (Forming)

ชุบแป้ง (Bread)

ทอด (Fry)

แช่แข็ง (Freeze)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ยากิโตริ (Yakitori)

เนื้อไก่หั่นปรุงรส

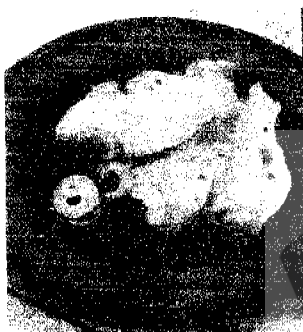
ทำให้นุ่ม (Marinate)

เสียบไม้ & อบ

ย่างถ่าน (Char Grill)

แช่แข็ง (Freeze)

ไก่อบ (Roasted BB)

เนื้อออก

ผสมเครื่องปรุง

บวด (Tumbling)

อบ (Oven)

แช่แข็ง (Freeze)

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : เชิญกรรมการครับ

นายสมพล เกียรติไพบูลย์ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกฯ ผู้ทรงเกียรติ กระผม นายสมพล เกียรติไพบูลย์ สมาชิกวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งได้เลือกพิจารณาศึกษาออกเป็น ๕ กรณีศึกษา และในการศึกษานี้ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นศึกษาทั้ง ๕ คณะอนุกรรมการ กระผมใคร่ขอประธานกราบเรียนว่า รายงานเรื่องนี้ได้ดำเนินการเสร็จมาแล้วหลายเดือนและได้รอเข้าเสนอต่อสภามาประมาณ ๔ ครั้งแล้ว ข้อมูลบางเรื่องจึงอาจจะล่าสมัยไปบ้าง ข้อเสนอแนะบางเรื่องก็ทราบว่า รัฐบาลได้ดำเนินการไปแล้วหรือกำลังดำเนินการอยู่ กระผมขออนุญาตประธานกราบเรียนผลการศึกษาในแต่ละกรณีย่อ ๆ ดังต่อไปนี้

กรณีที่ ๑ เรื่องการผลิตยางก้อนเพื่อแปรรูปเป็นยางแท่ง ในรายงานนี้ได้พิจารณาเห็นว่า โครงสร้างตลาดยางในต่างประเทศได้หันมาใช้ยางแท่งมากขึ้น แต่โครงสร้างการผลิตและการส่งออกของประเทศเรายังเป็นยางแผ่นรมควันซึ่งควรเพิ่มการผลิตยางแท่งให้มากขึ้น โดยทำการวิจัยและส่งเสริมให้เกษตรกรในเรื่องการทำยางก้อนเพื่อไปผลิตเป็นยางแท่งซึ่งจะมีต้นทุนต่ำกว่าและสามารถจะแข่งขันในตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น สำหรับในเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับยางนั้นก็ได้มีการพิจารณาถึงประสิทธิภาพการแทรกแซงของพาราของรัฐบาล การเร่งรัดและขยายปลูกยางพันธุ์ดีแทนของเก่าที่มีอยู่มากให้น้ำยางน้อยรวมทั้งการลดจำนวนคันยาง ปลูกพืชอื่นแทน เช่น ปาล์ม และปลูกพืชร่วมในส่วนยาง เช่น ผลไม้บางชนิด การส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตยางพาราในประเทศและอุตสาหกรรมไม้ยางพารา

กรณีที่ ๒ เรื่องข้าว ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการตลาด ข้าวหอมมะลิไทย ได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงเห็นว่า ความต้องการของตลาด ข้าวหอมมะลิมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ ในเรื่องนี้ได้นำเสนอรัฐในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด อาทิ การเร่งรัดผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้มากขึ้น การพัฒนาวิจัยให้ได้พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่เพียงพอ การจัดมาตรฐานข้าวหอมมะลิ รวมตลอดถึงการสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับมาตรฐานข้าวหอมมะลิในตลาดต่างประเทศ

กรณีศึกษาที่ ๓ เรื่องกุ้งกุลาดำ ในด้านแนวทางการพัฒนาการผลิตและการส่งออกกุ้งกุลาดำ เป็นการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาการผลิตและการส่งออกให้มีประสิทธิภาพ โอกาสทางการตลาดในด้านการส่งออกกุ้งกุลาดำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งมีปัญหาดังน้ำจืดและน้ำเค็ม

กรณีศึกษาที่ ๔ เรื่องผัก ผลไม้ ในด้านกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการส่งออกทุเรียน ทุเรียนเป็นผลไม้สำคัญในด้านการส่งออกทั้งในรูปสดและแปรรูป แต่ก็มีปัญหาค่อนข้างมากโดยเฉพาะเสถียรภาพของราคา มาตรฐานด้านคุณภาพ การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ รวมตลอดถึงการขนส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ ในรายงานฉบับนี้ได้มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วในทุกด้าน

กรณีศึกษาที่ ๕ เรื่องปศุสัตว์ ในด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ไก่แปรรูปกับการส่งออก เป็นการพิจารณาศึกษาถึงประเด็นที่จะส่งเสริมการส่งออกสินค้าไก่ และการปรับกลยุทธ์หันมาแปรรูปการส่งออกให้มีมูลค่าส่งออกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการสร้างมูลค่าเพิ่มในการหารายได้จากการส่งออก และเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิตให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และสามารถแข่งขันกับประเทศที่เริ่มส่งออกไก่ในลักษณะที่ยังไม่แปรรูป จึงขอกราบเรียนเสนอรายงานทั้ง ๕ เรื่องมาเพื่อให้ความเห็นชอบรายงานของคณะกรรมการพิจารณาขอกราบขอบพระคุณครับ

(ไม่มีสมาชิก อภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปราย ก็ถือว่าเป็นอันปิด
อภิปราย นี้ ครบ โดยที่คณะกรรมการมีข้อสังเกต ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า
เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการหรือไม่ เชิญคุณเกาะหลักครับ

- ๖/๑

พลเรือเอก เกาเหล่หลัก เจริญรุข : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา ที่เคารพครับ ผมมีมติเดียวที่อยากจะกราบเรียนก็คือว่า บรรดาเอกสารที่รายงานเกี่ยวกับการศึกษาต่าง ๆ เหล่านี้โดยมากจะไม่ได้กำหนดเป็นข้อสังเกตทั้ง ๆ ที่ข้อบังคับกำหนดไว้ จะบอกว่า เป็นข้อพิจารณา เป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งในข้อบังคับเสนอไปยังรัฐมนตรีไม่ได้ หรือครับ แล้วอีกเสนอไป ไม่ได้เสนอไปให้รัฐมนตรีพิจารณาหรือครับ เสนอไปเพื่อทราบ ที่พูดครั้งนี้ก็เข้าใจตรงกัน แต่ในการเขียนต่อไปในภายภาคหน้าจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดขึ้น เพราะฉะนั้นหนังสือที่ศึกษานี้ ไม่ใช่ศึกษาทางวิชาการเป็นการควบคุม เป็นการดูแลการบริหาร ฉะนั้นจะต้องให้ชัดเจนหรือครับ ผมอยากจะกราบเรียนไว้ และอีกอย่างหนึ่งข้อสังเกต เป็นเพียงข้อสังเกตว่า สิ่งที่ผ่านมาแล้วมีอะไรเป็นที่น่าสนใจกับบอกเขาไป หรือสิ่งที่จะเป็นไปในอนาคตควรจะระมัดระวังเรื่องอะไร เป็นคนละเรื่องกับที่เขียน เพราะฉะนั้นตรงนี้อาจจะกราบเรียนไว้ ไม่เฉพาะคณะนี้นะครับ หลายคณะที่เป็นเช่นนี้เหมือนกัน ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปกรุณาลองไปช่วยกันคิดดูนะครับว่า จะโยกคำว่า ข้อเสนอแนะ กับข้อสังเกตเอาไว้ด้วยกันได้อย่างไร เป็นคำเดียวกันพอที่จะได้อ้างอิงได้ครับ ก็คงต้องฝากคณะกรรมการกิจการวุฒิสภา ของท่านรองฯ ประพันธ์ ไปช่วยกันคิดก็แล้วกันจะได้ไม่มีปัญหานะครับ มีท่านผู้ใดไม่เห็นชอบด้วยไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก ยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการมาก ผมมีข้อฝากให้ไปช่วยคิดตอนใดหนึ่ง เมื่อวัน ๒ วันนี้ผมเห็นการทำปริงของชาวบ้านแล้ว ก็เนจอนาใจนะครับว่า ฝนแล้ง และจำนวนพื้นที่ที่กำหนดเอาไว้ไม่ได้สามารถทำได้ตามเป้าหมาย เพราะต่างคนต่างดินถีนปากกัดเพื่อที่จะเอาชีวิตรอด ซึ่งไทยใครก็ไม่ได้ เราไม่มีระบบการรวมตัวกันทำงานในยามหน้าแล้งหน้าหนาว ลองช่วยคิดดูว่า จะมีหนทางใดว่า ในยามที่ฝนแล้งไม่มีน้ำ ชาวนาเขาจะสามารถรวมตัวแล้วทำนาในลักษณะนารวม เพื่อจำกัดจำนวนพื้นที่ แล้วทุกคนจะได้อยู่ได้ด้วยกันทั้งหมด ไม่ใช่แย่งกันไปตาอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กรรมการกิจการเกษตรฯ น่าจะคิดเรื่องนี้ได้ดีกว่าคนอื่นนะครับ ฝากไปคิดด้วยเชิญประธานกรรมการครับ

นายสมพล เกียรติไพบูลย์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพครับ เมื่อสัปดาห์ที่แล้ววุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์ไปศึกษาเรื่อง โชนนิง (Zoning) ผมขอประหลาดกราบเรียนว่า ถ้าการศึกษาเรื่อง โชนนิง ออกมาชัดเจน และมีผลในทางปฏิบัติจริง ๆ จะแก้ปัญหาที่ท่านประธานฯ มีความกังวลได้ ก่อนข้างจะชัดเจนมากขึ้นครับผม

ประธานวุฒิสภา : ค่ะแล้วครับ ช่วยคิดด้วยครับ ขอบคุณ

ต่อระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา มีอยู่เรื่องเดียวคือ ขอดัง
คณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหาสิทธิมนุษยชน ผู้เสนอญัตติขอเลื่อนไปก่อน
(ไม่มีสมาชิก ขัดข้อง)

ประธานวุฒิสภา : ที่ประชุมอนุมัตินะครับ

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

ก่อนที่จะเข้าสู่เรื่องที่เสนอใหม่ ตามที่ผมได้ตั้งคณะกรรมการไปพิจารณา
ศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อนำผล
การศึกษามาเสนอต่อสมาชิกฯทั้งหลายให้ได้รับทราบนั้น

บัดนี้คณะกรรมการดังกล่าว ซึ่งมีท่านอาจารย์ไพศาล กุศลย์วิสัย เป็น
ประธานฯ ได้เสนอรายงานเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย พระราชบัญญัติล้มละลาย
พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจแล้ว ตามที่ได้แจกไปแล้ว ผมขอเชิญท่านอาจารย์ไพศาล
กรุณาสรุปให้ท่านสมาชิกฯ ได้ฟังก่อนครับ

นายไพศาล กุศลย์วิสัย (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่าน
ประธานวุฒิสภา และเพื่อนสมาชิก ที่เคารพครับ กระผมในนามของคณะกรรมการที่ท่าน
ประธานฯ ได้ตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา
เศรษฐกิจ ๑๑ ฉบับ ได้ดำเนินการมาถึง ณ จุดนี้ ก็คือได้ศึกษาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย และร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจเสร็จแล้ว จึงขอกราบเรียนรายงานโดย
สรุปนะครับ รายงานฉบับนั้นได้กราบเรียนเสนอท่านประธานฯ และท่านประธานฯ ได้
กรุณาแจกต่อท่านผู้เกิดประโยชน์แล้ว โดยสรุปแล้วร่างพระราชบัญญัติล้มละลายนี้เป็น

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

นนทพร ๖/๓

การแก้ไขส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ๒ เรื่องด้วยกัน คือ เรื่องแรกเกี่ยวกับการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายล้มละลายโดยตรง ซึ่งมีมาแต่ดั้งเดิมตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๓ กับส่วนที่ ๒ คือ การแก้ไขเกี่ยวกับคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งกระผมจะขออนุญาตกราบเรียนโดยสรุปว่า สาระสำคัญของ ๒ เรื่องนั้นเป็นอย่างไร.....

- ๗/๑

ปรากฏตามเอกสารที่ได้เสนอท่านไว้แล้วในเรื่องการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่มีทั้งหมด ๑๖ ประเด็นด้วยกัน กระผมจะขออนุญาตนำประเด็นสำคัญ ๆ ขึ้นมาเพื่อให้ท่านได้เห็นจุดประสงค์ของการแก้ไขกฎหมายในชุดนี้เพียง ๓ - ๔ ประเด็นนะครับ

ประเด็นแรกที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์จัดกลุ่มเจ้าหนี้ขึ้นให้ชัดเจน ตามกฎหมายปัจจุบันนั้นถือว่าเจ้าหนี้เป็นกลุ่มเดียวทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้มีประกันหรือเจ้าหนี้ไม่มีประกัน การที่รัฐบาลได้เสนอให้มีการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ขึ้นมาในครั้งนี้ก็เห็นว่า จะเป็นการผ่อนคลายที่มีให้มีการเคร่งครัดเกินไป เพราะเหตุว่า ในระยะที่ผ่านมาความไม่ลงรอยระหว่างกลุ่มเจ้าหนี้ก็เป็นปัญหาของการที่ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ก็ต้องมีเรื่องที่น่าจะเป็นเรื่องดี

ในประเด็นที่ ๒ ในร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแผนฟื้นฟู จะให้ศาลมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร ซึ่งในกฎหมายฉบับนี้เขียนเป็นทำนองในลักษณะที่ว่า ถ้าหากว่าศาลได้พิจารณาครบถ้วนตามด้วยทุกกฎหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว ศาลก็พึงจะอนุมัติไปตามนั้น แต่อย่างไรก็ดีในการพิจารณาของศาลทางคณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตไว้บ้างว่า คงจะถือเคร่งครัดว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วศาลต้องอนุมัติเสมอไปก็คงจะไม่ได้ เพราะฉะนั้นในฉบับนี้ก็คงจะได้มีการขยายความอยู่บ้างว่า ถ้าหากว่าศาลเห็นว่า การฟื้นฟูนั้นจะเป็นผลดี อีกนัยหนึ่งก็คือว่า ไม่ไปสู่การล้มละลายจะดีกว่า ศาลจึงอนุมัติ อย่างนี้ก็ชอบด้วยเหตุผล กระผมคิดว่า ในประเด็นเรื่องเหล่านี้ก็ได้เขียนไว้ ๑๖ เรื่องด้วยกัน

ประเด็นที่ ๓ ที่กระผมอยากจะกราบเรียนก็คือว่า ได้บัญญัติถึงเรื่องบุคคลภายในของลูกหนี้ขึ้น ซึ่งในกฎหมายปัจจุบันไม่ได้เขียนไว้ การกำหนดความหมายของบุคคลภายในของลูกหนี้ขึ้นมานี้ก็เพื่อประโยชน์ในการที่จะพิจารณาว่า ถ้าเจ้าหนี้ผู้ใดได้รับโอนทรัพย์สินจากลูกหนี้ไปในช่วงระยะเวลาหนึ่งปีหรือสามเดือน ถ้าเป็นบุคคลภายในแล้วก็จะถือว่าสนับสนุนฐานได้ว่า เป็นเจ้าหนี้ที่ได้เปรียบและจะมีการเพิกถอนได้ทันที คำว่าบุคคลภายในนั้น หมายถึงบุคคลที่ได้รับความในของทรัพย์สินทุกหนี้ทั้ง ๆ ที่ความในนั้นยัง

ไม่ได้เปิดเผย ได้ถือโอกาสใช้ประโยชน์จากการเป็นคนภายในนั้นยังย้ายถ่ายเททรัพย์สิน
 ของลูกหนี้ไปก่อนก็ให้อ่านากินเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะเพิกถอนการโอนเช่นนั้น
 กระผมคิดว่า ในจุดนี้ก็เป็นจุดที่น่าสนับสนุนและเห็นด้วยว่า น่าจะเป็นประโยชน์ ในส่วน
 เกี่ยวกับการฟื้นฟูลูกหนี้ ตรงนี้กระผมคิดว่า มีประเด็นที่รัฐบาลได้เสนอแก้ไขโครงสร้าง
 ของการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จากกฎหมายที่มีอยู่ คณะกรรมการจะมีความเห็นอีก
 ส่วนหนึ่ง ซึ่งกระผมจะได้กราบเรียนในตอนหลัง ตอนนี้ขอสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการ
 การแก้ไขกฎหมายเรื่องซึ่งล้มละลายนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับคดีล้มละลายโดยตรง ในเรื่อง
 คดีล้มละลายโดยตรงนั้น รัฐบาลได้เสนอปรับปรุงตัวเลขยอดเงินที่จะฟ้องว่า ให้บุคคล
 ล้มละลายได้เป็นจำนวนเงินเท่าไร -----

คือปรับปรุงจากบทบัญญัติเดิมที่น้อยกว่า ถ้าลูกหนี้เป็นหนี้อยู่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท
 แล้วก็จะฟ้องล้มละลายได้ ตัวเลขตัวนี้ทางรัฐบาลหรือร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เสนอมา
 ขยับเป็น ๕ แสนบาท สำหรับบุคคลธรรมดา ส่วนนิติบุคคลเดิมบัญญัติว่า จะต้องมีหนี้
 ไม่น้อยกว่า ๕ แสนบาท ขยับเป็นไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท ท่านประธานฯ ครับ
 สำหรับตัวนี้ทางคณะกรรมการก็จะได้ทราบเรียนความเห็นเพิ่มเติมโดยสรุปอีกครั้งหนึ่ง
 นอกจากนั้นแล้วในส่วนที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเรื่องล้มละลาย
 โดยตรงก็ได้บัญญัติไว้ที่สำคัญก็คือ ที่แก้ไขมาตรา ๙๔ (๒) เปลี่ยนหลักการการขึ้น
 คำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายที่เคยมีหลักว่า หนี้ที่เจ้าหนี้นยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้น
 เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้วนั้น หนี้เช่นนั้นจะยื่นคำขอรับชำระหนี้
 ไม่ได้ ตรงนี้ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เพิ่มเติมหลักใหม่เป็นว่า ถ้าหนี้ที่เจ้าหนี้นยอมให้ลูกหนี้
 กระทำขึ้นเพื่อจะไปให้ลูกหนี้แก้ไขกิจการของลูกหนี้ให้ดำเนินไปได้แล้ว หนี้เช่นนั้น
 ไม่ผูกห้ามยื่นคำขอรับชำระหนี้ ความข้อนี้ที่จริงเป็นอุปสรรคที่สำคัญมากในอดีตที่ทำให้
 การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้นไม่ประสบความสำเร็จ การแก้ไขตรงนี้ก็นับว่าเป็นการแก้ไข
 ที่ถูกต้อง

ถ้าประเด็นต่อไปในร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เพิ่มเติมว่า ทรัพย์สินของลูกหนี้
 ที่ถูกบังคับคดีแล้ว โดยปกติจะไม่รวมถึงสัตว์ พืชพันธุ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ในการ
 ประกอบอาชีพ แต่ว่าต้องมีรายการรวมกันไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ตามร่างกฎหมายที่เสนอมา
 ความตรงนี้ทางคณะกรรมการก็มีข้อสังเกตที่อยากจะทราบเรียนในภายหลัง นอกจากนั้นได้
 มีการจัดลำดับในการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้เสียใหม่ โดยกำหนดให้ลูกจ้างซึ่งได้ทำงาน
 ให้กับลูกหนี้อีกทีหนึ่ง ให้มีโอกาสได้รับชำระหนี้ในลำดับที่ด้น คือขยับมาเป็นลำดับที่ ๖
 เสมอกับหนี้ภาษีอากร ความข้อนี้ก็นับว่าจะเป็นประโยชน์ อย่างไรก็ดีครับ ท่านประธานฯ
 ที่เคารพ ทางคณะกรรมการได้พิจารณาเรื่องนี้โดยรอบคอบแล้วเห็นว่า หากจะพูดเป็นการ
 ทั่วไปแล้ว การแก้ไขกฎหมายในลักษณะนี้ในขณะนี้เห็นว่า น่าจะไม่เป็นที่ดีซึ่งก็สอดคล้อง
 กับภาวะเศรษฐกิจของบ้านเมือง ท่านประธานฯ ที่เคารพ ถ้าหากว่าจะให้คณะกรรมการชุดนี้
 เสนอความเห็นเป็นภาพรวมของการแก้ไขกฎหมาย ๑๑ ฉบับ ทางคณะกรรมการก็มีความ

ไม่สนใจว่า การแก้กฎหมายในขณะนี้จะเป็นผลดีต่อภาวะบ้านเมืองหรือไม่ เพราะเหตุที่ว่า
 ในเวลานี้ประชาชนของเราตกอยู่ในฐานะเป็นลูกหนี้เป็นอันมาก และอยู่ในภาวะที่ลำบาก
 การที่จะแก้กฎหมายเพื่อจะเร่งรัดหนี้สินนั้น จะเห็นการถูกต้องกับกาลเวลาในขณะนี้หรือไม่
 และความข้อนี้เองที่กระผมกราบเรียนว่า เป็นเรื่องความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเมื่อวันอังคารนี้ที่
 ประทานโทษที่จำเป็นต้องเอ่ยถึงเรื่องนี้ เพราะเป็นสาระสำคัญที่ทางคณะวุฒิสภาของเรา
 ก็ได้ปรึกษาหารือว่า การที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ประทานโทษที่จำเป็นต้องเอ่ย
 เพราะเหตุว่า เป็นเรื่องข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในขณะนี้ว่า ได้ให้ยาหรือว่าการรักษาโรค
 เศรษฐกิจของเรานี้ผิดพลาด เพราะฉะนั้นตรงจุดนี้เองก็ทำให้เกิดความกังวลใจขึ้นมาว่า
 การเสนอกฎหมายมาในลักษณะนี้จะเป็นการผิดพลาดที่เกิดมาจากเรื่องดั้งเดิมหรือไม่
 อันนี้เป็นภาพรวมที่กระผมอยากกราบเรียนในเบื้องต้น อย่างไรก็ตามเมื่อรัฐบาลเสนอ
 กฎหมายมา กระผมคิดว่า วุฒิสภาที่อยู่ในฐานะที่ถูกจำกัดโดยรัฐธรรมนูญว่า ถ้าหากว่าเรา
 ไม่รีบก็คงจะไม่ได้ เพราะฉะนั้นทางคณะกรรมการของจึงมีความเห็นว่า เราควรจะรีบมา
 ปรับปรุงให้ดีที่สุดที่จะทำได้เนะครับ เพราะฉะนั้นความเห็นต่อไปนี้เป็นความเห็น
 ของคณะกรรมการที่ว่า ควรจะได้ปรับปรุงร่างกฎหมายฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์และ
 ต้องถามความประสงค์ของรัฐบาลยิ่งขึ้น

ในประการแรก คณะกรรมการเห็นว่า จำนวนเงินที่จะฟ้องให้ลูกหนี้ล้มละลายนั้นน่าจะได้อยู่จากร่างที่มีอยู่เดิมเพิ่มขึ้นจาก ๕ แสนบาท สำหรับลูกหนี้ธรรมดาเป็นไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท สำหรับลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลแก่จากร่างเดิมที่ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาทเพิ่มขึ้นไปเป็นไม่น้อยกว่า ๕ ล้านบาท เหตุผลนี้เนื่องจากค่าของเงินได้เปลี่ยนแปลงไปมาก และเพื่อมิให้ลูกหนี้รวมทั้งผู้ค้าประกันต้องถูกฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายด้วยจำนวนเงินที่น้อยเกินไป

ประการที่ ๒ การกำหนดให้บุคคลล้มละลายที่จะขอยกเลิกจากล้มละลายต้องนำเงินมาวางต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตามร่างนั้นน้อยกว่า ให้มาวางตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นสมควร ทางคณะกรรมการเห็นว่า ควรจะได้กำหนดจำนวนเลขเสียให้ตายตัวไว้เป็นเบื้องต้น ถ้าหากไม่เพียงพอที่จะเรียกเพิ่มเติมได้ ฉะนั้นจึงเห็นว่า ควรจะกำหนดด้วยเลข เช่น ไม่เกิน ๒,๕๐๐ บาท แต่ถ้าหากว่า ไม่เพียงพอ ก็ให้เรียกได้เท่าที่จำเป็น เหตุผลที่คิดว่า ควรเป็นเช่นนี้ก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดการใช้ดุลพินิจไปในทางที่ไม่สมควร

ในประการต่อไป คณะกรรมการมีความเห็นว่า การที่จะอนุวัติแผนฟื้นฟูหรือไม่อนุวัติแผนฟื้นฟูให้ล้มเลิกเจ้าหนี้ แม้ว่า จะจัดกลุ่มแล้วเป็นเสียง ๓ ใน ๔ และเป็นเสียงของฝ่ายเจ้าหนี้ข้างมาก แต่ถ้าหากว่า จะไม่ฟังเสียงของลูกหนี้เสียเลย หรือไม่ฟังเสียงผู้ค้าประกันเสียเลย การฟื้นฟูกิจการนั้นก็ไม่สามารถที่จะทำไปได้ เพราะฉะนั้นในหลักการครั้งนี้ควรจะให้มีการปรับปรุงเพื่อให้ลูกหนี้และผู้ค้าประกันเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาแผน และในประการต่อไป ที่คณะกรรมการเห็นว่า ควรที่จะได้ปรับปรุงเสียการใช้เสียงข้างมาก ๓ ใน ๔ นั้น เป็นหลักการที่ค่อนข้างเคร่งครัดเกินไป ถ้าหากว่า จะเอาเสียงของฝ่ายเจ้าหนี้ ๓ ใน ๔ เป็นเสียงชี้ขาดก็หมายถึง ๑๕ เปอร์เซ็นต์ คณะกรรมการได้เห็นว่า บัญชีตัวเลขในต่างประเทศเขาใช้เพียง ๒ ใน ๓ คือประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ตัวเลขตัวนี้ก็จะได้มีการพิจารณาว่า ถ้าหากว่า เป็นไปได้อย่างนั้นมติที่จะรับแผนฟื้นฟูนั้นก็ควรจะค่อนข้างขึ้น

ในการต่อไป ที่คณะกรรมการเห็นว่า ไม่ควรยกเลิกมาตรา ๘๐/๑๕
ในเรื่องสิทธิอุทธรณ์ในคดีพินิจพิจารณาของลูกหนี้ นั้น ควรจะคงเอาไว้ในส่วนที่บอกว่าการอุทธรณ์นั้นให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา ในปัจจุบันนี้เพียงแค่ทำให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แล้วคดีสิ้นสุด ถ้าหากในร่างกฎหมายเดิมของรัฐบาลในขณะนี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาก็น่าจะชอบด้วยเหตุผล ถ้าหากจะมีการอุทธรณ์เพียงชั้นเดียวแต่คณะกรรมการไม่เห็นด้วยที่ว่า คดีล้มละลายโดยตรงนั้นจะให้มีการอุทธรณ์เพียงชั้นเดียว ควรจะให้มีการอุทธรณ์และฎีกาได้เป็น ๑ ชั้นอย่างเดียว

ในการต่อไป ที่กระผมคิดว่า นางคณะกรรมการมีความเห็นค่อนข้างหนักแน่นมาก ๆ ก็คือเรื่องทรัพย์สินที่จะยึดมาใช้หนี้เจ้าหนี้ เดิมกำหนดไว้เพียงสัตว์พาหนะ พืชพันธุ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ คณะกรรมการเห็นว่า ควรจะขยายไปถึงทรัพย์สินอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่บ้านเรือนที่อยู่อาศัยตามอัธยาศัยของลูกหนี้ควรจะได้รับยกเว้นมิให้ถูกยึดไปชำระหนี้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เห็นว่า บุคคลนั้นยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำรงชีวิตอยู่ในฐานะเป็นมนุษย์ เพื่อไม่ให้มีการตกแก่สังคมมากเกินไป

ท่านประธานฯ ที่เคารพครับ สิ่งเหล่านี้อาจจะแก้ไขได้ในชั้นกรรมาธิการ ซึ่งกระผมเชื่อว่า ถ้าเราฟังเหตุฟังผลกันแล้วก็น่าจะมีความเป็นไปได้สูง อย่างไรก็ตามก็คณะกรรมการอยากจะทำกรรมาธิการเพื่อฝากไปยังรัฐบาลด้วยเหมือนกันครับว่า การพินิจพิจารณาของลูกหนี้ นั้น ซึ่งรัฐบาลได้เน้นถึงความมุ่งหมายในการเสนอกฎหมายนี้ไว้ด้วยนั้น ในอดีตมีความเป็นไปได้ยาก เพราะเหตุว่า ไปใช้เกณฑ์ว่า เมื่อลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว จึงจะสามารถยื่นคำขอให้มีการพินิจพิจารณาของลูกหนี้ได้ ท่านประธานฯ ที่เคารพ กระผมแต่มีประสบการณ์ว่า ถ้าหากไปถึงขั้นที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว หมายความว่า ทรัพย์สินไม่พอชำระหนี้แล้ว เป็นเรื่องยากที่จะให้มีการฟื้นฟูขึ้นมาได้ -----

ปัญหาเรื่องการฟื้นฟูพื้นที่นั้นจะมีความเป็นไปได้สูง และควรจะมีการดำเนินการเพื่อแก้ไข
 ปัญหา เพียงแต่ว่าเมื่อลูกหนี้มีปัญหาขาดสภาพคล่อง อีกนัยหนึ่งก็คือว่า เงินจับจ่ายใช้สอย
 ในขณะนั้นเกิดขาดมือขึ้นเพราะภาวะเศรษฐกิจเป็นส่วนรวม แต่ว่าทรัพย์สินของลูกหนี้
 ยังมีเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ เช่นนั้นจึงจะมีโอกาสที่จะฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ ตรงนี้เป็น
 เรื่องสำคัญมาก กฎหมายที่เราได้แก้ไขไปเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๑ ยังมีกติกาสู่ศาลได้น้อย
 ก็เพราะเหตุว่า ตรงนี้ถ้าหากว่า การฟื้นฟูนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ผลสุดท้ายลูกหนี้ก็จะตก
 เป็นบุคคลล้มละลายในกฎหมายฉบับนี้ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า ได้มีการแก้ไขหลักการเสีย
 ใหม่ในขั้นเริ่มต้นของการฟื้นฟูกิจการให้ขึ้นได้เมื่อลูกหนี้มีปัญหาสภาพคล่อง ไม่ใช่เข้ามาขึ้น
 ให้เมื่อลูกหนี้มีปัญหาหนี้สินล้มพันตัว ถ้าเช่นนั้นแล้วกระผมคิดว่า การฟื้นฟูกิจการของ
 ลูกหนี้จะมีความเป็นไปได้สูง และจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศทุกฝ่าย ทั้งด้าน
 ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ ทั้งด้านผู้ที่ลูกหนี้จ้างงานมาทำ และทั้ง
 ด้านเศรษฐกิจที่จะยังมีโอกาสได้ขยับฟื้นฟูต่อไป ท่านประธานฯ/ครับ ปัญหาคนว่างงานก็จะ
ได้ช่วยแก้ปัญหาหนี้ ไปด้วย ตรงนี้จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ว่า ถ้าคณะกรรมการปฎิรูปร่างแก้ไข
 นั้นได้เห็นด้วย ก็ควรที่จะได้หยิบยกปัญหานี้ขึ้นมาดำเนินการปรับปรุง ถ้าหากปรับปรุงมี
ความเข้าใจเช่นนี้แล้วก็ต้องถือว่า กิจการนั้นยังเป็นการของลูกหนี้ ขั้นตอนในการทำแผน
 กิจการผู้ทำแผนที่ดี พิจารณาผู้บริหารแผนที่ดี รวมตลอดจนการวินิจฉัยว่า ควรจะให้
 การฟื้นฟูหรือไม่ ก็จะเป็นไปตามหลักการที่มีความเหมาะสม (ได้เรียนที่พูด)แม้ว่าจะมีความ
 เป็นไปไม่ได้ในที่สุด ลูกหนี้ก็ยังไม่ถึงขนาดที่จะต้องล้มละลาย และอาจจะมึหนทางที่จะ
 แก้ไขปัญหานี้ได้ในอีกหลาย ๆ ทางในวันข้างหน้า กระผมกราบเรียนด้วยความเคารพด้วย
 เนื้อหาสาระของข้อเสนอของคณะกรรมการร่างกฎหมายในเอกสารนี้แล้ว กระผมขอ
 กราบเรียนแต่โดยสรุปเพื่อให้เห็นแนวทางว่า คณะกรรมการได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว
 อาจจะเสนอแนะเพื่อความร่วมมือจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่า เราจะช่วย
 กันแก้ไขปัญหายของบ้านเมืองนี้ ถ้าหากว่า เราช่วยกันคิดอย่างนี้จะมีทางประสบความสำเร็จ
 ได้ดีมาก ท่านประธานฯ ที่เคารพครับ กระผมอยากจะขออนุญาต ส่วนการรายงาน
 เกี่ยวกับเรื่องร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ กระผมอยากจะขออนุญาตให้ท่าน

๒๒

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

วิมล ๑๐/๒

รองประธานของคณะกรรมการคือท่านอาจารย์วีรพงษ์ รามางกูร เป็นผู้เสนอรายงานต่อไป
ในที่นี้ ขอบพระคุณครับท่านประธานฯ

ประธานวุฒิสภา : เพื่อให้ดูต่อเนื่องกัน เราแยก ประเด็นพอไปถึง
ร่างทุนรัฐวิสาหกิจก่อรายงานดีไหม สมาชิกฯ จะได้ฟังต่อเนื่อง ในขั้นนี้ก็จะได้ขึ้นต้น
พิจารณา ๖.๑ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ไปก่อน

ที่ ๐๐๐๙/๑๐๖

วุฒิสภา

ถนนอยู่ทองใน กท ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษของ
ประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒)

ถวายเรียน ขณกษ ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข
ปัญหามลพิษของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประธานวุฒิสภาได้มีคำสั่งวุฒิสภา ที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง
แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษของ
ประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาศึกษารายละเอียด
สาระสำคัญ ผลกระทบ ข้อดีและข้อบกพร่อง หากจะเพิกถอนร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข
ปัญหามลพิษของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภาดังกล่าวเป็นการด่วน และให้รายงานผลการพิจารณา
ศึกษาต่อประธานวุฒิสภา เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในแต่ละฉบับในวาระที่หนึ่ง ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์ไพศาล ภุมลย์วิสัย	ประธานกรรมการ
๒. นายวีรพงษ์ รามางกูร	รองประธานกรรมการ
๓. นายเกรียงไกร อัครวิจิตร	กรรมการ
๔. นางกรรณ แก้ว อัครวิจิตร	กรรมการ
๕. พลเรือเอก เกษมศักดิ์ เจริญฤทธิ์	กรรมการ
๖. นายจิรายุทธ วสุรัตน์	กรรมการ
๗. นายดุสิต ศิริวรรณ	กรรมการ
๘. นายกรกฎ ภูมิล	กรรมการ
๙. คุณหญิงนันทกา สุระภาตธนันท์	กรรมการ
๑๐. คุณหญิงนิรมล สุริยสัตย์	กรรมการ
๑๑. นายบุรพา อัครดา	กรรมการ
๑๒. นายปิติ พัฒนกุล	กรรมการ
๑๓. นายประวิทย์ โง่นเพียรสถิต	

Legislative Information and Research Center of Thailand

๑๔. นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการ
๑๕. นายมนัส สุขสมาน	กรรมการ
๑๖. นายวิมลผา ตั้งคณานุรักษ์	กรรมการ
๑๗. นายวิโรจน์ ภูตระกูล	กรรมการ
๑๘. นายวีระชัย สุตวรสารณ	กรรมการ
๑๙. พลเอก ศรินทร์ ฐูปกล้า	กรรมการ
๒๐. นายสุภาวดี สากเหล็ก	กรรมการ
๒๑. นายสมชัย กุศลมาธิชา	กรรมการ
๒๒. นายสวัสดิ์ หลุ่งเมือง	กรรมการ
๒๓. นายลัก กอนแสงเวียง	กรรมการ
๒๔. นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย	กรรมการ
๒๕. นายสุชน ขาสีเครือ	กรรมการ
๒๖. นายสุวรรณ นัญญภาส	กรรมการ
๒๗. นายไศยมณ สุภาพงษ์	กรรมการ
๒๘. นายอดิศักดิ์ โพธิ์รามิก	กรรมการ
๒๙. นายกรณ์ ภาณุพงศ์	กรรมการ
๓๐. นายอำนจ สกนอัมสาตร์	กรรมการ
๓๑. นายเพชร ยุติธรรมดำรง	กรรมการและเลขานุการ
๓๒. นายวิชัย ไสสุวรรณจินดา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. นายนิทา ผาสุข	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหเศรษฐกิจของประเทศที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (บางฉบับ) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงขอเชิญตรากฎตามรายงานผลการพิจารณาที่กษัตริย์แห่งมาเลเซียฯ นี้ จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่เห็นเป็นการสมควรต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ไพศาล กุศลชัยช่วย)

ประธานกรรมการ

กองกรรมาธิการ

โทร ๒๕๔๑๕๗๑, ๒๕๔๑๗๑๕ โทรสาร ๒๕๔๑๕๗๑

**รายงานของคณะกรรมการพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทย
ที่จะเสนอต่อวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒)**

ตามที่ประธานวุฒิสภาได้มีคำสั่งวุฒิสภา ที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยที่จะเสนอต่อวุฒิสภา โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ในการพิจารณาศึกษารายละเอียดสาระสำคัญ ผลกระทบ ข้อดีและข้อบกพร่อง หากจะมีของร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยที่จะเสนอต่อวุฒิสภาดังกล่าวเป็นการด่วน และให้รายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อประธานวุฒิสภา เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในแต่ละฉบับในวาระที่หนึ่ง

ในการพิจารณาศึกษาดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. (รายงานของคณะกรรมการ ฉบับที่ ๑) ต่อประธานวุฒิสภาไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ที่ผ่านมา

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่เหลือ (บางฉบับ) อันประกอบด้วร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. เสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการฯ จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาตามลำดับดังนี้

(๑) ในการดำเนินการพิจารณาศึกษา คณะกรรมการฯ ได้เชิญหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคัดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ คือ

(๑.๑) นายมานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาและ
อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีล้มละลาย
ในศาลฎีกา

(๑.๒) นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑.๓) นายไกรสร บารมีช่วยทัต รองปลัดกระทรวงยุติธรรม

(๑.๔) นายพรชัย อัสววัฒนาพร ผู้พิพากษาประจำกระทรวงยุติธรรม

(๑.๕) นางพนธ์ทิพย์ สุทธิเขต ที่ปรึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
กรมบัญชีกลาง

(๑.๖) นางสาวสุภา ปิยะจิตติ ผู้คำนวณการสำนักรัฐวิสาหกิจ กรมบัญชีกลาง

(๑.๗) นางศุภรัตน์ ธัญญาวัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญ ระดับ ๙ กรมบัญชีกลาง

(๑.๘) นายภูษณ ปรีธี่มาโนช สถาบันนโยบายสังคมและเศรษฐกิจ

(๑.๙) นายสันติ สาทิพยพงษ์ สถาบันนโยบายสังคมและเศรษฐกิจ

(๒) ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศไทยที่จะเสนอต่อวุฒิสภา ในครั้งนี้ รวม ๒ ฉบับ อันประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ ๑ ผลการพิจารณาศึกษาหลักการและสาระสำคัญ

แห่ง

ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรมา ณ คณะกรรมการ ได้พิจารณาศึกษาแล้วเห็นว่า เป็นร่างบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน คือ เกี่ยวกับคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ส่วนหนึ่ง และเกี่ยวกับคดีล้มละลายโดยตรงอีกส่วนหนึ่ง โดยสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

หลักการและสาระสำคัญ

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ มีสาระดังนี้

๑.๑ บัญญัติคำนิยาม คำว่า “บุคคลภายในของลูกหนี้” เพื่อประโยชน์ที่นำไปใช้ในการนิยาม มาตรา ๔๐/๔๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๑๕ กรณีเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของ ลูกหนี้ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มคำนิยามใน มาตรา ๖)

๑.๒ กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการถูกเพิกถอน การโอนฯ ให้มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไข มาตรา ๕๐/๒๖)

๑.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้เป็นเงินตราไทย (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไข มาตรา ๕๐/๓๑)

๑.๔ กำหนดหลักเกณฑ์การเพิกถอนการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใดที่ลูกหนี้กระทำโดยมุ่งหมายให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเจ้าหนี้คนอื่น ๆ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไข มาตรา ๕๐/๔๑)

๑.๕ กำหนดให้ผู้บริหารแผนมีอำนาจไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือสิทธิตามสัญญาที่มีการเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ (ร่างมาตรา ๑๒ เพิ่มเติม มาตรา ๕๐/๔๑ ทวิ)

๑.๖ เพิ่มเติมนายการการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ที่จะต้องมีในแผนฟื้นฟู และกำหนดมิให้นำมารวมตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับแก่แผนฟื้นฟูเพิ่มขึ้น (ร่างมาตรา ๑๓ แก้ไข มาตรา ๕๐/๕๒)

๑.๗ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน และกำหนดให้สิทธิของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน (ร่างมาตรา ๑๔ เพิ่มเติม มาตรา ๙๐/๔๒ ทวิ และ มาตรา ๙๐/๔๒ ตร.)

๑.๘ กำหนดหลักเกณฑ์ในการยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ว่าต้องเป็นมติของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายข้างมาก และมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๕ ของเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่มในที่ประชุมเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม หรือในที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีประกันกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และในที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่มีประกัน แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไข มาตรา ๙๐/๔๖)

๑.๙ กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ แล้ว (ร่างมาตรา ๑๖ เพิ่ม มาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ)

๑.๑๐ กำหนดหลักเกณฑ์กรณีมีการขอแก้ไขแผนในการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผน และกำหนดกระบวนการพิจารณาในกรณีเจ้าหน้าที่มีมติไม่ยอมรับแผน หรือไม่ลงมติเลย หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ไปประชุมจะต้องทำประการใด (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไข มาตรา ๙๐/๔๗)

๑.๑๑ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไข มาตรา ๙๐/๕๐ วรรคสอง)

๑.๑๒ กำหนดกระบวนการพิจารณาในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติให้แก้ไข จะต้องทำอย่างไร (ร่างมาตรา ๑๙ แก้ไข มาตรา ๙๐/๕๑)

๑.๑๓ กำหนดเวลาให้ผู้ทำแผนคนใหม่ส่งแผน และกำหนดกระบวนการพิจารณาแผนที่เสนอมาใหม่ (ร่างมาตรา ๒๐ แก้ไข มาตรา ๙๐/๕๔)

๑.๑๔ การตั้งคณะกรรมการเจ้าหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ทั้งหลายในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานตามแผน (ร่างมาตรา ๒๑ แก้ไข มาตรา ๙๐/๕๕ วรรคหนึ่ง)

๑.๑๕ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลพิพากษาว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ (ร่างมาตรา ๒๒ แก้ไข มาตรา ๙๐/๕๘)

๑.๑๖ การตั้งผู้บริหารแผนคนใหม่แทนคนเดิมที่ต้องพ้นจากตำแหน่งไป (ร่างมาตรา ๒๔ แก้ไข มาตรา ๙๐/๖๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับคดีล้มละลายโดยตรง มีสาระดังนี้

๒.๑ เพิ่มจำนวนเงินที่จะฟ้องลูกหนี้ให้เป็นบุคคลล้มละลาย (ร่างมาตรา ๕ แก้ไข มาตรา ๙(๒))

๒.๒ เพิ่มจำนวนเงินที่เจ้าหนี้มีประกันจะฟ้องลูกหนี้ให้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยใช้เกณฑ์เดียวกับ ข้อ ๒.๑ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไข มาตรา ๑๐(๒))

๒.๓ เพิ่มจำนวนเงินที่โจทก์จะต้องวางเป็นประกันค่าใช้จ่ายเป็น ๕,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๗ แก้ไข มาตรา ๑๑)

๒.๔ แก้อัปเดตการในการวางเงินประกันค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่บุคคลล้มละลายจะต้องกระทำเพื่อขอให้ปลดจากล้มละลาย (ร่างมาตรา ๘ แก้ไข มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง)

๒.๕ ปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายที่เดิมมีหลักว่า หนี้ที่เจ้าหนี้อยอมให้ลูกหนี้กระทำให้ชำระหนี้เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว แล้วหนี้นั้นจะยื่นคำขอรับชำระหนี้ไม่ได้ โดยเพิ่มเติมหลักใหม่เป็นว่า แต่ถ้าหนี้ที่เจ้าหนี้อยอมให้กระทำให้ชำระหนี้เพื่อกิจการของลูกหนี้ดำเนินไปได้แล้วก็ให้ขอรับชำระหนี้ได้ (ร่างมาตรา ๒๖ แก้ไข มาตรา ๙๔(๒))

๒.๖ เพิ่มราคาของสัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือ และสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้ในคดีล้มละลายที่ได้รับยกเว้นไม่อยู่ในการบังคับคดี จกรกรรมกันไม่เกินสามหมื่นบาทเป็นหนึ่งแสนบาท (ร่างมาตรา ๒๗ แก้ไข มาตรา ๑๐๙(๑)ข)

๒.๗ เพิ่มเดิมหลักเกณฑ์การเพิกถอนการโอนทรัพย์สิน หรือการกระทำโดยลูกหนี้ให้แก่เจ้าหนี้โดยมุ่งหมายให้ได้เปรียบเจ้าหนี้คนอื่นว่า ถ้าเจ้าหนี้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ (ตามคำนิยามใหม่) ให้กระทำได้ภายใน ๑ ปี ก่อนขอให้ล้มละลาย (ร่างมาตรา ๒๙ เพิ่มเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๑๕)

๒.๘ จัดลำดับหนี้สินที่จะได้รับชำระจากการแบ่งทรัพย์สินเสียใหม่ โดยให้เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างขึ้นมาอยู่ในลำดับ (๖) เท่ากับค่าภาษีอากร (ร่างมาตรา ๓๒ แก้ไข มาตรา ๑๓๐)

๒.๙ บัญญัติรับรองสิทธิของเจ้าหนี้ต่อสิทธิไว้ให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งเดิมไม่ชัดเจน (ร่างมาตรา ๓๓ เพิ่ม มาตรา ๑๓๐ ทวิ)

๒.๑๐ บทเฉพาะกาลเกี่ยวกับคดีล้มละลายที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนพระราชบัญญัตินี้ให้คงบังคับตามกฎหมายเดิม (ร่างมาตรา ๓๕) และบทบัญญัติ มาตรา ๑๔๙ และ มาตรา ๑๕๓ ให้คงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะเปิดทำการศาลล้มละลายกลาง (ร่างมาตรา ๓๖)

๒.๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๗)

ความเห็นของคณะกรรมการ

กล่าวโดยทั่วไป คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า การตรากฎหมายนี้ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมขณะนี้จะไม่เหมาะสมกับเวลา เนื่องจากจะเป็นการซ้ำเติมภาวะยากลำบากแก่ประชาชนยิ่งขึ้น แม้กระนั้นก็ตามทางวุฒิสภาที่ไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่นได้ เพราะมีข้อจำกัดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ฉะนั้นแนวทางที่จะช่วยบรรเทาผลกระทบลงได้บ้างก็คือ รับร่างกฎหมายนี้มาปรับปรุงแก้ไขให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

การปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่
คณะกรรมการ เห็นควรดำเนินการโดยเรียงตามลำดับมาตราในร่างพระราชบัญญัติ
ดังนี้

(๑) คำนิยามคำว่า “บุคคลภายในของลูกหนี้” หมายความว่า “ผู้ถือหุ้นที่ถือ
หุ้นเกินจำนวนร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของกิจการลูกหนี้” นั้น ควร
กำหนดเฉพาะในกรณีผู้ถือหุ้นเกินกว่าจำนวนร้อยละห้าในบริษัทมหาชนเท่านั้น

เหตุผล หากนำนิยามดังกล่าวมาใช้กับบริษัททั่ว ๆ ไปด้วยแล้วอาจไม่เหมาะ
สมกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้เพราะอัตราร้อยละห้าของจำนวนหุ้นในบริษัทจำกัดทั่วไปจะเป็น
จำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับบริษัทมหาชน

(๒) แก้ไขจำนวนเงินที่เจ้าหนี้หรือเจ้าหนี้ที่มีประกันที่จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย
เพิ่มขึ้นโดยกำหนด ดังนี้

(ก) ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา แก่กว่าร่างเดิมไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐
บาท เป็นไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แก้ไขมาตรา ๔(๒))

(ข) ลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคล แก่กว่าร่างเดิมไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐
บาท เป็นไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แก้ไขมาตรา ๑๐(๒))

เหตุผล เนื่องจากค่าของเงินได้เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อให้ลูกหนี้ซึ่งรวมทั้ง
ผู้ค้าประกันถูกฟ้องให้เป็นคนล้มละลายด้วยการเป็นหนี้ที่มีจำนวนต่ำเกินไป

(๓) แก้ไขการกำหนดจำนวนเงินในกรณีบุคคลล้มละลายจะขอปลดจากล้ม
ละลายต้องนำมาวางต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ที่ตามร่างบัญญัติว่า ให้เป็นไปตามจำนวน
ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นสมควร โดยแก้เป็นให้มีจำนวนแน่นอนขึ้น เช่น ไม่นเกิน ๒,๕๐๐
บาท แต่ให้เรียกเพิ่มเติมได้อีกเท่าที่จำเป็น (แก้ไขมาตรา ๖๔)

เหตุผล เพื่อป้องกันมิให้เกิดการใช้ดุลพินิจไปในทางที่ไม่สมควร

(๔) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ที่ตามร่างกำหนดให้เป็น
มติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมาก และมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม
โดยเปิดโอกาสแก่ฝ่ายลูกหนี้และผู้ค้าประกันเข้ามามีส่วนร่วมในการยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ
ด้วย (แก้ไขมาตรา ๙๐/๙๖)

เหตุผล เพื่อเป็นกลไกให้การประนีประนอมมีความเป็นไปได้ และการฟื้นฟูกิจ
การจะมีโอกาสสำเร็จสูง รวมทั้งเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(๔) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ที่ตามร่างกำหนดให้เป็น มติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้างมาก และมีจำนวนหนึ่งไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ โดยแก้ไขเพียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ดังเกณฑ์ของต่างประเทศ (แก้ไขมาตรา ๙๐/๔๖)

เหตุผล เพื่อให้เกิดมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการที่ผ่อนคลายนั่น

(๖) ไม่ควรยกเลิกมาตรา ๙๐/๗๕ เรื่องสิทธิอุทธรณ์ในคดีฟื้นฟูกิจการของลูก หนี้ โดยควรคงไว้ แต่ควรแก้ไขวรรคสุดท้ายของมาตรานี้ให้เป็นการอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาโดยไม่ ต้องผ่านศาลอุทธรณ์ตามหลักการในร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายฯ

เหตุผล เพราะคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

(๗) ควรแก้ไขให้ทรัพย์สินประเภทบ้านหรือที่อยู่อาศัยตามควรแก่สภาพของ ลูกหนี้ไม่เป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้ (แก้ไขมาตรา ๑๐๙(๑) พ.)

เหตุผล เพื่อให้บุคคลล้มละลายยังพอมีปัจจัยที่จะดำรงชีวิตต่อไปได้ในฐานะ เป็นมนุษย์ และเพื่อมิให้ตกเป็นภาระแก่สังคม

อนึ่ง คณะกรรมการ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ที่นำมาบัญญัติเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ดังนี้

๑. กฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะนำไปตราเป็น

กฎหมายอีกฉบับหนึ่งแยกไปจากกฎหมายว่าด้วยลักษณะล้มละลาย เนื่องจากปรัชญา แนวความคิด หลักการ และวิธีการของกฎหมายทั้งสองฉบับนี้แตกต่างกัน การที่นำมารวมไว้ใน กฎหมาย ว่าด้วยลักษณะล้มละลายฉบับเดียวทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ และผู้ใช้ กฎหมายยากที่จะแยกแนวความคิดออกจากหลักการในเรื่องล้มละลายไปได้ จึงน่าจะไม่เกิดผลดี สมความมุ่งหมาย

๒. หากยังไม่อาจแยกออกไปเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง ก็ควรจะได้มีการแก้ไข บทบัญญัติที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะล้มละลายเสียให้ชัดเจน เพื่อกระบวนการ ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะได้มีความเป็นไปได้สูงและต้องตามวัตถุประสงค์ โดยควรแก้ไขในเรื่อง ต่อไปนี้

๒.๑ ควรแก้ไขหลักการของการยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการในมาตรา ๙๐/๓ ที่ถือเกณฑ์ต้องให้ “ลูกหนี้มีหนี้สินพันตัว” ซึ่งเป็นเกณฑ์เดียวกับที่ขอให้ ลูกหนี้ล้มละลาย มาเป็น “ลูกหนี้มีปัญหาสภาพคล่อง” เสีย ก็จะตรงกับสภาพแท้จริงของ กิจการที่จะฟื้นฟูลูกหนี้ได้ ถ้าลูกหนี้มีหนี้สินพันตัวแล้วขอมายกจะหาว่าเงินกว่าฟื้นฟู ซึ่ง

ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในเรื่องนี้ และจะมีแต่ความสิ้นเปลืองไปเปล่า เช่น การจ้างบุคคลมาศึกษาและทำแผน ในที่สุดลูกหนี้ก็จะไปสู่การล้มละลายอยู่ดี

๒.๒ เมื่อแนวคิดดังกล่าวเป็นที่เข้าใจกันชัดเจนแล้ว ลูกหนี้ก็ควรต้องมีสิทธิเข้าร่วมในการมีมติเพื่อขอมอบแผนฟื้นฟูตัว (แก้ไขมาตรา ๙๐/๔๖) ไม่ใช่เป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากแต่ฝ่ายเดียว เพราะการฟื้นฟูกิจการจะประสบความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของเจ้าหนี้กับลูกหนี้เป็นสำคัญ

๒.๓ แผนฟื้นฟูกิจการที่มีความเป็นไปได้สูง ย่อมถือว่าเป็นหัวใจของกระบวนการฟื้นฟูกิจการ จึงเริ่มด้วยการเลือกผู้ทำแผน เมื่อทำแผนแล้วก็เลือกผู้บริหารแผน กระบวนการนี้เจ้าหนี้และลูกหนี้ก็จะต้องมีความร่วมมือกันอย่างสูง กระบวนการฟื้นฟูกิจการจึงจะประสบความสำเร็จ และเมื่อปัญหาที่ทำให้เกิดการทยอยฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องเพื่อให้เกิดสภาพคล่องเท่านั้น การบริหารงานก็ยังต้องถือว่าอยู่กับฝ่ายลูกหนี้ เว้นแต่ จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่น เช่น เจ้าหนี้ส่งคนของตนเข้ามาร่วมบริหาร (แก้ไขมาตรา ๙๐/๑๗, ๙๐/๒๐, ๙๐/๒๑, ๙๐/๒๔ และ ๙๐/๒๕) นอกจากนั้น ถ้ามีการตกลงกันให้คนอื่นเป็นผู้บริหารแผน โดยผู้บริหารเดิมของลูกหนี้ต้องพ้นไป การค้าประกันหนี้ส่วนตัวของผู้บริหารเดิมเพื่อลูกหนี้ก็ควรสิ้นสุดลงด้วย (แก้ไข มาตรา ๙๐/๔๔) เพราะผู้บริหารแผนชุดใหม่ควรต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในระหว่างที่เข้ามาบริหารด้วย

๒.๔ ในที่สุด แม้การร้องขอฟื้นฟูกิจการ การเลือกผู้ทำแผน การลงมติยอมรับแผน และการเลือกผู้บริหารแผน รวมทั้งกระบวนการฟื้นฟูจะไม่ประสบความสำเร็จ การลงเอยของกระบวนการฟื้นฟูดังกล่าวก็จะไม่นำไปสู่การล้มละลายของลูกหนี้ เพราะลูกหนี้มีปัญหาเพียงสภาพคล่องเท่านั้น ไม่ใช่มีหนี้สินล้นพ้นตัว.

ส่วนที่ ๒ ผลการพิจารณาหลักการและสาระสำคัญ

แห่ง

ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

หลักการและสาระสำคัญ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายที่จะเป็นเครื่องมือของรัฐเมื่อมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจ จากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐตามที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นให้เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่ยังมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยมีการเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุนของบริษัทที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด และยังคงให้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมรวมทั้งให้พนักงานมีฐานะเป็นเช่นเดียวกับที่เคยเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน และเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นองค์กรธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบให้กระทำได้โดยสะดวก โดยการกระจายหุ้นที่รัฐถือไว้ให้แก่ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและการบริหารจัดการในกิจการที่รัฐวิสาหกิจเดิมดำเนินการอยู่ต่อไปในอนาคต เมื่อได้มีการเตรียมการในรายละเอียดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเรียบร้อยแล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการ ได้พิจารณาหลักการและสาระสำคัญแห่งร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบแล้วมีความเห็นสรุปได้ดังนี้

(๑) ในด้านหลักการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ฉบับนี้ มีหลักการและวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เป็นเครื่องมือของรัฐเมื่อมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐตามที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นให้เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด โดยไม่ต้องดำเนินการจัดตั้งบริษัทตามขั้นตอนของกฎหมายตามปกติ เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี และเมื่อมีการจัดตั้งบริษัทแล้วก็มีต้องออกกฎหมายยกเลิกกฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจแต่ละฉบับ แต่ได้กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่มีผลให้ยกเลิกกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ด้วย

ความเห็นของคณะกรรมการ : เมื่อได้พิจารณาหลักการและวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ยังขาดรายละเอียดและความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพราะหลักการสำคัญในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแต่เดิมนั้นมีวัตถุประสงค์หลักก็เพื่อที่จะหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการ

๑) ดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอน ผลประโยชน์ทั้งหมดตกแก่ประชาชนของประเทศเป็นส่วนรวม และที่สำคัญคือ เป็นการลดภาระในด้านงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ที่รัฐจะต้องจัดสรรเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ในแต่ละปีงบประมาณมีให้เป็นภาระอีกต่อไป แต่ในขณะที่การแปรรูปรัฐวิสาหกิจตามร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ฉบับนี้ รัฐบาลกลับมีเป้าหมายสำคัญเพื่อที่จะนำเงินรายได้จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจส่งเป็นรายได้แผ่นดินส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการชားคืนเงินกู้ยืมใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน และจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๑ ในกรณีดังกล่าวนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อหลักการและวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่แท้จริงเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเงินรายได้ที่ได้รับจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจดังกล่าวไม่สามารถที่จะนำมาใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจที่ได้เปลี่ยนสถานะมาเป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดแล้วแต่กรณีได้อย่างเต็มที่ หรือเต็มตามความต้องการสำหรับเพื่อการลงทุนในกิจการนั้น ๆ เป็นการเฉพาะ

(๒) เกี่ยวกับนโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ของรัฐบาล

ความเห็นของคณะกรรมการ : เห็นด้วยกับการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจสาขาต่าง ๆ โดยวิธีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แต่ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการ การกำหนดขั้นตอน วิธีการ และผลประโยชน์ที่ประชาชนจะพึงได้รับเป็นหลักมากกว่า การที่รัฐบาลจะเร่งรัดหารายได้เพิ่มเติมโดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กล่าวคือ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจในแต่ละแห่งหรือแต่ละสาขากิจการนั้น การดำเนินการจะต้องมีความชัดเจน โปร่งใส และเกิดผลเป็นรูปธรรม มีการศึกษาข้อดีและข้อเสียอย่างละเอียด รอบคอบ รวมทั้งควรมีการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ และของประชาชนหรือลวรมีการออกเสียงประชามติก่อนที่จะมีการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการสาขาที่อาจมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประชาชน หากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อมุ่งประสงค์จะลดภาระด้านงบประมาณของรัฐแล้ว **รัฐวิสาหกิจที่ควรจะได้รับการพิจารณาและดำเนินการแปรรูปโดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเป็นลำดับแรกนั้น** ควรจะเป็นรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการจนต้องตกเป็นภาระทางด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐมากกว่าที่จะเป็นรัฐวิสาหกิจขั้นดี มีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการและได้สร้างรายได้ให้แก่รัฐตลอดมา เพราะรัฐวิสาหกิจขั้นดีดังกล่าวมิได้มีการพึ่งพาอาศัยหรือขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินในการดำเนินกิจการ

นอกจากนี้ คณะกรรมการ ยังเห็นว่า รัฐวิสาหกิจบางแห่งมีการจัดตั้งขึ้นโดยใช้อำนาจรัฐ และมีการใช้ทรัพยากรของรัฐมีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของประชาชนเป็นส่วนรวม เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า และการสื่อสาร ฯลฯ รัฐวิสาหกิจประเภทนี้ คณะกรรมการ เห็นว่า ยังไม่ควรที่จะดำเนินการให้มีการแปรรูปโดยให้เอกชนเข้ามามีบทบาทสูงในขณะนี้ เพราะอาจทำให้เกิดผลกระทบกับความรับผิดชอบต่อประชาชนของฝ่ายบริหารและเพื่อให้ความคุ้มครองประชาชนในฐานะ

ผู้บริโภค และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นธรรมแก่ผู้ประกอบการเอกชนรายอื่น ๆ หากจะดำเนินการแปรรูป ก็ควรจะมีการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินการ การจัดตั้งองค์กรกำกับรายสาขา เป็นการเฉพาะ ให้พร้อมเสียก่อนเป็นลำดับแรก

(๓) เกี่ยวกับอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจ

จากหลักการในร่างมาตรา ๒๖ วรคแรก ที่ได้บัญญัติว่า

“ในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัทที่มีบทบัญญัติให้อำนาจรัฐวิสาหกิจดำเนินการใด ๆ ต่อบุคคล ทรัพย์สินหรือสิทธิของบุคคล หรือมีบทบัญญัติให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการใด หรือได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใด หรือมีบทบัญญัติให้สิทธิพิเศษแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นกรณีเฉพาะ หรือมีบทบัญญัติคุ้มครองกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นมีผลใช้บังคับต่อไป โดยบริษัทมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายดังกล่าว แต่อำนาจ สิทธิหรือประโยชน์ที่ว่านั้นอาจจำกัดหรือลดได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และอาจกำหนดในกฎกระทรวงให้อำนาจนั้นเป็นของรัฐมนตรี ผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าวก็ได้”

และหลักการในร่างมาตรา ๒๗ วรคสอง ที่บัญญัติว่า

“ในกรณีที่บริษัทใดมีอำนาจได้รับยกเว้น มีสิทธิพิเศษหรือได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๖ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่ถูกยกเลิกการใช้บังคับต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖”

ความเห็นของคณะกรรมการ : เมื่อได้พิจารณาศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการในส่วนนี้แล้ว มีความเห็นเป็นข้อสังเกต ดังนี้

๑) การกำหนดหลักการให้บริษัทที่เปลี่ยนสภาพจากรัฐวิสาหกิจยังมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์พิเศษตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจเดิมที่ได้มีการเปลี่ยนสภาพไปแล้ว ยังคงมีอยู่ต่อไป เช่น อำนาจในการเข้าไปในสถานที่เอกชน การรื้อถอนทรัพย์สินของเอกชน การห้ามผู้ใดปลูกสร้าง โรงเรือนหรือสิ่งอื่นเช่นแต่จะได้รับอนุญาต หรือทรัพย์สินของบริษัทไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ฯลฯ โดยเฉพาะในระหว่างขั้นตอนก่อนที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจะได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖ วรคหนึ่ง หรือวรคสอง หรือก่อนที่จะมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจการที่บริษัทควมวรคหนึ่ง หรือคู่สัญญาควมวรคสองดำเนินการอยู่ (การจัดตั้งองค์กรกำกับรายสาขา) ตามร่างมาตรา ๒๖ วรคสี่ หลักการการให้อำนาจพิเศษดังกล่าวนี้ น่าจะขัดกับหลักการในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ อำนาจการผูกขาดซึ่งเดิมเป็นของรัฐจะตกไปสู่ธุรกิจภาคเอกชนที่เปลี่ยนสภาพมาจากรัฐวิสาหกิจแทน ซึ่งหากบริษัทที่จัดตั้งขึ้นได้ทำการจำหน่ายหุ้นออกไปแล้วจะทำให้ผู้เข้าร่วมทุนในบริษัทดังกล่าวได้รับผลประโยชน์จากการนี้เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้ อาจขัดกับหลักการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๗ ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องสนับสนุนและส่งเสริมกิจการแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาดกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาด ตลอดจน ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจ

ที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจและต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดการให้มีการสาธารณูปโภค” ได้

๒) ร่างมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง ได้กำหนดหลักการให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น ๆ ในการดำเนินการออกกฎกระทรวงให้บริษัทที่มีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์พิเศษได้ต่อไปนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการให้อำนาจแก่รัฐมนตรีมากจนเกินไป ทั้งนี้ เพราะอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์พิเศษดังกล่าวย่อมจะมีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคล ทรัพย์สิน รวมทั้งสิทธิในทางการค้าและทางธุรกิจเป็นจำนวนมาก การกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายแต่เพียงคนเดียวอาจมีความไม่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อให้การให้อำนาจในส่วนนี้มีความชัดเจน มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบและควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการในรูปการให้อำนาจของคณะกรรมการจะมีความเหมาะสมกว่า

๓) นอกจากความเห็นในข้อ ๒) ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เพื่อให้การกำหนดหลักการเกี่ยวกับอำนาจ สิทธิหรือประโยชน์พิเศษของบริษัทที่เปลี่ยนสภาพจากรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรม และสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจเสรี บังคับการผูกขาดตัดตอน ก่อนที่รัฐบาลจะดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในสาขาใดนั้น รัฐบาลควรจะได้มีการจัดตั้ง “องค์กรกำกับรักษาสาขา” ของกิจการนั้น ๆ ให้พร้อมเสียก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงค่อยดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจการตามร่างมาตรา ๒๖ วรรคสี่ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรดังกล่าวทำหน้าที่กำกับ ดูแล การประกอบกิจการนั้นแทนรัฐบาล อีกทั้งยังสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอีกด้วย

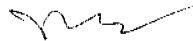
๔) แม้ในร่างมาตรา ๒๘ จะได้กำหนดเป็นหลักการ เมื่อได้มีการตรากฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖ และพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๗ แล้วให้รัฐบาลรายงานสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบโดยมิชักช้านั้น ก็เป็นเพียงขั้นตอนการรายงานเพื่อทราบเท่านั้น หากสภาผู้แทนราษฎรก็ดี หรือวุฒิสภาก็ดี มีข้อสงสัยหรือไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานของรัฐบาลด้วยประการใด ๆ ก็ไม่อาจที่จะพิจารณาทบทวน ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงหรือพระราชกฤษฎีกาแล้วแต่กรณีดังกล่าวได้ ดังนั้น การใช้หลักการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารโดยฝ่ายนิติบัญญัติในกรณีนี้อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร

(๔) เกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ความเห็นของคณะกรรมการ : เมื่อได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแล้ว มีความเห็นว่า นโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลนั้น มิใช่เป็นเรื่องใหม่แต่ถือได้ว่าเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของรัฐบาลทุกชุดที่ผ่านมา รวมทั้งได้มีการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ผ่านมาได้ดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เนื่องจากเป้าหมายและทิศทางในการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจขาดความชัดเจน ประกอบกับการขาดความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล จนกระทั่งเข้าสู่ภาวะการณปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง เนื่องจากเกิดวิกฤติ

การนำทางการเงินโดยต่อเนื่อง อันเป็นผลทำให้รัฐบาลต้องเข้ารับพันธกรณีภายใต้แผนการขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และแผนงานในการเร่งรัดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในครั้งนี้ก็ได้รับการบรรจุไว้ในหนังสือแสดงเจตจำนงฯ กับทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จนรัฐบาลต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ฉบับนี้ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ถือเป็นเครื่องมือในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้ประสบความสำเร็จเร็วยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการฯ เห็นว่า การที่รัฐบาลได้มีนโยบายในอันที่จะเร่งรัดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เร็วขึ้น ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวมยังไม่เอื้ออำนวยเช่นนี้อาจทำให้เป็นผลเสียมากกว่าที่จะเป็นผลดี ทั้งนี้เพราะในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมูลค่าราคาสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจย่อมลดลง ประกอบกับประชาชนคนไทยไม่มีกำลังซื้อ บุคคลที่จะได้รับประโยชน์จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในภาวะการณ์เช่นนี้มากที่สุดคือนักลงทุนจากต่างชาติที่มีเงินทุนเป็นจำนวนมากเท่านั้น และนักลงทุนคงจะนำเงินเข้ามาลงทุนโดยเลือกลงทุนก็แต่เฉพาะในรัฐวิสาหกิจชั้นดีเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ผลประโยชน์ของประเทศชาติต้องสูญเสียไป การแปรรูปรัฐวิสาหกิจในภาวะการณ์เช่นนี้ควรกระทำด้วยความระมัดกุม รอบคอบ มีความชัดเจนโปร่งใส และสอดคล้องเหมาะสมกับช่วงจังหวะและระยะเวลา กล่าวคือ ในขั้นนี้ควรขอให้เศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวมฟื้นตัวเสียก่อนแล้วจึงค่อยดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งหากสามารถกระทำได้ก็จะทำให้ประชาชนคนไทยในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการลงทุนโดยเป็นเจ้าของกิจการของรัฐวิสาหกิจที่แปรรูปนั้น ๆ ได้มากขึ้นและมูลค่าราคาสินทรัพย์ก็จะดีขึ้นเป็นลำดับ อันจะเป็นประโยชน์และเป็นผลดีต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมในที่สุด

(นายพชร ชูติธรรมดำรง)

กรรมการและเลขานุการ

Legislative Institutional Repository of Thailand

วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๐๔/๓๒๔

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... 4/2542
วันที่..... 15 มี.ค. 42
เวลา..... 10.00 น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๖๔ มกราคม ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ที่ที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๒๔๔๑๑๓๓

ล้มละลาย/1

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(นายทวีวัฒน์ ฤทธิฤาชัย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย

(ฉบับที่ ...) พ.ศ. (นายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ และนายสุรสิทธิ์ นิดิวศิริรักษ์

เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา

โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณา

เสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป)

วันพุธที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ในวาระที่สอง

แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภา

เพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่

๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

(นางศิริลักษณ์ ปันนารุ่งกิจ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ดังต่อไปนี้
- (๑) แก้ไขจำนวนเงินที่เจ้าหนี้หรือเจ้าหนี้มีประกันมีสิทธิจะฟ้องลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลให้เป็นบุคคลล้มละลาย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๐ (๒))
- (๒) แก้ไขจำนวนเงินที่โจทก์ต้องวางเป็นเงินประกันค่าใช้จ่ายต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจเรียกให้โจทก์วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑)
- (๓) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินในกรณีบุคคลล้มละลาย ประสงค์จะขอปลดจากล้มละลายต้องนำมาวางต่อเจ้าพนักงานนิติกรทรัพย์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง)
- (๔) กำหนดให้บุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือเพราะการที่ผู้บริหารแผนไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระเกินกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๒๖ วรรคสอง)
- (๕) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการคำนวณหนี้ที่กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศ เพื่อประโยชน์การออกเสียงลงคะแนน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๓๑)
- (๖) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๔๑ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ และมาตรา ๑๑๖)
- (๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาของลูกหนี้ (เพิ่มมาตรา ๙๐/๔๑ ทวิ)

(โปรดพลิก)

ล้มละลาย/3

(๘) แก้ไขรายการในแผนฟื้นฟูกิจการและ เพิ่มบทบัญญัติของกฎหมาย
ที่ไม่นำมาใช้กับแผนฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๔๒)

(๙) กำหนดให้มีการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ (เพิ่มมาตรา ๙๐/๔๒ ทวิ
และมาตรา ๙๐/๔๒ ทริ) กำหนดวิธีการออกเสียงลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๔๖) กำหนดประเภทเจ้าหนี้ที่กฎหมายให้ถือว่ามิต
ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว (เพิ่มมาตรา ๙๐/๔๖ ทวิ) และแก้ไขมาตราต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนิติพิเศษในกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ (แก้ไข
เพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๔๘ มาตรา ๙๐/๕๐ วรรคสอง มาตรา ๙๐/๕๑ วรรคหนึ่ง
มาตรา ๙๐/๕๔ มาตรา ๙๐/๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๐/๖๓ วรรคสาม
และมาตรา ๙๐/๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะ เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๕๔)

(๑๑) ยกเลิกบทบัญญัติในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมาย
ว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ยกเลิกมาตรา ๙๐/๗๙
วรรคสอง มาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๕๓)

(๑๒) กำหนดให้หนี้ที่ เจ้าหนี้อยอมให้ลูกหนี้ชำระหนี้เมื่อ เจ้าหนี้ได้รู้ถึง
การที่ลูกหนี้มีหนี้สินส่วนตัว เพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินการต่อไป เป็นหนี้ที่มีสิทธิ
ขอรับชำระหนี้ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๔ (๒))

(๑๓) แก้ไขคำว่า "ภริยาของลูกหนี้" เป็น "คู่สมรสของลูกหนี้"
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ (๑) ก. และมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง) รวมทั้ง
แก้ไขราคาของอสังหาริมทรัพย์ และสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพ
ของลูกหนี้ ซึ่งจะได้รับการผ่อนชำระไม่ต้องนำมาแบ่งแก่ เจ้าหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๐๘ (๑) ข.)

(๑๔) แก้ไขลำดับการได้รับชำระหนี้ในคดีล้มละลายโดยกำหนดให้
เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่ง เป็นนายจ้างมีลำดับมรดกสิทธิ
ลำดับเดียวกันกับ เงินค่าภาษีอากร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓๐)

(๑๕) กำหนดหลักเกณฑ์การได้รับชำระหนี้ของ เจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับ
ชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้ยื่นได้รับชำระหนี้จนเต็มจำนวนแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๓๐ ทวิ)

เหตุผล

เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งกำหนดจำนวนเงินที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ รวมทั้งจำนวนเงินที่ต้องวางประกันค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในขั้นตอนต่าง ๆ และราคาของทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันสมควรแก้ไขให้เหมาะสม รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ และมาตรการในการรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินที่กำหนดไว้ยังไม่ครอบคลุมถึงสามของลูกหนี้ นอกจากนี้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และกระบวนการล้มละลายบางประการยังไม่ให้อำนาจต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ การใช้ดุลพินิจของศาลในการเห็นชอบด้วยแผน อำนาจของผู้บริหารแผนเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้วในกระบวนการล้มละลาย และกระบวนการฟื้นฟูกิจการ นอกจากนั้นได้แก้ไขใน เรื่องลำดับบุริมสิทธิในคดีล้มละลายโดยกำหนดค่าให้เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างมีลำดับบุริมสิทธิเดียวกันกับเงินค่าภาษีอากร และเนื่องจากการจัดตั้งศาลล้มละลายเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลายโดยเฉพาะ สมควรยกเลิกบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ล้มละลาย/5

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดรายละเอียดในกรณีเมื่อศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายแล้วให้ชัดเจนในการนิยามเพื่อประโยชน์ในการมีคำสั่งศาลปลดจากล้มละลายแก่ลูกหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในส่วนของผู้บุคคลล้มละลายทุจริตแทนลูกหนี้และแก้ไขระยะเวลาที่เหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๑)

(๓) แก้ไขนิยามคำว่า "ลูกหนี้" เพื่อให้ครอบคลุมถึงลูกหนี้ที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๑)

(๔) กำหนดให้ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ที่ถึงกำหนดได้มีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการได้ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๓)

(๕) แก้ไขหลักเกณฑ์การห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องผู้ค้าประกันของลูกหนี้ไว้ให้เหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๑๒ (๕))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทตั้งของที่ประชุมเจ้าหนี้ในเรื่องของมติพิเศษ โดยกำหนดจำนวนคะแนนเสียงไว้ด้วย เพื่อให้โอกาสแก่ลูกหนี้ในการฟื้นฟูกิจการโดยได้รับความยินยอมจากเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมาก (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๔๖)

(๗) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ให้สอดคล้องกับมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๔๘ มาตรา ๙๐/๕๔ และมาตรา ๙๐/๕๕ วรรคหนึ่ง)

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ลูกหนี้ผู้ยื่นคำร้องกลับสู่สภาพเดิมเมื่อศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๕๕)

(โปรดพลิก)

ล้มละลาย/๖

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหลุดพ้นความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน เมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๐/๖๐)

(๑๐) แก้ไขในส่วนของทรัพย์สินซึ่งอาจเอามาชำระหนี้เพื่อป้องกันสิทธิในทรัพย์สินของลูกหนี้ เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๙ (๒))

เหตุผล

เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และกระบวนการล้มละลายบางประการยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าแก้ไขปัญหาการค้าเงินธุรกิจ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้ที่ขาดสภาพคล่องสามารถมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายทวีวัฒน์ สุทธิญาชัย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ล้มละลาย/7

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ . . .)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ เพื่อปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับล้มละลายให้ดำเนินไปด้วยความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่คู่ความมากยิ่งขึ้น

เหตุผล

เนื่องจากบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ไม่เหมาะสมกับทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เกิดโอกาสให้คู่ความใช้ประโยชน์ในการดำเนินคดีให้ได้เปรียบกันโดยง่าย เป็นเหตุให้คู่ความที่สุจริตไม่ได้รับความเป็นธรรม อันเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ นอกจากนี้ อัตราค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เป็นภาระแก่คู่ความซึ่งเรียกเก็บในอัตราที่สูงกว่าค่าธรรมเนียมศาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ และนายสุรสิทธิ์ นิติวัดวรวัจน์ เป็นผู้เสนอ)

ล้มละลาย/8

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

.....

.....

.....

.....

.....

Legislative Institutional Repository of Thailand

"มาตรา ๔ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในวิถีทางและประการที่สอดคล้องกับอยู่ในราชอาณาจักร การจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน และการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพของบุคคล ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย"

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของบทบัญญัตินี้ว่า "มติพิเศษ" และคำว่า "บุคคลล้มละลายทุกชนิด" ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๐

"บุคคลภายในของลูกหนี้" หมายความว่า

(๑) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนเจ้าพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของลูกหนี้

(๒) ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นเกินจำนวนร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของกิจการของลูกหนี้

(๓) คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ห้างหุ้นส่วนสามัญของลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓)

เป็นหุ้นส่วน

(๕) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓)

เป็นหุ้นส่วนเจ้าพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ หรือ เป็นหุ้นส่วนเจ้าพวกจำกัดความรับผิดชอบที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด

(๖) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๔) หรือ (๕) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(๗) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ลูกหนี้หรือบุคคลตาม (๑) ถึง (๖) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

(๘) กรรมการ ผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วนเจ้าพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการ หรือผู้สอบบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตาม (๔) หรือ (๕) หรือ (๖) หรือ (๗) แล้วแต่กรณี หรือคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว

เพื่อประโยชน์แห่งบทนิยามนี้ บุคคลภายในของลูกหนี้ตามมาตราหนึ่ง
ให้รวมถึงบุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่รู้ซื่อแท้จริงเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ที่ยังไม่เป็นที่เปิดเผย
ต่อประชาชนด้วย"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๒) ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน
เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียว
หรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท และ"

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๒) กล่าวในฟ้องว่า ถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้ว จะยอมสละหลักประกัน
เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย หรือตีราคาหลักประกันมาในฟ้องซึ่ง เมื่อหักกับจำนวนหนี้
ของตนแล้ว เงินยังขาดอยู่สำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท
หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท"

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายต่อศาลเป็นจำนวน
ห้าพันบาท ในขณะที่ยื่นฟ้องคดีล้มละลาย และจะถอนคำฟ้องนั้นไม่ได้ เงินแต่ศาลจะอนุญาต
ศาลมีอำนาจเรียกให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
ได้ตามที่เห็นสมควร"

(โปรดพลิก)

ล้มละลาย/11

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๘ เมื่อศาลได้พิพากษาให้ล้มละลายแล้ว บุคคลล้มละลายอาจยื่นคำขอ
โดยทำเป็นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้มีการสั่งปลดจากล้มละลายได้ แต่ต้องนำเงินมาวางไว้
ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามจำนวนที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเห็นสมควร เพื่อเป็นประกัน
ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย"

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙๐/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"บุคคลใดได้รับความเสียหายเพราะการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ
ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๙๐/๔๑ หรือเพราะผู้รับทราบแผนไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิ
ตามสัญญาตามมาตรา ๙๐/๔๑ ทวิ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับหนี้เดิม
หรือค่าเสียหายได้ แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง แต่ให้นับจากวันที่
อาจใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามีข้อโต้แย้งเป็นคดีขึ้นสืบจากวัน
คดีถึงที่สุด"

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๓๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๓๑ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณหนี้ที่ใช้ในการออกเสียงลงคะแนน
ถ้าหนี้ได้กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศให้คิดเป็นเงินตราไทยในวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟู
กิจการตามอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราประจำวันที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย"

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

LIRIT

ล้มละลาย/12

"มาตรา ๕๐/๔๑ เมื่อปรากฏว่ามีกรณีการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ ซึ่งลูกหนี้ได้กระทำหรือยินยอมให้กระทำ ในระหว่างระยะ เวลาสามเดือนก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ เจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบ เจ้าหนี้อื่น ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำขอต่อศาลโดยทำเป็นคำร้องในการนี้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำนั้นได้

ถ้าเจ้าหนี้ผู้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามวรรคหนึ่งที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะ เวลาหนึ่งปีก่อนมีการยื่นคำร้องขอและภายหลังนั้น

การเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามมาตรานี้ ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอื่นได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการยื่นคำร้องขอ"

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๐/๔๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

"มาตรา ๕๐/๔๑ ทวิ ภายในกำหนดเวลาสองเดือนนับแต่วันที่ผู้บริหารแผนทราบคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนของศาล ให้ผู้บริหารแผนมีอำนาจไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญาที่มีภาระเกินกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผน

เจ้าหนี้หรือบุคคลใดได้รับความเสียหายโดยการกระทำของผู้บริหารแผนตามมาตรานี้ บุคคลนั้นอาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ทราบการกระทำนั้น ศาลมีอำนาจสั่งคืนตาม กลับ หรือแก้ไข หรือสั่งประการใดตามที่เห็นสมควร

บุคคลใดได้รับความเสียหายตามมาตรานี้ มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับค่าเสียหายได้"

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐/๔๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(โปรดพลิก)

ล้มละลาย/13

"มาตรา ๕๐/๔๒ ในแผนให้มีความต่อเนื่องกันเป็นอันน้อย

(๑) เหตุผลที่ทำไมให้มีการฟื้นฟูกิจการ

(๒) รายละเอียดของสินทรัพย์ ที่มีสินและภาระผูกพันต่าง ๆ ของลูกหนี้
ในขณะที่ยังคงสิ่งให้กู้ยืมอยู่

(๓) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ

(๔) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ

(๕) การชำระหนี้ การปิดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง
และการจัดกลุ่มเจ้าหนี้

(๖) การลดทุนและเพิ่มทุน

(๗) การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุน
และเงื่อนไขแห่งหนี้เงินและเงินทุนดังกล่าว

(๘) การจัดการและการบริหารประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้

(๙) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด

(๑๐) การกำหนดหลักประกันในกรณีที่เจ้าหนี้มีประกัน

(๑๑) แนวทางแก้ปัญหาในการมีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน

(๑๒) วิธีการดำเนินการที่มีกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ

(๑๓) ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารแผน และคำตอบแทน โดยน

ความในมาตรา ๕๐/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับเกี่ยวกับผู้บริหารแผนโดยอนุโลม

(๑๔) การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

(๑๕) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินห้าปี

(๑๖) การไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญา ในกรณีที่ทรัพย์สิน
ของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญามีภาระเกินกว่าที่ประโยชน์ที่จะพึงได้

มีทั้งในมาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๑๘ มาตรา ๑๑๑๙ มาตรา ๑๑๒๐

ถึงมาตรา ๑๒๒๘ มาตรา ๑๒๒๙ ถึงมาตรา ๑๒๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘

มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๗

มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติ

บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาด

หลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับแก่แผนตามมาตรานี้"

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๐/๔๒ ทวิ และมาตรา ๙๐/๔๒ ตรี แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๙๐/๔๒ ทวิ การจัดกลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๒ (๓) (ข) ให้จัดดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหนี้มีประกันแต่ละรายที่มีจำนวนหนี้มีประกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้า ของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ให้จัดเป็นรายละกลุ่ม

(๒) เจ้าหนี้มีประกันที่ไม่ได้จัดกลุ่มไว้ใน (๑) ให้จัดเป็นหนึ่งกลุ่ม

(๓) เจ้าหนี้ไม่มีประกัน อาจจัดได้เป็นหลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ไม่มีประกัน ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือท่านเองเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

(๔) เจ้าหนี้ตามมาตรา ๑๓๐ ทวิ ให้จัดเป็นหนึ่งกลุ่ม

เจ้าหนี้รายใดเห็นว่าการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่ได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง อาจยื่นคำร้องขอ ต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ถึงการจัดกลุ่ม และศาลอาจมีคำสั่งให้จัดกลุ่มเสียใหม่ให้ ถูกต้องโดยเร็ว คำสั่งศาลตามมาตรา ๑๒๒ เป็นที่สุด

มาตรา ๙๐/๔๒ ตรี สิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติ เท่าเทียมกัน เว้นแต่เจ้าหนี้ผู้ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบในกลุ่มนั้นจะให้ความยินยอม เป็นหนังสือ"

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๔๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๔๖ มติยอมรับแผนต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมากและมีจำนวนหนี้ ไม่น้อยกว่าสามในสี่แห่งจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มซึ่งเข้าประชุมด้วยตนเองหรือ มอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้ และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น แล้วแต่กรณี ดังนี้

(๑) ในที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม หรือ

(๒) ในที่ประชุมเจ้าหนี้มีประกันกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและในที่ประชุมเจ้าหนี้ ไม่มีประกันแต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม"

(โปรดพลิก)

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๐/๔๖ พวิ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

"มาตรา ๕๐/๔๖ ทวิ เจ้าหนี้ซึ่งต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนตามมาตรา ๕๐/๔๖ แล้ว

(๑) เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยและจะได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และเจ้าหนี้ซึ่งยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมต่อไป โดยให้ถือว่าเสมือนว่าลูกหนี้ไม่เคยตกเป็นผู้ผิดนัดเลย

(๒) เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม

(๓) เจ้าหนี้ตามมาตรา ๑๓๐ ทวิ"

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐/๔๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๐/๔๘ ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน ถ้ามีการขอแก้ไขแผนให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะให้แก้ไขตามคำขอขึ้นและข้อที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่ก่อนเข้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขและผู้ทำแผนมาประชุม ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามผู้ทำแผนว่ายอมให้แก้ไขแผนตามมติหรือไม่ เมื่อผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนแล้วจึงให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่

ในการของที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขแผนแต่ผู้ทำแผนไม่มาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เลื่อนการประชุมไปเพื่อสอบถามผู้ทำแผนว่ายอมให้แก้ไขแผนตามมตินั้นหรือไม่ แล้วดำเนินการต่อไปแต่ในกรณีที่ในวาระหนึ่ง โดยให้เข้าพบขณัติเกี่ยวกับการแจ้งนัดประชุมใหม่ตามมาตรา ๕๐/๔๘ บรรดาสมาชิกยังครบโดยอนุโลม

ในการกรณีที่ไม่มี การขอแก้ไขแผนหรือผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนแล้ว ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ ยอมรับแผนดังกล่าวก็ให้ถือว่าไม่ลงมติประการใดก็ได้หรือไม่มี เจ้าหนี้ไปประชุมก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลโดยไม่ชักช้า

เมื่อศาลได้รับรายงาน ให้ศาลนัดพิจารณาคดีเป็นการด่วน และแจ้งวันเวลาดนัด ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐาน ในสำนวนและฟังคำชี้แจงของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาล ไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้พินิจพิจารณา"

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙๐/๕๐ แห่งพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในกรณีที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ให้งดผู้ทำแผนคนใหม่ ไม่ว่าจะมีการขอแก้ไขแผน หรือไม่ ถ้าผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีกในที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแล้วลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ว่าจะยอมรับแผนหรือแผนที่มีการแก้ไขนั้นหรือไม่ ถ้าผู้ทำแผนมาประชุมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ต่อไป ทั้งนี้ ให้นับวันบัญญัติในมาตรา ๙๐/๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๐/๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๐/๕๑ ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขให้ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนของผู้ทำแผนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามที่ประชุมเจ้าหนี้ว่าจะให้งดผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ในวันนั้น"

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐/๕๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(โปรดพลิก)

"มาตรา ๙๐/๕๘ ภายใต้กำหนดเวลาสี่สิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งศาล ให้ผู้ทำแผนคนใหม่ส่งแผนแก่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อยื่นประชุม เจ้าหนี้ตามมาตรา ๙๐/๔๔ บรรคหนึ่งต่อไป)

กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน สิบห้าวัน

ในการประชุม เจ้าหนี้ เพื่อพิจารณาแผนดังกล่าว ถ้าไม่มีการขอแก้ไขแผน ให้เสนอแผนนั้นต่อที่ประชุม เจ้าหนี้เพื่อยกเลิกตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับหรือไม่

ถ้ามีการขอแก้ไขแผน ให้ที่ประชุม เจ้าหนี้ลงมติว่าจะแก้ไขตามคำขอหรือไม่ และข้อที่เกี่ยวข้องกันก่อน หากวันมีมติให้แก้ไข ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้ามีมติให้แก้ไขแผนแต่ผู้ทำแผนไม่มาประชุม ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขหรือไม่ ถ้าไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนดังกล่าว ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้ามีมติให้แก้ไขแผนและผู้ทำแผนมาประชุม ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สอบถามความยินยอมของผู้ทำแผนก่อน เมื่อผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนตามมติแล้ว จึงให้ที่ประชุม เจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุม เจ้าหนี้หรือไม่ ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนตามมติของที่ประชุม เจ้าหนี้ไม่ว่าทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้ที่ประชุม เจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่มีการแก้ไขตามมติของที่ประชุม เจ้าหนี้หรือไม่ ถ้าไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนดังกล่าว ก็ให้ลงมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ว่าจะยอมรับแผนที่ผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขเพียงบางส่วน หรือแผนที่เสนอตามวรรคหนึ่งหรือไม่

ถ้าที่ประชุม เจ้าหนี้ไม่มีมติตามมาตรา ๙๐/๔๖ ยอมรับแผนของผู้ทำแผนคนใหม่ หรือแผนที่มีการแก้ไขก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มี เจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลโดยไม่ชักช้า และให้นำนับบัญชีตามมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำนับบัญชีตามมาตรา ๙๐/๔๘ วรรคสาม มาตรา ๙๐/๔๙ และมาตรา ๙๐/๔๙ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาแผนที่เสนอใหม่โดยอนุโลม

LIART

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๐/๕๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๐/๕๕ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ ยอมรับแผนที่ประชุมเจ้าหนี้โอนลงมติตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้แทนเจ้าหนี้ทั้งหลายในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานตามแผนได้"

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐/๕๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๐/๕๘ ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๕๐/๔๒

(๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ขัดต่อมาตรา ๕๐/๔๒ ตี และในกรณีที่มีมติยอมรับแผนเกินมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ (๒) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้จะให้ความยินยอม และ

(๓) เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ในกรณีที่แผนมีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๕๐/๔๒ ให้ศาลสอบถามผู้ทำแผน ถ้าศาลเห็นว่ารายการในแผนที่ขาดไปนั้น ไม่ใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ให้ถือว่าแผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๕๐/๔๒

ถ้าศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ให้ศาลนัดพิจารณาว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ให้นับบทบัญญัติในมาตรา ๕๐/๕๘ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๕๐/๖๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(โปรดพลิก)

ล้มละลาย/๑๙

"ถ้าที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่มีมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ ยอมรับข้อเสนอขอแก้ไขแผนตามวรรคหนึ่งหรือศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนดังกล่าว ให้ผู้บริหารแผนบริหารกิจการของอุทกหน้ต่อไปตามแผนเดิม"

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๕๐/๖๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๐/๖๘ เมื่อผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งแล้วยังมีกิจการตามแผนที่จะต้องดำเนินต่อไป ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อลงมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ เลือกผู้บริหารแผนคนใหม่โดยเร็วที่สุด

เมื่อได้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ของครั้งแล้ว แต่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่อาจมีมติตามมาตรา ๕๐/๔๖ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลในกรณีเช่นนี้ให้ศาลนัดพิจารณารายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นการด่วน และต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน"

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๐/๗๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๒) หนี้ที่ เจ้าหนี้อยกยให้ลูกหนี้กระทำขึ้นเมื่อ เจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวแต่ไม่รวมถึงหนี้ที่ เจ้าหนี้อยกให้กระ ทำขึ้นเพื่อได้กิจการของลูกหนี้ต่อไป"

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑) ททรัพย์สินทั้งหลายอันลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เว้นแต่

ก. เครื่องใช้สอยส่วนตัวอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ ซึ่งลูกหนี้รวมทั้งคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ จำเป็นต้องใช้ตามสมควรแก่ฐานะารูป และ

ข. สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือและสิ่งของสำหรับการใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้รวมกันไม่เกินหนึ่งแสนบาท"

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๔ ถ้านิติกรรมที่ขอเพิกถอนการฉ้อฉลตามมาตรา ๑๑๓ นั้นเกิดขึ้นภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้น หรือเป็นการทำให้โดยเสนาหา หรือเป็นการที่ลูกหนี้ได้รับค่าตอบแทนน้อยเกินสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เป็นการกระทำที่ลูกหนี้และผู้ที่ได้ลากออกแต่การนั้นรู้อยู่ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบ"

มาตรา ๒๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

"ถ้าเจ้าหนี้ได้เปรียบเป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนการโอนหรือการกระทำตามวรรคหนึ่งที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างระยะเวลาหนึ่งปีก่อนมีการขอให้ล้มละลายและภายหลังนั้น"

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๖ บทบัญญัติในมาตรา ๑๑๕ ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนก่อนมีการขอให้ล้มละลาย"

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๑๗ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(โปรดพลิก)

"มาตรา ๑๑๗ เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกลูกหนี้ คู่สมรสของลูกหนี้ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้ความหรือสงสัยว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง หรือ เชื้อวงศ์กับลูกหนี้ หรือ เห็นว่าสามารถแจ้งข้อความเกี่ยวกับการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้มาได้ศาลหรือสอบสวน และมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้น ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุบางอย่างซึ่งอยู่ในความยึดถือหรืออำนาจของผู้นั้นอันเกี่ยวกับกิจการหรือทรัพย์สินของลูกหนี้"

มาตรา ๑๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๐ ในการแบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้นั้น ให้ชำระค่าใช้จ้างและหนี้สินตามลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ้างในการจัดการมรดกของลูกหนี้
- (๒) ค่าใช้จ้างของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้
- (๓) ค่าปลงศพลูกหนี้ได้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป
- (๔) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑๗ (๒)
- (๕) ค่าธรรมเนียมของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และค่าทนายความความที่ศาล

หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด

(๖) ค่าภาษีอากรที่ถึงกำหนดชำระภายในหก เดือนก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อการงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้าง ตามมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

(๗) หนี้อื่น ๆ

ถ้ามีเงินไม่พอชำระเต็มจำนวนหนี้ในลำดับใดให้เจ้าหนี้ในลำดับนั้นได้รับเฉลี่ยตามส่วน"

มาตรา ๑๑๑ ให้ใช้ความต่อไปนี้ เป็นมาตรา ๑๑๐ พ.บ. แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

LIRT
ล้มละลาย/๒๒

"มาตรา ๑๓๐ ทวิ "ในกรณีนี้ที่ตามมาตรา ๑๓๐ (๗) รายใดมีการกำหนดโดยกฎหมายหรือสัญญาให้ เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้ยื่นได้รับชำระหนี้จนเต็มจำนวนแล้ว เจ้าหนี้ดังกล่าวนั้นยังคงมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งทรัพย์สินตามสิทธิที่ตนมีอยู่ตามที่กำหนดไว้โดยกฎหมายหรือสัญญานั้น"

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

มาตรา ๓๕ บรรดาหนี้ล้มละลายที่ได้เป็นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลหรืออยู่ในระหว่างปฏิบัติการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ยังคงตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายซึ่งใช้บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๖ ให้บทบัญญัติมาตรา ๙๐/๗๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และบทบัญญัติมาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ก่อนการยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอยู่ต่อไปจนกว่าจะเปิดทำการศาลล้มละลายกลางตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย

มาตรา ๓๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

ล้มละลาย/๒๓

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านเลขาธิการ

นายพนิต อารยะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) :

“สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ รวมสามฉบับ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๗ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๒ และครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขจำนวนเงินที่เจ้าหนี้หรือเจ้าหนี้มีประกันมีสิทธิจะฟ้องลูกหนี้ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลให้เป็นบุคคลล้มละลาย (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ (๒) และมาตรา ๑๐ (๒))

(๒) แก้ไขจำนวนเงินที่โจทก์ต้องวางเป็นเงินประกันค่าใช้จ่ายต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจเรียกให้โจทก์วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑)

(๓) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินในกรณีที่เป็นบุคคลล้มละลาย ประสงค์จะขอลดจากล้มละลายต้องนำมาวางต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง)

(๔) กำหนดให้บุคคลที่ได้รับการเสียหายเพราะการที่ผู้บริหารแผน ไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาที่มีการเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้มีสิทธิ ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๒๖ วรรคสอง)

(๕) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการคำนวณหนี้ที่กำหนดไว้เป็นเงินตราต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการออกเสียงลงคะแนน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๓๑)

(๖) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๑ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๕ และมาตรา ๑๑๖)

๒๕

ว. ๘ (๙. ทัวไป)

มยรี ๑๑/๒

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อทรัพย์สินหรือสิทธิตามสัญญาของลูกหนี้ (เพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๑ ทวิ)

(๘) แก้ไขรายการในแผนฟื้นฟูกิจการและเพิ่มบทบัญญัติของกฎหมายที่ไม่นำมาใช้กับแผนฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๒)

(๙) กำหนดให้มีการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ (เพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๒ ทวิ และมาตรา ๕๐/๔๒ ทริ) กำหนดวิธีการออกเสียงลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๖) กำหนดประเภทเจ้าหนี้ที่กฎหมายให้อำนาจมีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว (เพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๖ ทวิ) และแก้ไขมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องมดีพิเศษในกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๔๘ มาตรา ๕๐/๕๐ วรรคสอง มาตรา ๕๐/๕๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๐/๕๔ มาตรา ๕๐/๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๐/๖๓ วรรคสาม และมาตรา ๕๐/๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐/๕๘)

(๑๑) ยกเลิกบทบัญญัติในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ยกเลิกมาตรา ๕๐/๕๙ วรรคสอง มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๕๓)

(๑๒) กำหนดให้หนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินการต่อไปเป็นหนี้ที่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๔ (๒))

(๑๓) แก้ไขคำว่า “ภริยาของลูกหนี้” เป็น “คู่สมรสของลูกหนี้” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ (๑) ก. และมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง) รวมทั้งแก้ไขราคาของสัตว์พืชพันธุ์ เครื่องมือและสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้ ซึ่งจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งแก่เจ้าหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ (๑) ข.)

(๑๔) แก้ไขลำดับการได้รับชำระหนี้ในคดีล้มละลายโดยกำหนดให้เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ช่วยให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างมีลำดับภูมิสิทธิลำดับเดียวกันกับเงินค่าภาษีอากร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐)

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

มยุรี ๑๑/๓

(๑๕) กำหนดหลักเกณฑ์การได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับ
ชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้อื่นได้รับชำระหนี้เงินเต็มจำนวนแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓๐ ทวิ)

- ๑๒/๑

เหตุผล

เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งกำหนดจำนวนเงินที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ รวมทั้งจำนวนเงินที่ต้องวางประกันค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในชั้นตอนต่าง ๆ และราคาของทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันสมควรแก้ไขให้เหมาะสม รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ และมาตรการในการรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินที่กำหนดไว้ยังไม่ครอบคลุมถึงสามของลูกหนี้ นอกจากนี้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และกระบวนการล้มละลายทางประการยังไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ การใช้ดุลพินิจของศาลในการเห็นชอบด้วยแผน อำนาจของผู้บริหารแผนเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนนิติกรรมที่ได้กระทำไปแล้วในกระบวนการล้มละลาย และกระบวนการฟื้นฟูกิจการ นอกจากนั้นได้แก้ไขในเรื่องลำดับบุริมสิทธิในคดีล้มละลายโดยกำหนดให้เงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้างมีลำดับบุริมสิทธิเดียวกันกับเงินค่าภาษีอากร และเนื่องจากมีการจัดตั้งศาลล้มละลายเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายโดยเฉพาะ สมควรยกเลิกบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยล้มละลายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย รวมทั้งเพิ่มบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในนามของรัฐบาล ก่อนที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาจะได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายฉบับที่ได้นำเสนอต่อท่านสมาชิกฯ ในวันนี้ นั้น กระผมขอกราบเรียนเพิ่มเติมว่า ในร่างดังกล่าวนี้มีที่มา เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมได้มีความดำริที่จะให้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายในส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มานานแล้ว คำริเช่นว่านั้นได้เริ่มเป็นรูปเป็นร่างเมื่อมีคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาขอร่างบทบัญญัติว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การยกร่างดังกล่าวได้กระทำเรื่อยมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะมีปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยจะเกิดขึ้น แต่เนื่องจากร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นแนวความคิดใหม่ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องอาศัยการค้นคว้าในหลักวิชาจากต่างประเทศ โดยคณะกรรมการได้นำแนวคิดทั้งของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์มาผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย ตลอดจนทำให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมไทย การยกร่างในชั้นคณะกรรมการได้ใช้เวลาค่อนข้างยาวนานจนถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๗ คณะรัฐมนตรีที่มีท่านนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติรับหลักการในร่างกฎหมายดังกล่าว จากนั้นจึงเป็นการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา ก่อนที่รัฐบาลจะนำร่างเสนอต่อสภาเพื่อพิจารณาตามกระบวนการในที่ ๒๕๓๘ และประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดวิกฤตกับประเทศชาติของเราพอดี การดำเนินการแก้ไขกฎหมายล้มละลายจึงเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และสุดท้ายเมื่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ได้มารับตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตราการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวขึ้น ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีกระผมเป็นประธาน ประกอบไปด้วยกรรมการมาจากหลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน เลขานุการส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม

๒๕

ว. ๘ (ส.ทั่วไป)

ยรสา ๑๒/๓

เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจ และการบังคับใช้กฎหมาย เช่น ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อัยการสูงสุด อธิบดีกรมบังคับคดี อธิบดีกรมตำรวจในขณะนั้น ซึ่งขณะนี้เป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมที่ดิน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขาธิการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเป็นกรรมการอยู่ด้วย-----

- ๑๓/๑

คณะกรรมการชุดนี้ก็ได้อนุมัติที่จะให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย ซึ่งได้นำเสนอต่อท่านสมาชิกวุฒิสภาในวันนี้ ซึ่งร่างดังกล่าวนี้ ได้มีการแก้ไขที่สำคัญ ๆ อยู่ ๕ ประการด้วยกัน

ประการที่ ๑ ได้มีการแก้ไขในเรื่องลูกหนี้บุคคลธรรมดาที่มีหนี้สินจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ แสนบาท หรือนิติบุคคลที่มีหนี้ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท อาจถูกฟ้องให้ล้มละลายได้ ซึ่งในหลักการนี้ในกฎหมายเดิมก่อนจะมีการแก้ไขนั้น ได้มีหลักอยู่ว่า ลูกหนี้บุคคลธรรมดาที่มีหนี้สินจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท หรือนิติบุคคลที่มีหนี้ไม่น้อยกว่า ๕ แสนบาท อาจถูกฟ้องให้ล้มละลายได้ เหตุผลในการที่แก้ไขในส่วนนี้คือ เพื่อเพิ่มจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้อาจถูกฟ้องให้ล้มละลาย เพื่อให้เจ้าหนี้ได้ฟ้องล้มละลายลูกหนี้ได้มากขึ้น ทั้งนี้ได้หมายความว่า พอเป็นหนี้เท่านี้แล้วจะมีการฟ้องและได้ล้มละลายไปแล้ว คงไม่ใช่เช่นนั้นด้วย เพราะได้มีการยกการอื่นประกอบด้วยว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีหนี้สินสิ้นพันตัว องค์ประกอบของการมีหนี้สินสิ้นพันตัวนี้มีอยู่มากมาย อาทิเช่น มีการโอนทรัพย์สิน มีการโอนส่งมอบทรัพย์สินของตน โดยการฉ้อฉลหรืออื่น ๆ อีกหลายประการด้วยกัน ทั้งนี้ศาลก็จะใช้ดุลพินิจประกอบว่า หนี้จำนวนดังกล่าวประกอบเป็นส่วนหนึ่งของการมีหนี้สินสิ้นพันตัวหรือไม่จึงจะมีคำวินิจฉัยที่จะสั่งให้มีการล้มละลายหรือไม่

ประการที่ ๒ ที่เป็นหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่นำเสนอวันนี้คือ หนี้ที่เจ้าหนี้อยอมให้ลูกหนี้ถ่วงหนี้ โดยรู้ว่าลูกหนี้นั้นอยู่ในภาวะมีหนี้สินสิ้นพันตัวเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ ถ้าหนี้นั้นถ่วงหนี้โดยประสงค์จะให้ลูกหนี้ดำเนินกิจการต่อไปได้ ซึ่งเป็นการแก้ไขมาตรา ๘๔ (๒) ทั้งนี้ในกฎหมายฉบับปัจจุบันก่อนจะมีการแก้ไขนั้น ได้มีบทบัญญัติให้หนี้ที่เจ้าหนี้อยอมให้ลูกหนี้ถ่วงหนี้ โดยรู้ว่าลูกหนี้นั้นอยู่ในภาวะมีหนี้สินสิ้นพันตัว เป็นหนี้ที่ไม่อาจขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ ทั้งนี้เหตุผลในการขอแก้ไขดังกล่าวเพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้สามารถนำเงินเข้าไปช่วยเหลือการดำเนินการของลูกหนี้ได้ แม้ลูกหนี้จะอยู่ในภาวะที่มีหนี้สินสิ้นพันตัวแล้ว

LIR

ประการที่ ๓ ที่มีการขอแก้ไขในการนำเสนอวันนี้ ผู้กรขอแก้ไข ในกรณีที่ถูกหนี่จะสามารถเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้จำนวนไม่เกิน ๑ แสนบาท ซึ่งกฎหมายเดิมก่อนจะมีการขอแก้ไขนั้นถูกหนี่จะสามารถเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ ในจำนวนได้ไม่เกินเพียง ๓,๐๐๐ บาทเท่านั้นเอง เหตุผลในส่วนนี้ก็เพื่อจะเพิ่มเติมมูลค่าทรัพย์สินของถูกหนี่ที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อให้ถูกหนี่สามารถเก็บรักษาทรัพย์สินได้มากขึ้นเมื่อเข้าสู่ภาวะการเป็นบุคคลล้มละลายแล้ว

ประการที่ ๔ ที่ได้มีการขอแก้ไขนั้นก็คือ ขอแก้ไขกรณีถูกหนี่ค่าจ้างแรงงานจะได้รับส่วนแบ่งเฉลี่ยในลำดับชั้นเดียวกันกับค่าภาษีอากร ทั้งนี้เพราะว่า ในบรรดาผู้ใช้แรงงานทั้งหลายนั้น กรณีจะมาขอรับชำระหนี้เดิมนั้นอยู่ในลำดับต่ำกว่า ขั้นตอนชำระค่าภาษีอากรซึ่งจะเสียเงินไม่กี่บาทเมื่อมีกรณีจะมาขอรับชำระหนี้ จึงมีการขอแก้ไขเพื่อรับลำดับบุริมสิทธิของเจ้าหนี้ค่าแรงงาน ซึ่งแต่เดิมจะได้รับชำระหนี้ ในคดีล้มละลายต่ำกว่าเจ้าหนี้ภาษีอากร ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานได้มากขึ้น

อีกประการหนึ่ง ซึ่งเป็นประการสำคัญในการขอแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ ในเรื่องการเปลี่ยนการพิจารณาแผน โดยเดิมนั้นแผนจะได้รับความเห็นชอบต่อเมื่อ เจ้าหนี้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งซึ่งมีมูลหนี้รวมกันไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของมูลหนี้ ทั้งหมดลงคะแนนให้ความเห็นชอบตามแผนจึงจะได้รับความเห็นชอบ แต่กรณีนี้มาขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงแบ่งเจ้าหนี้ออกเป็น ๔ กลุ่ม และจะถือว่าแผนได้รับความเห็นชอบ เมื่อเจ้าหนี้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งซึ่งมีมูลหนี้รวมกันไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของมูลหนี้ ในแต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม หรือเจ้าหนี้มีประกันกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและเจ้าหนี้ไม่มีประกันทุกกลุ่ม ได้เห็นชอบตามแผน ซึ่งเหตุผลในการขอแก้ไขในส่วนนี้ก็เพื่อที่จะให้การแบ่งเจ้าหนี้ ออกเป็นกลุ่ม ๆ และจะทำให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มไม่มีอำนาจต่อรองที่เด็ดขาด หรือเหนือกว่าคนอื่น ซึ่งจะทำให้เจ้าหนี้และลูกหนี้หันมาเจรจาประนีประนอมกัน มากขึ้น นอกจากนั้นการแก้ไขจะทำให้แผนฟื้นฟูกิจการได้รับความเห็นชอบง่ายขึ้น ทำให้ลูกหนี้สามารถรักษากิจการของลูกหนี้ไว้ได้ และในขณะเดียวกันสภาพการจ้างที่มีอยู่ก็ จะได้รับการรักษาไว้เช่นเดียวกัน

ท่านประธานฯ ที่เคารพ กระผมได้ฟังรายงานของท่านกรรมการในการ พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติล้มละลายที่ท่านประธานฯ ได้นำเสนอต่อวุฒิสภาเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว กระผมก็ขอถือโอกาสนี้กราบขอบพระคุณอย่างสูง มีบางประเด็นที่กระผมคิดว่า น่าจะได้มีการปรับปรุงและแก้ไขเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ และมีบาง ประเด็นที่กระผมคิดว่า มีเหตุผลที่ยังไม่สอดคล้องกันเท่าไรนัก ถ้าท่านประธานฯ จะกรุณา ให้กระผมได้ชี้แจงข้อนี้หรือจะนำไปชี้แจงในชั้นกรรมาธิการจะเป็นประโยชน์ต่อ สมาชิก เป็นอย่างยิ่ง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม กระผมขอกราบเรียนว่า การแก้ไขฉบับนี้ที่ ดำเนินการแก้ไขขณะนี้ น่าจะสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ส่วนรวม เพราะเป็นการแก้ไขที่เป็นการคุ้มครองทั้งลูกหนี้ คุ้มครองทั้งเจ้าหนี้และเป็น ประโยชน์ของประชาชนและมีประโยชน์ของประเทศชาติในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวมในขณะนี้

ในส่วนข้อสังเกตทั้งหลายของคณะกรรมการนั้น กระผมพร้อมที่จะชี้แจง และหากจะไม่เป็นการรบกวนจะชี้แจงในชั้นกรรมาธิการก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หรือ

๓๓

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

ภาวนา ๑๔/๒

ท่านประธานฯ จะอนุญาตให้ชี้แจงตอนนี้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเช่นเดียวกันครับผม
ประธานวุฒิสภา : ก็ให้ชี้แจงในกรรมาธิการ เพราะท่านรัฐมนตรีอยู่ในนั้นอยู่แล้ว เชิญคุณปกติ

นายปกติ พัฒนกุล : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กระผม ปกติ พัฒนกุล สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานฯ ที่เคารพ กระผมคิดไว้ในร่างแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ (๒) ในส่วนการฟ้องร้องบุคคลธรรมดาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งนอกจากมีหนี้สินล้มพันตัวแล้ว ลูกหนี้เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นใจทักคนเดียวหรือหลายคนไม่ต่ำกว่า ๕ แสนบาท ซึ่งรัฐบาลได้แก้ไขเพิ่มเติมจากกฎหมายเดิมที่ระบุไว้ว่า เพียง ๕๐,๐๐๐ บาท กระผมคิดว่า เงิน ๕ แสนบาทนั้น ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันนั้นเป็นยอดจำนวนที่ต่ำมาก เนื่องจากค่าของเงินตกต่ำลงไป อย่างที่ทราบกันแล้ว แม้ท่านกรรมการที่ท่านประธานวุฒิสภาได้กรุณาแต่งตั้งขึ้นจะมีความเห็นว่า ควรจะแก้ไขยอดจำนวนหนี้ขึ้นไปเป็น ๑ ล้านบาท กระผมก็ยังมีความเห็นว่า เป็นจำนวนที่น้อยเทียบกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันและกำลังความสามารถของผู้คนในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการก่อหนี้ของบุคคลในการสร้างฐานะ ซื่อกิจการ ซื่อกทรัพย์สิน อย่างที่ทราบกันอยู่นั้นว่า มูลค่าทรัพย์สินในปัจจุบันเพิ่มขึ้นมาก-----

- ๑๕/๑

ในอดีตที่ผ่านมาบุคคลซื้อทรัพย์สิน เป็นค่านำ จะไปซื้ออาคารที่อยู่อาศัยประเภท ทาวน์เฮาส์ (Town house) ๒๐ ตารางวา ก็มูลค่าราคา ๒ ล้านบาทบาทแล้ว บ้านเดี่ยว ที่อยู่อาศัยราคาไปเป็น ๒ ล้าน ๓ ล้าน ๔ ล้าน ๕ ล้าน เป็น ๑๐ ล้านถึง ๒๐ ล้าน ~~(เพราะฉะนั้น)~~ ทำให้คนสุจริตที่ทำมาหากินโดยชอบ และคิดว่ามีกำลังซื้อ สามารถที่จะซื้อได้ ไปกู้หนี้ยืมสินไปผ่อนชำระอยู่ วันหนึ่งเกิดปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น ค่าของเงินบาทของเราตกต่ำ จากที่มีอัตราแลกเปลี่ยน ๒๔ - ๒๕ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐฯ ตกลงไปถึง ๔๖ บาท และประมาณ ๑๖ บาท ๑๗ บาท ในปัจจุบันนั้นทำให้เศรษฐกิจของ ประเทศได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ทั้งนั้นความพลาตลงเกิดขึ้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย วิกฤติ และรัฐบาล ~~นี้~~ ซึ่งไปต่อสู้ในเรื่องอัตราค่าเงินและเสียหายขึ้นมา ผลสุดท้ายปล่อย ค่าของเงินลอยตัว และไปกู้หนี้ยืมสินจากไอเอ็มเอฟ (IMF) มาเป็นเงินทุนสำรองทำให้ เศรษฐกิจของประเทศซบเซาลง ผู้คนตกเป็นหนี้เป็นสิน และหนี้สินเหล่านั้นก็ล้นพ้นตัว ทั้งหมดนี้เป็นวิกฤตทางเศรษฐกิจ บางทีจะไปโทษลูกหนี้ที่ได้ไปก่อหนี้ว่ากระทำ ความผิดและดำเนินคดีกันจนกระทั่งถึงล้มละลายนั้น กระผมคิดว่า ไม่มาจะเป็นธรรมดาต่อ คณะบุคคลที่ ~~ไป~~ เป็นลูกหนี้ ท่านประธานฯ ครับ การพิพากษาเอาบุคคลล้มละลายนั้น เป็นการลงโทษทางแพ่งอย่างร้ายแรงที่สุด เพราะผู้ที่ถูกพิพากษาให้ล้มละลาย ~~นี้~~ จะต้องถูก คัดสิทธิหลายอย่างหลายประการ สิทธิในการประกอบอาชีพก็ต้องคัดสิทธิลง ไม่สามารถ รับราชการ ไม่สามารถที่จะไปรับจ้างธุรกิจใด ๆ ได้ เพราะเหตุว่า เจ้าของธุรกิจอาจจะ เรียกหลักประกัน ไม่สามารถที่จะให้หลักประกันได้เพราะทรัพย์สินถูกยึด ถูกพิทักษ์ทรัพย์ ไปหมดแล้ว และความเชื่อถือในทางสังคมนั้นก็ไม่มี เพราะถ้าไปก่อเกิดความเสียหาย ขึ้นในธุรกิจของนายจ้าง ก็ไม่มีอะไรจะชำระให้แก่นายจ้าง แปลว่าบุคคลนั้นถูกคัดสิทธิ ทุกอย่าง ทุกประการเป็นเวลาถึง ๑๐ ปี เป็นโทษอย่างร้ายแรงในทางแพ่ง แม้โทษในทาง อาญา ~~นั้น~~ จะต้องฟังได้ว่า ~~นั้น~~ เจตนากระทำความผิดหรือเจตนาทุจริต ถ้าไม่เจตนาทุจริตก็ไม่มี ความผิด แม้มีความผิดทางอาญาศาลยังพิพากษาลดหย่อนผ่อนโทษได้ แต่ในทางแพ่ง ~~นั้น~~ เพียงไปเป็นหนี้เจ้า แล้วไม่สามารถชำระหนี้ได้ในวงเงินเกินกว่า ๕ แสนบาท ก็จะต้อง ถูกพิพากษาล้มละลายโดยไม่มีการลดหย่อนผ่อนโทษเลย ท่านประธานฯ คุรุภา กระผมคิดว่า อย่างกรณีซึ่งเราไปยึดสถาบันการเงิน สั่งปิดสถาบันการเงิน ๕๖ สถาบัน

เมื่อเร็ว ๆ นี้ แล้วยึดทรัพย์สินเข้ามาให้ ประส. ดำเนินการประมูลขายทอดตลาด ผลปรากฏว่า
 จำนวนหนี้ที่ดี ทรัพย์สินที่ดีมีจำนวนมูลค่าไม่มากนัก สั้น ๆ เวลาที่ประมูลขายทอดตลาดนี้
 คนไทยเราไม่สามารถที่จะเข้าไปประมูลแข่งขันหรือซื้อทรัพย์สินได้ ไม่ว่าจะราคาต่ำเพียงใด
 ก็ตาม ก็จะมีต่างประเทศเข้ามาประมูล และผลการประมูลก็ปรากฏว่า ชาวต่างประเทศเสนอ
 ให้ราคามูลค่าทรัพย์สินของเราประมาณ ๑๕ ถึง ๒๐ เปอร์เซนต์เท่านั้น อย่างที่ทราบกันอยู่
 แปลว่า เรายึดทรัพย์สินเข้ามาแล้วขายให้ต่างชาติ เป็นทำนองโอนสิทธิเรียกร้องไปให้ชาว
 ต่างชาติในราคาต่ำเพื่อที่ว่าต่างชาตินั้นจะได้ไปใช้สิทธิเรียกร้องแทนเจ้าหน้าที่ โดยไปฟ้อง
 เรียกร้องทวงถามเอาจากบรรดาลูกหนี้ ไปได้ปี ได้เดือนเอจากลูกหนี้ที่เป็นคนไทยถึง
 ๑๐๐ เปอร์เซนต์ -----

ถ้าหากผู้เอาทรัพย์สินมาประมูลขายทอดตลาดในชั้นที่ผู้ประมูลจัดการรับโอนสิทธิมานั้นไปขายทอดตลาดไม่ได้ราคาอีกเช่นเดิม ลูกหนี้ก็ไม่สามารถที่จะไปชำระหนี้ได้ เพราะเหตุว่ามูลค่าทรัพย์สินของประเทศในขณะนั้นแทบจะเรียกได้ว่าตกต่ำลงถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ที่กระผมกราบเรียนอย่างนี้ กระผมยกตัวอย่างเวลาที่เจ้าหน้าที่ต่างประเทศประมูลได้ไปสัก ๒๐ เปอร์เซ็นต์ของค่างานของอากรพาณิชย์ คอนโดมิเนียม คีสูง คีกระฟ้าต่าง ๆ ในราคาประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ของราคาทรัพย์สินที่แท้จริง ตัวอากรที่อยู่ใกล้ติดกันที่ไม่ถูกยึดทรัพย์สินไม่เป็นหนี้อะไร มูลค่าก็จะตกต่ำลงเช่นเดียวกัน โดยเหตุนี้ในช่วงที่ผ่านมานี้ โดยเหตุผลประการต่าง ๆ ทำให้ทรัพย์สินของประเทศตกต่ำลงถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ก็ตามแต่ สิ่งเหล่านี้เวลายึดทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ไปเป็นหนี้สถาบันการเงิน เป็นต้นว่า ไปเข้าซื้ออากรพาณิชย์ เข้าซื้อที่อยู่อาศัย และไปจำนองผ่อนชำระให้แก่สถาบันการเงิน วันหนึ่งเกิดวิกฤตสถาบันการเงินถูกปิด ทรัพย์สินเขาถูกยึดและเขาก็ไม่สามารถที่จะทำธุรกิจได้ แม้บางคนซึ่งจำนองอยู่ในสถาบันการเงินเหล่านั้น สามีภรรยาไม่มีรายได้และไปผ่อนชำระไม่ว่ารถยนต์หรือบ้าน วันหนึ่งบริษัทถูกสั่งปิดกิจการ ถูกออกจากงาน แต่ในช่วงตั้งตัวใช้ชีวิตอยู่สร้างบ้านโดยผ่อนชำระ มีรถยนต์ยืมพาหนะไปผ่อนชำระ วันหนึ่งบริษัทถูกปิดตัวก็ว่างงาน ว่างงานก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้และถูกยึดทรัพย์สินไป ถ้าทรัพย์สินที่ซื้อมาสมมุติว่ามูลค่าสัก ๒ ล้านบาท ผ่อนไปแล้วสัก ๑ ล้านบาท และถูกยึดไปขายทอดตลาด มีคนให้ราคาเพียง ๒๐ - ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ก็แปลว่าหนี้ยังค้างอยู่ล้านกว่าบาท ตรงนี้แหละครับเขาจะต้องถูกฟ้องล้มละลายด้วย เพราะฉะนั้นการฟ้องล้มละลายเท่าที่เห็นการบีบบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก็อีกทางหนึ่งถ้าขายทอดตลาดทรัพย์สินไม่ได้ ท่านประธานฯ ครับ ที่กระผมกราบเรียนตรงนี้เพราะเหตุว่า เขาเหล่านั้นบางที่ไม่เจตนากระทำความผิด แต่เกิดวิกฤตของบ้านเมืองแม้รัฐบาลจะเสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมวงเงินที่ให้ฟ้องล้มละลายได้สำหรับบุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นอีกผู้เกี่ยวข้องแล้ว ขอดจำนวนนั้นยังคงน้อยอยู่ กระผมคิดว่าไม่เพียงพอ นอกจากนี้การที่ถูกพิพากษาล้มละลายนั้น ผู้ล้มละลายต้องตกอยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และมีบทความผิดซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลายในส่วนที่ ๒ เกี่ยวกับเรื่องบทกำหนดโทษนั้น มีบทความผิดตั้งแต่มาตรา ๑๖๑ ถึง

๓๓

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

ปฏิทิน ๑๖/๒

มาตรา ๑๖๕ รวมถึง ๑๕ มาตรา และมีการกระทำต่าง ๆ ในบทความที่นับถึงประมาณ
เกือบ ๒๐๐ การกระทำที่เป็นความคิดทางอาญาและต้องโทษทั้งสิ้น และให้เจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์เป็นเจ้าพนักงานในคดีอาญา เป็นเจ้าพนักงานสอบสวนในคดีอาญา และ
สอบสวนดำเนินคดีกับลูกหนี้ที่ถูกฟ้องล้มละลาย กระผมขออนุญาตยกตัวอย่าง
ข้อปรีชาญาณ ฎีกา กรณีที่ถูกพิพากษาล้มละลายนั้น อย่างเช่นในมาตรา ๑๖๕ นับแต่ศาลได้
มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนกระทั่งเสร็จสิ้นการล้มละลาย พ้นจากการล้มละลายนั้น ถ้าลูกหนี้ซึ่ง
ถูกพิพากษาไปปรับเงินเชื่อจากผู้อื่นมีจำนวนตั้งแต่ ๑๐๐ บาทขึ้นไปโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้นั้น
ทราบว่า ตนเป็นผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย ต้องปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือจำคุก
ไม่เกิน ๒ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ เขาอาจจะคิดได้ถึง ๒ ปี เพียงแต่ไปยืมเงินคนโดยไม่เอ่ยว่า
ตนเป็นบุคคลล้มละลาย และถูกจำกัดไม่ให้ไปทำมาหากินอะไรอีกแล้ว ถ้าไปประกอบธุรกิจ
การค้าอะไรขึ้นมาต้องประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์อย่างน้อย ๒ ฉบับว่า ตนนั้นถูก
พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและตกเป็นบุคคลล้มละลาย แล้วอย่างนี้จะไปประกอบอาชีพ ไปทำ
ธุรกิจกับใครครับ ถ้าต้องขึ้น ไปประกอบอาชีพเข้าโดยไม่ได้ประกาศโฆษณาในหน้า
หนังสือพิมพ์ ๒ ฉบับอย่างที่ว่านั้นต้องโทษจำคุกถึง ๒ ปี ข้อปรีชาญาณ ครับ ถ้าดู
บทกำหนดโทษเกี่ยวกับเรื่องการกระทำความผิดในคดีล้มละลายแล้วมีมากมาย ลงโทษถึง
จำคุกทั้งสิ้น ตรงนั้นแหละครับ นอกจากเขาสั่งสภาพบุคคลแล้วเขายังเสี่ยงต่อการรับโทษอีก
ทำไมจะต้องเอาคนไปล้มละลายครับ ถ้าเราจะฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ทำไมเราไม่รักษาค
คนไว้ก่อน ในเมื่อลูกหนี้ นี้ ถูกฟ้องทางแพ่งได้ และสามารถตามบังคับชำระหนี้โดยการ
ยึดทรัพย์ต่าง ๆ ได้ในระยะเวลาถึง ๑๐ ปี ปล่อยให้เขาประกอบอาชีพและกลับมาผ่อนชำระหนี้
หรือเขาสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมาได้มาดังนี้ -----

- ๑๓/๑

หรืออีกชั้นหนึ่งว่า สร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมาได้รู้ว่ามีทรัพย์สินไหน เจ้าหนี้ยึดตามยึดได้ภายในสิบปี กระผมว่าเพียงเท่านั้นน่าจะเป็นการเพียงพอ กระผมอยากจะฝากรัฐบาลได้โปรดพิจารณาทบทวนในเรื่องนี้ เพราะเหตุว่า การเอาคณมาล้มลายนั่นกระผมว่าไม่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติบ้านเมืองแต่ประการใด นอกจากนี้ยังมีผู้ค้าประกันอีกเป็นจำนวนมากไม่ได้ก่อหนี้เองแต่สังคมไทยเรานี้เวลานี้ไปกู้ยืมจากสถาบันการเงิน สถาบันการเงินนอกจากลูกกิจการของลูกหนี้ ดูความสามารถในการชำระของลูกหนี้แล้วยังต้องดูฐานะของผู้กู้เป็นการส่วนตัวอีก ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม และมันก็จะให้กรรมการผู้จัดการสามี ภรรยา บุตรหรือบุคคลที่มีฐานะอื่น ๆ เข้าไปค้ำประกันและต้องรับผิดชอบเป็นลูกหนี้ร่วม วันหนึ่งธุรกิจสุดสิ้นยุติลง เป็นต้นว่า ในยามที่เราเป็นหนี้ต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่เคยกู้กันมาถึง ๘๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์และมาสร้างงานธุรกิจทุกอย่าง สร้างอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งเราไม่เคยมีไม่ว่าอุตสาหกรรมใด ๆ วันหนึ่งเจ้าหนี้ตัดเครดิตลายน์ (Credit line) และทวงถามให้ชำระหนี้ เครื่องจักรต้องหยุดเดินลง และบริษัทก็ไม่สามารถประกอบการผลิตได้เพราะว่า ไม่มีเครดิตต่อเนื่อง บริษัทก็ต้องไล่คนงานออกและก่อให้เกิดความเดือดร้อน เมื่อเจ้าหนี้ทวงถามไม่มีเงินชำระหนี้แล้วก็ยึดทรัพย์สินแล้วทรัพย์สินนั้นมาขายทอดตลาดก็ไม่พอชำระหนี้ คนค้าประกันต้องเป็นบุคคลล้มละลายทั้งหมด อันนี้กระผมคิดว่า เป็นการทำลายนักธุรกิจของประเทศ นักธุรกิจเ็นคนสร้างงาน กระผมเชื่อว่า เป็นคนช่วยเหลือเศรษฐกิจของประเทศอย่างดี วันหนึ่งแทนที่เราจะประท้วงประครองดูแลฟื้นฟูเขาเหล่านั้น เรากลับสร้างกฎหมายล้มละลายขึ้นมาให้มีผลนอกจากเพียงฟื้นฟูแล้ว แท้จริงแล้วมันเป็นการบังคับให้เขาล้มละลาย เพราะเหตุว่า จะเข้าไปในการช่วยเหลือลูกหนี้เพื่อที่จะให้ชำระหนี้ถ้าไม่ยกเลิกล้มละลายก็ต้องขอความช่วยเหลือท่านประธานครับ กระผมคิดว่า คนที่ถูกพิพากษาให้ล้มลายนั่นโดยเหตุผลที่กระผมกราบเรียนมาแล้ว ทั้งการถูกตัดสินคดีและการที่มีบทกำหนดโทษอย่างมากมายนั้น เหมือนหนึ่งว่าเขานั่นสิ้นสภาพบุคคลมีชีวิตแต่ไร้วิญญาณ เหมือนหนึ่งว่าวิญญาณของเขานั้นถูกจำมัดตรึงสาธยายไปถ่วงน้ำเสียแล้ว และได้เอาวิญญาณของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาประทับทรงแทน นับจากนั้นมาหลังจากเขาถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือถูกพิพากษา

๓๕

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

สุชาติ ๑๗/๒

ล้มละลายเขาจะต้องหาหนทางอยู่ด้วยการระทำความผิด และถูกตัดสิทธิทุกประการ
มีโอกาสที่จะไปทำมาหากินได้ก็ไม่สามารถทำมาหากินได้โดยอิสระอีกแล้ว ครอบครัว
ของเขาจะต้องอยู่กับสามีหรือสามีจะอยู่กับภรรยาที่เป็นบุคคลล้มละลายนั่นเสมือนร่าง
ที่ไร้วิญญาณ และความอบอุ่นก็ไม่มี ชื่อเสียงเกียรติยศของวงศ์ตระกูลและบุตรก็สูญเสีย
ไป ท่านประธานครับ กระผมอยากจะฝากท่านประธานฯ ที่เคารพและท่านสมาชิกฯ
ผู้ทรงเกียรติ รวมทั้งรัฐบาลว่า ท่านน่าจะได้ทบทวนปัญหานี้ในโอกาสต่อไปถ้าหากว่า
เราจะอยู่ในวัยที่ยังจะแก้ไขได้ โดยเราไม่ยึดถือต่างประเทศ เราไม่ลอกเลียนแบบเขามา
นัก เราน่าจะขกเลิกความผิดทางล้มละลาย และขกเลิกการฟ้องบุคคลล้มละลายเพียง
หนึ่งสิ้นสิ้นพันตัว โดยเป็นหนึ่งเป็นสินเพียง ๕ แสนบาทเท่านั้นเอง-----

- ๑๘/๑

เพราะเจ้าหน้าเป็นผู้เป็นโจทก์สามารถบังคับในทางแพ่งได้อยู่แล้ว แต่กระผมคิดว่า น่าจะเป็นคุณต่อบ้านเมือง และถ้าหากรัฐบาลได้ทำประชาพิจารณาแล้วเชื่อว่ ประชาชนทั้งประเทศของวิธาด้วย ที่พูดนี้ไม่ใช่ว่าไม่เห็นแก่เจ้าหน้า แต่กระผมเชื่อเหลือเกินว่า ประชาชนทั้งประเทศเขาไม่ต้องการเรื่องนี้ครับ เขาไม่ต้องการให้มีกฎหมายล้มละลายในลักษณะนี้เพราะเขาถูกบังคับชำระหนี้ในทางแพ่งตามยึดทรัพย์ได้ถึง ๑๐ ปี แล้วตามที่รัฐบาลเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนได้รับการเลือกตั้งมาก็ดี สมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนด้วยก็ดีกระผมเชื่อว่า ท่านทั้งหลายคงคำนึงถึงตัวการ ประชาชนนั้นเป็นตัวการถ้าตัวการไม่ประสงค์ที่จะให้มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องฟ้องตัวบุคคลล้มละลายกระผมว่า ตัวแทนของประชาชนน่าจะได้อิโอกาสทบทวนและแก้ไขกฎหมายขออาบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายอาภา เมฆสวัสดิ์ รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา : คุณพชรครับ

นายพชร ยุติธรรมดำรง : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายพชร ยุติธรรมดำรง สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานวุฒิสภาครับ กระผมขออนุญาตที่จะอภิปรายในส่วนหนึ่งที่จะจะเป็นการสนับสนุนที่ท่านปกติได้ยกกรณีของ โทษในเรื่องของการเป็นบุคคลล้มละลายนั้นขึ้นมากล่าว ณ ที่นี้ กระผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งครับท่านประธานฯ ในกรณีโทษของการเป็นบุคคลล้มละลายนั้นอาจจะดูสาหัสสการจ้ในเรื่องของการที่เป็นบุคคลดังกล่าว โทษในทางอาญามีการจำคุก แต่การจำคุกนั้นอาจจะมีการออกโดยคำพิพากษาของศาลเนื่องจากมีระยะเวลาที่กำหนด แต่สำหรับการเป็นบุคคลที่ต้องโทษจำคุกในทางอาญานั้นจะมีผลก็ต่อเมื่อมีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลให้ต้องโทษจำคุก ในเรื่องของการลงโทษบุคคลผู้นั้นในการขึ้นชื่อรับอริสรภาพหรือในการขึ้นชื่อจะต้องขึ้นในการดำเนินการชำระ สติต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญหรืออื่นใดในกฎหมายแต่ในคดีล้มละลายนั้นใช้โทษล้มละลายอย่างหนึ่งจริง ๆ อยู่ถึงแม้โทษในคดีล้มละลายนั้นเป็นโทษในทางแพ่ง แต่ดูประหนึ่งว่า โทษในทางแพ่ง

นั้นจะมีความสำคัญหรือมีความจำเป็นมากกว่าโทษทางอาญา เพราะฉะนั้นนอกจากบุคคลผู้นั้นต้องถูกประณามในแง่ของสังคมไทยว่า เป็นบุคคลล้มละลายแล้วไม่เฉพาะส่วนตัวนะครับ ส่วนของนามสกุล ส่วนครอบครัวก็ตกไปด้วย โดยเฉพาะสิทธิส่วนตัวนั้นทางแพ่ง ในทางการรับราชการหรือตามรัฐธรรมนูญแม้แต่ในเรื่องของการจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญถ้ากระผมจำไม่ผิดมาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๘ สิ่งเหล่านี้มีอยู่คำหนึ่งว่า เป็นบุคคลล้มละลาย เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า ถ้อยคำคำนี้ในรัฐธรรมนูญก็ตีหรือในกฎหมายก็ตีจะเห็นได้ว่า การที่บอกเพียงว่า เป็นบุคคลล้มละลายนั้นก็ไม่ได้หมายความว่า ถ้าพิพากษาของศาลจะถึงที่สุดเมื่อไร ความจริงแล้วผลของคำพิพากษาของศาลในคดีล้มละลายนั้นมีผลนับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นได้พิพากษาว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลล้มละลายถึงแม้คดีล้มละลายจะมีคำอุทธรณ์ ถูกาได้ตามกฎหมายเท่าหรือจะเป็นในวิธีพิจารณาคดีล้มละลายที่จะมีการแบ่งเป็น ๒ ศาลก็จริงอยู่ แต่ในกฎหมายนั้นก็เป็นการอุทธรณ์หรือฎีกาเฉพาะในกรณีที่มีข้อกล่าวหาว่า บุคคลผู้นั้นไม่ได้มีหนี้สินส่วนตัวหรืออุทธรณ์ในเรื่องของทรัพย์สิน แต่ผลของคำพิพากษานั้นได้สั่งให้เขาเป็นบุคคลล้มละลายไปแล้วตั้งแต่ศาลชั้นต้นแล้วมีคำพิพากษาดังกล่าวแล้วนั้นครับ โดยทางกฎหมายในทางตีความถ้ากระผมเข้าใจไม่ผิดการสืบสภาพบุคคลในเรื่องของการจัดการทรัพย์สินก็คือ การสืบสภาพในเรื่องของการดำรงตำแหน่ง สถานะต่าง ๆ ก็จะต้องสิ้นสุดไปนับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้บุคคลผู้นั้นเป็นบุคคลล้มละลาย ตรงนี้จะเป็นประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งที่จะร้ายแรงถ้ากระผมวินิจฉัยไม่ผิด ตรงนี้เป็นเรื่องที่กระผมคิดว่า น่าที่จะมีการแก้ไขกฎหมายหรือการดำเนินการประการหนึ่ง แต่สิ่งที่กระผมต้องชี้แจง ณ ตรงนี้ ณ วินาทีนี้ครับ สิ่งที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้พูดออกมาเมื่อสักครู่นี้ครับว่า ท่านเห็นด้วยกับการดำเนินการของกรรมการที่จะพิจารณาคดีนี้ก่อนที่จะมีการพิจารณากฎหมายโดยท่านประธานวุฒิสภาได้ตั้งขึ้น รายงานที่ท่านอาจารย์ไพศาล กุญชรวิชัย ได้พูดไปแล้วมีบางส่วนที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมบอกว่า เห็นด้วยบางส่วนที่อาจจะไม่สอดคล้องกันนัก เป็นภาพใหม่ครับ เป็นภาพที่เห็นว่า ในฐานะที่เป็นตัวแทนรัฐบาลในขณะนี้ท่านเห็นด้วยว่า การดำเนินการของวุฒิสภาที่ท่านา

แล้วนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องบางส่วน บางส่วนอาจจะไม่สอดคล้องกันอยู่ แต่ก็เห็นภาพใหม่
 ๑๘/๓ ในแง่ของการยอมรับว่า การทำงานของสมาชิกวุฒิสภานั้นได้ทำสอดคล้อง
 กับความเห็นส่วนตัวของท่าน -----

- ๑๕/๑

อันนี้เป็นความชื่นชมและกระผมคิดว่า ในการแก้ไขกฎหมายล้มตายนี้นั้นมีเหตุ
จำเป็นที่เราจะต้องแก้ไขเพราะกฎหมายฉบับนี้ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ นะครับ ในเรื่อง
ของการแก้ไข ในเรื่องไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มเติมในเรื่องของทางนิติ ในเรื่องทุนทรัพย์
ก็ดี ในเรื่องของกระบวนการทำงานบางอย่างก็ดูนั้นต้องแก้ไข แต่สิ่งหนึ่งที่ทางสมาชิก
วุฒิสภาได้พูดมาหลายครั้งกระหน่ำว่า ในกระบวนการแก้ไขปัญหามูลนิธิกัน
สมาชิกวุฒิสภาบางท่านกระผมอาจจะกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาได้พูด
ขึ้นมาหรือได้มีการศึกษาขึ้นมาเพื่อจะเป็นข้อสังวรเพื่อจะเป็นข้อคอยระวังซึ่งบางส่วน
นะครับ การทำงานในเรื่องของการแก้ไขกฎหมายนั้นมันบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องชะลอ
มีบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องคิดร่วมกัน และมีบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องแก้ไข นั่นก็คือการ
ทำงานเพื่อเป็นประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ในฐานะส่วนตัวกระผมการทำงานของ
สมาชิกวุฒิสภานั้นเราเอาใจรัฐบาลอยู่แล้วครับ เราคิดว่า การกระทำของสมาชิกวุฒิสภา
นั้นไม่ได้มีการคิดที่จะเป็นอย่างอื่น เราเอาใจช่วยรัฐบาลในการแก้ไขกฎหมาย แต่การ
แก้ไขปัญหานี้บางครั้งอาจจะคิดต่างกันก็ได้ แล้วอันนี้คือที่ที่ท่านรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรมได้บอกมีบางสิ่งหนึ่งที่ท่านคิดตรงกับกับเรา อันนี้กระผมต้องขอ
ชื่นชมท่าน แต่สิ่งหนึ่งที่อยากจะบอกฝากให้ท่านประธานฯ ผ่านไปพูดสังคมว่า
การทำงานของสมาชิกวุฒิสภานั้น ทำงานเพื่อเห็นกับประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง ไม่ได้
คิดว่า จะทำงานนี้เพื่อประโยชน์ของใคร โดยเฉพาะ อันนี้กระผมอาจจะกราบเรียนว่า
วันหนึ่งจะเคย สังคมก็เห็นด้วยว่า สมาชิกวุฒิสภาส่วนหนึ่งเวลา ๑ ปีที่ผ่านมา
สมาชิกวุฒิสภาบางท่านได้พูดสิ่งที่ท่านพูด เพราะฉะนั้น โดยเฉพาะในขณะนี้
ไอเอ็มเอฟ ได้มีการยอมรับแล้วบางส่วนนโยบายของเขาผิด ๆ ผิด ๆ นายกรัฐมนตรีก็
เห็นด้วยว่า เขาผิดบางส่วน เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นการผิดบางส่วน เมื่อนับ ๑ ผิดบางส่วน
พอถึงจุดนี้เป็นการนับที่ ๑ นับที่ ๒ แล้วนะครับ ก็ต้องย้อนกลับมามองว่า กระบวนการแก้
กฎหมายบางท่านนั้นอาจจะมีการผิด อาจจะต้องการแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาวะ
ของสังคม อาจจะต้องการแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจที่ควรจะเป็น อันนี้
เป็นสิ่งที่กระผมคิดว่า คณะกรรมาธิการจะต้องทำงานกันต่อไป กระผมมีข้อ
เสนอแนะหรือข้ออภิปรายเพียงเท่านี้ครับ ขอบขอบคุณ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายมิชัย อุสุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุมต่อไป)

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณไพศาล พิรมงคล

นายไพศาล พิรมงคล : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายไพศาล พิรมงคล สมาชิกวุฒิสภา ก่อนอื่นกระผมก็จะขออนุญาตที่จะ กราบเรียนว่า หลักการของกฎหมายฉบับนี้ดีกว่าเก่าแน่ เพราะได้ทำให้การฟ้อง สืบละอายนั้นยากขึ้น ของเก่ามัน ๕๐,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๐ บาทแต่เดิม การเพิ่มเป็น ๕ แสนบาทก็ทำให้ฟ้องสืบละอายยากขึ้น เพราะมูลนี้ต้องเพิ่มขึ้นและมีหลักการ เกี่ยวกับการขอฟื้นฟูกิจการ แต่ทว่าในโอกาสที่ไหน ๆ ก็จะต้องมีการตรากฎหมาย แก้ไขกฎหมายกันใหม่มีแล้วกระผมจึงขออนุญาตที่จะกราบเรียนความเห็นบางประการ เกี่ยวกับในหลักการทั้ง ๒ เรื่องนี้ ก่อนอื่นกระผมขออนุญาตกราบเรียนว่า กฎหมาย สืบละอายนั้นเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ ถึงแม้ว่าจะไม่มีก็ได้ตัดสินใจเรื่องนี้ ทั้งหลาย เพราะเหตุที่ว่า ตามหลักกฎหมายแพ่งนั้นเจ้าหนี้ย่อมมีอำนาจบังคับชำระหนี้ จากลูกหนี้ได้จนครบถ้วนสิ้นเชิงอยู่แล้ว แต่เรามีกฎหมายสืบละอายขึ้นก็มุ่งหวังที่จะ ฟื้นฟูไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย แต่จากบทเรียนตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ เป็นต้นมา ก็ปรากฏว่า โดยผลจากการที่กฎหมายได้กำหนดเกณฑ์ในการฟ้องสืบละอายอยู่ที่มูลหนี้ ๕๐,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๐ บาทนั้นเป็นภาระแก่สังคม แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายมากเกินไป การที่กำหนดกฎเกณฑ์มาแต่เดิมให้เจ้าหนี้รายเดียวหรือหลายรายที่มีหนี้ร่วมกันเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาทก็สามารถฟ้องสืบละอายได้นั้น ก็ไปตัดสิทธิเจ้าหนี้รายอื่น เพราะถ้าเมื่อมีการฟ้องสืบละอายขึ้นแล้ว หากเจ้าหนี้รายใดไม่มาขอรับชำระหนี้ก็อาจต้องเสื่อมหรือ เสียไปซึ่งสิทธิในการขอรับชำระหนี้

และเมื่อมีการล้มละลายขึ้นแล้วก็เป็นภาระแก่รัฐที่จะต้องจัดตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไปพิทักษ์ทรัพย์ดูแลจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้นั้น ไปอีกนานแสนนานถึง ๑๐ ปี เพราะฉะนั้นจากมูลหนี้เพียง ๕๐,๐๐๐ บาทแต่เดิมเท่านั้นนะ ค่าใช้จ่ายในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ต้องดูแลกันถึง ๑๐ ปีนั้นมากกว่ามูลหนี้เสียอีก เพราะฉะนั้นโดยหลักการแล้วกระผมมีความเห็นว่า ควรจะได้พิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า ควรจะวางหลักให้การฟ้องล้มละลายที่ยากขึ้นหรือง่ายเหมือนแต่เดิม เวลานี้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจก็เปลี่ยนแปลงไปมูลค่าของเงินตัวทองเงินก็ลดลง การปรับเกณฑ์ในการล้มละลายจาก ๕๐,๐๐๐ บาทเป็น ๕ แสนบาท แม้ว่าจะเพิ่มขึ้น ๑๐ เท่า แต่หากความจริงแล้วก็ยังน้อยเกินไป ทุหมะประธานฯ กรับการที่เจ้าหนี้รายเดียวหรือหลายรายเป็นเจ้าหนี้คนใดคนหนึ่งเกินกว่า ๕ แสนบาทและสามารถฟ้องล้มละลายได้นั้น ในความเป็นจริงก็คือว่า ลูกหนี้รายนั้นจะมีเจ้าหนี้อยู่หลายรายเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นชาวบ้านไม่ค่อยรู้เรื่องราว พอถูกพิทักษ์ทรัพย์เข้าผลอโผล่ไม่มาขอรับชำระหนี้เสียสิทธิ เสื่อมสิทธิ ในมูลหนี้แค่ ๕ แสนบาทรัฐต้องดูแลไปอีกนานแสนนาน ลูกหนี้ก็เหมือนกับถูกพิพากษาประหารชีวิตในการจัดการทรัพย์สิน กระผมจึงมีความเห็นว่า ในปัญหาหลักเกณฑ์ที่จะให้ล้มละลายนั้นน่าจะให้เป็นเรื่องที่ยากขึ้น เพราะเป็นภาระแก่ทุกฝ่าย ควรจะต้องคุ้มทุนคุ้มแก่การดำเนินงานเป็นเวลาอันยาวนานถึง ๑๐ ปี และการที่เพิ่มภาระให้คนต้องตายไปในทางแพ่งนั้นเป็นเรื่องอย่างที่ท่านสมาชิกฯ ปกติ ได้อภิปรายไปแล้ว กระผมจึงมีความเห็นว่า หลักการในการที่จะให้ล้มละลายนั้นน่าจะคำนึงถึงมูลหนี้ที่มีจำนวนมากขึ้น อย่างน้อยสำหรับบุคคลธรรมดาจะไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านบาท หรือถ้าเป็นนิติบุคคลก็น่าจะเป็น ๕๐ หรือ ๑๐๐ ล้านบาท เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลายนั้นมีความคุ้มแก่การดำเนินการ มีความคุ้มแก่รัฐในการที่จะต้องดูแล คุ้มต่อสังคมในการที่จะรองรับกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น นั่นเป็นเรื่องที่ ๑

ในเรื่องที่ ๒ ก็คือว่า การขอฟื้นฟูกิจการตามหลักกฎหมายที่ได้เสนอมาต่อสภาฯ นี้ ก็เป็นเรื่องเฉพาะกรณีที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ซึ่งคณะกรรมการก็ได้เสนอต่อสภานี้แล้วว่า ในกรณีที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้วนั้นย่อมเป็นการยากแก่การฟื้นฟูกิจการ ในกรณีที่หากจะมีการขอฟื้นฟูกิจการในกรณีขาดสภาพคล่อง ก็นั้นจะเป็นความจำเป็นอันหนึ่ง และในกรณีเช่นนี้เสียของเจ้าหนี้ในการที่จะเห็นชอบกับแผนการฟื้นฟูหรือไม่ นั่นก็จะ

ลดลงจากสัดส่วน ๓ ใน ๔ เป็น ๒ ใน ๓ หรือเกินครึ่ง ถ้าเช่นนี้แล้วการฟ้องล้มละลายก็จะ
เป็นไปได้โดยยาก ไม่เป็นภาระ คู่สมและก็เป็นประโยชน์ในการฟื้นฟู ทั้งสามส่วนทำให้เกิด
การฟื้นฟูได้ง่ายขึ้น ขอบพระคุณครับท่านประธานฯ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณพานิชย์

นายพานิชย์ เจริญเผ่า : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
พานิชย์ เจริญเผ่า สมาชิกวุฒิสภา ร่างพระราชบัญญัติล้มละลายก็คงสอดคล้องกับร่าง
พระราชบัญญัติศาลล้มละลาย ซึ่งในประเด็นที่ท่านสมาชิกฯทั้งหลายได้พูดไปก็เป็นประเด็น
ที่สำคัญ และในหลักการของรัฐบาลที่ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้ใช้งานแรงงานในมาตรา ๓๒
แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๑๓๐ ใน (๖) นั้น กระผมคิดว่าอันนี้ก็คงจะสอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานและกฎหมายแพ่งฯ มาตรา ๒๕๗ ในเรื่องของการจ้าง
แรงงานเป็นหลักการที่จะทำให้เห็นว่ามี การดูแลคนจากพื้นล่างได้มากขึ้น-----

แต่อย่างไรก็ตามครับท่านประธานฯ ในสิ่งที่จะเห็นว่า ได้เป็นประโยชน์นั้นก็จะมีส่วนที่ ^{๖/๕}จะทำให้ผู้ใช้แรงงานนั้น ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ตามที่กำหนดในหลักการนั้น กระผมอยากจะชี้ให้เห็นในมาตรา ๑๖ แกะไขในมาตรา ๑๑ ซึ่งในร่างมาตราดังกล่าวนั้น ได้กำหนดไว้ว่า ผู้เป็นโจทก์ต้องวางเงินจำนวน ๕,๐๐๐ บาท ในขณะที่ฟ้องศาลล้มละลาย ในใจจูกันนี้ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ก็ไปฟ้องที่ศาลแรงงานกลาง และไม่ต้องวางเงินประกัน ไม่ต้องมีคำทนาย สามารถจะยื่นฟ้องด้วยตนเองได้ แต่ใน พ.ร.บ. ดังกล่าวนี้อีกกำหนดไว้ ในกรณีที่บริษัทที่มีลูกจ้างจำนวนมากนั้นก็อาจจะฝากเรียนถามท่านรัฐมนตรีผ่านท่านประธานฯ ว่า กรณีดังกล่าวนี้ ลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คนเป็น ๑,๐๐๐ คนนั้น จะต้องวางเงินคนละ ๕,๐๐๐ บาท ทุกคนนั้น กระผมคิดว่า เขาคงไม่มีเงินที่จะไปวาง และที่จะไปบังคับให้สามารถที่จะเอาเงินดังกล่าวนี้ได้ เพราะฉะนั้นในประเด็นนี้กระผมคิดว่า คงเป็นประเด็นที่สำคัญ

ประเด็นต่อไปก็คือ ส่วนใหญ่บริษัททั้งหลายที่เข้ามาตั้งโรงงานในประเทศไทยนั้น ก็เป็นบริษัทต่างชาติที่มีปัญหา เพราะฉะนั้นในการที่จะทำจะบังคับในสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น ก็อาจจะเรียนถามว่า ในประเด็นดังกล่าวนี้เราสามารถที่จะบังคับให้ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้อย่างไร เพราะฉะนั้นในประเด็นดังกล่าวนี้ กระผมคิดว่า คงเป็นประเด็นสำคัญ เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ต้องการจะคุ้มครองบุคคลที่สุจริต และเป็นบุคคลพื้นฐานพื้นล่างจริง ๆ แต่ในการที่จะดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายนั้น กระผมคิดว่า ตรงนี้จะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ เพราะฉะนั้นก็อยากจะฝากเรียนถามท่านรัฐมนตรีผ่านท่านประธานฯ บุคคลที่ว่า ในกรณีนี้จะทำอย่างไร ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธานฯ ที่เคารพครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในนามของรัฐบาล ขอกราบขอบพระคุณท่านสมาชิกฯ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และได้มีคำถามมาถามซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพิจารณาขึ้นกรรมาธิการต่อไป กระผมขออนุญาตเรียนในเรื่องที่มีการอภิปรายกันมากก็คือ การเพิ่มทุนทรัพย์ในการ

ห้องคดีล้มละลายนั้น ซึ่งในเรื่องนี้จะต้องมีการพิจารณากันด้วยความรอบคอบว่า จะกำหนดจำนวนไว้เท่าใด ในส่วนที่ทางคณะได้เสนอนั้น ครรกำหนดจำนวน ๕ แสนบาท สำหรับบุคคลธรรมดา และกำหนดจำนวน ๑ ล้านบาท สำหรับนิติบุคคล นั้น ได้มีการพิจารณาจากอัตราค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสถิติคดีล้มละลายของ กรมบังคับคดีมาประกอบในการพิจารณา ซึ่งอย่างไรก็ตาม ถ้าจะกำหนดจำนวนสูงมากเกินไป บางครั้งก็อาจจะเป็นผลกระทบต่อผู้ที่จะไปอาศัยกู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ในเวลาที่จะนำมาใช้จ่ายในการลงทุน แต่ถ้าจะกำหนดน้อยไปก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้บุคคลที่เป็นหนี้ถูกฟ้องล้มละลายได้มากขึ้น ในการกำหนดจำนวน ๕ แสนบาท และ ๑ ล้านบาท นั้น คณะคาดคะเนว่าในชั้นกรรมาธิการถ้าจะมีการพิจารณากันโดยรอบคอบ อีกครั้งหนึ่งก็น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะมีเหตุผลหลาย ๆ เหตุผลที่จะมาชี้แจง ในการพิจารณาขยับจำนวนเงินนี้ขึ้น ว่าขึ้นมากน้อยอย่างไร หรือจะลดลงหรือไม่ ประการใด จากตัวเลขที่ทางคณะได้ตรวจสอบดูปรากฏว่า ถ้าไม่เปลี่ยนจำนวนเงิน จากเดิม ๕๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕ แสนบาทนั้น บุคคลที่จะถูกฟ้องมากที่สุดคือข้าราชการ ชันผู้น้อยทั้งหลาย โดยเฉพาะข้าราชการครู ขอบประทานโทษาจำเป็นจะต้องระบุนให้ชัดเจน เพราะปรากฏว่า ตัวเลขที่ไปเป็นหนี้จากการเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ ตัวเลขจากการไปเช่า ซื้อผ่อนส่งรถกระบะปีกอัพจำนวนสูงมากคือที่เป็นหนี้อยู่เกินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ต่ำกว่า ๕ แสนบาท ถ้าเราขยับไป ๕ แสนบาทแล้ว ครูทั้งหลายเกือบทั้งประเทศจะ พ้นจากการถูกฟ้องล้มละลายได้เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์มากทีเดียวครับ ในส่วนนั้น คณะจึงได้กำหนดจำนวนดังกล่าว ประกอบกับสถิติคดีที่มีการฟ้องที่กรมบังคับคดี ซึ่งอย่างไรก็ตามดังที่กล่าวเรียนแล้วว่า จะพิจารณากันโดยรอบคอบอีกครั้งหนึ่งได้ เช่นเดียวกัน

ประการที่ ๒ ในส่วนผลเสียของการตกเป็นบุคคลล้มละลายนั้น กระผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง ขอประทานโทษที่เอนาม ท่านปกติก็ดี ท่านพรกัด้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวที่ลงโทษบุคคลล้มละลายนั้น ไม่ได้แก้ในฉบับนี้เลยนะครับ ไม่ได้มีการแก้ไขในฉบับนี้ แต่เป็นบทบัญญัติที่มีมาแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ครับ การแก้ไขครั้งนี้กระผมได้เรียนแล้วว่า ได้มีการแก้ไขเพียง ๕ ประเด็น ไม่ได้มีการไปกระทบถึงโทษหรือว่าบทบัญญัติที่กำหนดจำกัดสิทธิของบุคคลล้มละลายแต่ประการใด เป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมายล้มละลายเดิม การแก้ไขนี้ไม่ได้เรียนแล้วว่า แก้ไขหน้าที่การล้มละลายได้ยากขึ้น เพราะนอกจากจะพิจารณาจากจำนวนทุนทรัพย์ที่มีอยู่แล้ว ศาลยังจะต้องพิจารณาถึงเหตุผลของการตกเป็นบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือไม่ประกอบกัน จึงจะมีคำวินิจฉัยสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

อีกประการหนึ่งครับ ในส่วนที่การขอฟื้นฟูกิจการนั้น กระผมคิดว่า จะเป็นการแก้ไขในช่วงก่อนที่กระผมจะเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งมีผลประกาศใช้ในเดือน เมษายน ๒๕๕๑ ซึ่งในบทบัญญัติที่มีการแก้ไขฉบับนี้ ได้มีการเพิ่มมาตรการในการที่จะให้บุคคลภายนอกเข้ามาช่วยกิจการสำหรับถูก ๆ ที่น่าจะไปไม่รอด โดยมีการแก้ไข มาตรา ๕๔ (๒) เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนเกี่ยวกับเรื่องการวางเงินค่าใช้จ่ายศาล เพื่อประโยชน์ต่อผู้ใช้แรงงานนั้น กระผมคิดว่า กรณีสถานการณ์ประกอบการใดก็ตาม ถ้าถูกฟ้องล้มละลายแล้วในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ใช้แรงงานจะไปขอยื่นขอช่วยเหลือทรัพย์ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรมากมายนัก และกรณีเดิมการฟ้องล้มละลายนั้น ได้มีการกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายในการประกันศาลเพียง ๑,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากปัจจุบันที่ค่าใช้จ่ายในการวางประกันศาลนั้นจำเป็นต้องใช้จ่ายในเรื่อง การประกาศหนังสือพิมพ์บ้าง การส่งหมายบ้าง จึงได้ขยับจาก ๑,๐๐๐ บาท มาเป็น ๕,๐๐๐ บาท ซึ่งกระผมคิดว่า ถ้าเป็นปัญหาสำหรับผู้ใช้งานแรงงาน กระผมคิดว่า ผู้ใช้แรงงานคงไม่ไปฟ้องล้มละลายจริงหรอกครับ คงเป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการฟ้องล้มละลายผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ค่าจ้างแรงงาน ก็ค่อยไปยื่นขอช่วยเหลือทรัพย์ซึ่งน่าจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรมากมายนัก กระผมคิดว่า ตรงนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้แรงงานครับ ซึ่งอย่างไรก็ตาม ได้มีข้อสังเกตหลายประการ

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

สุภาพรณ ๒๒/๒

ซึ่งกระผมคิดว่า จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพิจารณาขึ้นกรรมาธิการ กระผม
ขอรับไว้แล้วนำไปร่วมพิจารณากับท่านสมาชิกวุฒิสภาในชั้นกรรมาธิการครับ
ขอกราบขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิก ครับ เราได้ใช้เวลาอภิปราย
กันมาพอสมควร ผมจะขอหารือว่า จะสมควรปิดอภิปรายหรือยังครับ มีท่านผู้ใด
เห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ ถือว่าเป็นอันปิดอภิปรายนะครับ
ต่อไปผมจะมติที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้หรือไม่ครับ เชิญลงคะแนนได้ครับ

(มีสมาชิก เห็นด้วย ๑๑๐ คะแนน ไม่เห็นด้วย ๒ คะแนน)

ประธานวุฒิสภา : เห็นชอบด้วยเสียงข้างมากนะครับ เป็นอันว่า
ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการนะครับ กรรมาธิการครับ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :

ขอเสนอกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๒๑ ท่านครับ

ประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ เชิญครับ

นายสุชน ชาลีเครือ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
สุชน ชาลีเครือ สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตกราบเรียนผ่านไประหว่าง ๖ พ.ค. รัฐมนตรีว่า
ขอเพิ่มเป็น ๒๘ คน ได้ไหมครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านรัฐมนตรี

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ไม่ขัดข้อง
ครับผม ขอเสนอ ๒๘ คนครับ

ประธานวุฒิสภา : ก็เป็นไปตามนั้นแหละ ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็น
อย่างอื่นหรือครับ เชิญทางรัฐบาลเสนอครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :
ทำมื่อประธานวุฒิสภาครับ กระผม สุทัศน์ เงินหมื่น ขอเสนอสัดส่วนของรัฐบาล จำนวน
๕ ท่านครับ

๑. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๒. นายสุประดิษฐ หุตะสิงห์
๓. นายเพ็ง เพ็งนิต
๔. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ
๕. นายอัมพร จารุจินดา

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณสุชนเสนอชื่อท่านสมาชิก

นายสุชน ชาลีเครือ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
สุชน ชาลีเครือ สมาชิกวุฒิสภาขอเสนอสัดส่วนกรรมการในชั้นของวุฒิสภาดังมีรายชื่อ
ต่อไปนี้ครับ

๑. นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร
๒. นายเกษม สรศักดิ์เกษม
๓. พลเรือเอก เกาเหล่หลัก เจริญรุรักษ์
๔. นายจิรายุทธ์ วสุรัตน์
๕. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์
๖. นายนิพนธ์ วิสัษฐยุทธศาสตร์

LIRT

๑. คุณหญิงนิรมล สุริยสัตย์
๒. นายปภิต พัฒนากุล
๓. นายพชร ยุติธรรมดำรง
๔. นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา
๕. นายไพศาล กุศลชัย
๖. นายไพสิฐ พิพัฒน์กุล
๗. นายมนัส สุขสมาน
๘. นายวัลลภ ตังคณานุก์
๙. นายวิชัย โสสุวรรณจินดา
๑๐. นายวิโรจน์ ภูตระกูล
๑๑. นายวีรพงษ์ รามางกูร
๑๒. นายวีระชัย สุตรสุวรรณ
๑๓. นายสวัสดิ์ หอรุ่งเรือง
๑๔. นางสาวสุกนธ์ กาญจนาลัย
๑๕. นายธีรพงษ์ จรูญศรี
๑๖. นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์
๑๗. นายลัก กอแสงเรือง

ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิก ขกมือขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ผู้รับรองถูกต้องและได้รับ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น

ไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ กำหนดการแปรญัตติครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ตามข้อบังคับ

ครับผม

๕๓

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

ละโม ๒๓๓/๓

ประธานวุฒิสภา : กำหนดการแปรญัตติตามข้อบังคับ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็เป็นตามนั้นนะครับ สำหรับรายงานของคณะกรรมการนั้น ที่ประชุมจะเห็นสมควรขอให้คณะกรรมการนำไปประกอบการพิจารณาหรือไม่ จะมีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีนะครับ ก็ให้คณะกรรมการชุดนี้รับรายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการไปประกอบการพิจารณาในการแปรญัตติครับ

ต่อไป ๖.๒ ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน
ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๐๘/กษว

สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา
เลขที่ 517523
วันที่ 15 ธค 42
เวลา 16.06 น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองนิน กท ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างถึง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๒๔๔๑๑๓๓

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

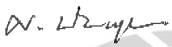
สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.
ที่สภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๑๕ มกราคม ๒๕๕๒

(นางศิริลักษณ์ บันบัวรุ่งกิจ)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ

เหตุผล

โดยที่ เป็นการสมควรให้มีกฎหมายที่จะ เป็น เครื่องมือของรัฐ เมื่อมีความจำเป็น ต้องเปลี่ยนแปลงสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐ ตามที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นให้ เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่ยังคงมีสถานะ เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยมีการเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุนของบริษัทที่รัฐ ถือหุ้นทั้งหมด และยังคงให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดิมรวมทั้งให้พนักงานมีฐานะ เป็นเช่นเดียวกับ ที่เคยเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้ เกิดความคล่องตัวในการดำเนินกิจการ และเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นองค์กรธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบให้กระทำ ได้โดยสะดวก โดยการกระจายหุ้นที่รัฐถือไว้ให้แก่ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ลงทุนและการบริหารจัดการในกิจการที่รัฐวิสาหกิจเดิมดำเนินการอยู่ได้ต่อไปในอนาคต เมื่อได้มีการเตรียมการในรายละเอียดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเรียบร้อยแล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี

เป็นผู้เสนอ)

.....

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน การจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน การจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่เป็นองค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

"บริษัท" หมายความว่า บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

"พนักงาน" หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ และบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกันกับตำแหน่งดังกล่าวด้วย

มาตรา ๕ ในกรณีที่รัฐบาลนโยบายที่จะนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดของรัฐวิสาหกิจใดมาเปลี่ยนแปลงเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทให้กระทำได้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย
นายก รัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบห้าคน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ ให้ปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้แทนกระทรวงการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสมัยหน้าที่ไปพลางก่อนนั้นจะได้นำไปแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๘ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ ให้แต่งตั้งโดย
ระบอบบุคคล

มาตรา ๙ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามมาตรา ๖ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) ได้รับหรือเคยได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่
เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิก
สภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง
หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๔) เป็นหรือภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันได้รับแต่งตั้งเคยเป็นกรรมการ
หรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน
ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจที่จะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้น
ภายในระยะเวลาสามปีหลังจากการพ้นจากตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วจะเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการ
จัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสีย
เกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจที่เปลี่ยนทุนเป็นหุ้น หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือ
ผู้มีอำนาจในการจัดการในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของ
บริษัทนั้นไม่ได้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ
คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่น เป็นการรวมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับ
แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการและ
แนวทางให้ดำเนินการนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดของรัฐวิสาหกิจมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้น
ในรูปแบบของบริษัท

(๒) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนทุน
เป็นหุ้นและการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทตามที่คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทเสนอ
ความมาตรา ๒๑

(๓) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดรัฐมนตรีที่จะกำกับ
ดูแลในด้านนโยบายของบริษัทที่จะจดทะเบียนจัดตั้งตาม (๒)

(๔) เสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖

(๕) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจต้องมีกรรมการ
มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจเป็นประธานในที่ประชุม
ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุม
เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

LIRT

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องซึ่งกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจมีอำนาจเชิญผู้แทนจากหน่วยงานหรือบุคคลใด ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นได้

มาตรา ๑๕ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้เปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจใดเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทแล้ว ให้มีคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัท ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงหรือทบวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงนั้นเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย จัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่จะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมทะเบียนการค้า ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจที่จะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งจะแต่งตั้งตามความเหมาะสมของการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นหุ้นเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ประธานกรรมการและกรรมการโดยตำแหน่งตามวรรคหนึ่งพิจารณาแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะต้องแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านการเงินและการบัญชี และในกิจการหรือการค้า/เนินการของรัฐวิสาหกิจที่จะเปลี่ยนทุน เป็นหุ้นอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเลขานุการตามที่เห็นสมควร

ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่งหมายความว่า ผู้ว่าการผู้อำนวยการ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๕ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ดาบ
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) คณะกรรมการมีมติให้ออก
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๕ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๑๐

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทมีหน้าที่เสนอแนะรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นโดยการ เปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจ เป็นหุ้นของบริษัทนั้นตามหลักการและแนวทางที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติตามมาตรา ๑๒ (๑) ทั้งนี้ โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ส่วนที่จะโอนให้แก่บริษัทที่จะจัดตั้งขึ้น และส่วนที่จะให้ตกเป็นของกระทรวงการคลัง
- (๒) กำหนดพนักงานที่จะให้เป็นลูกจ้างของบริษัท
- (๓) กำหนดทุนเรือนหุ้นหรือทุนจดทะเบียนสำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท จำนวนหุ้น และมูลค่าของหุ้นแต่ละหุ้น ตลอดจนรายการต่าง ๆ ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น
- (๔) กำหนดชื่อของบริษัท
- (๕) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานบริษัท รายชื่อกรรมการบริษัท และผู้สคบบัญชีในวาระ แรก
- (๖) จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท
- (๗) จัดทำร่างกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖
- (๘) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดเงื่อนไขเวลาอุป เลิกรัฐวิสาหกิจ ในการให้มีการโอนกิจการของรัฐวิสาหกิจไปทั้งหมด
- (๙) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจมอบหมาย

รัฐวิสาหกิจหนึ่งจะ เปลี่ยนทุนเป็นหุ้นและจัดตั้ง เป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทก็ได้ และในการนี้จะมีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของหลายบริษัทนั้น จะกระทำในคราวเดียวกันหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนก็ได้

คณะอนุกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๒๐ ให้นำมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่การประชุม และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทและคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๘ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทตามมาตรา ๑๘ ต่อคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจเพื่อพิจารณา

คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจอาจแก้ไขเพิ่มเติมข้อเสนอของ คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทได้ตามที่เห็นสมควร แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นหุ้นและจัดตั้งบริษัทต่อไป

มาตรา ๒๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจใดเป็นหุ้น และจัดตั้งบริษัทแล้ว ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี จัดทะเบียนบริษัทนั้นตามรายละเอียดที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

การจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมใด ๆ อันเกี่ยวกับการนั้น

ให้หุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนตามวรรคหนึ่งเป็นหุ้นที่มีการชำระค่าหุ้นเต็มมูลค่าแล้ว และให้กระทรวงการคลังถือหุ้นดังกล่าวไว้ทั้งหมด

การจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมิให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพและการจัดตั้งบริษัท มาใช้บังคับ

เมื่อมีการจดทะเบียนบริษัทตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้การดำเนินกิจการของบริษัท เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ และให้รายการต่าง ๆ เกี่ยวกับบริษัทที่ได้จดทะเบียนไว้มีผลบังคับใช้ได้ต่อไป จนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๓ ในระหว่างที่กระทรวงการคลังยังมิได้โอนหุ้นที่ถืออยู่ให้แก่บุคคลอื่น มิให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ในส่วนที่ว่าด้วยจำนวนผู้ถือหุ้นและจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะพึงถือไว้ได้มาใช้บังคับ และให้ถือว่าความเห็นของกระทรวงการคลังอันเกี่ยวกับการจัดการบริษัทนั้นที่แจ้งไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนบริษัทมหาชนเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น

ให้ประกาศความเห็นของกระทรวงการคลังตามวรรคหนึ่งในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ในวันที่จดทะเบียนบริษัทตามมาตรา ๒๒ ให้บรรดากิจการ สิทธิหนี้ ความรับผิด และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโอนไปเป็นของบริษัท หรือเป็นของกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

ในกรณีนี้ที่โอนไป เป็นของบริษัทตามวรรคหนึ่ง เป็นหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันอยู่แล้ว ให้กระทรวงการคลังค้ำประกันหนี้นั้นต่อไป โดยอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันก็ได้ เว้นแต่จะมีการตกลงกับ เจ้าหนี้ให้ลดหรือปลดเปลื้องภาระการค้ำประกันของกระทรวงการคลังนั้น

สิทธิตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่รัฐวิสาหกิจมีอยู่ในวันจดทะเบียนบริษัทนั้นด้วย

ส่วนสิทธิในการใช้ที่ราชพัสดุหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่รัฐวิสาหกิจเคยมีอยู่ตามกฎหมายที่ราชพัสดุหรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอันสิ้นสุดลงในวันจดทะเบียนบริษัท และให้กระทรวงการคลังดำเนินการจัดให้เช่าแทน

มาตรา ๒๕ ในวันจดทะเบียนบริษัทตามมาตรา ๒๒ ให้บรรดาพนักงานตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติเป็นลูกจ้างของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทนั้น

ให้พนักงานตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิม กับให้ถือว่าเวลาการทำงานของพนักงานดังกล่าวในรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นเวลาการทำงานในบริษัท โดยไม่ถือว่าการเปลี่ยนสภาพจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นบริษัทนั้นเป็นการเลิกจ้าง

ให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานของรัฐวิสาหกิจเดิมที่เปลี่ยนสภาพเป็นบริษัทยังคงอยู่ต่อไป โดยให้บริษัทมีฐานะเป็นนายจ้างร่วมกับรัฐวิสาหกิจเดิมหรือแทนรัฐวิสาหกิจเดิม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ถูกหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัทมีบทบัญญัติให้อำนาจรัฐวิสาหกิจดำเนินการใด ๆ ต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือสิทธิของบุคคล หรือมีบทบัญญัติให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้นได้ร่ายกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการใด หรือได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใด หรือมีบทบัญญัติให้สิทธิพิเศษแก่รัฐวิสาหกิจนั้น เป็นการพิเศษเฉพาะ หรือมีบทบัญญัติคุ้มครองกิจการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นมีผลใช้บังคับต่อไปโดยบริษัทมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายดังกล่าว แต่อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ที่ว่ามันอาจจำกัดหรือคงไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและอาจกำหนดในกฎกระทรวงให้อำนาจนั้นเป็นของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าวก็ได้

ในกรณีความวรรคหนึ่งให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงให้บริษัทที่มีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ การควบคุมให้การใช้อำนาจตามกฎหมายเป็นไปโดยถูกต้อง และการรักษาประโยชน์ของรัฐประกอบด้วย โดยจะกำหนดเงื่อนไขเวลาหรือเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติหรือให้กรณีใดจะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าวก่อนก็ได้ และคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจต้องทบทวนแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจประเภทนั้น อยู่เสมอ

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงหุ้นของบริษัทได้ทำสัญญาที่มีข้อกำหนดให้บุคคลผู้เป็นคู่สัญญาได้มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการดำเนินการใด ให้ถือว่าคู่สัญญาดังกล่าว มีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการนั้นแต่ผู้เดียว จนกว่าสัญญาจะสิ้นสุดลง เว้นแต่คู่สัญญานั้นจะเป็นยอมสละสิทธิดังกล่าว

อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม เป็นอันสิ้นสุดลง เมื่อมีการตรวจหมายว่าด้วยการดำเนินการที่บริษัทตามวรรคหนึ่งหรือคู่สัญญาตามวรรคสามดำเนินการอยู่ โดยกิจการของบริษัทหรือของคู่สัญญาดังกล่าว แล้วแต่กรณี ตั้งอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นตามหลักการแห่งความเท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ และในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้กิจการนั้นต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทาน หรือต้องดำเนินการใด ๆ ถ้าบริษัทหรือคู่สัญญาดังกล่าวมีอาชงก็ให้อนุญาตหรือให้สัมปทาน หรือให้ดำเนินการดังกล่าวได้ สำหรับกรณีของคู่สัญญาให้มีสิทธิดังกล่าวได้ ทำระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมสละสิทธิดังกล่าว หรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้สิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงโดยชัดแจ้งค่าเสียหายให้ตามความเป็นธรรม

อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามวรรคหนึ่งให้สิ้นสุดลง เมื่อบริษัทนั้นหมดสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มิตคณะรัฐมนตรียุบเลิกรัฐวิสาหกิจใด ให้ถือว่ากฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นอันยกเลิกตามเงื่อนไขเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นเพื่อการนั้น

ในกรณีที่บริษัทใดมีอำนาจ ได้รับยกเว้น มีสิทธิพิเศษ หรือได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๖ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่ถูกยกเลิกคงใช้บังคับต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖

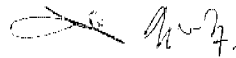
มาตรา ๒๘ เมื่อได้มีการตรากฎกระทรวงตามมาตรา ๒๖ และพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๗ ให้รัฐบาลรายงานสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบโดยมิชักช้า

LIRT

มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....
.....
ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ตูลยสุข)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

รัฐวิสาหกิจ/14

ประธานวุฒิสภา : ก่อนที่จะพิจารณาเรื่องนี้ ขอเชิญท่านวีรพงษ์รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการ

นายวีรพงษ์ รามางกูร (รองประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวีรพงษ์ รามางกูร สมาชิกวุฒิสภา โดยที่วุฒิสภาได้ตั้งคณะศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. โดยที่รัฐบาลได้เห็นสมควรที่จะให้มีการออกกฎหมายซึ่งมีความจำเป็นที่จะเป็นเครื่องมือในการที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยการเปลี่ยนรูปจากแบบเดิมประเภทเป็นองค์การของรัฐ ให้สามารถจัดตั้งเป็นรูปบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน แต่ยังมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่งได้ -----

- ๒๔/๑

คณะทำงานได้พิจารณาหลักการและสาระสำคัญแห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบ แล้วมีความเห็นพ้องสรุปได้ ๒ - ๓ ประการดังนี้

ประการแรก คณะทำงานศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะให้เอกชนเข้ามามีส่วนในการรับภาระในการลงทุน และเพื่อความคล่องตัว และสามารถที่จะระดมทุนจากทั้งในและต่างประเทศได้ แต่ว่าในแง่หลักการและจุดประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้คณะกรรมการศึกษามีความเห็นว่า ยังขาดรายละเอียดและความชัดเจนที่เกื้อหนุน โดยเริ่มจากวัตถุประสงค์ของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งได้ทั้งหลักการและจุดมุ่งหมายของการมีรัฐวิสาหกิจไว้หลายประการ แต่กลับมุ่งไปในด้านที่จะหารายได้เป็นหลัก ดังจะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีเป้าหมายสำคัญในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อจะนำรายได้จากการแปรรูปนี้ส่งมาเป็นรายได้แผ่นดินส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ขาดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน และจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พุทธศักราช ๒๕๔๑ โดยที่หลักการและวัตถุประสงค์ที่เปลี่ยนไปเพื่อที่จะหารายได้เป็นหลัก จึงเป็นเหตุให้แนวความคิดในเรื่องรัฐวิสาหกิจเปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก ซึ่งอันนี้เป็นประเด็นสำคัญที่น่าจะต้องได้รับการพิจารณาด้วย

ประการที่ ๒ คณะทำงานศึกษาในเรื่องนี้มีความกังวลในเรื่องหลัก ๆ อีก ๒ เรื่อง เรื่องแรกก็คือ วัตถุประสงค์ของรัฐวิสาหกิจนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่องเฉพาะอุตสาหกรรมอยู่หลายอย่าง และรัฐวิสาหกิจหลายแห่งมีความสำคัญเพื่อผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของประชาชน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา การสื่อสารต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าหากว่ารัฐบาลได้ละเลยวัตถุประสงค์เหล่านี้ และมุ่งในเรื่องที่จะหารายได้มาเป็นรายได้แผ่นดินเข้าเป็นรายได้ของแผ่นดิน และการนำเงินกู้ขาดใช้กองทุนเพื่อคืนเงินต้นและเงินกู้เช่นว่านั้น อาจจะละเลยวัตถุประสงค์ดังกล่าว อีกประการหนึ่งที่สำคัญอย่างมาก วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจในประเทศของเรานั้นได้ถือว่า รัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานของรัฐอย่างหนึ่ง ด้วยเหตุนี้รัฐจึงได้โอนอำนาจ

ซึ่งกินของรัฐ หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ เช่น กรม กระทรวง ให้ไปเป็นอำนาจ
ของรัฐวิสาหกิจที่จะใช้อำนาจรัฐแทนหน่วยงานของรัฐในรูปของกรมหรือกระทรวง
นอกจากการที่รัฐวิสาหกิจบางแห่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐแทนรัฐบาล
แทนหน่วยงานของรัฐบาลแล้ว รัฐวิสาหกิจหลายแห่งได้รับมอบหมายให้จัดการ
ทรัพยากรของชาติเป็นเจ้าของสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ~~เช่น~~ เป็นต้นว่า การไฟฟ้าผลิตฯ
ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการเรื่องน้ำ เป็นเจ้าของเขื่อน ซึ่งมีการใช้ร่วมกันระหว่าง
การไฟฟ้าผลิตฯ และชาวไร่ ชาวนา เป็นเจ้าของเหมืองลิกไนต์ เช่นเดียวกับองค์การ
โทรศัพท์ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐแทนหน่วยงานของรัฐ เช่น กรม
หรือกระทรวง เป็นผู้ให้สัมปทาน เป็นผู้กำกับดูแล เป็นผู้ออกระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ
เพื่อที่จะควบคุมกิจการต่าง ๆ เหล่านั้นไปได้ -----

เพราะฉะนั้นรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน คณะที่ศึกษามีความเห็น ว่า ถ้าเป็นรัฐวิสาหกิจธรรมดาที่ทำการผลิตสินค้าหรือบริการแต่เพียงอย่างเดียวได้มีสิทธิประโยชน์ หรือมิได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐแทนรัฐบาลแล้ว อันนั้นก็คงจะไม่มีปัญหาอะไรในการที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรของรัฐอันนี้ให้อยู่ในรูปของบริษัทและที่ขายหุ้นให้กับเอกชนทั้งในและต่างประเทศ แต่ถ้าหากว่าเป็นรัฐวิสาหกิจที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐแทนรัฐบาล เป็นผู้ที่มีอำนาจได้รับมอบหมายให้จัดสรรทรัพยากรสำคัญของชาติ เป็นเจ้าของสัมปทานหรือว่าเป็นเจ้าของสิ่งที่มีอยู่อย่างจำกัดอันเป็นของรัฐ ถ้าหากที่มีการออกกฎหมายไปในลักษณะนี้ คือเปิดกว้างให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และถ้าหากในช่วงที่จะขายออกไปนั้นอำนาจเช่นว่านั้น รัฐมนตรีอาจจะสงวนไว้ใช้แทนรัฐวิสาหกิจ ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้นก็ตาม คณะที่ศึกษามีความเห็น ว่า ก็เป็นการให้อำนาจรัฐมนตรีมากเกินไปถ้าหากให้มีการบิดเบือนการใช้อำนาจเช่นว่านั้น ภาคบริษัทเอกชนใดที่สามารถเข้าไปถือหุ้นบางส่วนในรัฐวิสาหกิจที่ได้แปรรูปจากองค์กรของรัฐไปอยู่ในรูปของบริษัทมหาชนหรือบริษัทจำกัดในรูปของทุนเรือนหุ้นก็จะสามารถมีอำนาจเหนือบริษัทคู่แข่งอื่น ๆ สามารถที่จะใช้อำนาจมีสิทธิมีเสียงในองค์กรที่เป็นผู้ใช้อำนาจของรัฐ หรือว่าเจ้าของทรัพยากรที่สำคัญของชาติเขาเปรียบบริษัทคู่แข่งอื่นได้ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ขอยกตัวอย่าง เช่น องค์การโทรศัพท์ ถ้าหากว่าจะมีการแปรรูปธุรกิจโทรศัพท์ก็ไม่ว่าที่จะเปลี่ยนองค์กร โทรศัพท์ให้เป็นบริษัท เพราะว่า องค์การโทรศัพท์นั้นได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจของรัฐในการที่จะกำกับดูแลควบคุมให้สัมปทานผู้ให้บริการอื่น ๆ แต่ควรจะจัดตั้งบริษัทมาบริหารธุรกิจที่องค์การโทรศัพท์มีอยู่แต่เดิมเฉพาะธุรกิจไปอยู่ในรูปของบริษัทและยกองค์การ โทรศัพท์ขึ้นเป็นองค์การที่รับผิดชอบในเรื่องกำกับดูแลให้สัมปทานให้อำนาจรัฐแทนรัฐบาล หรืออย่างในกรณีของบีเคที (EGAT) หรือการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐดูแลจัดสรรบริหารน้ำนั้นผู้ที่เป็นเจ้าของระบบสายไฟฟ้าแต่ละตัวซึ่งระบบสายไฟฟ้าควรจะมิระบบเดียว หรือว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจในการเวนคืนที่ดินเข้าไปในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ เพราะฉะนั้นการจัดรูปธุรกิจไฟฟ้าควรจะจัดเสียก่อนว่า จะให้องค์กรใดเป็นองค์กรที่จะดูแลกำกับควบคุมเป็นเจ้าของทรัพยากรสำคัญ ๆ เช่นว่านี้ ส่วนโรงไฟฟ้า

แต่ละโรงนั้นอาจจะจัดตั้งเป็นบริษัทเป็นเจ้าของโรงไฟฟ้าหรือบริษัทที่จะผลิตไฟฟ้าป้อนให้กับองค์กรนี้ แต่ถ้าหากผู้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้รัฐบาลอาจจะจัดหรือไม่จัดก็ได้ ซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปได้มากกว่า เมื่อเวลาล่วงเลยไปแล้วการให้อำนาจรัฐบาลในลักษณะเหมือนกับ แบล็งก์เช็ก (Blank check) หรือผู้ให้อำนาจกว้างขวางเช่นนี้แล้วรัฐบาลอาจจะไม่จัดในรูปแบบที่ควรจะเป็นไปได้ได้-----

ประการสุดท้าย เพราะฉะนั้นคณะกรรมาธิการเห็นว่า ถ้าหากผู้ จะจัดกิจกรรมจะมีแผนแม่บท และถ้าหากผู้ จะแปรรูปในลักษณะที่เปลี่ยนจากองค์กรไปเป็นบริษัทที่มีทุนเรือนหุ้นก็ควร จะได้มีการจัดตั้งองค์กรที่จะดูแลควบคุมเป็นเจ้าของทรัพย์สินต่าง ๆ เหล่านั้นเสียก่อนแล้ว เสนอมาพร้อมกัน หรือผู้ถ้าหากผู้ จะออกก่อนไปก่อน ถ้าหากผู้ จะมีการขายหุ้นกับ เอกชนจะทำให้ได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดตั้งองค์กรที่เข้าไปดูแลกำกับเป็นเจ้าของอำนาจของรัฐเป็น เจ้าของทรัพย์สินของชาติให้เรียบร้อยเสียก่อนจึงจะดำเนินการขายให้เอกชนได้

ประการสุดท้ายคณะกรรมาธิการที่ศึกษาเห็นว่า ระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม ในการที่จะขายหุ้นหรือขายรัฐวิสาหกิจให้กับเอกชน เพราะเหตุว่า เป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจ กำลังตกต่ำราคาทรัพย์สินต่าง ๆ ซึ่งเป็นของชาติ อำนาจรัฐหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เป็น ของชาติ ถ้าขายในช่วงนี้ก็จะคงจะได้ราคาถูก แต่การที่จะออกกฎหมายไว้เพื่อรองรับและขาย ในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจดีกว่านี้ก็ไม่เป็นสิ่งที่เสียหาย ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นประเด็นที่ คณะกรรมาธิการร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีความเห็นโดยสรุปดังที่ได้กราบเรียนมาแล้ว ขอขอบพระคุณ

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านเลขาธิการ

นายพนิต อารยะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) :

“สวรม”

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ซึ่ง คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒

ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ และตั้งกรรมการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อ
สภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้
เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภามือวันที่
๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายที่จะเป็นเครื่องมือของรัฐเมื่อมีความ
จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การ
ของรัฐตามที่กฎหมายจัดตั้งขึ้นให้เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่
ยังคงสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยมีการเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุน
Legislative Institutional Repository of Thailand

ของบริษัทที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด และยังคงให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดิม รวมทั้งให้พนักงานมีฐานะเป็นเช่นเดียวกับที่เคยเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานและเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นองค์กรธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบให้กระทำได้โดยสะดวก โดยการกระจายหุ้นที่รัฐถือไว้ให้แก่ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและการบริหารจัดการในกิจการที่รัฐวิสาหกิจเดิมดำเนินการอยู่ได้ต่อไปในอนาคต เมื่อได้มีการเตรียมการในรายละเอียดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเรียบร้อยแล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้"

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณนรนิติ

นายบรรณิธิ เสธฐบุตร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม นรนิติ เสธฐบุตร สมาชิกวุฒิสภา กระผมมีข้อสังเกตที่อยากเรียนถามผู้ว่าไปคือ ในมาตรา ๑๐ นั้น (๔) วรรคสอง ห้ามเฉพาะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในระยะเวลา ๑ ปีหลังจากการพ้นจากตำแหน่งจะไปเป็นผู้ถือหุ้นหรือไปเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ไม่ได้ และที่กระผมตั้งข้อสังเกตคือ กรรมการในมาตรา ๖ นั้นมีด้วยกันถึง ๒๕ ท่าน เป็นนักการเมืองประมาณ ๑๖ ท่าน เป็นข้าราชการประจำ ๑ ท่าน

แต่ที่นี้เจตนาของสารห้ามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือห้ามกรรมการไปมีส่วนในระยะเวลา ๓ ปีเพื่อไม่ให้ข้อมูลหรือข่าวสาร หรือการทราบอย่างลึกซึ่งเกี่ยวกับกิจการนี้ไปเป็นประโยชน์ในการจะประกอบกิจการต่อไปในระยะเวลา ๓ ปีข้างหน้า โฉมหน้าจึงมีว่า ทำไมห้ามเฉพาะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพียง ๖ คน ไม่ห้ามกรรมการทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยนักการเมืองประมาณ ๑๖ ท่าน และประกอบด้วยข้าราชการประจำอีก ๓ ท่าน ถ้าห้ามน่าจะห้ามด้วยกันหมด แต่ถ้าเห็นว่า ห้ามแล้วไม่เป็นธรรมเพราะว่านักการเมืองอาจจะไม่ยอมมาเป็นกรรมการนี้ ข้าราชการประจำก็อาจจะไม่ยอมมาเป็น แต่ถูกกำหนดให้เป็นโดยกฎหมายตามมาตรา ๖ เพราะฉะนั้นถ้าไม่ห้ามด้วยก็ไม่ได้ห้ามด้วยกันหมด แต่ถ้าห้ามแล้วไปเจาะจงห้ามเฉพาะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพียง ๖ ท่าน กระผมคิดว่า ไม่น่าจะเป็นธรรม ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวัลลภ

นายวัลลภ ดังคณานุรักษ์ : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผมวัลลภ ดังคณานุรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา กระผมขอถือโอกาสนี้กราบเรียนผ่านท่านประธานฯ ไปยังท่านรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องประมาณ ๓ ท่านตามข้อ ซึ่งอยากจะได้คำตอบประกอบการพิจารณาก่อนรับหลักการ กระผมเข้าใจว่า ต้องดูเหตุผลประกอบหลักการร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฉบับนี้ ในช่วงต้นแน่นอนได้เขียนไว้ค่อนข้างชัดเจนว่า การแปรรูปในช่วงขั้นต้นนั้น พนักงานยังมีฐานะเช่นเดิม แต่โอกาสถัดไปเมื่อมีการแปรรูปการขายหุ้นอย่างเต็มรูปแบบเป็นธุรกิจเต็มตัว คำถามที่กระผมอยากจะถาม

ประการที่ ๑ ก็คือว่า พนักงานจะได้รับผลกระทบเพียงใดถ้าหากมีการปลดหรือมีลดพนักงานลง ประเด็นนี้ได้มีการพิจารณารายละเอียดไปในกาลข้างหน้าอย่างไรบ้าง เพราะกระผมเข้าใจว่า เมื่อแปรรูปเต็มตัว เมื่อมีการขายหุ้นเต็มที่ การปรับวิธีการบริหารงานจะกระทบกับพนักงานค่อนข้างมาก การไล่ออก การปลดออกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีการคิดกันประการใด

ประการที่ ๒ กระผมพยายามคิดอย่างประชาชนบ้านว่า เมื่อมีการแปรรูปเป็นบริษัทหรือบริษัทมหาชน แน่แน่นอนต้องมีการขายหุ้น ความโปร่งใสในการตั้งบริษัทกลางในการขายหุ้น ประชาชนมีโอกาสมิ่ส่วนร่วมในการตรวจสอบเช่นไรต่อ

โบรกเกอร์ (Broker) ที่เข้ามาจากการขายหุ้นทั้งหลาย กระผมคิดว่า อันนี้เป็นประเด็นคำถามของประชาชนค่อนข้างมากในเรื่องความโปร่งใสของบริษัทที่จะมาอยู่ในบริษัทกลางในการจัดขายหุ้น

คำถามประการที่ ๓ ถ้ารัฐธรรมนูญในมาตรา ๗๖ ในหมวดที่ว่าด้วยนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐได้พูดไว้ค่อนข้างชัดเจนว่า การที่จะมีการกระทำอะไรที่เกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบตรง ๆ ในเรื่องเชิงนโยบายเศรษฐกิจ สังคม หรืออะไรก็ตามประชาชนควรจะมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ๆ ด้วย ประเด็นคำถามก็คือ ได้มีการวางกรอบการทำประชาพิจารณ์ไว้มากน้อยเพียงใดในการที่จะแปรรูปในแต่ละครั้ง เพราะเข้าใจว่าการแปรรูปนั้นจะกระทบกับประชาชนผู้ให้บริการในรัฐวิสาหกิจเดิมที่อยู่ในรัฐวิสาหกิจให้ประโยชน์ด้านสาธารณะแก่ประชาชน กระผมคิดว่า คำถาม ๓ คำถามเรื่องปลด ลดเลิก พนักงานในอนาคต ความโปร่งใสของบริษัทกลางในการจัดซื้อขายหุ้นก็ถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะพิจารณาการมีส่วนร่วมในการแปรรูปนั้นมีมากน้อยเพียงใด กระผมขออนุญาตถามคำถาม ๓ คำถาม ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณปภิต

นายปภิต พัฒนกุล : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม ปภิต พัฒนกุล สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานฯ ครับ ความคิดเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ กระผมทราบว่า มีมาตั้งนานแล้วหลายยุคหลายสมัยของรัฐบาลชุดต่าง ๆ ทั้งนี้ทั้งนั้นโดยเหตุผลเนื่องจาก มีรัฐวิสาหกิจเป็นจำนวนมากซึ่งช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เลี้ยงตัวเองไม่ได้ ประสบการขาดทุนตลอดมา และเป็นภาระรัฐบาลที่จะเข้าไปดูแลอุดหนุนเป็นต้นทุนตั้งได้เล็กไม่ได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นกระผมได้รับรายงานข้อมูลเรื่องนั้นจากสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเคยมาแถลงต่อคณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินของวุฒิสภา ท่านประธานฯ ด้วยมาเจตนาแต่ก่อนนั้นก็เพื่อถามว่า ทั้งนี้เพื่อที่จะให้เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมจะได้ใช้เทคโนโลยี ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาวิสาหกิจที่ประสบการขาดทุน

แม้รัฐวิสาหกิจที่ไม่ประสบความสำเร็จขาดทุน แต่แข่งขันกับเอกชนไม่ได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในการบริหารราชการเป็นทำนองเสมือนหนึ่งเป็นระบบราชการอยู่ การกระทำการใด ๆ ก็ไม่ทันทั่วถึง มีระเบียบ มีระบอบ มีวินัย มีอะไรบังคับอยู่มากมาย และมีสหภาพแรงงานคอยกำกับดูแลอยู่บ้างในบางเรื่องบางประการ ก็เป็นเหตุให้รัฐวิสาหกิจนั้นไม่สามารถแข่งขันกับเอกชนได้ ถ้าได้ให้เอกชนเข้ามาร่วมบริหาร โดยแปรทุนเป็นเรือนหุ้น และปล่อยให้เอกชนไปก็ได้เทคโนโลยีมาแก้ปัญหารัฐวิสาหกิจของเราให้แข่งขันกับเอกชนได้ นี่เป็นเจตนาแต่เดิม แต่ต่อมาภายหลังคณะผมได้ฟังในสภาแห่งนี้โดยเมื่อรัฐบาลได้แถลงเหตุผลในการออกพระราชกำหนดขออำนาจสภาไปเพื่อกู้เงิน ๓ แสนล้าน ไปฟื้นฟูสถาบันการเงิน ได้แถลงเหตุผลประการหนึ่งว่า การช่วยเหลือหนี้ของกองทุนฟื้นฟูนั้นจะใช้หนี้ได้โดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แล้วเอาไปขายไปชำระหนี้ให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูตามที่ท่านรองประธานคณะกรรมการ ท่านวีรพงษ์ ได้แถลงต่อท่านสมาชิกฯ แล้วเมื่อสักครู่นี้ คณะผมขอเรียนถามไ้^{ให้}รัฐบาลว่า จุดประสงค์ของการเสนอกฎหมายฉบับนี้มาใน^{ให้}เมื่อไร^{ให้}และเวลานี้ยังมีความประสงค์ที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยให้เป็นบริษัทจำกัดทรัพย์สินเป็นทุนเรือนหุ้น เพื่อขาย^{ให้}ให้เอกชนไป^{ให้}ไม่^{ให้}ออก^{ให้}คนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเอาเงินส่วนหนึ่งไปชำระหนี้ให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู และอีกส่วนหนึ่งไปชำระหนี้ให้แก่ไอเอ็มเอฟหรือไม่ คณะผมอยาก^{ให้}ได้รับความยืนยันจากรัฐบาลเพียงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณเกาะหลักครับ

พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกษ์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภา

ที่เคารพ กระผม พลเรือเอก เกาะหลัก สมาชิกวุฒิสภา ปัญหาที่คณะผมจะถามก็คงจะคล้าย ๆ กัน แต่อีกมุมมองหนึ่ง

ประการแรก ที่คณะผมอยากจะเรียนถามไปยังรัฐบาลก็คือว่า ในการที่เห็นเหตุผลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนี้ขึ้นมา เหตุผลบางอย่างเป็นเหตุผลพื้น ๆ ซึ่งฟังดูแล้วก็น่าเลื่อมใสศรัทธา แต่เหตุผลบางอย่างก็แฝงไว้ข้างใน แล้วไปบอกว่าจะต้องทำเช่นนั้นเช่นนี้ ทำให้ไม่ทราบว่าจะเหตุผลที่จะแปรรูปครั้งนี้เป็นไปอย่างไรกันแน่อย่างที่ท่านสมาชิกฯ ได้พูด

เมื่อสักครู่นี้แล้วว่า เหตุผลของท่านเพื่อเอาเงินไปใช้กับอะไรมาให้ชัด ๆ บอกมาเลขว่าจำเ็น
เพื่อจะได้รู้กัน ถ้าเขียนไว้อย่างนี้อ่านดูแล้วก็รู้สึกงำ นำเดือนโสทรทรา และก็ทำให้เข้าใจ
ผิดได้

ประการต่อไปการเสนอกฎหมายของรัฐบาลในลักษณะเช่นนี้ เท่าที่สังเกตดู
หมูนี้อะมาล็คือเสนอกฎหมายลักษณะที่ขอกฎหมาย พอได้กฎหมายแล้วไปทำอะไรที่เป็นเรื่อง
ของฉันท เธอให้กฎหมายฉันทก็แล้วกัน เมื่อเป็นเช่นนี้เหมือนกฎหมายฉันทก็เหมือนกัน ขอให้
แปรทุนเป็นหุ้นเสียก่อน เมื่อเอาทุนเป็นหุ้นไปแล้ว ต่อไปก็เดินหน้าไปเลยเหมือนส่ง
เครื่องบินขึ้นอากาศ พอส่งไปแล้วจะบินไปไหนไม่ทราบ ขอให้ส่งขึ้นอากาศไปได้
ก็แล้วกัน ตรงนี้เป็นอันตรายอย่างยิ่ง และก็ไม่มีใครทราบว่าไปทำอะไรต่อไป ไม่มีสิทธิจะไป
ยับยั้งอะไรอีกแล้ว เหมือนกับกฎหมายหลาย ๆ ฉบับที่เสนอเข้ามา เช่น กฎหมายของกักร
มหาชนขอให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาได้จะให้ใครทำอะไรก็ตามไป โดยมากจะขอมา
ในลักษณะเช่นนี้ กระผมไม่ทราบว่า ตรงนี้เป็นวิธีการของรัฐบาลที่จะหาทางให้รัฐสภานี้
มอบอำนาจไปให้เสียเลย เพื่อจะได้ทำอะไรตามใจชอบหรืออย่างไร ตรงนี้เป็นสิ่งที่กระผม
ไม่ค่อยสบายใจและสังเกตมาหลายพระราชบัญญัติแล้วจะเข้ามาในลักษณะนี้ และเมื่อถึงตรง
นี้ก็บอกขึ้นมาเองเบื้องต้นนี้เอง ใคร ๆ อ่านดูแล้วไม่ได้รู้สึกอะไร ก็บอกว่า ~~ใช่~~ เขาก็
พูดดี เขาก็ปรารภนาคี ทำไมคุณไม่ให้เขาไป แต่หาว่าไม่ ~~ได้~~ ถ้าให้เขาไปแล้วจะไปทำอะไร
ไม่ทราบ จะมีกรอบอย่างไร จะมีกำหนดขอบเขตอย่างไร จะต้องรีพอร์ท (Report) หรือจะ
ต้องชี้แจง จะต้องรายงานกลับมาหรืออย่างไร ก็ศูนย์การควบคุมไม่มีเลย -----

ตรงนี้เองกระผมอยากจะถามรัฐบาลว่า ลักษณะเช่นนี้นิยมทำขึ้นมาในตอนนี้บ่อย ๆ เพื่อ
 ปรารภอะไรกัน อาจจะให้อะไรเกิดขึ้น หรืออีกอย่างจริง ๆ บริหารไม่ได้ เพราะว่า
 ฝ่ายนิติบัญญัติไปคุมอยู่ก็อยากจะปลดแอกบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ หรืออย่างไร ตรงนี้ต้อง
 จัดเจนนะครับ เพราะนี่คือเจตนาที่จะออกกฎหมาย นอกจากสาระของกฎหมายแล้ว
 เจตนาของกฎหมายที่จะออกมามีกลไกทางการเมืองอะไรเข้าไปอยู่ตรงนี้ถึงได้ทำขึ้นมา
 ในลักษณะเช่นนี้ ตรงนี้กระผมอยากจะขอทราบด้วย ประการต่อไปที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับ
 หลักการก็คือว่า เมื่อพระราชบัญญัติออกมา รัฐวิสาหกิจจะต้องเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นไป
 เสียแล้ว แล้วบอกว่า พระราชบัญญัติเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจยกเลิกไป รัฐวิสาหกิจเหล่านั้น
 มีสภาพเป็นบริษัทหรือบริษัทมหาชนแล้วแต่ไปอยู่ภายใต้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พอ
 ไปอยู่ตรงนั้นก็ต้องมีฐานะเทียบเท่ากับบุคคลอื่นเขา แต่ยังมีอภิสิทธิ์สิทธิพิเศษติดตัวไปด้วย
 ตรงนี้จะขัดกับรัฐธรรมนูญหรือเปล่าอย่างที่หลาย ๆ คนได้พูดแล้ว แต่กระผมมองในแง่
 ของกฎหมาย มองในแง่ของรัฐธรรมนูญที่ระบุเอาไว้ แล้วบอกให้ชัดเจนว่า ให้ไปอยู่ใน
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าไปอยู่ตรงนั้นก็ต้องมีฐานะเท่าคนอื่น ถ้ามีฐานะเท่าคนอื่น
 บอกไม่ได้ เพราะผมเป็นรัฐวิสาหกิจ ก็เมื่อไปเข้ากฎหมายรัฐวิสาหกิจก็ไม่มีสิทธิอยู่เหนือ
 กฎหมาย เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ต้องไปอยู่ใต้กฎหมายฉบับนั้น เมื่ออยู่ใต้กฎหมายฉบับนั้นแล้วก็
 ต้องมีฐานะเหมือนกับบุคคลอื่นทั่วไป แล้วจะไปมีสิทธิพิเศษอะไรอีก แต่ถ้ามีสิทธิพิเศษ
 ก็อย่าไปอยู่กฎหมายนั้น มาอยู่กฎหมายรัฐวิสาหกิจของตนเองเสีย คือคาบูกาบดอกกัน
 อยู่อย่างนี้ กระผมก็ไม่ทราบว่าจะออกไปแล้วจะเป็นการขัดหรือผิดรัฐธรรมนูญหรือไม่
 ถ้าเป็นอย่างนี้จะต้องเสนอตีความกันอีกหรือไม่ครับ เพราะว่า ทำอะไรลงไป โหมบอก
 ว่า เร่งรัด เร่งร้อนจะต้องรีบ ไอเอ็มเอฟเข้ามาก็เขาก็กังเกรงอยู่ เพราะฉะนั้นทำอะไรให้
 รวดรอบหน่อย ทำช้า ๆ ครับ เพราะกระผมกำลังเร่งที่จะต้องดำเนินการ อย่าเร่งเสีย
 จนกระทั่งไม่รอบคอบ อันนี้กระผมอยากจะถามด้วยว่า เป็นอย่างไร กระผมอยากจะขอ
 กราบเรียนท่านประธานฯ ไว้เพียงแค่นี้ก่อน ขอพระคุณด้วย

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิศาลครับ

LIRT

นายวิศาล ภัทรธรรมมาศ : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายวิศาล ภัทรธรรมมาศ สมาชิกวุฒิสภา กระผมมีปัญหาที่อยากจะกราบเรียนถาม ท่านประธานฯ ไปดูท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเกี่ยวกับหลักการและเหตุผล ในหน้าที่ผู้ถือหุ้นท่านเลขานุฯ ได้อ่าน โดยเฉพาะบรรทัดที่ ๔ เราจะเห็นได้ว่า หลักการ ที่คือว่า โดยมีการเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุนของบริษัทที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด พออ่านคำนี้แล้วทำให้กระผมคิดว่า ความจริงตอนที่ออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ต้องการ ขยายทุนเพื่อให้เอกชนเข้ามาได้ แต่ถ้าเขียนอย่างนี้กระผมก็ไม่ทราบว่า เอกชนจะเข้ามา ได้อย่างไร เพราะในนั้นบอกว่า โดยมีเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมมาเป็นทุนของบริษัท ที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด บริษัทนั้นก็คือบริษัทของรัฐที่ถือหุ้นอยู่ แล้วถ้าเรามาดูบรรทัดที่ ๘ ต่อไป โดยการกระจายหุ้นที่รัฐถือไว้ให้แก่ภาคเอกชนได้ เราจะเห็นได้ชัดว่า เจตนา ต้องการขยายทุนให้ภาคเอกชนเข้ามาถือหุ้น เพราะรัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินการแล้วทำให้ เสียหายหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏชัด ที่เราทุกท่านทราบคืออยู่ไปไม่ได้จึงต้องการให้ภาค เอกชนเข้ามา แต่จากบรรทัดที่ ๔ ก็ล็อก (Lock) ไว้ว่า ต้องเป็นบริษัทที่รัฐถือหุ้นอยู่ เพราะฉะนั้นภาคเอกชนไม่ทราบจะเข้ามาได้อย่างไร ขอกราบเรียนผ่านท่านประธานฯ ไปดูท่านรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้ ขอบขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณบุรพาครับ

นายบุรพา อัดดากกร : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม บุรพา อัดดากกร สมาชิกวุฒิสภา คือหลักการที่จะแปรทุนเป็นหุ้นของรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติในกฎหมายเจตนานั้น กระผมไม่มีอะไรขัดข้องอะไร เพราะเป็นแค่ เพียงการเตรียมการสำหรับอนาคต แล้วก็ได้มีการระบุว่า หุ้นที่แปรจากทุนเหล่านั้น จะมีการขายหรือจะดำเนินการอย่างไรต่อไป นั่นเป็นเรื่องของอนาคต อันนี้เป็นเรื่อง ของการเตรียมการ -----

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

อย่างไรก็ตามกระผมอยากจะขออนุญาตเสนอให้ข้อสังเกตบางอย่าง

ประเด็นแรกก็คือ ถ้าเมื่อจะมีการขายหุ้นของรัฐบาลออกไปในอนาคต
 (๖) ถ้าเราจะขายให้ได้ราคาก็จำเป็นที่จะต้องรักษาการผูกขาดไว้ เพราะว่า การผูกขาดนี้เป็น
 สิ่งที่เราเห็นกันอยู่ทำให้เกิดกำไรมากมายต่อรัฐบาลถึง ถ้าไม่มีการผูกขาดรัฐบาลก็
 ต่าง ๆ ซึ่งจำนวนมากประสิทธิภาพไม่ค่อนข้างสูงนักก็อาจจะไม่สามารถที่จะแข่งขัน
 และหุ้นก็อาจจะขายไม่ได้ราคาดี และในเรื่องนโยบายที่ดี ทั้งรัฐบาลก่อน ๆ และรัฐบาลนี้
 ก็มีนโยบายที่จะเปิดเสรีธุรกิจทางด้านโทรคมนาคม ด้านการขนส่ง ด้านพลังงานและด้าน
 อื่น ๆ ที่นี้ถ้าเราพิจารณาว่า ในเมื่อนโยบายจะเปิดเสรีอยู่ในอนาคตแล้ว ถึงแม้ว่าเรา
 จะแปรูปเป็นหุ้นแล้ว และเราจะต้องการขายหุ้นนี้ จะมีใครมาซื้อหรือไม่ กระผมก็คิดว่า
 โอกาสที่จะมีคนสนใจมาซื้อหุ้นก็จะมีน้อยมาก เพราะว่า คนที่สนใจที่จะทำธุรกิจทางด้าน
 โทรคมนาคมที่ดี หรือด้านขนส่ง หรือด้านอื่น ๆ ก็ดีที่เราจะเปิดเสรีนั้นจะไม่ดีกว่าหรือ
 ถ้าเขาจะรอโอกาสที่จะเปิดเสรี แล้วเขาเข้ามาทำเอง โดยที่ไม่ต้องมาซื้อรัฐบาลซึ่งมีการ
 ต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งอาจจะมีการจ้างงานจำนวนมากซึ่งอาจจะเงินเดือนสูงเกินความจำเป็น
 และไม่มีประสิทธิภาพ และภาระหนี้สินต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ อย่างเช่น ในเรื่อง
 ของวัฒนธรรมการทำงาน เป็นต้น ความจริงแล้วการเพิ่มประสิทธิภาพนี้เป็นเป้าหมาย
 หรือหลักการสำคัญของการแปรรูปรัฐบาลถึง ความไม่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นจาก
 การผูกขาด ถ้าเปลี่ยนการผูกขาดจากรัฐมาเป็นการผูกขาดของเอกชน ความไร้ประสิทธิภาพ
 นั้นก็ยังคงมีอยู่ต่อไป เพราะฉะนั้นความจริงเรื่องการที่จะขายรัฐบาลถึงให้กับเอกชน
 นั้นคงไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการที่จะบรรลุเป้าหมายในการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ
 อย่างจริงจัง อาจจะมีการเพิ่มได้บ้างในลักษณะที่ว่า กฎเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการดำเนิน
 ธุรกิจเอกชนนั้นอาจจะสะดวกสบายกว่าการดำเนินธุรกิจที่เป็นรัฐบาลถึง แต่สิ่งที่จะเพิ่ม
 ประสิทธิภาพจริง ๆ ในธุรกิจก็คือ การแข่งขันโดยเสรี ซึ่งถ้าเราจะเปิดการแข่งขันโดยเสรี
 กระผมขออนุญาตฝากเป็นประเด็นสุดท้ายว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การที่จะต้องมีการ
 ควบคุมที่เป็นอิสระ คือเป็นอินดีเพนเดนตฺเร็กกูเลติงบอดี้ (Independent regulating body)
 ที่จะตั้งดูแลเพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และเกิดการแข่งขันอย่างจริงจัง

อันนี้คงจะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ถ้าเรามีรัฐวิสาหกิจด้วย เราเปิดเสรีด้วย แต่ในขณะเดียวกัน ก็ยังให้อภิสิทธิ์หรือให้สิทธิต่าง ๆ แก่รัฐวิสาหกิจ การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมก็จะไม่เกิดขึ้น และประสิทธิภาพที่เราหวังก็งจะไม่เกิดขึ้น กระผมขอกราบขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เทียนทองชูวงศ์ครับ

นายชูวงศ์ ฉายะบุตร : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

กระผม นายชูวงศ์ ฉายะบุตร สมาชิกวุฒิสภา กระผมอยากกราบเรียนถามเพียงประเด็น สั้น ๆ เพื่อให้เกิดความกระจ่าง และขอถามเพียงมาตราเดียวที่มีความสำคัญ คือมาตรา ๕ ซึ่งไม่มีข้อความที่ชัดเจน เขียนเพียง ๒ บรรทัด ชี้บอกว่า “ในกรณีที่มีรัฐบาลมีนโยบาย ที่จะนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดของรัฐวิสาหกิจไปมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นในรูปแบบ ของบริษัทให้กระทำได้ตามพระราชบัญญัติ” นะครับ ซึ่งกระผมคิดว่า เป็นมาตราที่ สำคัญมาก น่าจะมีคำชี้แจงชัดเจน กระผมมี ๒ ประเด็นนะครับ

ประเด็นแรก ในกรณี ~~ควร~~ที่จะเปลี่ยนรัฐวิสาหกิจของรัฐเพื่อแปรรูปไป ให้เอกชนดำเนินการ สิ่งที่น่าเป็นห่วงในช่วงที่ผ่านมาที่ประเทศไทยเศรษฐกิจตกต่ำ แล้วก็มีวิกฤตเศรษฐกิจในขณะนี้คือ การที่เอกชนได้ไปกู้เงินลงทุนไปถึง ๘๐ พันล้านบาท ที่ทำให้เป็นหนี้สินอยู่เวลานี้ อันนี้จะตอบอย่างไรครับ ต่อไปนี้แปรรูปไปแล้ว รัฐวิสาหกิจที่เอกชน ไปลงทุนจากการแปรรูปทั้งหมดแล้วก็จะขายคืน แล้วก็ไม่ล้มเหลว เพราะถ้าเกิดสภาพล้มเหลวขึ้นมาในอนาคตแล้วก็ต้องย้อนกลับมาที่รัฐอีกอย่างเดิม รัฐก็ต้องมาดำเนินการอย่างทุกวันนี้ที่ดึงกองทุนหรือว่าเข้าไปแทรกแซงในกิจการต่าง ๆ อันนี้ที่กระผมคิดว่า เป็นประเด็นพื้นฐานและสำคัญมากที่สุด ก่อนที่จะตัดสินใจในกรณีที่มี มาตรา ๕ นี้ออกมานะครับ

กระผมมีรายละเอียดในประเด็นที่ ๒ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ในเวลานี้
 รัฐวิสาหกิจของประเทศไทยมีประมาณ ๖๐ กว่าแห่งด้วยกัน ในกรณีที่จะกำหนดทุนของ
 รัฐวิสาหกิจว่า เวลานั้นของวิสาหกิจเท่าไร กระผมพยายามนึกถึงก็ไม่ว่า จะกำหนด
 ทุนได้อย่างไร ถ้าเป็นองค์การตลาดของกระทรวงมหาดไทย ทุนอาจจะกำหนดได้เพราะ
 ปีหนึ่งมีกำไร ๑ ล้านบาท ๒ ล้านบาท หรือ ๑๐ ล้านบาทเป็นต้น แต่ถ้าเป็นการไฟฟ้า
 ฝายผลิต ปตท. หรือธนาคารกรุงไทยอะไรต่าง ๆ บางแห่งอาจจะกำหนดได้ แต่บางแห่ง
 อาจจะกำหนดไม่ได้ว่า ทุนมีเท่าไร พอมาเปลี่ยนเป็นทุนจะเปลี่ยนเป็นอย่างไร จะกำหนด
 อย่างไรถึงจะได้ราคาที่เป็นธรรม และที่รัฐไม่เสียประโยชน์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด หันในกรณี
 ที่จะแปรสภาพออกไปทั้งหมด หรือบางส่วนซึ่งที่กระผมกราบเรียนแล้ว อยู่ที่มีความมั่นคง
 ของรัฐแล้วก็ประชาชนที่เป็นเจ้าของประเทศที่เป็นเจ้าของรัฐ จะได้รับความมั่นคง
 แค่ไหน เพียงใด เมื่อมีการที่จะให้แปรรูปหรือขายหุ้นออกไป การร่างมาตรา ๕ ออกมา
 กระผมคิดว่า รัฐบาลน่าจะมีความคิดอยู่ในใจ เพราะฉะนั้นน่าจะตั้งเงารายละเอียดตรงนี้ได้
 เพราะว่า รัฐวิสาหกิจที่กระผมเข้าใจว่า กระทรวงการคลังได้มีการประเมิน มีการว่าจ้าง
 บริษัทเอกชนทำการประเมินมาตลอดแล้ว รัฐวิสาหกิจไหนเป็นอย่างไร ~~อันไหน~~ ไหน
 ขาดทุน อันไหนอยู่ได้ อันไหนเป็นรัฐวิสาหกิจชนิดต่าง ๆ ก็ได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว
 เพราะฉะนั้นอันที่มีรัฐวิสาหกิจไหนที่จะทั้งหมด ในแนวความคิดนี้ และในบางส่วน
 หรืออันไหนหมด ~~แต่~~ ~~อันไหน~~ หรือดำเนินการแล้วจะมีปัญหา ถ้าอันไหนดำเนินการแล้ว
 ไม่มีทางจะดำเนินการไปได้เพราะสภาพฯ ร้องเรียน เดินขบวนอย่างนี้เป็นต้น นี่น่าจะคิด
 อย่างนั้น อีกประเด็นหนึ่งคือว่า ประเภทของรัฐวิสาหกิจที่สมควรจะเป็นประเภท
 ของสาธารณูปโภคหรือเป็นธนาคารที่จะแปรรูป กระผมก็อยากจะถามข้อสงสัยต่าง ๆ
 เหล่านี้ อันนี้ขึ้นอยู่กับสมมุติฐานที่ว่า มาตรา ๖ ออกมา เพราะก่อนจะเสนอมตรา ๕ ออก
 มา น่าจะคิดอยู่แล้วว่าอย่างไรบ้าง เพียงไร กระผมคิดว่า ได้กฎหมายฉบับนี้ยังมีอีกหลาย
 มาตราด้วยกัน เอาประเด็นเดียวเท่านั้นเอะครับ ขอมาตรา ๕ ให้ชัดเจนมากกว่านี้
 ขอบขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านรัฐมนตรี

LIRT

๓๑

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

ศิริวรรณ ๑๑/๒

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) :

กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ตามที่ท่านสมาชิกฯ ได้สอบถามประเด็นต่าง ๆ หลายประเด็นด้วยกัน กระผมที่ขออนุญาตใช้โอกาสนี้ในการที่จะตอบข้อซักถามเท่าที่
กระทำได้ หลายประเด็นที่ท่านได้ยกขึ้นมานั้นก็เป็นประเด็นที่มีประโยชน์ แล้วก็น่าสนใจ
ควรแก่การที่จะไปพิจารณาในรอบของกรรมาธิการต่อไป ซึ่งกระผมก็ตั้งใจจะเข้าไปร่วม
ในคณะกรรมการชุดนั้น สำหรับเรื่องที่ท่านได้ถาม กระผมขอเริ่มจากท่านสุดท้าย
ที่ถามซึ่งเกี่ยวกับมาตรา ๕ ว่า จะมีการนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดไปดำเนินการที่จะ
แปลงทุนเป็นหุ้นนั้น อันนี้ก็ค่อนข้างเป็นหนึ่งในของความยุ่งยากของการทำงานในเรื่องนี้
ตามที่ท่านสมาชิกวุฒิสภา ขอร้องที่เอ่ยนามท่านวีรพงษ์ได้กล่าวตอนต้นว่า พ.ร.บ. ที่ได้
ร่างมานี้ ยังขาดรายละเอียด ขาดหลักการอื่น ๆ ที่น่าจะมี หรือจุดประสงค์ เนื่องจาก
รัฐวิสาหกิจที่เราอยู่ ๖๐ - ๗๐ แห่งนี้นะครับ มีลักษณะที่แตกต่างกันไป บ้างก็
ใหญ่ บ้างก็เล็ก แต่ละแห่งก็มีฐานะ มีวิธีการ มีการดำเนินการที่มีความหลากหลาย -----

- ๓๒/๑

เพราะฉะนั้นหากเราจะไปนำเอารายละเอียดเหล่านั้นมาบรรจุไว้ในกฎหมายฉบับเดียวก็ต้องใช้เวลา และอาจจะต้องเป็นงานที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ด้วยเหตุนี้ในการพิจารณาที่ผ่านมา ซึ่งก็ได้ทำกันมาอย่างมาก หลายรัฐบาลด้วยกัน และหลายคณะกรรมการด้วยกัน ซึ่งกระผมไม่ขอเอ่ยรายละเอียดในตอนนี ก็คือได้ตั้งหลักเอาไว้ในขั้นสุดท้ายนี้ว่า จุดประสงค์หลักในการนำเสนอพระราชบัญญัติชุดนี้ไม่ได้ต้องการที่จะเป็นบทบัญญัติที่เกิดเสร็จในเรื่องของการแปรรูปทั้งหมด แต่เป็นเพียงให้เป็นเครื่องมืออันหนึ่งในเครื่องมือหลาย ๆ อันที่รัฐบาลพึงจะทำได้ เครื่องมืออันนี้ก็คือเครื่องมือในการจะแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่เป็นองค์การของรัฐ ตัวอย่างเช่น องค์การโทรศัพท์ให้มีฐานะเป็นบริษัทจำกัด ซึ่งฐานะการเป็นบริษัทจำกัดนี้ก็ยังคงเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่ ไม่ได้แปรรูปเป็นเอกชนหรือขายหุ้นทันทีทันใด ส่วนการจะดำเนินการต่อไปอย่างไรจะให้ออกชนโคม่าเข้าร่วม หรือจะขายให้ประชาชนโดยทั่วไป นั่นก็เป็นเรื่องที่สุดแต่กระทรวงเจ้าสังกัดที่ต้องดูแลต่อไปว่า จะนำเสนอรัฐบาลอย่างไรในการเอาทุนบางส่วนหรือทั้งหมดมาแปลงเป็นหุ้น กระผมขออนุญาตยกตัวอย่างอย่างเช่น การบินไทย การบินไทยเป็นรัฐวิสาหกิจ ขณะเดียวกันการบินไทยก็อยู่ในฐานะของบริษัทจำกัด และความสะดวกของการบินไทยก็คือ ได้มีโอกาสขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ให้กับประชาชนโดยทั่วไป ในขณะที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เป็นรัฐวิสาหกิจแต่เราไม่สามารถนำเอาหุ้นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ หรือทุนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ เพราะไม่อยู่ในรูปของบริษัทจำกัดหรือวิสาหกิจ เพราะฉะนั้นด้วยเหตุนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอเรื่องนี้จึงตั้งประเด็นสั้น ๆ ว่า ขอให้ พ.ร.บ. ฉบับนี้เป็นเพียงเครื่องมือในการแปลงความเป็นองค์การของรัฐให้เป็นฐานะของบริษัทเท่านั้น และในขั้นต้นก็ยังเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้นทั้งหมด ส่วนจะถือหุ้นนานแค่ไหนอีกทีก็แล้วแต่จะดำเนินการอย่างไรต่อไป จะจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือจะขายให้กับผู้ร่วมทุน หรือขายให้กับต่างประเทศนั้นที่สุดแต่แผนนโยบายของกระทรวงที่ดูแลเรื่องนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้กระผมจึงขอเรียนยืนยันข้อเท็จจริงที่ท่านสมาชิก ท่านได้กล่าวขึ้นมาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า เจตนามุ่งจะหารายได้เข้ารัฐอย่างเดี๋ยวนั้นหรือไม่นั้น กระผมก็ขอกราบเรียนยืนยันว่างานนี้จะสำเร็จโดยกระทรวงการคลังฝ่ายเดียวไม่ได้ แท้ที่จริงแล้วการจะมีรายได้เข้ารัฐได้ก็

๗๓

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

วิมต ๓๒/๒

ต่อเมื่อได้มีการนำหุ้นที่แปลงมาแล้วขายแก่เอกชนโดยทั่วไป ซึ่งจะเกิดขึ้นอีกเมื่อไรไม่มีใครทราบ ก็ต้องสุดแต่แผนนโยบายของกระทรวงนั้น ๆ เพราะฉะนั้นกระทรวงนั้น ๆ ก็ต้องดูความเหมาะสม ดูถึงภาระหน้าที่ เจตจำนงในการประกอบกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เช่นในเรื่องของกิจการโทรคมนาคม กระทรวงคมนาคมก็ต้องมีหน้าที่ในการดูแลว่า ผู้ที่ใช้บริการโทรคมนาคมหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ ต้องได้รับการดูแลอย่างเป็นธรรม มิใช่เพียงแต่จะหาเงินเข้ารัฐอย่างเดียวเป็นเบื้องต้น ด้วยเหตุนี้กระผมจึงขอเรียนว่า ในการที่จะนำเอาหุ้นที่แปลงเหล่านี้ไปขายตามที่ท่านสมาชิกฯ ได้ถามว่า จะมีหลักประกันอย่างไรว่าต่อไปแล้วกิจการนั้นจะสำเร็จหรือล้มเหลว กระทรวงก็ขอทราบเรียนว่า ทั้งหมดนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับวิธีการในการที่จะแปรสภาพต่อไปว่า ต่อไปเมื่อมีการแตกเป็นบริษัทจะเป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทก็ได้แต่ได้มีองค์กรกำกับที่จะมาดูแลตรวจสอบการทำงานให้เป็นที่ยอดคล้องกับนโยบายหรือไม่ และเอกชนที่คัดเลือกหรือเข้ามาถือหุ้นนั้นมีความสามารถเพียงใด อันนี้ก็ต้องเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันจะต้องมีภาระหน้าที่ส่วนนี้ ด้วยเหตุนี้กระผมจึงขออ้ออีกครั้งหนึ่งว่า พ.ร.บ. ฉบับนี้จะไม่ใช้ พ.ร.บ. เบ็ดเสร็จที่จะสามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้ เป็นเรื่องที่จะต้องเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

- ๓๓/๑

สำหรับประเด็นที่ท่านบูรพาจารย์เกี่ยวกับเรื่องของการแปลงทุนเป็นหุ้นแล้ว
เกรงว่า จะไม่มีใครมาซื้อ ก็อย่างที่กระผมได้กราบเรียนว่า การที่เราสามารถแปลงกิจการของ
รัฐให้เป็นหุ้น เราไม่จำเป็นจะต้องขายให้กับผู้ที่เข้าร่วมประกอบการอย่างเดียวกันครับ
เราอาจจะขายโดยการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อย่างเช่นกรณีของการบินไทย ซึ่งก็จะ
เป็นส่วนที่จะเอื้ออำนวยให้มีการพัฒนาตลาดทุน และกิจการของรัฐส่วนนี้ก็จะอยู่ในการ
กำกับของตลาดหลักทรัพย์ และ ก.ล.ด. ด้วยในเรื่องของการทำงานต่าง ๆ ซึ่งก็จะมี ความ
โปร่งใส กระผมขออ้ออีกครึ่งหนึ่งครับเกี่ยวกับเรื่องที่หลายท่านได้กล่าวถึงเกี่ยวกับการตั้ง
องค์กรกำกับ หรือองค์กรของรัฐในการควบคุมกิจการเหล่านี้ กระผมเห็นด้วย และเป็นสิ่งที่
ต่อไปข้างหน้าก็ต้องขอความร่วมมือ ขออำนาจจากวุฒิสภาในการผ่านกฎหมายเกี่ยวกับการ
การกำกับกิจการสาธารณะประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เน้นหุ้นเป็นต้น
ซึ่งองค์กรกำกับเหล่านี้ก็จะมีลักษณะคล้ายกับ ก.ล.ด. ที่ดูแลเรื่องของหลักทรัพย์
แต่ในเรื่องของประปา โทรศัพท์ หรือไฟฟ้าเหล่านี้ก็ต้องมีองค์กรกำกับเพื่อดูแลคุ้มครองสิทธิ
ของผู้บริโภค และดูแลการประกอบการให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมต่อไป

ประเด็นของท่านสมาชิกวุฒิสภาวิศาลที่ถามเรื่องเกี่ยวกับหลักการและเหตุผล
ของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ครับว่า ในวรรคที่ข้อนี้ว่า เอกชนจะเข้ามาได้อย่างไรในเมื่อ
เหตุผลเขียนแต่เพียงว่า ให้แปลงทุนเป็นหุ้น กระผมขอกราบเรียนว่า เมื่อแปลงทุน
เป็นหุ้นแล้ว หุ้นที่ว่่านั้นก็สามารถไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ แล้วขายให้กับ
ประชาชนได้ หรือต่อไปอาจจะมีการเพิ่มทุน ขายหุ้น และก็นำทุนนั้นไปขายให้กับ
เอกชนอื่นได้ อย่างเช่นกรณีของการบินไทยซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่

ประเด็นที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาเกาะหลักถามเกี่ยวกับการมีสิทธิพิเศษของ
กิจการเหล่านี้ว่า สมควรหรือไม่ที่จะให้มีอยู่ต่อไป กระผมขอกราบเรียนว่า รูปแบบหรือวิธีการ
ดำเนินการของรัฐวิสาหกิจหลาย ๆ แห่ง อย่างเช่นในกรณีของการไฟฟ้านครหลวงก็มีความ
จำเป็นที่จะต้องไปพาดสายตามดึกแถว และไปส่งไฟฟ้าถึงประชาชนในส่วนนั้น หากเรา
แปลงกิจการไฟฟ้านครหลวงให้เป็นกิจการในรูปแบบบริษัทในเรื่องนี้ก็ยังเป็นรัฐวิสาหกิจ
อยู่ ถ้าหากเราไม่ให้นำสิทธิในการที่จะพาดสายผ่านบนเรือนของประชาชน การทำงาน
ของกิจการนั้น ๆ ก็คงจะยุ่งยากหรือทำไม่ได้ขนาด เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นตัวอย่าง

ผู้หนึ่งของความจำเป็นที่จะต้องมีการเขียนส่วนนี้เอาไว้ด้วย บางส่วนที่จำเป็นก็จะต้องให้กับบริษัทที่ว่านี้ต่อไป ทั้งนี้โดยให้มีการตราเป็นกฎกระทรวง และก็ต้องมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ในการที่จะดูแลการให้สิทธิประโยชน์เหล่านี้เป็นระยะ ๆ ~~อันที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๖ ที่มีเขียนเอาไว้~~ ประทานโทษ มาตรา ๒๖ วรรคสองที่มีลงขึ้นกำกับเอาไว้ว่า สิทธิหรือการคุ้มครองเหล่านี้จะต้องมีการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา โดยที่คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่มีบุคคลภายในที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลด้วย

ประเด็นอื่นที่หลายท่านได้ยกขึ้นมาเกี่ยวกับเรื่องของการสมทวงจะมีการทำประชาพิจารณ์หรือไม่ในการแปรรูป อันนี้ก็เป็นรายละเอียดของแต่ละกิจการไป ซึ่งกระผมได้กราบเรียนแล้วว่า พ.ร.บ. ฉบับนี้คงจะไม่ไปกำหนดในรายละเอียดถึงขั้นนั้น แต่เพียงเครื่องมือในการแปลงความเป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นองค์การของรัฐมาเป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทเท่านั้น

เพราะฉะนั้นก็ยังอยู่ภายใต้การกำกับของกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานรัฐวิสาหกิจอยู่ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่พนักงานได้ยังคงมีอยู่ต่อไป แต่ที่ท่านสมาชิก ได้ถามเกี่ยวกับเรื่องของการที่จะคุ้มครองการจ้างงานต่อไปหลังการแปรรูปถ้าหากจะมีต่อไปในอนาคต อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเป็นห่วงอันหนึ่งที่รัฐบาลได้มีอยู่ เพราะฉะนั้นในเดือนที่ผ่านมาที่คณะกรรมการกลางจึงได้นำเสนอ กรม. เพื่อให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสวัสดิการของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการแปรรูป ทั้งนี้โดยมีเจตนาที่จะนำประโยชน์หรือรายได้ส่วนหนึ่งจากการแปรรูปนี้มาเข้าสู่กองทุนนี้ เพื่อจะดูแลพนักงานซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจะได้มีเงินที่จะจ่ายชดเชยไปตามกฎหมาย กระผมขอกราบเรียนว่าในเรื่องของพนักงานนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก แล้วที่ตัวอย่างที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประเทศอังกฤษ อย่างเช่นในกรณีของกิจการโทรคมนาคม บริติชเทเลคอม เขาได้มีการลดพนักงานในจำนวนมาก แต่มีหลักอยู่อันหนึ่งก็คือ ลดโดยสมัครใจ ไม่มีการเลย์ออฟ (Lay off) หรือไม่มีการให้ออกโดยไม่เป็นธรรม แต่เป็นการให้สิทธิประโยชน์เต็มที่จะเงินที่พอใจของพนักงาน หากมีการลดจำนวนคนลง เพราะฉะนั้นทั้งหมดนี้จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ มิฉะนั้นแล้วความพยายามในการแปรรูปในอนาคตก็อาจจะเกิดขึ้นได้ยากขึ้น

สำหรับในเรื่องของการคัดเลือกบริษัทที่จะมาขายหุ้นนั้น อันนี้ก็เป็นอย่างอื่นอีกข้อหนึ่งนะครับ เป็นเรื่องของรายละเอียดต่อไป เป็นวิธีการดำเนินการในอนาคต เทินเรื่องของแต่ละแห่ง แต่ละกระทรวงที่จะต้องดำเนินการต่อไป เน้นอนุเคราะห์ ความโปร่งใสของบริษัทที่จะมาดำเนินการเป็นเรื่องสำคัญ อย่างเช่นกรณีของบริษัทการบินไทย ก็ได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง ประกอบไปด้วยบุคลากรจากหลายหน่วยงานด้วยกัน รวมทั้งบุคคลภายนอกด้วย เพื่อจะได้มีส่วนร่วมกันดูแลสอดส่องให้การคัดเลือกนั้นมีความเป็นธรรมแล้วก็โปร่งใส แล้วก็ได้ผู้ที่เข้ามาช่วยในการขายหุ้น ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างแท้จริงครับ

LIRT

ประเด็นที่ท่านถามเกี่ยวกับเรื่องของการขายหุ้น หรือการที่จะมีรายได้ แล้วจะต้องไปอยู่ในกองทุนฟื้นฟู หรือจะไปใช้หนี้ไอเอ็มเอฟหรือไม่นั้น กระผมขอกราบเรียนว่า หนี้ที่เรามีกับไอเอ็มเอฟ เป็นหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วเงินที่เราเบิกจากเขาก็ไม่ได้นำไปใช้จ่าย แต่นำไปเก็บไว้สำรอง แล้วทุนสำรองนั้นก็ไปลงทุนในต่างประเทศ มีรายได้เป็นดอกเบี๋ยมา เมื่อถึงเวลาอีก ๓ ปีข้างหน้า เราก็ต้องคืนเงินเขา เพราะฉะนั้นเงินที่จะคืนไอเอ็มเอฟนั้นมียอยู่แล้วโดยธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ส่วนปัญหาของกองทุนฟื้นฟู นั้น ณ ขณะนี้คงต้องเป็นที่ยอมรับว่า หนี้สินของกองทุนฟื้นฟูไม่ใช่หนี้สินของใครอื่น แต่เป็นหนี้สินที่รัฐบาลต้องรับผิดชอบ เป็นหนี้สินที่จำเป็นจะต้องมีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ จากภาษีอากร ซึ่งท่านก็ได้ผ่านพระราชกำหนดให้รัฐบาลออกพันธบัตร ๕ แสนล้านไป เงินส่วนนั้นก็นำไปชดเชยความเสียหายของกองทุนฟื้นฟู ขณะเดียวกันเมื่อเราเห็นว่า รัฐบาลจะมีโอกาสได้เงินจากการขายหุ้นรัฐวิสาหกิจบ้างในอนาคต จะมากหรือน้อยคงไม่มีใครบอกได้ เพื่อจะเป็นหลักประกันให้ตลาดมีความเชื่อถือในกองทุนฟื้นฟูบ้าง จึงได้มีการเขียนเป็นมติ ครม. เอาไว้ว่า เงินส่วนหนึ่งจากการขายหุ้นจะนำไปชดเชยกองทุนฟื้นฟู ซึ่งก็มีลักษณะเดียวกับที่ว่าเงินจากการขายหุ้นนั้นก็ต้องเข้าเป็นรายได้แผ่นดินอยู่แล้ว แล้วเราก็ต้องตั้งงบประมาณในการชดเชยกองทุนฟื้นฟูแล้ว แต่การเขียนอย่างนี้เป็นการเขียนเพื่อจะให้ตลาดมีความมั่นใจกับกองทุนฟื้นฟู แล้วก็ทำให้พันธบัตรที่ขายออกไปนั้นเป็นที่ยอมรับ แล้วก็เป็นพันธบัตรที่จะไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายแพงเกินไปสำหรับผู้ออก ซึ่งก็คือรัฐบาลและกองทุนฟื้นฟูแล้วครับ ทั้งหมดนี้กระผมก็ขออนุญาตกราบเรียนแต่เพียงเท่านี้ แล้วหลายประเด็นที่ท่านถามมาอีก ได้เสนอแนะขึ้นมาตั้งแต่ที่เป็นสิ่งที่มิใช่ โยหนี่ ซึ่งกระผมก็จะขอนำไปพิจารณาในชั้นกรรมาธิการต่อไปครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกฯ ครับ เวลาได้ล่วงเลยมาแล้ว
~~เนิ่นนาน~~ ขอหาหรือว่า สมควรปิดอภิปรายหรือยังครับ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น
 ไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ~~เนิ่นนาน~~ ถือว่าเป็นอันปิดอภิปราย ต่อไปผม
 จะขอมติจากที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
 หรือไม่ ขอเชิญลงคะแนนได้ ~~แล้ว~~ เรียบร้อยนะครับ รวมคะแนนได้

(มีสมาชิก เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่)

ประธานวุฒิสภา : เสียงข้างมากเห็นชอบด้วยกับหลักการ ~~ร่าง~~
 กรรมการธิการครับ ท่านรัฐมนตรีครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) :
 กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผมจะขออนุญาตนำเสนอให้ร่าง พ.ร.บ.
 ฉบับนี้เข้าสู่กรรมการวิสามัญ ~~แล้ว~~ ที่มีจำนวน ๒๕ คน

ประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิก มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ~~เนิ่นนาน~~ เชิญรัฐมนตรีเสนอครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) :
 ในส่วนของรัฐบาล ~~นี้~~ กระผมขออนุญาตนำเสนอ ๕ คน ดังนี้ครับ

๑. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม

๒. นายดีเรก เจริญผล

๓. นายณรงค์ ศรีท้ออัน

๔. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์

๕. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์

ประธานวุฒิสภา : เชิญสมาชิกฯ เสนอครับ เชิญคุณสุชน

นายสุชน ขวดีเครือ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ

ในลำดับส่วนของวุฒิสภา กระผมขอเสนอรายชื่อกรรมการดังต่อไปนี้

๑. นายสิรินทร์ ชัชวาลวงศ์
 ๑๒. นายเกษม สรศักดิ์เกษม
 ๓. นายชูวงศ์ ฉายะบุตร
 ๔. นายโชคชัย อัครนันท์
 ๕. พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิ์
 ๖. นายพนัส ไทยล้วน
 ๗. นายพานิชย์ เจริญเผ่า
 ๘. นายโสมณ สุภาพงษ์
 ๙. นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์
 ๑๐. นายไพโรจน์ เปี่ยมพงษ์สานต์
 ๑๑. นายไพศาล กุมารย์วิสัย
 ๑๒. นายวัชรย์ พรหมสถิต
 ๑๓. นายวัฒนา รัตนเวียง
 ๑๔. นายวีรพงษ์ รามางกูร
 ๑๕. นายวีระ บัณฑิ
 ๑๖. นายวีระชัย สุตรสุวรรณ
 ๑๗. นายศิริ เกวลินสฤตย์
 ๑๘. พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปเกล้า
 ๑๙. นายสรเสรีญ์ ไกรจิตติ
 ๒๐. นายอดิษฐ์ โพธารามิก
- ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกฯ ยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ผู้รับรองถูกต้องตามที่ มีท่านผู้ใดจะเสนอ

ท่านอื่นอีกไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ เสนอ)

LIRT

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

ที่รวรธ ๓๕/๓

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ก็ถือว่าที่เสนอมาเป็นอันได้รับอนุมัติจาก
วุฒิสภาแล้วรับ กำหนดการแปรญัตติครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง) :
ตามข้อบังคับครับ

ประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ
(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกฯ ครับ ผมขออีกเรื่องเดียวครับ

๖.๓ ร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทน
ราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน
ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๖๐๐๘/๓๕๖

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่..... ๖๐๐๘
วันที่..... 15 มี.ค.
เวลา..... ๑๕.๐๐ น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑
(สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภา
พิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

๑๐.

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๒๕๔๑๑๓

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand
โรคศิลปะ/1

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.
(นางสาวชรินทร์ พุทธพวน กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการประกอบ
โรคศิลปะ พ.ศ. (นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ และนายทศพร เสรีรักษ์
เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพุธที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือ
ร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว
จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา
ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่
๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๔ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่บทบัญญัติบางประการยังไม่สอดคล้องกับหลักวิชาและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาเวชกรรม การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาการพยาบาล และการผดุงครรภ์ การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาทันตกรรม และการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาเภสัชกรรม ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งสมควรปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ และจัดให้มีคณะกรรมการวิชาชีพเพื่อควบคุมการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย การประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัด การประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้การประกอบโรคศิลปะในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตลอดจนเพื่อส่งเสริมการประกอบโรคศิลปะในสาขาเหล่านั้นให้มีความอิสระและคล่องตัวในการดำเนินงาน และเพื่อควบคุมมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือใช้วิชาชีพโดยมิชอบทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๔ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่บทบัญญัติบางประการก็ยังไม่สอดคล้องกับหลักวิชาการและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันออกไป ๔ สาขา คือ สาขาเวชกรรม สาขาการพยาบาล สาขาทันตกรรม และสาขาเภสัชกรรม ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งเห็นควรปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประกอบโรคศิลปะ และจัดให้มีองค์กรควบคุมการประกอบโรคศิลปะในแต่ละสาขาด้วย ได้แก่ สาขาการแพทย์แผนไทย สาขากายภาพบำบัด สาขาเทคนิคการแพทย์ และสาขาอื่น ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้การประกอบโรคศิลปะในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวมีความอิสระและคล่องตัวในการดำเนินงาน และเพื่อควบคุมมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคล ซึ่งไม่มีความรู้อันเป็นภัยและ เกิดความเสียหายแก่ประชาชนซึ่งรู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่มารับบริการจากบุคคลเหล่านั้น สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นางสาวจรีรัตน์ พุทธปวน กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

LIRT

โรคศิลปะ/4
Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่บทบัญญัติบางประการยังไม่สอดคล้องกับหลักวิชาและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาเวชกรรม การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาการพยาบาล และการผดุงครรภ์ การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาทันตกรรม และการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาเภสัชกรรม ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งสมควรปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ และจัดให้มีคณะกรรมการวิชาชีพ เพื่อควบคุมการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์ไทย การประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัด การประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ การประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้การประกอบโรคศิลปะในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตลอดจนเพื่อส่งเสริมการประกอบโรคศิลปะในสาขาเหล่านั้นให้มีความอิสระและคล่องตัวในการดำเนินงาน และเพื่อควบคุมมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือใช้วิชาชีพโดยมิชอบทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุม การประกอบโรคศิลปะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายจาดรงค์ เพ็งนรพัฒน์ และนายทศพร เสรีรักษ์ เป็นผู้เสนอ)

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบ
โรคศิลปะ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙
(๒) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๐

- (๓) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๓
- (๔) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๕) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๖) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๗) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๘) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๙) คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

(๑๐) พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน การเดินทาง การแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

"การประกอบโรคศิลปะ" หมายความว่า การประกอบวิชาชีพที่กระทำหรือมุ่งหมายจะกระทำด้วยมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพ การผดุงครรภ์ แต่ไม่รวมถึงการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ

"การแพทย์แผนไทย" หมายความว่า การประกอบโรคศิลปะตามความรู้หรือตำราแบบไทยที่ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา หรือตามการศึกษาจากสถานศึกษาที่คณะกรรมการรับรอง

"เวชกรรมไทย" หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด หรือการป้องกันโรคด้วยกรรมวิธีทางการแพทย์แผนไทย

"เภสัชกรรมไทย" หมายความว่า การกระทำในการเตรียมยา การผลิตยา การประดิษฐ์ยา การเลือกสรรยา การควบคุมและการประกันคุณภาพยา การปรุงยาและการจ่ายยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย และการจัดจำหน่ายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ทั้งนี้ ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย

"การมดุงครรภ์ไทย" หมายความว่า การตรวจ การบำบัด การแนะนำ และการส่งเสริมสุขภาพหญิงมีครรภ์ การป้องกันความผิดปกติในระยะตั้งครรภ์และระยะคลอด การทำคลอด การดูแลและส่งเสริมสุขภาพมารดาและทารกในระยะหลังคลอด ทั้งนี้ ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย

"การแพทย์แผนไทยประยุกต์" หมายความว่า การประกอบโรคศิลปะตามการศึกษาจากสถานศึกษาที่คณะกรรมการรับรอง และใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและการบำบัดโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"กายภาพบำบัด" หมายความว่า การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจประเมินการวินิจฉัย และการบำบัดความบกพร่องของร่างกายซึ่งเกิดเนื่องจากภาวะของโรคหรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน การแก้ไขและการฟื้นฟูความเสื่อมสภาพความพิการของร่างกายและจิตใจด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด หรือการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่รัฐมนตรีประกาศให้เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์กายภาพบำบัด

"เทคนิคการแพทย์" หมายความว่า การกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้สิ่งตัวอย่าง และการดำเนินการโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการวินิจฉัย การติดตาม การบำบัด การพยากรณ์โรค การป้องกันโรค การประเมินภาวะทางสุขภาพ หรือการวิจัย

"ผู้ประกอบโรคศิลปะ" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะจากคณะกรรมการวิชาชีพ

"ใบอนุญาต" หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ

"กรมการ" หมายความว่า กรมการการประกอบโรคศิลปะ

"คณะอนุกรรมการ" หมายความว่า คณะอนุกรรมการการประกอบโรคศิลปะ

"อนุกรรมการ" หมายความว่า อนุกรรมการการประกอบโรคศิลปะ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติไปตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(โปรดพลิก)

มาตรา ๖ การประกอบโรคศิลปะ ตามพระราชบัญญัตินี้ แบ่งเป็นสาขาต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) สาขาการแพทย์แผนไทย ได้แก่ เวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทย และการแพทย์แผนไทยประเภทรักษาตามตำรับโบราณคดี
- (๒) สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์
- (๓) สาขากายภาพบำบัด
- (๔) สาขาเทคนิคการแพทย์
- (๕) สาขาอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงการประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความว่า เป็นการอ้างถึงการประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่น รวมทั้งออกระเบียบและประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นแต่งตั้งโดย

(๑) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุขจำนวนสี่คน กระทรวงกลาโหม ทบวงมหาวิทยาลัย แพทยสภา ทันตแพทยสภา สภาการพยาบาล และสภาเภสัชกรรมแห่งหนึ่งคน และผู้แทนจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ สาขาละสองคน และ

(๒) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคน
ให้ผู้ช่วยการกองการประกอบโรคศิลปะ เป็นกรรมการและ เลขานุการ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ

มาตรา ๑๑ กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๒) เป็นผู้ไม่เคยถูกลงโทษใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม แล้วแต่กรณี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๒) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือให้ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๙ (๒) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(โปรดพลิก)

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการในการกำกับดูแลการประกอบโรคศิลปะ
- (๒) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ในการเพิ่มประเภทและสาขาของการประกอบโรคศิลปะ หรือการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ
- (๓) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารด้วยวิธีการใด ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อมิให้ประชาชนหลงเข้าใจผิดซึ่งอาจเป็นอันตรายเนื่องจากการประกอบโรคศิลปะ
- (๔) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่คณะกรรมการวิชาชีพ
- (๕) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕
- (๖) เรงัดคำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หรือคณะกรรมการวิชาชีพ ปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
- (๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๙) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๒

คณะกรรมการวิชาชีพ

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

- (๒) คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์
- (๓) คณะกรรมการวิชาชีพสาขากายภาพบำบัด
- (๔) คณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคนิคการแพทย์
- (๕) คณะกรรมการวิชาชีพสาขาอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามตรา ๖ (๕)

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ประกอบด้วย

(๑) กรรมการวิชาชีพซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และทบวงมหาวิทยาลัย แห่งละหนึ่งคน

(๒) กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน

(๓) กรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการวิชาชีพใน (๑) และ (๒) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว

ให้ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ เป็นกรรมการและ เลขานุการ

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ประกอบด้วย

(๑) กรรมการวิชาชีพซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และทบวงมหาวิทยาลัย แห่งละหนึ่งคน

(๒) กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน

(๓) กรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการวิชาชีพใน (๑) และ (๒) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว

ให้ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ เป็นกรรมการและ เลขานุการ

(โปรดพลิก)

โรคศิลปะ/12

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการวิชาชีพสาขากายภาพบำบัด ประกอบด้วย

- (๑) กรรมการวิชาชีพโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมการแพทย์และคณบดีคณะกายภาพบำบัดหรือหัวหน้าภาควิชากายภาพบำบัดหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในตนเองเดียวกันในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัยให้จัดตั้งขึ้น
- (๒) กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน
- (๓) กรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัด มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการวิชาชีพใน (๑) และ (๒) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว

ให้ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ เป็นกรรมการและ เลขานุการ

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคนิคการแพทย์ ประกอบด้วย

- (๑) กรรมการวิชาชีพโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และคณบดีคณะเทคนิคการแพทย์หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในตนเองเดียวกันในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัยให้จัดตั้งขึ้น
- (๒) กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน
- (๓) กรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการวิชาชีพใน (๑) และ (๒) รวมกันในขณะเลือกตั้งแต่ละคราว

ให้ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ เป็นกรรมการและ เลขานุการ

มาตรา ๒๐ องค์ประกอบ อำนาจและหน้าที่ และการดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาชีพสาขาอื่นตามมาตรา ๑๕ (๕) รวมทั้งคุณสมบัติของกรรมการวิชาชีพสาขาอื่นดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ (๕)

มาตรา ๒๑ ภายในสามสิบวันนับจากวันเลือกตั้งกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) ให้คณะกรรมการวิชาชีพแต่ละสาขาเลือกกรรมการวิชาชีพเป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการวิชาชีพตำแหน่งละหนึ่งคน

มาตรา ๒๒ การเลือกตั้งกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) และการเลือกกรรมการวิชาชีพให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๒๑ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๓ กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ (๒) มาตรา ๑๗ (๒) มาตรา ๑๘ (๒) หรือมาตรา ๑๙ (๒) และกรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีและอาจได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งอีกได้

ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติของกรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) โดยอนุโลม

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ (๒) มาตรา ๑๗ (๒) มาตรา ๑๘ (๒) หรือมาตรา ๑๙ (๒) และกรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก สำหรับกรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ (๒) มาตรา ๑๗ (๒) มาตรา ๑๘ (๒) หรือมาตรา ๑๙ (๒)

(๔) ขาดคุณสมบัติตามวรรคสอง สำหรับกรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓)

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการวิชาชีพแต่ละสาขามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขานั้น ๆ

(๒) เพิกถอนใบอนุญาตกรณีผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขานั้นขาดคุณสมบัติ

(๓) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อใช้อำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒)

(๔) ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ ในกรณีที่มีผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขานั้น
ประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

(๕) ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา
การประกอบโรคศิลปะในสาขานั้น

(๖) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารด้วยวิธีใด ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อมิให้ประชาชน
หลงเข้าใจผิดซึ่งอาจเป็นอันตรายเนื่องจากการประกอบโรคศิลปะในสาขานั้น

(๗) ส่งเสริม พัฒนา และกำหนดมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะในสาขานั้น

(๘) ออกหนังสือรับรองความรู้ความชำนาญเฉพาะทางในการประกอบโรคศิลปะ
ในสาขานั้น

(๙) พิจารณาและ เสนอชื่อผู้แทนคณะกรรมการวิชาชีพในสาขานั้นเป็นกรรมการ
การประกอบโรคศิลปะ

(๑๐) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิชาชีพเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจ
และหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาชีพในสาขานั้น

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ
คณะกรรมการวิชาชีพในสาขานั้น

(๑๒) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการ
มอบหมาย

หมวด ๓

การดำเนินการของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ

และคณะกรรมการวิชาชีพ

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๖ ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

มาตรา ๒๗ การประชุมของคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการวิชาชีพ หรือคณะอนุกรรมการวิชาชีพ ให้มีความในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการวิชาชีพหรืออนุกรรมการวิชาชีพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการและคณะกรรมการวิชาชีพมีอำนาจเรียก บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือแจ้งให้บุคคลใด ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุที่จำเป็นแก่การ ดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่

หนังสือเรียกมาให้ถ้อยคำหรือหนังสือแจ้งให้ส่ง เอกสารหรือวัตถุตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุด้วยว่าจะให้มาให้ถ้อยคำหรือส่ง เอกสารหรือวัตถุในเรื่องใด

มาตรา ๓๐ ให้กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการวิชาชีพ และอนุกรรมการ วิชาชีพ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดย ความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๔

การควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการประกอบโรคศิลปะ หรือกระทำให้ด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิทำการประกอบโรคศิลปะโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต เว้นแต่ในการสื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) การประกอบโรคศิลปะที่กระทำต่อตนเอง
- (๒) การช่วยเหลือหรือเยียวยาผู้ป่วยตามหน้าที่ ตามกฎหมาย หรือตามธรรมเนียมจรรยา โดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน
- (๓) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมซึ่งทำการฝึกหัดหรืออบรมในความควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งเป็นผู้ให้การศึกษาหรือฝึกอบรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพกำหนด
- (๔) บุคคลซึ่งเข้ารับการอบรมหรือรับการถ่ายทอดความรู้จากผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย กระทำการประกอบโรคศิลปะในระหว่างการอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ในการควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะผู้นั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพกำหนด
- (๕) บุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือสภาวิชาชีพ มอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
- (๖) บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กระทำการประกอบโรคศิลปะในความควบคุมของผู้ประกอบโรคศิลปะ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
- (๗) การประกอบโรคศิลปะของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญของทวงราชการ หรือผู้สอนในสถาบันการศึกษาซึ่งมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะของต่างประเทศ ทั้งนี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการวิชาชีพ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลใดทำการประกอบวิชาชีพที่กระทำต่อมนุษย์ หรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์ เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพ และการผดุงครรภ์ โดยอาศัยศาสตร์หรือความรู้จากต่างประเทศ ซึ่งวิชาชีพดังกล่าวยังมิได้มีกฎหมายรับรองในประเทศไทย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) เป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพตามมาตรา ๓๔
- (๓) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสียหายซึ่งคณะกรรมการวิชาชีพเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- (๔) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่คณะกรรมการวิชาชีพเห็นว่าอาจจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- (๕) ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพหรือเป็นโรคที่คณะกรรมการวิชาชีพเห็นว่าไม่สมควรให้ประกอบโรคศิลปะ
- (๗) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มาตรา ๓๔ ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะในแต่ละสาขา ต้องมีความรู้ในวิชาชีพดังต่อไปนี้

- (๑) สาขาการแพทย์แผนไทย
 - (ก) ได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้จากผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งได้รับอนุญาตให้ถ่ายทอดความรู้ในสถาบันหรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยรับรองตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และได้ผ่านการทดสอบจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยแล้ว หรือ

(โปรดพลิก)

โรคศิลปะ/18

(ข) ได้รับการอบรมจากสถาบันการศึกษาการแพทย์แผนไทยที่ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยรับรอง โดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขา การแพทย์แผนไทยอาจสอบความรู้ก่อนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยกำหนด หรือ

(ค) เป็นผู้มีส่วนราชการรับรองและผ่านการประเมินตาม เงื่อนไข ของคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

(๒) สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ต้อง เป็นผู้ได้รับปริญญาหรือ ประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ประยุกต์รับรอง โดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์อาจสอบ ความรู้ก่อนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์ แผนไทยประยุกต์กำหนด

(๓) สาขากายภาพบำบัด ต้อง เป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร เทียบเท่าปริญญาสาขากายภาพบำบัดจากสถาบันการศึกษาที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขากายภาพบำบัดรับรอง โดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขากายภาพบำบัดอาจสอบความรู้ก่อนก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขากายภาพบำบัดกำหนด สำหรับผู้สำเร็จจากต่างประเทศซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย ต้องได้รับใบอนุญาตให้ประกอบ วิชาชีพสาขากายภาพบำบัดจากประเทศที่สำเร็จการศึกษาด้วย

(๔) สาขาเทคนิคการแพทย์ ต้อง เป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร เทียบเท่าปริญญาสาขาเทคนิคการแพทย์จากสถาบันการศึกษาที่คณะกรรมการวิชาชีพ สาขาเทคนิคการแพทย์รับรอง โดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคนิคการแพทย์อาจสอบ ความรู้ก่อนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาเทคนิค การแพทย์กำหนด สำหรับผู้สำเร็จจากต่างประเทศซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย ต้องได้รับใบอนุญาต ให้ประกอบวิชาชีพสาขานิติการแพทย์จากประเทศที่สำเร็จการศึกษาด้วย

(๕) สาขารักษาตามพระราชนิพนธ์การออกตามมารตรา ๖ (๔) ต้องมีความรู้ ตามที่กำหนดในพระราชนิพนธ์การ

มาตรา ๓๕ การขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การออกหนังสือรับรองความรู้ความชำนาญเฉพาะทางในการประกอบโรคศิลปะการขึ้นรับ

ใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดอายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตไว้ด้วยกันได้

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขาใดสาขาหนึ่งประกอบโรคศิลปะในสาขาอื่นที่ตนมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต

มาตรา ๓๗ ผู้ประกอบโรคศิลปะ มีหน้าที่แจ้งวิธีการประกอบโรคศิลปะให้ผู้ป่วยทราบ และให้ผู้ป่วยมีสิทธิในการเลือกวิธีการบำบัดโรคที่จะใช้กับตน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน

มาตรา ๓๘ ผู้ประกอบโรคศิลปะต้องประกอบโรคศิลปะภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดและเงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพกำหนด

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบโรคศิลปะต้องรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ผู้ประกอบโรคศิลปะต้องไม่โฆษณา ใช้ ช้าง วาน หรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณา การประกอบโรคศิลปะ ความรู้ความชำนาญในการประกอบโรคศิลปะของตน เว้นแต่เป็นการโฆษณาเกี่ยวกับการแสดงผลงานในหน้าที่หรือทางวิชาการหรือเพื่อการศึกษา การประชุมทางวิชาการ การบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะและการประกาศเกียรติคุณ อาจกระทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๐ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเพราะผู้ประกอบโรคศิลปะฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ หรือประพฤติผิดข้อจำกัดและเงื่อนไขการประกอบโรคศิลปะตามมาตรา ๓๘ หรือประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพตามมาตรา ๓๙ มีสิทธิกล่าวหาผู้ประกอบโรคศิลปะผู้นั้น โดยทำคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการวิชาชีพ

(โปรดพลิก)

กรรมการวิชาชีพหรือบุคคลอื่นซึ่งพบหรือทราบว่าผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๓๗ หรือประพฤติดังกล่าวเกิดและเจตนาไขการประกอบโรคศิลปะตามมาตรา ๓๘ หรือประพฤติดังกล่าวบรรณแห่งวิชาชีพตามมาตรา ๓๘ มีสิทธิกล่าวโทษผู้ประกอบโรคศิลปะผู้นั้น โดยทำคำกล่าวโทษต่อคณะกรรมการวิชาชีพ

สิทธิกล่าวหาตามวรรคหนึ่งหรือสิทธิกล่าวโทษตามวรรคสองสิ้นสุดลงเมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือผู้กล่าวโทษรู้เรื่องและรู้ตัวผู้ประพฤติดังกล่าว ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่มีการประพฤติดังกล่าว

การถอนคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษที่ได้ยื่นไว้แล้ว ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๑ เมื่อคณะกรรมการวิชาชีพได้รับคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษตามมาตรา ๔๐ แล้วพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการวิชาชีพซึ่งคณะกรรมการวิชาชีพแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๔ (๑๐) ให้ทำหน้าที่สอบสวนการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อดำเนินการสอบสวน แล้วสรุปผลการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการวิชาชีพเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๔๕

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๔๑ ให้นำมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ให้ประธานอนุกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวนมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษพร้อมทั้งส่งสำเนาเรื่องทั้งกล่าวหาหรือกล่าวโทษให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษทราบไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันเริ่มทำการสอบสวน

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษมีสิทธิทำคำชี้แจงหรืออุทธรณ์หลักฐานใด ๆ มาแสดงต่อคณะกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวน

คำชี้แจงหรืออุทธรณ์หลักฐานให้ยื่นต่อประธานอนุกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานอนุกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวนหรือภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวนจะขยายให้

มาตรา ๔๔ หลักเกณฑ์และวิธีการกล่าวหาว่ากล่าวโทษ หรือสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๕ เมื่อคณะกรรมการวิชาชีพได้รับส่วนร่วมการสอบสวนและความเห็นของคณะอนุกรรมการวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่สอบสวนแล้ว ให้คณะกรรมการวิชาชีพพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

- (๑) ยกคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษ กรณีที่เห็นว่าผู้ประกอบโรคศิลปะมิได้กระทำความผิดตามคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษ หรือ
- (๒) ลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ในกรณีที่วินิจฉัยว่าผู้ประกอบโรคศิลปะได้กระทำความผิดจริงตามคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษ

(ก) ว่ากล่าวตักเตือน

(ข) ภาคทัณฑ์

(ค) ทักใช้ในใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เป็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี

(ง) เพิกถอนใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวิชาชีพตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อกรรมการวิชาชีพที่วินิจฉัยคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษนั้น และต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย โดยเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

มาตรา ๔๖ ให้ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๔๕ ไปให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิคำวินิจฉัย และให้บันทึกข้อความตามคำวินิจฉัยนั้นไว้ในทะเบียนผู้ประกอบโรคศิลปะด้วย

ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษ หรือผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษดังกล่าวไม่ยอมรับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดคำวินิจฉัยนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ประกอบการหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำวินิจฉัยแล้วตั้งแต่วันที่ได้ปิดคำวินิจฉัย

(โปรดพลิก)

โรคศิลปะ/22

ให้ผู้ดำเนินการของสภาประกอบโรคศิลปะจัดพิมพ์คำวินิจฉัยที่สำคัญของคณะกรรมการวิชาชีพเพื่อเผยแพร่ ในอันที่เรื่องนี้เป็นความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศหรือประโยชน์ส่วนรวมอันไม่ควรเปิดเผย

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการวิชาชีพว่าผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้คณะกรรมการวิชาชีพสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้น และให้นำมาตรา ๔๖ มาใช้บังคับและวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ก่อนมีคำสั่ง เพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการวิชาชีพแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาชีพดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงแล้วทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเสนอคณะกรรมการวิชาชีพเพื่อพิจารณา

มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตทำการประกอบโรคศิลปะหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิทำการประกอบโรคศิลปะ นับแต่วันที่ทราบคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๔๙ ผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและถูกศาลพิพากษาลงโทษตามมาตรา ๕๙ ครึ่งหนึ่งที่สุดแล้ว ให้คณะกรรมการวิชาชีพสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้น โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด

มาตรา ๕๐ ผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตอาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสองปีนับแต่วันที่ถูกลงเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อคณะกรรมการวิชาชีพได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้นจะเป็นค่าสมัครใบอนุญาตได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการวิชาชีพปฏิเสธการออกใบอนุญาต ถ้าคณะกรรมการวิชาชีพปฏิเสธการออกใบอนุญาตเป็นครั้งที่สอง ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๕๔

ถ้าคณะกรรมการมีความเห็นแย้งตามความเห็นของคณะกรรมการวิชาชีพ ผู้นั้นเป็นอันหมดสิทธิขอรับใบอนุญาตอีกต่อไป

หมวด ๕
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ของผู้ประกอบโรคศิลปะในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการของสถานนั้น เพื่อตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งของที่อาจใช้เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือดำเนินการคัดการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(ก) เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบในเวลากลางวันถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการก็ได้ หรือ

(ข) ในกรณีฉุกเฉินอย่างถึง จะกระทำการตรวจสอบในเวลากลางวันหรือนอกเวลาทำการก็ได้

(๓) ยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐานหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือดำเนินการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๕๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๓ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(โปรดพลิก)

โรคศิลปะ/๒๔

หมวด ๖
การอุทธรณ์

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่คณะกรรมการวิชาชีพมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ หรือปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบโรคศิลปะที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต หรือปฏิเสธการออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๕ ผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่เป็นการผูกมัดการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๖ หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกหรือหนังสือแจ้งที่ออกตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่ง เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดทำการประกอบโรคศิลปะอื่นเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิทำการประกอบโรคศิลปะอื่นเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ หรือผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตทำการประกอบโรคศิลปะอื่นเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ใดซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิทำการประกอบโรคศิลปะอื่นเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๐๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

Legislative Institutional Repository of Thailand
(โปรดพิลึก)

มาตรา ๖๒ ในระยะ เริ่มแรกที่ยังมิได้ เลือกตั้งผู้ประกอบโรคศิลปะ เป็น กรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ประกอบโรคศิลปะสาขานั้น ๆ ตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน มาตรา ดังกล่าว เป็นกรรมการวิชาชีพ

ให้กรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ วิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่ากรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับ เลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ เข้ารับหน้าที่

การ เลือกตั้งผู้ประกอบโรคศิลปะ เป็นกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๑๗ (๓) มาตรา ๑๘ (๓) หรือมาตรา ๑๙ (๓) ให้กระทำให้แล้วเสร็จภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้กรรมการวิชาชีพซึ่งได้รับ การเลือกตั้งตามมาตรานี้พ้นจากตำแหน่งพร้อมทั้งวาระของกรรมการวิชาชีพซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ (๒) มาตรา ๑๗ (๒) มาตรา ๑๘ (๒) หรือมาตรา ๑๙ (๒) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๓ ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และใบอนุญาตนั้น ยังคงใช้ได้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ดังนี้

(๑) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขากายภาพบำบัด ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขากายภาพบำบัด

(๒) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเทคนิคการแพทย์ ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาเทคนิคการแพทย์

(๓) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณทั่ว ไป สาขาเวชกรรม ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย

(๔) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณทั่วไป สาขาเภสัชกรรม ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย

(๕) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณทั่วไป สาขาการผดุงครรภ์ ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการผดุงครรภ์ไทย

(๖) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณแบบประยุกต์ ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

มาตรา ๖๔ ให้ผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเวชกรรมชั้นสองตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ และใบอนุญาตนั้นยังคงใช้ได้ในวันขึ้นพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีสิทธิประกอบโรคศิลปะต่อไปตามข้อจำกัดและเงื่อนไข ตลอดจนต้องรักษามรรยาทแห่งวิชาชีพตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น

ถ้าคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเวชกรรมชั้นสอง เมื่อปรากฏว่าผู้นั้นกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๕ คำขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะและคำขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ซึ่งได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ถ้าคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ยังมิได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับคำขอ ดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการเกี่ยวกับคำขอ ดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับคำขอตั้งกล่าวแล้ว การดำเนินการเกี่ยวกับคำขอตั้งกล่าวให้อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ต่อไปจนกว่าจะถึงที่สุด

มาตรา ๖๖ การสอบสวน และการพิจารณาเพื่อวินิจฉัยสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) กรณีที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ได้สั่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และยังไม่เสร็จ ก็ให้สอบสวนตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ต่อไป และเมื่อได้สอบสวนเสร็จแล้ว ให้สรุปผลการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนกว่าจะเสร็จ

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนหรือพิจารณาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ เสร็จไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้การสอบสวนหรือพิจารณา แล้วแต่กรณีนั้นเป็นอันใช้ได้

(๓) กรณีที่ได้มีการเสนอเรื่องหรือนำเสนอสำนวนการสอบสวนให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะพิจารณาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ และคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จ ก็ให้คณะกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนกว่าจะเสร็จ

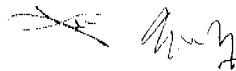
มาตรา ๖๗ การใดอยู่ระหว่างคำวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติควบคุม
การประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๘ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา การดำเนินการต่อไปสำหรับการนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
กำหนด

มาตรา ๖๘ ให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกโดย
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๘
คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง
ระเบียบ หรือประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายรังษี หุสสุข)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ค่าขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
(๒)	ค่าต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๓)	ค่าแก้ไขหรือเพิ่มเติมทะเบียนและใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๔)	ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ และหนังสือรับรองอย่างอื่น	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๕)	ค่าสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๖)	ค่าหนังสืออนุมัติให้แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในการประกอบโรคศิลปะ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๗)	ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๓๐๐	บาท
(๘)	ค่าแปลใบอนุญาตของผู้ประกอบโรคศิลปะ เป็นภาษาต่างประเทศ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๙)	ค่าคำร้องต่าง ๆ	ฉบับละ	๕๐	บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIPT

โรคศิลปะ/31

(๔) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณทั่วไป สาขาเภสัชกรรม ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย

(๕) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณทั่วไป สาขาการผดุงครรภ์ ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการผดุงครรภ์ไทย

(๖) ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณแบบประยุกต์ ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

มาตรา ๖๔ ให้ผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเวชกรรมชั้นสองตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และใบอนุญาตนั้นยังคงใช้ได้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีสิทธิประกอบโรคศิลปะต่อไปตามข้อตกลงและเงื่อนไข ตลอดจนต้องรักษามรรยาทแห่งวิชาชีพตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น

ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน สาขาเวชกรรมชั้นสอง เมื่อปรากฏว่าผู้นั้นกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๕ คำขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะและคำขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ซึ่งได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ถ้าคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ยังมิได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับคำขอดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการเกี่ยวกับคำขอ ดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับคำขอตั้งกล่าวแล้ว การดำเนินการเกี่ยวกับคำขอตั้งกล่าวให้อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ต่อไปจนกว่าจะถึงที่สุด

มาตรา ๖๖ การสอบสวน และการพิจารณาเพื่อวินิจฉัยสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) กรณีที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และยังไม่สอบสวนไม่เสร็จ ก็ให้สอบสวนตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ต่อไป และเมื่อได้สอบสวนเสร็จแล้ว ให้สรุปผลการสอบสวนและเสนอส่วนงานการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ จนกว่าจะเสร็จ

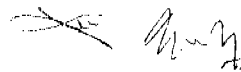
(๒) ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนหรือพิจารณาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ เสร็จไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้การสอบสวนหรือพิจารณา แล้วแต่กรณีนั้นเป็นอันใช้ได้

(๓) กรณีที่ได้มีการเสนอเรื่องหรือยื่นเสนอส่วนงานการสอบสวนให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะพิจารณาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ และคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จ ก็ให้คณะกรรมการวิชาชีพตามมาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๕๓๙ จนกว่าจะเสร็จ

มาตรา ๖๗ การไต่อยู่ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุม
การประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๘ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา การดำเนินการต่อไปสำหรับกรณีนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
กำหนด

มาตรา ๖๘ ให้บรรดาฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกโดย
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๗๘
คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีฎกระทรวง
ระเบียบ หรือประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....
ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายวรชัย คุณสุข)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	คำขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
(๒)	คำต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๓)	คำแก้ไขหรือเพิ่มเติมทะเบียนและใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๔)	คำหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ และหนังสือรับรองอย่างอื่น	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๕)	คำสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๖)	คำหนังสืออนุมัติให้แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบโรคศิลปะ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๗)	คำใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๓๐๐	บาท
(๘)	คำแปลใบอนุญาตของผู้ประกอบโรคศิลปะเป็นภาษาต่างประเทศ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๙)	ค่าคำร้องต่าง ๆ	ฉบับละ	๕๐	บาท

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIPT
โรคศิลปะ/31

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านเลขาธิการ

นายพินิต อารยะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) :

“สรวบ”

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ...

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ รวมสามฉบับ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๑ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๐ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวสภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัตินี้เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรใช้เป็นหลักในการพิจารณา

หลักการ

ปรากฏกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง แต่บทบัญญัติบางประการยังไม่สอดคล้องกับหลักวิชาและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับได้มีการแยกการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาเวชกรรม การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาทันตกรรม และการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันสาขาเภสัชกรรม ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งสมควรปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประกอบโรคศิลปะ และจัดให้มีคณะกรรมการวิชาชีพเพื่อความคุ้มครองการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย การประกอบโรคศิลปะสาขากายภาพบำบัด การประกอบโรคศิลปะสาขาเทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้การประกอบโรคศิลปะในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตลอดจนเพื่อส่งเสริมการประกอบโรคศิลปะในสาขาเหล่านั้นให้มีความอิสระและคล่องตัวในการดำเนินงาน และเพื่อควบคุม

๘๓

ว. ๘ (ส. ทัวไป)

ภavana ๓๖/๒๐

มิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์หรือใช้วิชาชีพโดยมิชอบทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน สมควรปรับปรุงกฎหมายด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

(ไม่มีสมาชิกฯ อภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ เชิญลงคะแนนได้ครับ

(มีสมาชิกฯ เห็นด้วยเป็นเอกฉันท์)

ประธานวุฒิสภา : ที่ประชุมเห็นชอบด้วยเป็นเอกฉันท์ ~~ครับ~~
คณะกรรมการฯ ท่านรองนายกฯ ครับ

นายกฯ ทักษิณชรี (รองนายกรัฐมนตรี) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ ทางรัฐบาลมีความเชื่อมั่นในท่านสมาชิกวุฒิสภาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอให้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้าสู่คณะกรรมการการสาธารณสุขของวุฒิสภาครับ

ประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ~~ครับ~~ กำหนดการแปรญัตติ

นายกฯ ทักษิณชรี (รองนายกรัฐมนตรี) : ตามข้อบังคับ

ประธานวุฒิสภา : ตามข้อบังคับ ~~ครับ~~

(ไม่มีสมาชิกฯ มีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ~~ครับ~~

ท่านสมาชิกฯ ครับ วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว

ผมขอขอบพระคุณ ขอปิดประชุมครับ

LIRT

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

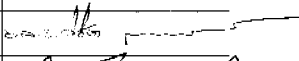
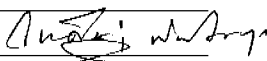
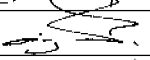
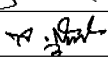
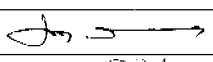
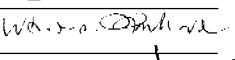
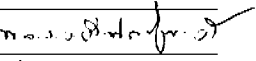
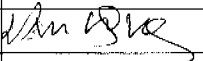
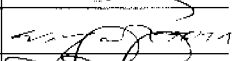
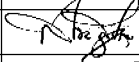
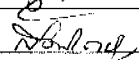
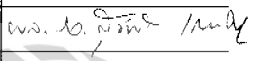
Legislative Institutional Repository of Thailand

ผู้จกรายงานการประชุม

ละไม	สุวรรณพิทักษ์	ทิพรัตน์	แก้วสุขใจ
สมบูรณ์	ข้ากระแสร์	สรยุทธ	ปลื้มถนนอม
ทิพวรรณ	พูนทรัพย์	นนทพร	แก้วมะเริง
ศุภลักษณ์	โอภาสพินิจ	สรัญญา	ศตะกัศ
สิริวรรณ	โชติพันธุ์	วิมล	แจ้งอัตตะ
มยุรี	แก่นสาร	อรสา	เจียมเจริญ
ศิริวรรณ	นราพงศ์	ภาวณา	ภักฉัตรทัน
สุวิมล	มหาจำปา	ปวีณ์พร	มีสมเพ้น
สุชาดา	ภมระราภา	ศิริลักษณ์	แซ่ตั้ง
ลัดดาวัลย์	รัตนบุรี	สำรวม	ผลประสิทธิ์
รุจิรา	เนตรบุตร	สุภาภรณ์	มาลัยทัต

ฝ่ายชวเลข กองการพิมพ์

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๑.	พลเอก วิจิต บุญยะวัฒน์ ประธานคณะกรรมการ	
๒.	นายไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล รองประธาน คนที่หนึ่ง	
๓.	นายศิริ เกวลินสุมดี รองประธาน คนที่สอง	
๔.	พลอากาศเอก จรยุทธ สุคนทรทรัพย์	
๕.	นายจันทน์ ทองประเสริฐ	
๖.	นายชัยเขต สุนทรพิพิธ	
๗.	พลเรือเอก ทวีศักดิ์ ศรีประยูร	
๘.	พลเรือเอก บัณฑิตชัย ชูณหะวัณ	
๙.	พลเอก บุลลฤทธิ์ ทรรทรานนท์	
๑๐.	นายประยอม ชองทอง	
๑๑.	นายยุทธร เลออล	
๑๒.	นายสมหมาย สุรกุล	
๑๓.	นายสิงห์โต จ่างตระกูล	
๑๔.	นางสุกัญญา ชลศึกษ์	
๑๕.	นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย	
๑๖.	พลเรือเอก สุวัชรชัย เกษมสุข	
๑๗.	นายพินิต อารยะศิริ เลขานุการคณะกรรมการ	

ตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สภารับรองในคราวประชุม

ครั้งที่ ๑๐ (แก้ไขตามมติที่ ๑๕๓)

วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๒

ประธานวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand